

STREDA 24. FEBRUÁRA 2010

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

predseda

(Rokovanie sa začalo o 15.05 hod.)

1. Pokračovanie prerušeného zasadania

Predseda. – Otváram zasadnutie Európskeho parlamentu, ktoré bolo prerušené vo štvrtok 11. februára 2010.

2. Vyhlásenia predsedníctva

Predseda. – Dovoľte mi privítať predsedu Európskej rady pána Hermana Van Rompuya na jeho prvom plenárnom zasadnutí Európskeho parlamentu. Pán predseda, vítame vás a ešte raz vám blahozeláme.

(potlesk)

Chcel by som privítať aj pána predsedu Barrosa. Za posledných päť rokov je pre vás už bežné, že tu sedíte, a už vonkoncom to nie je vaše prvé zasadnutie.

S ľútosťou vám musím oznámiť, že pri železničnej nehode v blízkosti Bruselu zahynula naša kolegyňa z Generálneho riaditeľstva pre komunikáciu pani Candeagová. Pani Candeagová pracovala v Európskom parlamente od decembra 2008. V mene nás všetkých by som chcel vyjadriť úprimnú sústrasť a podporu jej rodinným príslušníkom a priateľom.

Záplavy na portugalskom ostrove Madeira sú ďalšou z tragédií, ktoré sa stali za posledné dni. Najsilnejšia búrka od roku 1993 si vyžiadala životy minimálne 38 ľudí. Naše myšlienky a modlitby patria v tejto smutnej chvíli rodinám obetí týchto tragédií.

Teraz požiadam všetkých, aby vstali a uctili si spomienku na obete oboch tragédií minútou ticha.

(Parlament povstal a zachoval minútu ticha.)

Ďakujem vám.

3. Oficiálne privítanie

Predseda. – Teraz by som chcel srdečne privítať našich dvoch dnešných hostí z Bieloruska: pani Borysovú, predsedníčku Zväzu Poliakov v Bielorusku, a pána Milinkieviča, víťaza našej Sacharovovej ceny z roku 2006 a vodcu demokratickej opozície v Bielorusku.

(súvislý potlesk)

Bielorusko sa, žiaľ, opäť ocitlo na titulných stránkach pre prenasledovanie mimovládnych organizácií. Európsky parlament podporuje a bude aj naďalej podporovať univerzálne hodnoty ako niečo, čo si ceníme a v čo veríme. Odsudzujeme autoritárske režimy, ktoré používajú násilie a prenasledujú demokratické organizácie len preto, lebo nesúhlasia s ich názormi.

4. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

5. Preprava koní určených na porážku v Európskej únii (písomné vyhlásenie)

Predseda. – Chcel by som vám oznámiť, že písomné vyhlásenie 0054/2009, ktoré predložili pani Lynnová, pani Jędrzejewska a pán Schlyter o preprave koní určených na porážku v Európskej únii, dnes 24. februára 2010 podpísala väčšina všetkých poslancov Parlamentu. Preto bude v súlade s článkom 124 ods. 4 rokovacieho poriadku postúpené jeho adresátom a uverejnené s menami podpísaných poslancov ako prijatý text z rokovania z 25. februára 2010.

Chceli by sme sa poďakovať autorom vyhlásenia za jeho predloženie.

Elizabeth Lynne, *autorka*. – Vážení pán predseda, je to skvelá správa, že sme získali dostatočný počet podpísov. Ďakujem všetkým za podpísanie tohto písomného vyhlásenia.

Predseda. – Chcel by som vám oznámiť, že som ešte nemal možnosť podpísať toto vyhlásenie a som pripravený urobiť to teraz.

6. Zloženie Parlamentu: pozri zápisnicu

7. Vykonávacie opatrenia (článok 88 rokovacieho poriadku): pozri zápisnicu

8. Rozhodnutia týkajúce sa niektorých dokumentov: pozri zápisnicu

9. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

10. Písomné vyhlásenia (predložené dokumenty): pozri zápisnicu

11. Prepadnuté písomné vyhlásenia: pozri zápisnicu

12. Program práce

Predseda. – Konečné znenie návrhu programu schôdze, ktoré pripravila Konferencia predsedov na svojom zasadnutí v stredu 10. februára 2010 v súlade s článkom 137 rokovacieho poriadku, bolo rozdané.

So súhlasom politických skupín by som chcel navrhnúť tieto zmeny:

Štvrtok:

Na štvrtkovom rokovaní predložila Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente žiadosť o odloženie hlasovania týkajúceho sa správy pána Lehneho o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností, pokiaľ ide o mikrosubyjekty.

Martin Schulz, *v mene skupiny S&D*. – (DE) Vážení pán predseda, naša skupina dnes ráno intenzívne diskutovala o správe pána Lehneho. Diskusiu na túto tému sme ešte neukončili. To sa v skupinách niekedy stáva. Chceli by sme požiadať pána Lehneho ako spravodajcu o predĺženie termínu na marcovú schôdzu, aby sme ešte raz zvážili, akú cestu si zvolíme v súvislosti s touto správou a aké stanovisko, ktoré ako sociálni demokrati chceme zaujať k tejto otázke. Otvorene priznávam, že v našej skupine sú rôzne postoje k tejto téme.

Rád by som uskutočnil rozpravu, no bol by som vďačný, pán Lehne, keby ste nám dovolili odložiť hlasovanie na prvú marcovú schôdzu. To by našej skupine – aj keď si myslím, že aj ostatným skupinám – poskytlo trochu viac času na riadnu diskusiu a vypracovanie stanoviska.

Klaus-Heiner Lehne, *spravodajca*. – (DE) Vážení pán predseda, dámy a páni, podľa mňa je dobré, že Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente sa tak podrobne zaoberá touto správou. Chcel by som však pripomenúť, že Parlament už v decembri 2008 takmer jednomyselne prijal uznesenie, v ktorom sme vyzvali Európsku komisiu na predloženie presne takého typu návrhu, o akom teraz rozpravame. Parlament sa tiež musí držať svojich rozhodnutí a zámerov, za ktorými si už roky stojí.

Je len prirodzené, že v súvislosti s akýmkoľvek legislatívnym návrhom vzniknú pochybnosti. Práve preto sme vyriešili otvorené otázky prostredníctvom kompromisu vo Výbore pre právne veci. Mal by som jasne povedať, že tento kompromis je pripravený na schválenie. Chápem však, že ďalšie rozšírenie skupiny zástancov tejto správy môže byť opodstatnené. Ak je úsilie pána Schulza zamerané na zvýšenie počtu zástancov, potom nemám nič proti odloženiu hlasovania na ďalšie plenárne zasadnutie v marci. To je môj osobný názor na túto tému. Nepredstavuje názor celej skupiny, ktorá dnes ráno jednoznačne rozhodla o opaku. Napriek tomu si myslím, že by sme socialistom mali dať šancu dospieť k záveru, aby aj oni mohli urobiť niečo pre zníženie byrokracie a zaťažovania malých a stredných podnikov.

Dirk Sterckx (ALDE). – (NL) Vážený pán predseda, chcel by som poďakovať svojmu kolegovi, pánovi Lehnemu, za jeho vyjadrenie. Rád by som však za daných okolností požiadal o možnosť predložiť pozmeňujúce a doplňujúce návrhy a prediskutovať ich. V tejto chvíli máme naplánované iba hlasovanie bez možnosti predložiť akékoľvek pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k správe pána Lehneho.

Martin Schulz (S&D). – (DE) Vážený pán predseda, rád by som zopakoval svoju žiadosť. Niet pochyb o tom, že sme za uskutočnenie rozpravy. Žiadame len o odloženie hlasovania. V záujme nestrannosti však musím dodať, že aj keď rozumiem zbožnému prianiu kolegu Lehneho, v našej skupine vládne demokracia. Pán Lehne, výsledok vám zaručiť nemôžem.

(Parlament schválil žiadosť.)

(Program práce bol prijatý.)⁽¹⁾

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Vážený pán predseda, budem stručný. V priebehu posledných pár dní boli predložené dve dôležité nominácie: prvou je zástupca Európskej komisie v Spojených štátoch amerických vo Washingtone, druhou je osobitný zástupca pre Afganistan. Obe nominácie sú sporné a vyvolali mnoho diskusií. Nechcem sa teraz zaoberať otázkou zásluh. Pán predseda, chcem len požiadať, aby nominované osoby ešte predtým, ako sa ujmú úradu, vystúpili pred Výborom pre zahraničné veci a umožnili nám viesť intenzívnu rozpravu. Dúfam, že s vašou pomocou, pán predseda, nás v plnej miere podpora aj predseda Komisie a predseda Rady.

(potlesk)

13. EÚ 2020 – Kroky nadväzujúce na neformálne zasadnutie Európskej rady z 11. februára 2010 (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu je rozprava o vyhlásení Rady a Komisie: EÚ 2020 – Kroky nadväzujúce na neformálne zasadnutie Európskej rady z 11. februára 2010.

Predseda. – Pán predseda Van Rompuy, keďže toto je vaše prvé vystúpenie na plenárnom zasadnutí Európskeho parlamentu, dohodli sme sa, že môže byť o niečo dlhšie. Pán predseda Van Rompuy by chcel tomuto Parlamentu na začiatku svojho funkčného obdobia predstaviť svoj pohľad aj na iné, inštitucionálne otázky. Bude vám stačiť 15 až 20 minút?

Herman Van Rompuy, predseda Európskej rady. – Vážený pán predseda, teší ma, že mám túto príležitosť zúčastniť sa na tejto vašej rozprave nielen preto, aby som vás poinformoval o neformálnom zasadnutí vedúcich predstaviteľov štátov alebo vlád spred dvoch týždňov – koniec koncov, bolo to neformálne zasadnutie bez akýchkoľvek oficiálnych záverov, o ktorých by som mohol informovať –, ale aj aby som sa s vami stretol na začiatku svojho mandátu. Keby som čakal na prvú oficiálnu príležitosť informovať vás o zasadnutí Európskej rady, ktoré sa uskutoční koncom marca, pred týmto Parlamentom by som vystúpil až koncom apríla, teda nejakých päť mesiacov po svojom menovaní za predsedu Európskej rady. Dovoľte mi preto využiť túto príležitosť a oboznámiť vás s tým, ako vidím svoju úlohu a funkciu. Budem na to potrebovať niekoľko minút, aby som sa k tomu už neskôr nemusel vracáť.

Samozrejme, vždy sme tu mali predsedníctvo Európskej rady, čo však nie je to isté ako „prezident Európy“, ako to nazývajú niektoré médiá. Čo sa teda zmenilo? Tri drobnosti, ktoré však dohromady a po istom čase majú potenciál priniesť významnú zmenu.

V prvom rade je to prvok kontinuity: predchádzajúci predsedovia sa menili každých šesť mesiacov, teda po každom druhom alebo treťom zasadnutí. Bolo len málo príležitostí vytvoriť dlhodobú stratégiu. Naši partneri z tretích krajín boli zmätení z toho, že na každom samite s Európskou úniou sa museli stretávať s iným vedúcim predstaviteľom vlády. Väčšia kontinuita je rozhodujúca z hľadiska budovania vzťahov a vykonávania serióznych úloh.

Druhým momentom je to, že ide o prácu na plný úväzok. Predchádzajúci predsedovia museli zároveň riadiť aj vlády svojich krajín. To znamenalo, že prinajlepšom mohli európskym záležitostiam venovať polovicu svojho času. Vďaka vytvoreniu pozície na plný úväzok zameranej na riadenie Európskej rady a nadväzujúce

⁽¹⁾ Ďalšie pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k programu práce: pozri zápisnicu

kroky vrátane vonkajšieho zastupovania má teraz Európska rada väčšiu možnosť zohrávať svoju úlohu v rámci európskeho inštitucionálneho systému.

Po tretie, vedúci predstavitelia štátov alebo vlád si teraz vyberajú osobu, ktorá bude zastávať túto pozíciu, takže sa to už nebude diať chaoticky prostredníctvom svojvoľného rotačného systému. Verím, že aj toto predznamenáva podporu, s ktorou bude môcť predseda počítať.

Všetky tieto tri zmeny sú pragmatickými vylepšeniami predchádzajúcej inštitucionálnej architektúry, avšak spolu so skutočnosťou, že samotná Európska rada sa teraz stáva inštitúciou, jej poskytujú lepšiu možnosť plniť si úlohu podľa zmlúv, teda „[určovať] všeobecné politické smerovanie a priority [Únie]“.

Niektorí komentátori vidia v tejto úlohe omnoho viac, iní menej. Na jednej strane niektorí považujú predsedu Európskej rady za určitú formu prezidenta v zmysle výkonnej hlavy štátu, ako je to napríklad vo Francúzsku. Naopak iní vidia túto funkciu len ako obyčajné predsedanie zasadnutiam vedúcich predstaviteľov vlád. V skutočnosti to nie je ani tak, ani tak. Určite nejde o funkciu prezidenta, nie s vlastnými výkonnými právomocami. Osoba vykonávajúca túto funkciu musí vyjadrovať názory kolektívu vedúcich predstaviteľov štátov alebo vlád. Na druhej strane, táto úloha nie je len úlohou predsedajúceho, ktorý na zasadnutiach udeľuje slovo jednotlivým členom Európskej rady. Úloha pripravovať zasadnutia, podnikať kroky v nadväznosti na ne a zastupovať Úniu navonok – napríklad spolu s predsedom Komisie na samite G20 – a úloha vytvárať most medzi hlavnými mestami jednotlivých krajín a inštitúciami predstavuje jednoznačne viac, ako len úlohu predsedáť zasadnutiam.

Úlohou trvalého predsedu je rozvíjať spoločný pocit smerovania: nič viac a nič menej. Kam smerujeme? Ako zaobchádzať s našimi susedmi? Kto sú naši hlavní strategickí partneri vo svete? Kde chceme byť o 10 či 20 rokov? Toto sú rozhodujúce otázky.

Čo sa týka môjho vzťahu s Európskym parlamentom, Zmluva je v tomto prípade veľmi stručná: vyžaduje len, aby som vás informoval „po [...] zasadnutiach Európskej rady“. To znamená minimálne štyrikrát ročne, vo väčšine rokov to však bude pravdepodobne päť alebo šesťkrát a v budúcnosti možno až desaťkrát. Onedlho už budú mnohí z vás pohľadom na mňa unavení. Budem aj naďalej posilňovať zvyčajné kontakty s poslancami Parlamentu, napríklad stretnutia, ktoré som začal organizovať s vedúcimi predstaviteľmi poslaneckých klubov, a stretnutie, ktoré mám každý mesiac s predsedom Parlamentu.

Moja úloha by sa teda nemala zamieňať s úlohou predsedu Komisie. Pán Barroso predsedá inštitúcii s výkonnými právomocami, ktorú volí a ktorá sa zodpovedá Európskemu parlamentu. Predkladá vám legislatívne a rozpočtové návrhy, čo ja nerobím. Predseda Komisie má dennodenný blízky kontakt s Európskym parlamentom, v neposlednom rade práve pri práci na týchto legislatívnych a rozpočtových návrhoch. Mojou úlohou je skôr zaistiť, aby sa vedúci predstavitelia štátov alebo vlád spoločne dohodli na celkovej stratégii Európskej únie, a to pokiaľ ide o jej vnútorný rozvoj i vonkajšie vzťahy. S pánom predsedom Barrosom sa stretávam každý týždeň. Obaja sme si veľmi dobre vedomí naliehavej potreby vyhnúť sa akýmkoľvek konfliktom kompetencií či nedorozumeniam v súvislosti s tým, kto je za čo zodpovedný. Verejnosť a tretie krajiny majú možno ťažkosti pochopiť rozdiel medzi predsedom Komisie a predsedom Európskej rady, som však presvedčený, že sme na správnej ceste.

V tejto súvislosti je tiež dôležité mať na pamäti, že som predsedom Európskej rady, nie Rady ministrov – to sú dve odlišné inštitúcie. Bežná Rada, ktorá je popri Európskom parlamente druhou vetvou zákonodarného orgánu, bude mať stále svoje predsedníctvo, ktoré bude aj naďalej rotovať každých šesť mesiacov spomedzi členských štátov. Jediné v oblasti zahraničných vecí, kde koordinuje výkonnú moc, bude mať trvalú predsedníčku v osobe podpredsedníčky Komisie a vysokej predstaviteľky pre zahraničné veci Catherine Ashtonovej.

V tomto bode sa zastavím, aby som vzdal hold práci, ktorú vykonáva Catherine Ashtonová. Pri riešení mnohých problémov v oblasti zahraničných vecí a bezpečnosti, ako aj pri príprave Služby pre vonkajšiu činnosť, si zaslúži našu podporu. Bude mi cťou blízko s ňou spolupracovať pri vonkajšom zastupovaní Únie.

Teraz by som chcel povedať pár slov o samotnej Európskej rade.

Prvé oficiálne zasadnutie v rámci môjho predsedníctva sa uskutoční koncom budúceho mesiaca. Tento mesiac sme už však mali užitočné neformálne stretnutie vedúcich predstaviteľov štátov alebo vlád v budove Solvayovej knižnice len niekoľko sto metrov odtiaľto. Či už to bolo intímnejším prostredím knižnice, alebo fyzickou blízkosťou Parlamentu, naše diskusie boli plodné.

Ako som povedal, nemôžem vás informovať o žiadnych oficiálnych záveroch z neformálneho zasadnutia. Nanajvýš sa s vami môžem podeliť o svoje osobné závery z diskusií, ktoré som opísal v liste členom Európskej rady, ktorý, ako viem, koluje aj tu v Parlamente. Mojm cieľom na tomto neformálnom zasadnutí Rady bolo predovšetkým pripraviť naše budúce rokovania o otázke zlepšenia hospodárskej výkonnosti Európy po skončení bezprostrednej hospodárskej krízy. To zahŕňa aj stanovenie cieľov a ambícií – k tomu máme k dispozícii veľmi užitočný dokument od pána prezidenta Komisie Barrosa –, ale aj otázku spôsobu zlepšenia riadenia v tejto oblasti. Spôsob, akým budeme spravovať naše integrované európske hospodárstvo – najväčší svetový trh – s cieľom zlepšiť našu hospodársku výkonnosť, predstavuje jednu z ústredných otázok, ktoré musí Európska únia riešiť.

Naša úvodná výmena názorov na tento problém zahŕňala otázky, ako stanoviť ciele, ako ich následne dosiahnuť, ako vyhodnocovať výsledky. Vo veľkej miere ide o koordinovanie výkonu vnútroštátnych kompetencií pri súčasnom plnom využití dostupných kompetencií a nástrojov Európskej únie. Je to teda úloha, na ktorú sa Európska rada mimoriadne hodí. Na zasadnutí v Solvayovej knižnici sa všetci členovia Európskej rady zhodli, že potrebujeme lepšiu, efektívnejšiu hospodársku koordináciu v rámci Únie, a to pokiaľ ide o hlavnú hospodársku politiku – rozhodne v eurozóne – i mikroekonomickú politiku. Veľa z týchto vecí je veľmi odborných, spomeniem teda len myšlienku zníženia počtu spoločných hospodárskych cieľov na štyri či päť. Tieto ciele by mali byť kvantifikovateľné a mali by sa dať rozdeliť na ciele stanovované na úrovni jednotlivých krajín, nemá totiž význam hodnotiť výsledky pre, povedzme, 65 rôznych súborov údajov.

Všetci členovia Európskej rady sú navyše ochotní prevziať viac zodpovednosti v rámci spoločnej európskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Takéto osobné zapojenie je nevyhnutné, musíme totiž prejsť od odporúčaní na papieri k záväzkom v skutočnom živote. Veľmi ma potešilo, že som za stolom našiel ambície takejto úrovne. Či už to nazvete lepšou koordináciou, lepším riadením alebo dokonca hospodárskym riadením, kľúčom je spoločné odhodlanie dosiahnuť úspech.

Mali sme tiež krátky rozhovor o tom, ako lepšie vykonať kroky Európy v súvislosti s obnovou Haiti. Chceme v tejto diskusii pokračovať aj naďalej s úmyslom lepšie uplatňovať ustanovenia článku 214 Zmluvy o koordinácii humanitárnej pomoci. Diskusia o tom, ako by mala Európa strategicky reagovať na konferenciu o zmene klímy v Kodani, prebehne na nasledujúcom zasadnutí Európskej rady. Neočakávane sme, samozrejme, hovorili aj o situácii v Grécku. Úlohu zaistiť, aby sa táto vec riešila v inštitucionálnom rámci Európskej únie a nie mimo neho a aby dosiahnutú dohodu schválili vedúci predstavitelia všetkých 27 štátov alebo vlád, ako aj predseda Komisie a predseda Európskej centrálnej banky, som zobral na seba. Táto úroveň konsenzu svedčí o tom, že Grécko prijalo svoju zodpovednosť za zníženie deficitu dôveryhodným spôsobom, a tiež o našej solidarite, ak bude potrebná. Veľmi sa teším na vaše názory na všetky tieto záležitosti, okrem iného aj na to, ako sa môžeme postaviť všetkým problémom, ktorým naša Únia čelí.

Môžem vás uistiť, že na nasledujúce roky som si vytýčil jeden základný cieľ, a to zaistiť, aby naša Únia bola vnútorne dostatočne silná na to, aby sme si udržali náš vlastný sociálny model, a navonok dokázala brániť naše záujmy a šíriť naše hodnoty. Myslím si, že všetky európske inštitúcie môžu a musia spoločne pracovať na dosiahnutí týchto cieľov.

(potlesk)

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážení pán predseda, dovoľte mi najskôr zablahoželať pánovi predsedovi Van Rompuyovi k veľmi dobrému prvému neformálnemu zasadnutiu Európskej rady v rámci jeho predsedníctva.

Po tom, ako sme spoločne dosiahli dohodu o dôležitom vyhlásení o Grécku, sme hovorili o stratégii Európa 2020, teda o stratégii pre udržateľný rast a zamestnanosť. Mal som možnosť zamerať sa na závažné politické otázky, ktorými sa zaoberáme, na problémy a na návrhy, ktoré Komisia oficiálne predloží budúcu stredú.

Pred krízou dosahovalo európske hospodárstvo pokrok: mali sme 18 miliónov nových pracovných miest a dynamickejšie podnikateľské prostredie. Tieto pozitíva však zmietla finančná kríza a jej dosah na mnohé oblasti našej činnosti: pokles HDP o 4 % za jediný rok, nezamestnanosť, ktorá vyskočila až na 10 %, silný zásah našej prosperity, skutočná hrozba pre našu spoločnosť. Popri tom sa naša úloha stáva ťažšou: obyvateľstvo starne, oproti konkurentom čoraz viac zaostávame v produktivite, zlyhávame v oblasti vzdelávania a výskumu. Máme však aj mnohé silné stránky: máme najväčšie trhové hospodárstvo na svete, máme jednotný trh, máme eurozónu. Ukázalo sa, že to všetko sú počas krízy naše dôležité výhody.

Dnes však Európa stojí pred veľmi dôležitou voľbou, povedal by som, že pred rozhodujúcou voľbou pre budúce generácie. Dúfať v návrat starých dobrých časov už nemôžeme. Jednou možnosťou je obmedzená zmena – najnižší spoločný menovateľ, ktorý prinesie nejaké reformy a nejaký rast. Nikdy však nedostaneme naspäť to, čo sme stratili krízou. Táto možnosť by viedla k Európe, ktorá by v novom svetovom poriadku hrala druhoradú úlohu. Minimálne zmeny, určité prispôsobenie.

Som presvedčený, že môžeme a musíme byť ambicióznejší. Musíme sa snažiť o hospodársku stratégiu, vďaka ktorej Európa vykročí na cestu konkurencieschopnosti a ktorá vytvorí milióny nových pracovných miest. To však nedokážeme polovičnými opatreniami a postupnou zmenou. Musíme si vštepíť pocit naliehavosti, uvedomiť si, že doterajšie stratégie neochránia náš európsky spôsob života a naše sociálne modely. Práve naopak. Ak sa neprispôbime omnoho náročnejšiemu globálnemu prostrediu, tieto sociálne modely budú ohrozené.

To si vyžaduje spoločné úsilie. Na to, aby sme dokázali vytvoriť takúto stratégiu a komunikovať ju ľuďom, potrebujeme členské štáty, potrebujeme európske inštitúcie, potrebujeme zainteresované strany a spoločnosť vo veľkom a najmä potrebujeme aktívnu účasť a podporu tohto Parlamentu, Európskeho parlamentu.

Budúci týždeň Komisia stanoví kľúčové prvky tejto stratégie a oficiálne ju predloží európskym inštitúciám. Bude sa sústreďovať na tri priority: inteligentný rast, začleňujúci rast, udržateľný rast.

Po prvé, základným hnacím motorom rastu musia byť vedomosti a inovácie, ktoré dávajú vznik myšlienkam zajtrajška, schopnostiam zajtrajška, technológiám zajtrajška. Po druhé, ak chceme udržať náš európsky model spoločnosti, musíme vytvoriť viac pracovných miest. Naším cieľom musí byť zdravá, prosperujúca, bezpečná spoločnosť, v ktorej každý cíti, že môže zohrávať svoju úlohu. To znamená poskytnúť ľuďom prácu a zručnosti a priamočiaro bojovať s pligou chudoby. Problém chudoby nie je problémom jednotlivých krajín, je to problém, na ktorý potrebujeme spoločnú európsku odpoveď.

Naše sociálne trhové hospodárstvo sa musí spojiť, aby sa dokázalo chopiť príležitostí budúcnosti. Hovorím o udržateľnom raste, pochopení významu boja proti zmene klímy, uvedomení si tlaku na zdroje. Mám tým na mysli konkurencieschopné hospodárstvo, prehĺbenie vnútorného trhu, vytvorenie lepších podmienok pre investície – najmä pre MSP –, teda európske hospodárstvo schopné stáť na vlastných nohách na globalizovanom trhu.

Tieto priority nie sú neznáme. Avšak skutočnosť, že zatiaľ sa nám tieto ciele nepodarilo dosiahnuť, ich robí ešte dôležitejšími, nie menej dôležitými. Musíme urobiť radikálnu zmenu nie v tom, čo európske hospodárstvo potrebuje, ale v našom prístupe k tomu, ako to dosiahnuť.

Čo potrebujeme na to, aby sme dosiahli úspech? Po prvé, stratégia musí byť komplexná. Nemôžeme mať stratégiu „vybrať a zamiešať“ a dovoliť každému urobiť tie ľahké časti, veci, ktoré prinášajú dobrý pocit, a skutočné problémy nechať na iných. Stále je tu mnoho problémov: mám na mysli dokončenie jednotného trhu, kvalitu našich daňových systémov, spôsob, akým mŕime peniaze v čase silného tlaku na verejné financie, aby som spomenul len niektoré otázky.

Po druhé, na našej stratégii sa musia podieľať všetky časti našej spoločnosti. Európsku spoločnosť sa nám nepodariť dostať na tú správnu cestu do budúcnosti, ak to bude za cenu sociálneho konfliktu. Z tohto hľadiska je rozhodujúci aktívny prístup pri vytváraní pracovných miest a riešení problému chudoby. Preto sme boli aj dostatočne rozumní na to, aby sme zreformovali finančné trhy. Chceme silný finančný sektor, ktorý dokáže financovať inovácie a pomáhať rastu podnikov, taký, ktorý si uvedomuje svoju veľkú zodpovednosť voči spoločnosti a vládam, ktoré mu v čase núdze prišli na pomoc, taký, ktorý chápe, že účinný dohľad na európskej úrovni je dnes nevyhnutný.

Po tretie, nesmieme si mýliť celkovú víziu pre európske hospodárstvo s otázkou, kto má čo robiť. Nemala by to byť otázka diskusie o kompetenciách. Musíme vidieť pridanú hodnotu európskeho prístupu. V dobe globalizácie, keď musíme diskutovať s Amerikou, s Čínou, s Ruskom a s ďalšími, je úplne jasné, že spoločný prístup predstavuje pridanú hodnotu, napríklad v prípade samitu G20 a iniciatívy, s ktorou v podstate prišla Európska únia počas francúzskeho predsedníctva, konkrétne francúzsky prezident a ja, keď sme navrhli americkému prezidentovi, aby akceptoval tieto samity. Musíme si preto uvedomiť, že ak budeme konať spoločne, budeme mať väčší vplyv. Je nezmyslom prijímať svetovú vzájomnú závislosť a odmietať európsku vzájomnú závislosť. Preto musíme konať spoločne.

Mnoho krokov sa však stále musí uskutočňovať na úrovni jednotlivých štátov. Sú tu, samozrejme, úlohy na vnútroštátnej úrovni, ktoré, ako očakávame, budú riešiť najmä vlády, očakávame však tiež, že vlády sa úprimne zaviažu k európskemu prístupu. Európsky prístup je potrebný, nie však na to, aby sa sústredilo viac

moci do Bruselu – to vôbec nie je naším zámerom –, ale na to, aby sme pomohli nevyhnutným reformám v našej spoločnosti, ktoré následne prinesú viac prosperity a viac blaha pre našich občanov.

Uspejeme len vtedy, ak budeme ochotní pracovať spoločne, nie proti sebe, preto potrebujeme dôveryhodné vlastníctvo na všetkých úrovniach. Potrebujeme silnú a skutočnú koordináciu v oblasti hospodárstva. Lisabonská zmluva nám tieto nástroje dáva a my ich využijeme.

Na tomto zasadnutí Európskej rady som videl, že členovia si tento problém uvedomujú. Môžem porovnať dnešné diskusie s diskusiami pred piatimi rokmi, keď sme hovorili o lisabonskej stratégii. Poviem vám veľmi úprimne a otvorene, že medzi vedúcimi predstaviteľmi štátov alebo vlád som videl oveľa väčšie vedomie potreby konať spoločne, ako aj vedomie vonkajších obmedzení európskeho hospodárstva. Úprimne dúfam, že tentoraz nebudú úzke národné záujmy opäť odolávať potrebe užšej koordinácie a účinného systému európskeho riadenia.

Potrebujeme tiež významné a príkladné opatrenia na úrovni Európskej únie, ktorými stanovíme, čo chceme dosiahnuť: určité konkrétne plány. Niektoré z nich čoskoro predstavíme: projekty ako plán pre inovácie, nový program zameraný na zručnosti, ozajstná priemyselná politika, digitálny program, ekologické technológie a konkrétny plán alebo kroky na boj proti chudobe, teda projekty, ktoré majú hodnotu, ktoré majú dosah samy osebe, projekty, ktoré ukazujú, prečo Európa predstavuje časť riešenia a že Európska únia nielen hovorí, ale aj koná.

Chcel by som skončiť výzvou smerom k vám, Európskemu parlamentu, aby ste ako zákonodarný orgán, ako rozpočtový orgán a ako majster európskej činnosti v každom kúte Európskej únie prejavili týmto projektom silnú podporu.

Joseph Daul, v mene skupiny PPE. – (FR) Vážený pán predseda, pán Van Rompuy, pán Barroso, dámy a páni, zasadnutie Európskej rady z 11. februára bolo prvým, ktoré zvolal a ktorému predsedal pán Van Rompuy, ktorého by som chcel privítať pri jeho prvej návšteve na plenárnom zasadnutí Európskeho parlamentu.

Pán Van Rompuy, Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) od vás veľa očakáva. Vítam pozitívneho a pragmatického ducha vašich vystúpení od vášho menovania a oceňujem tón, ktorý chcete zaviesť v Európskej rade, očakávam však od vás a od Rady ministrov, že si uvedomíte, že s Lisabonskou zmluvou sa vaše vzťahy s nami, poslancami Európskeho parlamentu, zmenili. Sme rovnocenné subjekty s rozhodovacími právomocami, a to má nielen právne, ale aj politické dôsledky.

Teraz by som chcel prejsť k podstate diskusií z 11. februára, ktorou je, samozrejme, stratégia 2020, je ňou však aj euro a hospodárska a rozpočtová politika, pretože špekulácie o gréckom dlhu a eure boli v Solvayovej knižnici rozhodne neočakávanými hosťami.

Chcel by som položiť nasledujúcu otázku: je oslabenie našej spoločnej meny spôsobené výlučne gréckou krízou alebo je euro terčom priamych útokov tých, ktorým nevyhovuje jeho sila a sila členských štátov, ktorých sa to týka?

Po druhé, budeme čakať, kým sa situácia v niektorých krajinách eurozóny zhorší tak, ako sme to urobili v prípade Grécka, kým začneme konať? Ak nie, aké sú plány na nápravu tejto situácie v najohrozenejších krajinách? To je otázka pre vás, pán predseda Van Rompuy.

Kladiem tieto otázky, pretože ma síce potešili solidárne opatrenia prijaté 11. februára, mám však vážne pochybnosti, či my Európania naozaj zvládame túto situáciu. O akú situáciu ide, ak nie o skutočnosť, že grécke varovanie ukázalo rozsah, v akom musíme prijať odvážne rozhodnutia, ktorými konečne zaistíme, aby naša mena, euro, odzrkadľovala politickú moc, ktorá je za ňou?

Samozrejme, veľa rozprávame, hovoríme o hospodárskom riadení, hovoríme tiež o menovom riadení, mohli by sme však veci výrazne zjednodušiť a jednoznačne zefektívniť, keď sme už navrhli a zrealizovali skutočnú rozpočtovú koordináciu členov eurozóny. Sám bývalý francúzsky predseda vlády Edouard Balladur nedávno uznal potrebu vzdať sa v niektorých oblastiach suverenity – a to pre Francúza nie je jednoduché – a vyjadril sa za to, aby vnútroštátne rozpočty krajín eurozóny schvaľovala Euroskupina ešte pred tým, ako sa predložia do národných parlamentov.

Chcel by som podporiť túto odvážnu myšlienku a vyzývam Európsku radu, aby ju zvážila a vážne ju analyzovala. Riadnou koordináciou svojich rozpočtov by štáty eurozóny získali nebývalý vplyv a manévrovací priestor. Táto moc by znamenala, že by mali silný vplyv na vytváranie nových globálnych právnych predpisov,

vyžadovala by však tiež spojenie európskych síl v rámci medzinárodných finančných organizácií, kde musí euro hovoriť jednotným hlasom.

Dovoľte mi uviesť najvýraznejší príklad – ktorý, myslím, spomenul aj pán Barroso –, a to príklad MMF, kde sa hlasovacie práva vypočítavajú podľa hospodárskeho významu jednotlivých štátov. Na základe týchto kritérií majú Spojené štáty 16,7 % hlasovacích práv, Japonsko 6 %, Čína 3,6 % a šesť zakladajúcich členov Európskej únie 18,49 %. Ak by však krajiny eurozóny v rámci MMF vystupovali jednotne, mali by 23 % hlasov, a všetky krajiny Európskej únie by, ak by sa spojili, mali 32 % hlasov, čiže dvakrát toľko ako Spojené štáty.

Páni predsedovia, dámy a páni, taká je realita rovnováhy moci vo svete. Keďže je však Európa stále rozdelená, nedokáže uplatniť celú svoju moc. Môžeme to aj naďalej tolerovať? Poslanecký klub PPE si to nemyslí. Nadišiel čas, pán Van Rompuy, aby krajiny eurozóny otvorili oči, uvedomili si tento stav vecí a poučili sa z neho. Potom budú pripravené na to, čo čoskoro budú musieť nevyhnutne urobiť, teda skutočne sa zjednotiť namiesto toho, aby sa upínali k tejto pozlátke suverenity, ktorá nie je ničím iným ako nebezpečnou pretvárkou.

Stephen Hughes, v mene skupiny S&D. – Vážený pán predseda, od začiatku hospodárskej a sociálnej krízy rozšírilo rady nezamestnaných v Európe viac ako sedem miliónov ľudí. Je veľmi pravdepodobné, že na konci tohto roka bude nezamestnaných viac ako 25 miliónov ľudí. Dobré zdravie našich hospodárstiev a verejných financií, ktoré sme sa snažili dať do poriadku od začiatku deväťdesiatych rokov, bolo zničené za menej ako dva roky. Napriek nákladným opatreniam na obnovu jediné, čomu sa nám doteraz podarilo vyhnúť, je úplný kolaps systému.

Hospodársky rast je aj naďalej mimoriadne pomalý a mnohí ľudia stratili vieru v myšlienku skoraj obnovy. Našou spoločnosťou zmietá strach z budúcnosti, nerovnosť všetkých druhov sa zväčšuje a niektoré naše členské štáty zúfalo potrebujú solidaritu a ochranu zo strany celej EÚ, pretože sa stali terčmi bezohľadných a nekontrolovaných špekulácií. Kríza vážne narušila globálnu konkurencieschopnosť Európy a oslabil jej politický vplyv.

To je temný obraz, v ktorom musí teraz Európa znova nájsť svoju budúcnosť, ak chce zachrániť svoj model hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Pán predseda Barroso, na jarnom zasadnutí Rady sa budete pýtať, kde chceme mať Európu v roku 2020. To je veľmi dôležitá otázka, môžeme si však dovoliť dohadovať sa o vzdialenej budúcnosti, ak najskôr nedáme odpoveď tým miliónom Európanom, ktorí teraz pociťujú dosah krízy na svoje životy a ktorí sa obávajú, čo sa zajtra stane s ich životmi – budú mať prácu, budú mať šancu nájsť si novú prácu? Aké odpovede môžete dať im?

Nemôžem sa zajtra vrátiť do svojho regiónu a povedať ľuďom, že sa nemusia báť, že máme plán na rok 2020. Musím sa zaoberať ich momentálnymi problémami a obavami a chcem, aby som im mohol povedať, že si dokážu udržať svoje zamestnanie, že čoskoro sa začnú vytvárať nové pracovné miesta a že to budú slušné a slušne platené pracovné miesta.

V súčasnosti je jediným strednodobým politickým programom ten, ktorý stanovila Európska rada v decembri: konsolidácia verejných financií. Od členských štátov sa očakáva, že v roku 2011 začnú s konsolidáciou, aby dostali svoje verejné deficity pod hranicu 3 % do dvoch rokov. Zároveň bude stále stúpať nezamestnanosť, pretože rast bude príliš pomalý na to, aby ju udržal na nízkej úrovni.

Sú aj iné spôsoby, ako dostať Európu z krízy: postaviť ľudí do stredu nášho politického programu, a to najmä tých, ktorých kríza zasiahla najviac. Chcem naliehavo vyzvať pána predsedu Van Rompuya a pána predsedu Barrosa, aby zväzili charakter takzvanej stratégie ústupu. Európa by si mala zvoliť morálne slušnú cestu von z krízy, ľudskú cestu založenú na našich základných hodnotách, ktorá je v skutočnosti aj rozumnejšou cestou z hospodárskeho hľadiska.

To sa však nestane, ak sa makroekonomická politika bude úplne sústreďovať na rýchlu konsolidáciu. Znamenalo by to škrtý vo verejných investíciách, vo vzdelávaní a v odbornej príprave, v sociálnych a zdravotníckych službách. Konsolidáciu nemožno dosiahnuť len zvyšovaním daní. Rastový potenciál Európy by trpel ešte viac ako doteraz a výsledkom by bolo, že obnova by bola mimoriadne pomalá a obrovský podiel súčasných nezamestnaných by sa stal dlhodobo nezamestnanými.

Európania si zaslúžia vyrovnanejší a sociálne zodpovednejší politický prístup. Domnievame sa, že tento prístup by mal zahŕňať stratégiu vstupu na trh práce, ktorá by mala byť neoddeliteľnou súčasťou stratégie 2020 a predstavovať jej plán do roku 2015.

Mal by byť kombináciou makroekonomického politického programu a štrukturálnych politík v oblastiach hospodárstva, sociálnych vecí a ekológie s cieľom vytvoriť aspoň päť miliónov nových pracovných miest do roku 2015, a to najmä v oblasti ekologického hospodárstva. Európska rada by na marcovom samite mala jasne vyhlásiť tento zámer za kľúčový cieľ novej stratégie.

Správna koordinácia hospodárskej politiky ďaleko presahujúca kontrolnú úlohu paktu stability by mala zaistiť, aby sa postupná fiškálna konsolidácia v jednotlivých členských štátoch kombinovala so zachovaním kľúčových verejných výdavkov v oblastiach rastu a na kľúčové sociálne politiky.

To si bude vyžadovať zmenu politického myslenia, pokiaľ ide o hospodárske riadenie v Európe a najmä v eurozóne.

Marcový alebo júnový samit by svojmu predsedovi mal dať mandát, aby v úzkej spolupráci s Komisiou predložil ambiciózny plán na posilnenie hospodárskeho riadenia v EÚ, o ktorom by Rada rozhodla na zasadnutí v decembri 2010.

Ak sa chceme zo súčasnej krízy poučiť a čo najskôr z nej urobiť len históriu, musíme opustiť náš starý prístup. Toto je šanca urobiť Európu dôležitou pre ľudí, nielen pre trhy. To sa môže podariť len vtedy, ak bude stratégia 2020 naozaj o ľuďoch a o pracovných miestach – inými slovami, ak jej súčasťou bude ambiciózny sociálny program a program slušných pracovných miest.

V mene nášho poslaneckého klubu vás naliehavo žiadam, aby ste urobili všetko, čo je vo vašich silách, aby sa ľudia, a najmä tí najzraniteľnejší, stali stredobodom európskeho projektu.

Guy Verhofstadt, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predseda, dovoľte mi vyjadriť sa v prvom rade k tomu, čo by som nazval najnaliehavším problémom dneška. Môžeme hovoriť o roku 2020, dnes však máme naliehavší problém: eurozónu a Grécko. Musíme ho vyriešiť.

Myslím si, že Európsky parlament musí v tejto oblasti prevziať iniciatívu. Je dôležité určiť, čo presne sa v Grécku stalo. Dnes sme dostali protichodné informácie. Grécko hovorí, že Európskej únii a európskym inštitúciám poskytlo všetky informácie. Zároveň však Európska komisia a agentúra Eurostat hovoria, že nedostali všetky potrebné informácie. A popri tom investičné banky – Goldman Sachs, Morgan Stanley, Deutsche Bank – minimalizujú svoj podiel na situácii v Grécku.

Preto si myslím, že úlohou tohto Parlamentu je čo najskôr zorganizovať vypočutia v príslušnom výbore, aby sme si v tejto veci mohli vypočúť všetky zainteresované strany a zistiť, čo presne sa deje v prípade Grécka. Nemôžeme hovoriť o nápravných opatreniach, o riešeníach, o reformách v Európskej únii, ak v prvom rade nebudeme vedieť, čo sa naozaj stalo v prípade Grécka v rokoch 2008, 2009 a predtým, a myslím si, že je absolútne nevyhnutné, aby tento Parlament vypočul rôzne strany.

Druhou vecou je, že musíme tiež riešiť problém gréckeho dlhu. Myslím si, že tu existuje len jedno dobré riešenie. Včera som čítal článok Georga Sorosa v novinách *Financial Times* o tejto záležitosti a pred pár dňami som čítal článok Joschku Fischera v nemeckej tlači. Hovorí to, čo hovoria mnohí ľudia: najlepším riešením gréckeho dlhu je európske riešenie – eurolhopisy alebo Európsky menový fond, bez akýchkoľvek nákladov pre európskych daňových poplatníkov, ale s riešením pre budúcnosť. Myslím si, že úlohou tohto Parlamentu je aj požiadať Komisiu a Radu, aby uvažovali o tejto možnosti a pri jej skúmaní išli za hranice národných záujmov súčasných členských štátov Európskej únie.

Po tretie, myslím si, že najdôležitejšou časťou tejto rozpravy je, prirodzene, otázka, čo robiť so stratégiou 2020. Myslím si, že Grécko je veľmi dobrým príkladom zlyhania lisabonskej stratégie. Lisabonská stratégia bola príliš slabá, rozdiely medzi nemeckým a gréckym hospodárstvom sa za uplynulých 10 rokov prehĺbili: lisabonská stratégia ich zväčšila, nie zmenšila. Čo musíme urobiť – a je to prvé rozhodnutie, ktoré musia uskutočniť Komisia a Európska rada –, je uznať, že metóda otvorenej koordinácie nebola dobrou metódou, bola príliš slabá. Potrebujeme odvážnejší nástroj vo vnútri Európskej únie. A týmto odvážnejším nástrojom je hospodárske riadenie vo vnútri Európskej únie.

Pán Barroso, dúfam, že o pár dní, začiatkom marca – myslím, že je to 3. marca – predložíte v tejto súvislosti dokument. Dúfam, že jeho súčasťou bude odvážnejšia stratégia ako veci, na ktorých sa dohodlo alebo nedohodlo na neformálnom samite. Stále je to medzivládna metóda otvorenej koordinácie. Je o niečo lepšia, o niečo rýchlejšia, ale v konečnom dôsledku je to stále metóda otvorenej koordinácie založená na medzivládnom prístupe. Žiadame od vás, aby ste v tejto veci, v oblasti hospodárskej politiky a hospodárskeho riadenia, prevzali iniciatívu a spolu s Ollim Rehnem predložili odvážny návrh na vytvorenie hospodárskeho

riadenia v rámci Európskej únie. Je nezmysel mať menovú úniu na jednej strane a nemať hospodársku, sociálnu a politickú úniu na strane druhej. Problémy s Gréckom to potvrdzujú.

(potlesk)

Myslím si, že nastal čas, keď môžeme od Komisie očakávať nejaký odvážny krok, a verím, že 3. marca Komisia predloží dokument, ktorý bude omnoho ambicióznejší ako závery neformálneho samitu, ktoré boli pre mňa sklamaním.

(Rečník prijal otázku podľa postupu zdvihnutia modrej karty v súlade s článkom 149 ods. 8)

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). – Vážení pán predseda, chcel by som položiť pánovi Verhofstadtovi nasledujúcu otázku: obhajujete myšlienku, že krajiny, ktoré nie sú v eurozóne, by mali pomôcť krajinám, ktoré sú v eurozóne? To je to, čo obhajujete?

Guy Verhofstadt, v mene skupiny ALDE. – Možno bude v blízkej budúcnosti potrebné pomôcť Británii, pretože som videl, že fiškálny deficit Británie je ešte vyšší ako fiškálny deficit Grécka.

(potlesk)

Ak sa nemýlim, v súčasnosti je fiškálny deficit 12,9 % HDP. Takže si myslím, že v tejto chvíli je najdôležitejšie, aby sme mali dôveryhodnú stratégiu smerom k eurozóne, a som si úplne istý, že – možno nie zajtra, ale pozajtra – príde čas, keď aj Británia bude členom eurozóny. Tým si môžete byť istý.

Rebecca Harms, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážení pán predseda, dúfam, že britská škôlka bude taká láskavá a bude chvíľu počúvať.

(protestné pokrikovanie)

Mala som v úmysle začať svoje vystúpenie stratégiou EÚ 2020, teraz však začnem Gréckom, a to najmä z dôvodu vystúpenia pána poslanca z pravej časti tohto Parlamentu. Domnievam sa, že to, čo najmenej potrebujeme v tomto spore o situácii v Grécku a o výhlade Grécka, je protigrécky, nacionalistický a protieurópsky postoj. Podľa môjho názoru sa teraz v Grécku odhaľujú chyby, ku ktorým dochádzalo už dlho – často sa totiž viac ukáže v kríze ako v dobrých časoch.

Chcela by som nadviazať na otázku, ktorú otvoril pán Verhofstadt. Ak nechceme protieurópsky vývoj, musíme hovoriť o tom, kto v Bruseli je zodpovedný za to, že bolo Grécku dovolené tieto veci toľko rokov skrývať – pravdepodobne dokonca počas celého obdobia prípravy na menovú úniu. Pán Barroso, som presvedčená, že v tejto súvislosti nesiete kľúčový podiel zodpovednosti. Práve toto je niečo, čo musíte povedať na rovinu, pretože doteraz sme videli len vrchol ľadovca, pokiaľ ide o zodpovednosť, ale nevideli sme systém nezodpovednosti, ktorý je pod ním.

Po druhé, aj v Grécku sa toho musí veľa zmeniť. Musíme o tom s Gréckom diskutovať – najlepšie v priateľskom tóne – v rámci eurozóny. Ak je takáto pomoc nevyhnutná – a myslím si, že bude – a ak znova musíme použiť európsku solidaritu – a v tejto chvíli to nechcem v žiadnom prípade vylúčiť –, potom Grécko musí uskutočniť niektoré skutočné zmeny. Napríklad je tam príliš rozsiahly verejný sektor. Ak mám veriť Grékom, s ktorými som hovorila, 25 % Grékov je zamestnaných vo verejnom sektore, pričom to ani nie je dobrý verejný sektor. Rozhodne potrebuje reformu.

Zmeny však nie sú potrebné len v oblasti výdavkov, pretože jednoznačne niečo nie je v poriadku aj na strane príjmov. Myslím si, že pán Papandreou má veľmi dobrý nápad zverejniť daňové priznania osôb s vysokým príjmom v Grécku. Nie je potrebné kupovať CD od Švajčiarska, je aj iný spôsob, ako to riešiť. Veľmi rýchlo sa tým ukáže skutočnosť, že aj v Grécku možno výrazne zvýšiť príjmy, ak sa v prvom rade zabráni daňovým únikom a ľudia v Grécku, ktorí žijú v luxuse, začnú platiť dane ako slušní občania.

Môj kolega, pán Giegold, bude pravdepodobne neskôr hovoriť viac o eurodlhopisoch. Chcela by som len povedať jednu vetu k stratégii EÚ 2020. Pán Barroso, vôbec ste nespomenuli zlyhania lisabonskej stratégie. Domnievam sa, že neschopnosť zhodnotiť lisabonskú stratégiu rozhodne nie je dobrou predzvesťou úspechu alebo možného úspechu novej stratégie. Ako integrovaná stratégia nie je v zásade zlá, ale...

(Predseda prerušil rečníčku.)

Timothy Kirkhope, *v mene skupiny ECR*. – Vážený pán predseda, chcem poďakovať pánovi Verhofstadtovi za to, že nám pripomenul zlyhanie ľavicovej hospodárskej politiky v Spojenom kráľovstve. Sme veľmi vďační za túto radu a dúfam, že moji kolegovia a ja to dokážeme napraviť v blížiacich sa všeobecných voľbách.

Už aj pred nedávnou krízou nestačili hospodárstva Európy na svojich hlavných rivalov a konkurentov. Úroveň nášho rastu bola nižšia, nezamestnanosť vyššia, naše pomerné obchodné postavenie sa zhoršovalo a náš podiel na svetovej výrobe klesal. Spustili sme lisabonskú stratégiu, tá však bez dostatočného presvedčenia a oddanosti neuspela, čo vôbec neprekvapuje. Európa 2020 nesmie ísť tou istou cestou. Veľmi ma teší, že náš poslanecký klub bol medzi prvými, ktorí predložili návrhy na pomoc v jej pokroku.

Teraz musíme stanoviť nové smerovanie našich hospodárstiev. Musíme si uvedomiť, že vlády nevytvárajú produktívne pracovné miesta ani nezvyšujú životnú úroveň. To môžu dokázať len konkurencieschopné podniky a úspešní podnikatelia. Naše členské štáty a inštitúcie Európskej únie ich preto musia podporovať znižovaním záťaže, s ktorou sa musia vyrovnávať. Nemôžeme očakávať, že budeme mať dynamické hospodárstva, ak budeme formou ťažkých daňových režimov a byrokratických právnych predpisov zvyšovať požiadavky na tých, ktorí vytvárajú rast a pracovné miesta. Musíme podporovať viac výskumu a vývoja, kvalitnejšie vyššie vzdelávanie a lepšiu odbornú prípravu, ako práve zdôraznil pán predseda Barroso. Vnútrotný trh sa musí oživiť a rozšíriť do nových oblastí.

Stávky nemôžu byť vyššie. Už takmer tri storočia sú najsilnejšími svetovými hospodárskymi mocnosťami tie, ktoré majú najliberálnejšie a najdemokratickejšie ústavy, pretože sloboda a hospodárska prosperita idú ruka v ruku. Teraz vstupujeme do novej éry. Na konci tohto storočia sa značná hospodárska moc môže presunúť do rúk štátom s nedemokratickými vládami. Takýto autoritatívny kapitalizmus sa nemusí pokojne vyvinúť v demokratický a zodpovedný kapitalizmus, aký dnes funguje v Európe a na Západe.

Dúfame, že tieto štáty sa zliberalizujú. Ponúkneme im pri tom priateľskú podporu, ale poznáme aj riziká. Je v záujme našich občanov, aby program 2020 uspel z hľadiska stimulovania vytvárania dobrých pracovných miest a zvyšovania životnej úrovne, a je v záujme slobodného sveta, aby program 2020 vytýčil cestu k silnejšej hospodárskej budúcnosti pre všetkých našich občanov.

Lothar Bisky, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (DE) Vážený pán predseda, ako hovorí príslovie, v núdzi spoznáš priateľa. V Európskej únii je 27 vlád, ktoré sa každá svojím vlastným spôsobom snažia zachrániť svoje banky a veľké priemyselné odvetvia. Doteraz bola výsledkom len väčšia zadlženosť jednotlivých krajín a katastrofálna miera úspor občanov. Eufemistická politika znižovania miezd, znižovanie nemzdových pracovných nákladov a privatizácia životných rizík, ako je vek, rodina, choroba či želané vzdelanie – to všetko sa už spomínalo.

Banky teraz používajú balíky štátnej pomoci na špekulácie proti vnútroštátnym rozpočtom. Banky už dosiahli väčší pokrok ako štáty. Banky Hypo Real Estate a Commerzbank, ktoré boli v Nemecku zachránené s použitím miliárd eur z peňazí daňových poplatníkov, sú v prvých radoch, pokiaľ ide o obchodovanie s neúmerne predraženými štátnymi dlhopismi v Grécku. Peniaze daňových poplatníkov sa používajú na špekulácie, pričom ide o peniaze bežných, čestných pracujúcich, ktorí nemajú účty vo švajčiarskych bankách, na ktoré sa obracajú bohatší ľudia.

(*protestné pokrikovanie*)

Verte mi, nerobí mi žiadnu radosť používať negatívne príklady z Nemecka. Avšak jedna z vládnych strán v Nemecku neustále vyzýva na daňové úľavy, pričom zároveň sa od gréckej vlády požaduje zvýšenie daní. Kto však bude musieť nájsť tieto peniaze? Mám obavy, že to budú hlavne tí, ktorí už teraz majú problémy vôbec vyžiť. Nebolo to Nemecko, kedysi najväčší svetový vývozca, kto pred rokmi oddelil zvyšovanie miezd od produktivity, čo viedlo k sociálnemu dämpingu?

V starovekom gréckom divadle kríza predstavovala príležitosť – áno, bola to výzva, zlomový bod. Ak chceme dosiahnuť takýto zlomový bod, musíme konečne požadovať zavedenie zákonom stanovenej minimálnej mzdy. Rovnaká práca na rovnakom mieste musí byť odmenená rovnakou mzdou. Potrebujeme harmonizáciu typov daní v rámci Únie, ale predovšetkým potrebujeme skutočnú európsku reguláciu a kontrolu finančných trhov a skutočnú európsku hospodársku a finančnú politiku koordinovanú na základe solidarity a so záväznými sociálnymi a ekologickými cieľmi.

Nigel Farage, *v mene skupiny EFD*. – Prezident Európy – na tento deň sme dlho čakali. Bolo nám povedané, že keď budeme mať prezidenta, bude to významná svetová politická osobnosť: človek, ktorý bude politickým lídrom pre päťsto miliónov ľudí, človek, ktorý bude nás všetkých zastupovať na svetovom fóre, človek, ktorého práca je taká dôležitá, že má, samozrejme, lepší plat ako prezident Obama. Nuž, obávam sa, že sme

dostali vás. A je mi to ľúto, ale po výkone, ktorý ste tu pred chvíľou predviedli... Nechcem byť nezdvorilý, ale viete, naozaj, máte charizmu vlhkej handry a výzor nízkeho bankového úradníka.

(*protesty*)

Otázka, ktorú chcem položiť a ktorú budeme klásť všetci, je: kto ste? Nikdy som o vás nepočul, nikto v Európe o vás nikdy nepočul. Chcem sa vás spýtať, pán prezident: kto za vás hlasoval?

(*hlasné protesty*)

A aké mechanizmy – viem, že demokracia nie je u vás veľmi obľúbená –, aké mechanizmy majú Európania k dispozícii na vaše odstránenie? Toto je európska demokracia?

Cítim však, že ste kompetentný, schopný a nebezpečný, a nepochybujem, že vašim úmyslom je byť tichým vrahom európskej demokracie a európskych národných štátov. Zdá sa, že máte averziu voči samotnej koncepcii existencie národných štátov, a možno je to práve preto, že pochádzate z Belgicka, ktoré, samozrejme, v podstate žiadnym štátom nie je.

(*reakcie*)

Odkedy ste však prevzali funkciu, videli sme, ako sa z Grécka stal len obyčajný protektorát. Pane, nemáte žiadnu legitimitu pre túto prácu a som si istý, že môžem v mene väčšiny Britov povedať toto: nepoznáme vás, nechceme vás a čím skôr upadnete do zabudnutia, tým lepšie.

Predseda. – Pán predseda, ako ste povedali, nechcete byť predsa nezdvorilý.

Budeme radšej pokračovať. Pán predseda, prijmete otázku podľa postupu zdvihnutia modrej karty?

Joseph Daul, v mene skupiny PPE. – (FR) Pán Farage, ste ochotný uplatniť článok 9 Zmluvy, podľa ktorého môžete jednoducho požiadať o opustenie Európy? Takto budete spokojný.

Martin Schulz, v mene skupiny S&D. – (DE) Vážený pán predseda, veľmi ste ma sklamali, pán Buzek. Je neprijateľné, aby predseda poslaneckého klubu nazval v tomto Parlamente predsedu Európskej rady vlhkou handrou namiesto toho, aby ponúkol politickú kritiku.

(*potlesk*)

Pán predseda, očakával by som od vás, že zareagujete napomenutím. Je neprijateľné, aby tento človek slobodne pošliapaval dôstojnosť tohto Parlamentu. Pán Daul, chcem vám povedať, že toto nie je otázka vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ. Možno by bolo lepšie, keby sa pán Farage vzdal svojho mandátu, ak má voči Európskej únii a Európskemu parlamentu toľko výhrad.

(*potlesk*)

Predseda. – Zopakujem to, čo som pánovi Farageovi povedal pred dvomi mesiacmi: prejavy takéhoto charakteru, ktoré sú osobnými útokmi na konkrétnych ľuďoch, sú v Európskom parlamente neprijateľné. Keď som o tom hovoril s pánom Farageom, jasne som mu to povedal. Chcem vám povedať, pán Schulz, že som urobil a robím presne to, čo navrhujete.

Nigel Farage (EFD). – Nemusí sa vám páčiť, čo hovorím, zamyslite sa však nad svojím správaním. Keď sa Íri v referende vyjadrili negatívne, povedali ste, že tým, že sme tento ich postoj podporili, náš poslanecký klub otvoril dvere fašizmu, povedali ste, že ako poslanecký klub v Parlamente sme sa správali ako Hitler a nacisti v Reichstagu. Danny Cohn-Bendit nás nazval mentálne zaostalými. Viete, musí tu byť... Nemôže to byť raz tak...

(*Predseda prerušil rečníka.*)

Predseda. – Pán Farage, mrzí ma to, ale toto nebolo osobné vyhlásenie. Musíme dodržiavať poriadok a všetky nariadenia nášho Parlamentu.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Predovšetkým mi dovoľte celkom pokojne povedať jeden fakt, a to, že táto rozprava prebieha tu v tomto Parlamente, v Bruseli, v Belgicku. V súčasnej hospodárskej situácii by sme mohli Belgicko nazvať Gréckom Severného mora, a to bez akéhokoľvek prehánania, pretože táto krajina, Belgicko, má po Grécku a Taliansku percentuálne tretí najvyšší štátny dlh v celej Európe. V podstate sme chorou krajinou Európy a, ak to tak môžem povedať, zásluhu na tom má jeden z predchádzajúcich rečníkov

pán Verhofstadt, bývalý predseda vlády Belgicka. Pokiaľ ide o podvody a umelé zvyšovanie rozpočtu, mohol by dokonca pár vecí naučiť aj Grékov.

Nenechajme sa tým však príliš uniesť. Konkrétne nevyhlasujme, že dokážeme odvrátiť krízu zvyšovaním štátneho dlhu – hovorím o neslávnom návrhu pána Verhofstadta o európskej štátnej pôžičke, ktorá je úctom, ktorý skôr či neskôr bude musieť niekto zaplatiť. Naopak, zas a znova vidíme, že sú to práve európske rozhodnutia, ktoré nás dostali do krízy, európske rozhodnutia pochovať maastrichtské kritériá a Pakt stability a rastu, a to všetko len pre dobrý dojem, pretože Európa musí vyzeráť, že napreduje.

A je to presne tá istá neústupnosť Európy, pre ktorú sa teraz dusíme prístupovou stratégiou Turecka. Hospodárska a geografická realita sa teraz musí odsunúť bokom a európski občania musia siahnuť hlboko do svojich peňaženiek pre potenciálny vstup krajiny, ktorá ani nie je európska. Riešením nie je „viac Európy“. Riešením je zodpovednosť jednotlivých štátov a povinnosť členských štátov utiahnuť si opasky.

Corien Wortmann-Kool (PPE). – (NL) Vážený pán predseda Buzek, pán predseda Barroso a, samozrejme, pán predseda Van Rompuy, sme radi, že ste tu dnes s nami. Na začiatku rozpravy ste jasne povedali, že sa chcete pustiť do práce s ambíciami, ale aj to, že svoju úlohu chcete vykonávať v súlade s Lisabonskou zmluvou. Vopred by som vám chcela k tomu zablahoželať.

Je dôležité, že ste tu v súvislosti s blížiacou sa stratégiou 2020, pretože tá je kľúčová z hľadiska upevnenia významu Európy vo svete. Pán predseda, a tu sa zároveň obraciam aj na pána predsedu Barrosa, naše priority poznáte. Sústreďujú sa na ekologické, sociálne, trhové hospodárstvo. To znamená, že našou prvoradou úlohou by malo byť opäť postaviť na nohy malé a stredné podniky, pretože tie sú zdrojom vytvárania pracovných miest. Nehovoríme tu len o našom obchode a službách, ale aj o európskom priemysle, ktorý sa musí stať opäť konkurencieschopným na svetovej úrovni. Hovoríme aj o našom odvetví poľnohospodárstva a produkciu vysokokvalitných potravín, ktoré sú takisto konkurencieschopné na svetovej úrovni. To znamená, že potrebujeme MSP, ktoré stoja na základoch vedomostí, inovácií a udržateľných technológií.

Stratégia 2020 musí byť postavená práve na takomto základe. Tento základ znamená stratégiu ústupu, ktorá pôjde ruka v ruku so silným paktom pre stabilitu a rast a s nevyhnutnou reformou verejných výdavkov v členských štátoch. Pán predseda, stará lisabonská stratégia obsahovala príliš veľa hmlistých cieľov a je dôkazom zlyhania metódy otvorenej koordinácie. Moja otázka na vás preto znie: aké konkrétne ciele budete presadzovať, aby členské štáty konečne ukázali skutočnú oddanosť tejto novej stratégii, ale aby zároveň tento proces zostal v hraniciach Lisabonskej zmluvy, pokiaľ ide o subsidiaritu?

Marita Ulvskog (S&D). – (SV) Vážený pán predseda, podľa čísel Komisie žije v súčasnosti 80 miliónov občanov EÚ pod hranicou chudoby. To je dehonestujúce a je to tiež prekážkou akémukoľvek ďalšiemu rozvoju. Zároveň človek ako pán Farage stojí v tomto Parlamente a rozdáva urážky, a to v čase, keď je Európa v kríze a máme mnoho dôležitých vecí, o ktorých treba diskutovať. Mal by dostať voľno a nemalo by mu byť dovolené zúčastniť sa rokovania v Štrasburgu na budúci týždeň. Bol by to len mierny trest za správanie, ktoré tu predviedol.

Našou úlohou je teraz vytvoriť novú lisabonskú stratégiu, inými slovami EÚ 2020. V tejto súvislosti je dôležité uviesť si, že sociálna súdržnosť a udržateľný rozvoj sú rozhodujúce z hľadiska hospodárskeho rastu. Napríklad prvá spoločnosť, ktorá sa vymaní zo závislosti na fosílnych palivách, sa stane lídrom v oblasti vytvárania nových ekologických pracovných miest. Ak však máme byť v tomto úspešní, potrebujeme zdroje. Aspoň 50 % finančných prostriedkov, ktoré EÚ a členské štáty vyčlenili na ukončenie krízy, sa musí investovať do nového ekologického dohovoru, s ktorým budeme schopní vytvárať tieto nové ekologické pracovné miesta. Siedmy a ôsmy rámcový program sa musí zamerať na výskum a vývoj v oblasti obnoviteľnej energie.

Komisia musí tiež vyvinúť dôrazné úsilie s cieľom zabrániť sociálnemu vylúčeniu, ku ktorému momentálne dochádza v celej Európe, a posilniť zainteresované strany na trhu práce. V posledných rokoch začala byť EÚ právom považovaná za hrozbu pre odborové hnutie. To sa musí zmeniť. Prvým krokom by mala byť revízia kontroverznej smernice o vysielaní pracovníkov alebo, ako sa jej v Európe začalo hovoriť, „smernice o mzdovom dampingu“, ktorá vytvára toľko hnevu a toľko konfliktov. Dnes sme ich už mali v Parlamente dosť.

Lena Ek (ALDE). – Vážený pán predseda, cieľom stratégie EÚ 2020 by malo byť uvoľniť potenciál európskych občanov. Príliš často zabúdame, že naše stratégie rastu majú slúžiť blahu občanov a budúcnosti našich detí.

Lisabonská stratégia nepochybne zlyhala, keď sa snažila obsiahnuť úplne všetko. S takou rozsiahlou agendou sa stratilo smerovanie a tiež šanca dosiahnuť ambiciózne ciele, ktoré boli stanovené.

Ak má byť stratégia 2020 účinnejšia, jej formát sa musí úplne zmeniť. Práca sa musí zacieliť na niekoľko konkrétnych oblastí, v ktorých by sme sa mali zamerať na základné princípy udržateľného rastu.

Ako jediný priamo volený orgán EÚ, ktorý má navyše právomoci spolurozhodovania, bude mať tento Parlament čo povedať k stratégii 2020. Ak chcú Komisia a Rada zaistiť legitimitu a otvorenosť, bolo by od nich rozumné začleniť do prebiehajúcich prác na stratégii 2020 aj Parlament.

Tak ako sú otvorenosť a transparentnosť rozhodujúce pre vytvorenie Európy občanov, predstavujú aj kľúčové nástroje z hľadiska predchádzania krízam vo verejných financiách, ako sú tie, ktoré v súčasnosti trápia krajiny v celej Únii.

Každý ukazuje prstom na Grécko, sú tu však aj ďalšie členské štáty, ktoré sa vyhli procesu referenčných kritérií, klamali Európu o svojich deficitoch a falšovali finančné štatistiky. Metóda otvorenej koordinácie sa zmenila na zatvorenú konšpiráciu a otvorené poníženie.

Nezabúdajte, že čo platí pre občanov, platí aj pre vlády. Slobody prinášajú aj zodpovednosť. Nastal čas, aby vlády v celej Európe začali brať túto zodpovednosť vážne, pretože problémy, ktorým čelíme, vážne sú.

Philippe Lamberts (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predseda, dámy a páni, súhlasím s myšlienkou zníženia počtu cieľov v rámci stratégie EÚ 2020, musia však byť aspoň ambiciózne. V prvom rade ambiciózne, pokiaľ ide o zníženie našej ekologickej stopy. Nejde totiž iba o klímu, preto je z tohto pohľadu návrat k číslu 20 % podľa nášho názoru oveľa menej, ako je naozaj potrebné. Dokonca ani 30 % nie je ambiciózných.

Ďalej je to ambiciózný cieľ v oblasti znižovania nerovností: napríklad zníženie úrovne chudoby v Európe o 50 % do roku 2020 rozhodne nie je maximum, ktoré by sme mohli dosiahnuť. Ambiciózný cieľ v oblasti vzdelávania, výskumu, vývoja a inovácií, a, samozrejme, ambiciózný cieľ v oblasti vytvárania pracovných miest.

Tieto ciele, ako už bolo povedané, musia byť merateľné a záväzné, pričom je jedno, či ide o systém bonus-malus, alebo o niečo iné, potrebujeme však výsledky. Tieto výsledky však nedosiahneme bez dvoch absolútne kľúčových zložiek.

Prvou zložkou je silná regulácia trhu a z tohto pohľadu, pán Van Rompuy, nás veľmi znepokojuje vývoj v súvislosti s dohľadom nad finančným trhom a pozícia, ktorú prijala Rada.

Čo sa týka druhej zložky, chcel by som zdôrazniť to, čo povedal pán Daul. Skutočne, pán Daul, členské štáty sa budú musieť vzdať väčšej časti svojej suverenity, najmä vo fiškálnej oblasti. Zaujímalo by ma, aký má na to názor Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov). Bez silného fiškálneho zblížovania nebudeme schopní vniesť späť do našich verejných financií stabilitu a vybudovať náš daňový systém na udržateľnom základe. Máme na mysli energetiku a, samozrejme, máme na mysli zdanenie finančných transakcií.

Kay Swinburne (ECR). – Vážený pán predseda, podporujem smerovanie stratégie EÚ 2020, a to najmä v čase tejto hospodárskej krízy, a chcela by som naliehavo vyzvať EÚ, aby sa sústredila na jestvujúce komparatívne hospodárske a konkurenčné výhody Európy a využila všetky dostupné nástroje a zdroje, najmä v oblasti výskumu a vývoja, na vytvorenie skutočnej pridanej hodnoty EÚ.

Bola by som rada, keby sa našou prioritou stalo dokončenie jednotného trhu služieb a tovarov a ambiciózný prístup pri vytváraní jednotného trhu novátorského výskumu. Výrazne by sa mal podporovať výskum a vývoj na univerzitách aj v súkromných podnikoch v Európe, aby sme sa dostali do popredia v oblasti nového udržateľného priemyslu a technológií.

Musíme však zostať obozretní voči právnym predpisom, ktoré by týmto rozvojovým procesom mohli prekážať. Musíme zlepšiť prepojenie medzi súkromným sektorom a akademickým výskumom a umožniť prenos vedomostí do podnikov, ktoré vytvárajú pracovné miesta a bohatstvo. Popri zlepšovaní dostupnosti finančných prostriedkov pre inovácie musíme zaistiť aj zníženie administratívnej záťaže najmä pre MSP a mikropodniky. Prvým krokom bude uplatňovanie politiky verejného obstarávania výhodnej pre MSP a umožnenie MSP byť súčasťou verejných a súkromných partnerstiev.

Stratégia EÚ 2020 sa zamerala na inovácie v oblastiach existujúcich skúseností...

(Predseda prerušil rečníčku.)

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Vážený pán predseda, v Grécku sa dnes uskutočňujú obrovské zhromaždenia proti nezamestnanosti organizované zamestnancami v súkromnom i verejnom sektore.

V uliciach vládne hnev a pracovníci sú rozhorčení drsnými opatreniami gréckej vlády, na ktorých trvá Európska únia a ktoré vyplynuli najmä z nedávneho zasadnutia Európskej rady. Počas neho namiesto prijatia opatrení v prospech slabých hospodárstiev, namiesto prijatia opatrení na zastavenie špekulácií a vytvorenia dáždika hospodárskej a sociálnej solidarity, namiesto uznania, že Pakt stability neexistuje a jeho obnovenie len prehĺbi recesiю, a namiesto uznania, že Lisabonská zmluva jednoznačne zlyhala, Rada začala pripravovať stratégiu Európskej komisie 2020 ako rozšírenie a pokračovanie Zmluvy.

S Gréckom zaobchádzate ako s obetným baránkom, diktujete mu opatrenia proti pracovníkom, ktorých nemožno viniť za krízu – vyústi to v podobné opatrenia aj pre ďalšie krajiny.

Gréci a Európania sa k vám čoskoro zachovajú tak, ako sa Argentínčania zachovali k Medzinárodnému menovému fondu.

Rolandas Paksas (EFD). – (LT) Je symbolické, že dnes, 20 rokov po páde múra, ktorý rozdeľoval Európu, hovoríme o Európe 2020. V prvom rade by som chcel vyjadriť súhlas so základnými prioritami stratégie Európa 2020, ktorými sú vedomosť a inovácie, spoločnosť s vysokou zamestnanosťou a konkurencieschopné a udržateľné hospodárstvo. Navrhujem, aby sme pridali ešte dve priority – rozvoj infraštruktúry a účinnú energetickú politiku. Keď zdôrazňujeme význam posilňovania energetickej bezpečnosti ako jednej z najdôležitejších priorít európskej energetickej politiky a naším cieľom je zaistiť diverzifikáciu energetických zdrojov a dodávateľských trás, nesmieme zabudnúť na dôležité projekty *Rail Baltica* a *Via Baltica*, ktoré sú dôležité nielen pre Litvu. Domnievam sa, že pri príprave novej stratégie musíme vyhodnotiť príčiny zlyhania pri dosahovaní cieľov stanovených lisabonskou stratégiou. Musíme nielen stanoviť nové strategické ciele a úlohy, ale aj premeniť diskusie, ktoré niekedy trvajú príliš dlho, na konkrétne činy s presnými termínmi.

PRESEDÁ: PANI ROTH-BEHRENDT

podpredsedníčka

Francisco Sosa Wagner (NI). – (ES) Vážená pani predsedajúca, domnievam sa, že táto kríza je príležitosťou urobiť dôrazný a presvedčivý krok smerom k vytvoreniu silnej Európy. V tejto silnej Európe sa pravdepodobne budeme musieť vzdať pojmu „zlepšovanie koordinácie“, pretože to znamená, že všetko závisí od subjektov, ktoré sa musia koordinovať, čo nevyhnutne vedie k paralýze a nedostatočnej prehľadnosti.

Vieme, že financie a verejné deficity európskych krajín budú trpieť, kým sa neposunieme smerom k európskej finančnej integrácii a k vydaniu eurodlhopisov.

V každom prípade môžu európske inštitúcie už teraz podniknúť konkrétne kroky – nebudem sa sústreďovať na všetky tie prázdne slová o koordinácii. Na jednej strane máme Európsku centrálnu banku na harmonizáciu finančného dohľadu a na...

(Zvyšok vystúpenia nie je k dispozícii z technických príčin.)

Werner Langen (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán Barroso, pán Van Rompuy, ak má stratégia 2020 uspieť, musí sa na rozdiel od lisabonskej stratégie aj skutočne zrealizovať. V kontraste s tým, čo povedali predchádzajúci rečníci, ciele neboli chybné. Hlavným dôvodom zlyhania stratégie bola skutočnosť, že členské štáty sa nedržali pravidiel a nesplnili svoje povinnosti. Komisia navyše nebola dostatočne odvážna, pán Barroso. Nebola dostatočne odvážna, pokiaľ ide o implementáciu, vyžadovanie reforiem a realizovanie vlastnej stratégie.

S veľkou väčšinou budete mať teraz počas druhého funkčného obdobia novú Komisiu – dúfam, že všetko zlepšíte, že Európe vrátite dynamickosť, že budete podporovať technológie a že nebudeme hovoriť len o prerozdeľovaní, ale budeme aj súťažiť s ostatnými svetovými hospodárskymi oblasťami. Tieto oblasti sa nepýtajú, či sa Európania navzájom zhodujú alebo či realizujú nové programy prerozdeľovania. Majú svoju vlastnú dynamiku, na ktorú musíme reagovať. To je úloha, ktorú nám musí umožniť splniť táto stratégia.

Doteraz boli predložené len návrhy a dúfam, že sa zlepšia, pretože sa veľmi zdá, že vychádzajú z mentality „robiť ďalej to, čo predtým“. Nie sú tam žiadne skutočne nové prístupy. Nie je tam dokonca nič skutočne nové zo strany Rady a nového predsedu Európskej rady. Takúto stratégiu však potrebujeme, ak chceme byť schopní držať krok so zvyškom sveta. Na tieto účely sa musia definovať nové rámcové podmienky. Musíme

sa dôkladne zamyslieť nad klimatickými cieľmi z minulosti. Musíme podporovať technológie, nie im klásť prekážky.

Ako kolektívny orgán by Komisia nemala zastupovať záujmy jednotlivých komisárov, ale prevziať vedúcu úlohu v Európe. Môžete si byť istí našou bezvýhradnou podporou. Len tak môže stratégia 2020 uspieť – nie so zbabelosťou vlád a s požiadavkou, aby niekto zaplatil za to, čo nedokázal vyriešiť príslušný partner v Európe.

Stéphane Le Foll (S&D). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán predseda Barroso, pán Van Rompuy, v prvom rade chcem povedať, že pokiaľ ide o stratégiu 2020, všetci súhlasia s jej cieľmi. Problém, ktorý však dnes má náš kontinent, je, že sa dostáva z vážnej krízy, ktorá je charakteristická tým, že máme mimoriadne pomalý alebo dokonca záporný celosvetový rast.

To si preto vyžaduje politickú obozretnosť a podľa mňa s tým súvisia dva ciele. Po prvé, musíme vedieť, ako sa politicky zorganizovať. Vo vašej funkcii máte dve hlavné úlohy: presadzovať koordináciu hospodárskych politik – to je absolútne zásadné – a stanoviť ciele a nástroje na ich dosiahnutie.

Tým sa dostávam k druhému cieľu, ktorý je podľa mňa kľúčový a zároveň bude predstavovať otázku. Na dosiahnutie cieľov v oblasti verejnej politiky je potrebný rozpočet. Dnes stojí Európa pred nasledujúcou dilemou: členské štáty majú výrazné deficity a čím budú tieto deficity výraznejšie, tým menej budú štáty dávať do spoločného európskeho hrnca. Tým klesá naša schopnosť oživiť rast.

Ako vyriešime túto dilemu? To je otázka, ktorú vám kladiem. Závisí od dvoch prvkov. Po prvé, aké sú usmernenia, ktoré budete zastávať pri diskusiách o rozpočtových perspektívach s členskými štátmi? Po druhé, ste schopný začať s inováciami, ktoré umožnia Európskej investičnej banke a Európskej banke pre obnovu a rozvoj spoločne prevziať omnoho väčšiu zodpovednosť a – prečo nie? – umožnia Európe požičať si na financovanie tohto nevyhnutného cieľa, ktorým je zajtrajší rast?

Sylvie Goulard (ALDE). – (SV) Vážená pani predsedajúca, pán predseda Barroso, pán predseda Van Rompuy, po lisabonskej stratégii teraz máme stratégiu 2020. Ide len o obyčajnú zmenu názvu alebo o zmenu smerovania? To sa pýtam predovšetkým pána Barrosa. Keď som čítala váš príspevok k neformálnemu zasadnutiu Rady a keď som vás dnes počula veľmi správne hovoriť o počte chudobných v Európskej únii a o potrebe vytvoriť finančnú reguláciu, povedala som si, pán Barroso, že je škoda, že ste neboli skutočným predsedom Komisie počas posledných niekoľkých rokov. V takom prípade by ste totiž mohli urobiť všetko, čo ste nám dnes navrhovali. Dnes ste povedali, že to kríza vám zabránila urobiť to, je však jednoduché obviňovať krízu. Nakoniec však každý hriech možno odpustiť, takže už ďalej nestrácajme čas.

S nádejou sa teda obraciam na pána Van Rompuya, ktorého chcem v prvom rade privítať srdečnejšie, ako to urobil predtým jeden z poslancov – nie však ostatní. Práve na vás sa spoliehame. Je to trocha paradoxné, pán Van Rompuy, ale spoliehame sa, že práve vy obnovíte Európu, skutočné európske spoločenstvo, pričom pochádzate z krajiny, ktorá vie, čo slovo „spoločenstvo“ znamená v súvislosti so všeobecným záujmom.

Ak toto vyriešite, budete mať podporu tohto Parlamentu, a domnievam sa, že pokiaľ ide o stratégiu 2020, nesmieme sa nechať zmiasť slovami. Ak slová niečo znamenajú, musíme predovšetkým rozmýšľať v strednodobej perspektíve, globálne a za hranicami nacionalizmu. Súhlasím s tým, čo povedal pán Lamberts: práve teraz nám členovia Rady nedávajú veľmi dobrú európsku perspektívu, pokiaľ ide o finančný dohľad. Obe nohy majú na brzde.

Čo sa teda týka mňa, navrhujem jediný cieľ, ktorý ste vlastne spomenuli vo svojom dokumente pre Radu, a to vytvorenie hospodárskej a menovej únie vo všetkých jej formách, konsolidáciu disciplín a, samozrejme, konsolidáciu solidarity. Chcem tiež pripomenúť Rade, že ak sú v Grécku problémy, je to čiastočne vinou Grécka a čiastočne vinou nedostatku solidarity.

Reinhard Bütikofer (Verts/ALE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, je jednoduché stanoviť si pekné ciele. Na začiatku každého roka to robíme všetci. Stanovíme si pekné ciele, ale to, či zostanú snom, rečením, alebo sa stanú programom, závisí od toho, či si konkrétne odpovieme na otázky, kto, čo, ako, koľko a kedy. Tieto otázky musíme sledovať v rámci stratégie Európa 2020. Podľa môjho názoru trafil pán Daul na začiatku tejto rozpravy kliniec po hlavičke. Otázka znie, či sme pripravení vzdať sa národnej zvrchovanosti v oblasti hospodárskej politiky, alebo či by sme radšej postupovali bez súdržnosti Únie alebo bez eura, alebo bez toho, čo sme desaťročia budovali. Tieto možnosti sú také dramatické. Rád by som tiež počul nejaké jasné vyhlásenia od predstaviteľov Kresťanskodemokratickej únie Nemecka (CDU), pretože, ako vieme, v Nemecku sú to práve konzervatívci, ktorí často stáli v ceste tomuto vývoju.

Vážená pani predsedajúca, pán Van Rompuy, pán Barroso, rád by som počul nielen pokojné a ubezpečujúce slová pána predsedu Európskej rady o tom, že Rada chce ustanoviť usmernenia v tejto oblasti, ale rád by som videl aj to, ako Komisia spolu s Parlamentom začínajú aktívne a s odhodlaním pracovať na vytvorení týchto usmernení spoločného európskeho hospodárskeho riadenia. Pri tejto snahe by ju nemala viesť len pani Merkelová a pán Sarkozy, ale mala by vynaložiť skutočné úsilie o spojenie Európy v rámci spoločnej hospodárskej politiky.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Vážená pani predsedajúca, ako dobre viete, kým rokujeme o výsledkoch neformálneho zasadnutia Európskej rady, všetci grécki pracujúci do posledného muža štrajkujú presne proti týmto opatreniam, presne proti týmto výsledkom. Protestujú proti samotnej Európskej únii a politike stredolavicových a stredopravicových vlád, ktoré jednohlasne prijímajú opatrenia zamerané proti ľuďom a proti pracujúcim výlučne a jednoducho preto, aby zabezpečili zisky monopolov.

Európska únia, vlády a Komisia sa snažia terorizovať pracovníkov v celej Európskej únii v snahe prinútiť ich skloniť sa pred náporom protiludových opatrení. V tomto zápase však pracovníci odpovedajú masovými štrajkami, demonštráciami a zhromaždeniami, o ktorých, pokiaľ viem, ste sa nevyjadrili, pán Barroso. Demonštrácie a štrajky organizujú triedne uvedomelé odborové zväzy v mnohých krajinách Európskej únie.

Je len jedna odpoveď, ktorú môžu pracovníci dať druhej strane, ktorú tvoria zástupcovia kapitálu, odpoveď európskej jednosmernej ceste, skompromitovaným vedúcim predstaviteľom odborových zväzov a odpoveď na rozsiahly útok vlády na mzdy a dôchodky: presadenie vlastných záujmov.

Mario Borghezio (EFD). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, Grécku bola formálne prejavovaná solidarita, ale skutočným cieľom bolo jednoducho zaviesť prísnu politiku obmedzovania rozpočtových výdavkov v členských štátoch Európskej únie.

Na záverečnej tlačovej konferencii pán Van Rompuy jasne uviedol, že cieľom je zaviesť istý druh diktatúry Európskej únie, pričom Rada by sa zmenila na imperiálnu juntú s ešte väčšími právomocami voči členským štátom.

Podľa denníka *Independent* pred samitom poslal list vedúcim predstaviteľom štátov a vlád, v ktorom v jednej z príloh uviedol, že členovia Rady sú zodpovední za hospodársku stratégiu v rámci svojich vlád a že by za ňu mali byť zodpovední aj na úrovni EÚ. Bez ohľadu na to, či to nazývame koordinácia alebo hospodárske riadenie, európsku stratégiu môže formulovať a presadiť iba Rada. Doplnil tiež, že Európska rada je veľmi cieľavedomá, že chce dosiahnuť kontrolu a zohrávať vedúcu úlohu, hoci, samozrejme, v rámci konzultácií, a že preto navrhol, aby Rada zasadala každý mesiac.

V tom spočívajú imperiálne návrhy architektov Európskej únie a sú tiež súčasťou projektu, ktorý koluje chodbami Komisie a v ktorom sa vyzýva na to, aby sa dlh členských štátov EÚ vo výške 80 % stal dlhom Európskej únie.

Kampaň za hospodársky superštát, ktorá sa začala v posledných dňoch, má zmeniť nielen Grécko, ale všetkých 27 členských štátov Európskej únie na protektoráty.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážená pani predsedajúca, EÚ v súčasnosti prijala polisabonskú stratégiu, v ktorej postupovala opatrne, aby sa nezaviazala k dosiahnutiu žiadnych overiteľných cieľov. Samotné zdôrazňovanie ekologického hospodárstva nebude stačiť na zabezpečenie konkurencieschopnosti Európy ako centra výroby. Podľa môjho názoru to okrem dobre fungujúcich dodávok energie a infraštruktúry bude vyžadovať aj odborne pripravených pracovníkov a nie neustále prílevy migrujúcich pracovníkov, ktorí zaplavujú trh práce lacnou pracovnou silou.

Ak bude potrebné dosiahnuť väčšiu pružnosť vnútroštátnych trhov práce, potom to nesmie viesť k tomu, aby boli potajomky odstránené prechodné obdobia pre členské štáty. Obdobie krízy, v ktorom čoraz viac ľudí stráca zamestnanie alebo si musí privyrábať na živobytie prácou na čiastočný úväzok či tzv. „prácou za jedno euro“, nie je vhodné na to, aby EÚ poskytla nový podnet pre existujúcu neľútostnú súťaž na trhu práce.

Európska únia by vo všeobecnosti nemala využívať despotizmus. Nesmie okamžite stiahnuť finančnú pomoc zo štrukturálne slabých regiónov, pretože sa neuskutočnili žiadne reformy, dokonca tým nesmie ani pohroziť. Určite nepotrebujeme nový poradný výbor na hodnotenie cieľov, ktoré pravdepodobne opäť nebudú splnené. Namiesto väčšieho centralizmu musíme presunúť dotácie späť na vnútroštátnu úroveň. Stratégia Európa 2020 nesmie vyvolať ďalší maratón hospodárskej súťaže a exodus privatizácie. Musí, naopak, zabezpečovať prosperitu občanov Európy.

EÚ má v súčasnosti príležitosť prejaviť sa ako ochrana pred globalizáciou a toto bude pravdepodobne jej jediná šanca.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, pán predseda Rady, možno nie ste veľmi známy, ako tvrdí pán Farage, ale viem, že vaše ideály sú hlboko zakorenené v európskej tradícii a kultúre, za čo vás obdivujem a rešpektujem.

Práve z tohto dôvodu mi dovoľte reagovať na váš veľmi rozumný prejav prirovnaním zo sveta futbalu. Vízia, ktorú máte v súvislosti so svojou úlohou, sa podľa mňa podobá úlohe záložníka, stredopoliara, ktorého úlohou je vniesť poriadok do hry v mužstve, pre ktoré bude po zmenách pravidiel zavedených Lisabonskou zmluvou možno náročnejšie skórovať, to znamená, dosahovať ciele.

V súvislosti s týmto príkladom som presvedčený, že úlohou Parlamentu je podstúpiť väčšie riziko než ostatní hráči, jeho úlohou je byť útočníkom, ktorý nepretržite vymýšľa spôsob hry, čerpá inšpiráciu z nových pravidiel, aby posilnil útočný potenciál mužstva a vysielal nášho hypotetického stredného útočníka, Komisiu pána Barrosa, vpred, do postavenia, z ktorého môže skórovať.

Čo sa stane, ak nebudeme uplatňovať tento prístup, ktorý v plnej miere podporujem? Stiahneme sa do obrannej pozície a dáme si vlastný gól proti záujmom našich spoluobčanov.

Pán Van Rompuy, práve z tohto dôvodu vás žiadam, aby ste podporili novú vedúcu úlohu Parlamentu a nevnímali ju ako prekážku, ale ako príležitosť. Od všetkých nás sa vyžaduje, aby sme využili túto historickú príležitosť, splnili historickú úlohu a som si istý, že ste správnym človekom, aby ste nás viedli.

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – (ES) (Začiatok prejavu nie je k dispozícii z technických dôvodov) ... Ak rozprávame o stratégii do roku 2020, nemáme na mysli len polisabonskú stratégiu, ale aj stratégiu pochopenia neúspechu pri plnení lisabonskej stratégie alebo, aby som sa vyjadril priamejšie a jednoduchšie, stratégiu pochopenia neúspechu lisabonskej stratégie. Táto stratégia bola navrhnutá s cieľom zaistiť rast a udržateľnosť, ale nebola splnená, pretože sa jej nepodarilo zabezpečiť udržateľnosť z finančného, environmentálneho alebo sociálneho hľadiska.

Z finančného hľadiska Európa vytvorila menovú úniu, je však veľmi vzdialená nielen od vybudovania hospodárskej únie, ale dokonca aj od koordinácie hospodárskej politiky a fiskálnych stimulov, ktoré by mali menovú úniu sprevádzať.

Z hľadiska energie je ešte stále potrebné vytvoriť jednotnú európsku politiku. Zo sociálneho hľadiska prevláda v celej Európe nespokojnosť medzi pracovníkmi, odborovými zväzmi a najviac znevýhodnenými skupinami, ktoré sa obávajú o udržateľnosť modelu, ktorý zlepšil naše postavenie, keď sme sa stali Európanmi, toho modelu, ktorý pomohol zabezpečiť blahobyt a sociálnu súdržnosť.

V súvislosti s neformálnym zasadnutím Rady, ktoré sa uskutočnilo 11. februára, by som sa rád spýtal na záväzok, ktorý majú Rada, Komisia a všetky európske inštitúcie v úmysle prijať s cieľom posilniť záväzok voči sociálnemu paktu, ktorý vo svojom prejave spomenul pán José Luis Rodríguez Zapatero, španielsky predseda vlády a predseda rotujúceho predsedníctva Únie na nasledujúcich šesť mesiacov.

Sociálny pakt, ktorý umožní jasne uviesť, že Európa tentoraz prijme záväzok voči finančnej a environmentálnej udržateľnosti a aj voči zachovaniu sociálneho modelu, ktorý zlepšil naše postavenie, keď sme sa stali Európanmi.

Jean Lambert, (Verts/ALE). – Vážená pani predsedajúca, pán Barroso spomínal potrebu ambiciózneho stratégie. Je pravda, že niektoré časti dokumentu EÚ 2020 sú ambiciózne, ale číselný údaj v súvislosti s emisiami skleníkových plynov ambiciózný určite nie je. Je trápny a nepomôže nám dosiahnuť potrebné ciele. Mali by sme sa snažiť o zníženie na úrovni 40 % do roku 2020. Nejde, samozrejme, len o otázku klímy, ale aj o dostupnosť zdrojov a ich efektívnejšie využívanie.

Okrem toho sa zdá sa, že s mnohými opatreniami v tejto stratégii sme sa predtým stretli, v neposlednom rade s opatreniami v súvislosti s hospodárskym rastom, ktorý čoraz častejšie slúži skôr ako cieľ než ako ukazovateľ. Nemal by byť cieľom stratégie. V EÚ je mnoho oblastí, v ktorých sme sa snažili oddeliť rast od dopravy, využívania energie a iných hľadísk a dlho bol oddelený od pracovných miest. Môžeme teda prestať rozprávať tak, ako keby nám mal rast nejakým spôsobom vytvárať pracovné miesta?

Musíme sa tiež snažiť nielen o znižovanie chudoby, ale aj o znižovanie nerovností, pretože to prináša preukázateľné výhody, a my sa musíme uistiť, že naše finančné inštitúcie neoslabia ambiciózne ciele, ktoré si možno stanovíme.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Pán Van Rompuy, predovšetkým by som vám chcel poďakovať za list, ktorý ste nám poslali. Môžem povedať, že v plnej miere podporujem v ňom stanovené zásady, hodnoty a smer, ktorým sa máme vydať. Mám radosť z vašich dnešných vyjadrení o tom, že sa chcete stretávať takmer každý mesiac, pretože vaša práca spočíva v tom, aby ste priviedli vedúcich predstaviteľov štátov a vlád a členské štáty späť do Európy. Lisabonská stratégia ako taká nebola nesprávna, nesprávne boli metódy a chýbala politická vôľa zaviesť ciele v členských štátoch. Koordinácia členských štátov v oblastiach, v ktorých sú právomoci Európskej komisie a Únie nedostačujúce, musí byť vašou úlohou.

Veľmi jasne ste uviedli, že trh nestačí. Naozaj nestačí. Chceme vytvoriť sociálne trhové hospodárstvo. Menová únia nestačí. Potrebujeme politickú úniu. Prvou skúškou pre nás všetkých bude rozpočet na rok 2011, ktorý už bude musieť nadväzovať na stratégiu Európa 2020. Stratégia Európa 2020 nie je cieľom. Je to nástroj, s ktorým vykonáme to, čo bude potrebné v rámci reakcie na finančnú a hospodársku krízu. Potrebujeme väčšiu koordináciu v rozpočtovej politike, fiškálnej politike, hospodárskej politike, politike v oblasti výskumu a v oblasti vzdelávania, pretože našu konkurencieschopnosť nemôžeme zlepšovať iba plnením hospodárskych cieľov. Potrebujeme preto zaviesť iniciatívu „Small Business Act“ v členských štátoch. Naše motto by malo znieť „malé podniky majú prednosť“, pretože týmto spôsobom budú vznikať pracovné miesta v regiónoch.

Bol by som rád, keby sa uskutočnili tri opatrenia. Pán Barroso, potrebujeme štúdiu účinkov všetkých opatrení Komisie na reálne hospodárstvo, nielen na bankový sektor. Potrebujeme preskúmanie našich finančných prostriedkov, ktoré zohľadní aj demografické zmeny, systémy sociálneho zabezpečenia a dôchodkové systémy. Potrebujeme aj spoločný balík, ktorý zahŕnie koordináciu, postup pri nadmernom schodku, stratégiu na prekonanie krízy a stratégiu Európa 2020, aby tieto opatrenia neboli vo vzájomnom rozpore.

Alejandro Cercas (S&D). – (ES) Vážený pán predseda Van Rompuy, pán predseda Barroso, to, čo som dnes počul, znie naozaj pekne. Dúfam, že budúci týždeň budú vyjadrenia rovnaké, pretože, ako sme pochopili, ako ste pochopili aj vy, znamenalo by to, že si môžeme a musíme stanoviť ciele a že si môžeme zvoliť svoju budúcnosť.

Znamenalo by to, že neexistuje hospodársky determinizmus, že máme vo vlastných rukách hlas za politiku, hlas za občanov a hlas za našu budúcnosť. Znamenalo by to, že hospodárstvo nám vytvára obmedzenia a poskytuje prostriedky, ale ciele si stanovujeme sami, a že hospodárstvo by malo slúžiť spoločnosti a nie naopak.

Znamenalo by to, ako už bolo dnes popoludní uvedené, že potrebujeme dlhodobú, nielen krátkodobú stratégiu, pretože som presvedčený, že toto je ponaučenie, ktoré si môžeme zobrať z minulosti. Ponaučenie, ktoré si môžeme zobrať z minulosti, spočíva v tom, že sme zažili značný hospodársky rast, ale bolo to na základe špekulácií, ktoré nezohľadňovali otázky spravodlivosti, čestnosti, životného prostredia, budúcnosti alebo budúcich generácií.

Pán úradujúci predseda Rady, naozaj preto dúfam, že nasledujúci týždeň budeme mať k dispozícii dokumenty s ambicióznym programom, programom zameraným na udržateľnosť, programom, ktorý bude zlučovať hospodárske a sociálne otázky a otázku životného prostredia, pretože navzájom súvisia.

V tejto chvíli by som sa rád v krátkosti vyjadril o sociálnom rozmere programu. Teda o oblasti, v ktorej sa prejavujú požiadavky, sny a obavy občanov, sny a obavy tých, ktorí sa nachádzajú na trhu práce a mimo neho, obetí arogancie finančných trhov, ktorá ovládla a zničila reálnu ekonomiku.

V tejto oblasti prevláda nádej, že tento vývoj zastavíme, že vytvoríme politiku pre plnú zamestnanosť, kvalitné pracovné miesta, ktoré budú dostupné pre všetkých, a že cieľom Európy sa konečne stane špičková kvalita a nie boj s cieľom znižovať sociálne normy.

Sven Giegold (Verts/ALE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán Barroso, pán Van Rompuy, kríza európskeho hospodárstva je taká hlboká, že v tejto situácii musíme očakávať veľmi konkrétne návrhy, ktoré budú v súlade s návrhmi, ktoré tu predložili rôzni rečníci. Parlament vyzýval na európske hospodárske riadenie mnohými spôsobmi.

Predložte návrh spôsobu rozdelenia rizík súvisiacich s vysokými úrovňami dlhu, aby vysoké úrokové sadzby nezničili Grécko a ostatné krajiny. Predložte návrh spôsobu odstránenia nerovnováhy, ako na to včera vyzval Výbor pre hospodárske a menové veci. Nielen krajiny so schodkom musia byť potrestané a vykonať zmeny.

Reformy musia uskutočniť aj krajiny s nadmerným prebytkom. Potrebujeme nezávislé európske štatistiky a musíme prijať účinné opatrenia, aby sme predišli daňovej súťaži. V Parlamente boli predložené takéto návrhy. V tejto chvíli je na vás, aby ste konečne tieto témy predložili.

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Pán Van Rompuy, pán minister, pán Barroso, dámy a páni. Pán predseda Európskej rady, konečne sa zúčastňujete na rozprave, vitajte! Najprv by som však rád zopakoval svoje veľké sklamanie z vášho prvého politického kroku, ktorým nebolo to, že by ste po svojom oficiálnom nástupe do úradu 1. decembra prišli a predstavili sa zástupcom národov Európy.

Pán Van Rompuy, podobne ako my ste politik a politika nemôže existovať bez demokracie. Ponaučenie z demokracie vo francúzskom a holandskom referende v roku 2005 a z postoja mnohých iných národov, keby sa v ich prípade referendum uskutočnilo, spočíva v tom, že občania tvrdia, že nie sú proti Európe, ale majú pocit, že sa buduje bez nich a niekedy aj proti nim.

Preto vďaka pani Merkelovej, ktorá vykonávala vašu funkciu v roku 2007, a pánovi Sarkozymu, ktorý bol práve vtedy zvolený za prezidenta Francúzskej republiky, sa občania opäť ocitli v srdci európskej integrácie s Lisabonskou zmluvou, ktorou sa zriadil vysoký úrad, ktorý zastávate.

Pán Van Rompuy, musíte pochopiť, že bez občanov a ich zástupcov nemožno dosiahnuť nič, rovnako ako aj náš Parlament si musí uvedomiť, že nič nemožno dosiahnuť bez členských štátov, a teda bez vedúcich predstaviteľov štátov a vlád.

Prejdime k veci. Národy Európy trpia, pretože už nechápu obrovský globálny rozvrat, ku ktorému okolo nich dochádza. Vašou povinnosťou je dať mu význam, stanoviť smer, presvedčiť Európsku radu, že Európa nie je problémom, ale riešením. Európa nevystavuje nebezpečenstvu, ale chráni. Európa netrpí, Európa koná.

Aká je vaša predstava sveta a postavenia Európskej únie v ňom? Mohli by ste nám povedať, akú úlohu zohráva medzivládny prístup vo vašej európskej stratégii, najmä pokiaľ ide o hospodárske riadenie, ktoré nám chýba, a o vytvorenie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť?

Pán Van Rompuy, Európska únia kráča na dvoch nohách. Na členských štátoch a vládach a na národoch. Hľadáme hlavu a tou hlavou ste vy! Navyše, nemali by ste sedieť na sedadle spolujazdca, ale vodiča. Budúcnosť Európskej únie bude pritom závisieť od vašej schopnosti viesť členské štáty smerom k politickej Únii. Pán Van Rompuy, ďakujem, že ste prišli. Ste vynikajúci človek. Nebojte sa ľudí a ich predstaviteľov. Majte ich radi a oni vám priazeň opätujú.

Sergio Gaetano Cofferati (S&D). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, pri vymedzení strednodobej stratégie bude Únia musieť zohľadniť účinky hospodárskej krízy, ktorá v súčasnosti postihuje túto, ako aj iné časti sveta, a, samozrejme, nedostatky, ktoré viedli k skromným výsledkom predchádzajúcej lisabonskej stratégie z roku 2000.

Kríza nám poskytuje niektoré konkrétne ukazovatele v súvislosti s rozvojom a plnou zamestnanosťou, ak chceme tento cieľ začleniť do svojich opatrení. Som presvedčený, že je to nevyhnutné.

Po prvé, regulačné nástroje a dohľad nad finančným systémom a bankami sú potrebné na zabezpečenie toho, aby sa neopakovali negatívne podmienky, ktoré nás v súčasnosti závažne postihujú.

Po druhé, ak chceme dosiahnuť vytvorenie ekologického hospodárstva, budeme musieť výrazne investovať do inovácií, výskumu a odborného vzdelávania. Aby však bolo možné uskutočniť podstatnú investíciu, Európa si musí zaobstaráť eurodlhopisy a vytvoriť systém odmien a postihov, aby mohla dosiahnuť svoje hospodárske ciele. Toto sú hlavné nedostatky lisabonskej stratégie z roku 2000.

Budeme musieť zaviesť jednotné redistributívne politiky v súvislosti so zdaňovaním a výplatami. Okrem toho potrebujeme vytvoriť koordinovanú priemyselnú politiku pre odvetvia s cieľom chrániť historickú výrobnú štruktúru nášho regiónu sveta. Napokon musíme pretvoriť a znova začať sociálny dialóg ako nástroj na dosiahnutie súdržnosti a na obmedzenie nebezpečenstiev dlhodobej nezamestnanosti, s ktorou sa musíme vyrovnávať.

Pilar del Castillo Vera (PPE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, pán predseda Van Rompuy, pán predseda Barroso, ktorý nie je prítomný, ale na ktorého sa tiež obraciam, je pravda, že bolo veľmi príjemné vidieť vás spolu, a podľa môjho názoru je to preto, lebo sme boli svedkami posunu smerom k tomu a dôrazu na to, čo by malo tvoriť základy spoločnej stratégie v nasledujúcich desiatich rokoch. Považujem to za mimoriadne dôležité.

Na návrhu, ktorý bol predložený v písomnej podobe, a vo vašich vyjadreniach ma najviac zaujalo to, že je potrebné splniť iba niekoľko cieľov s najvyššou prioritou. Je potrebné, aby boli dosiahnuteľné, aby sme ich mohli zmerať a aby boli neustále vyhodnocované s cieľom zistiť, či v tomto smere dosahujeme alebo nedosahujeme pokrok.

Myslím, že to je najdôležitejšie, a je to zásadná zmena v porovnaní s lisabonskou stratégiou.

Zdôrazním jeden cieľ: vnútorný trh. Európsky vnútorný trh bol vytvorený pred viac ako dvadsiatimi rokmi. O dvadsať rokov neskôr musíme stále vynakladať veľké úsilie, aby sme vytvorili skutočný európsky vnútorný trh vo väčšine odvetví. V niektorých prípadoch je to preto, lebo ide o veľmi nové odvetvia, ako napríklad digitálny trh, ale v iných prípadoch ide o taký stupeň rozdrobenia a také prekážky, že európske hospodárstvo pripravujeme o rozsiahly rámec, ktorý potrebuje, aby mohlo naozaj rozvinúť celú konkurencieschopnosť, ktorú potrebuje a ktorá bude viesť k rastu, ktorý, naopak, prinesie zamestnanosť.

Pán Van Rompuy, pán Barroso, potrebujeme veľký politický podnet. Heslo „všetko bude ako predtým“ už nemôže byť nástrojom. Potrebujeme dôsledné vedenie a vy máte veľkú zodpovednosť. Máte, samozrejme, moju plnú podporu, aby ste to umožnili.

Udo Bullmann (S&D). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán predseda Európskej rady, pán komisár, dámy a páni, chcel by som sa v krátkosti vyjadriť o dvoch bodoch. Po prvé, máme už stratégiu Európa 2020, ktorá je prisľubom úspechu? Nie, zatiaľ nemáme. Povieť vám prečo. Ak v Komisii a členských štátoch tvrdíte, že najprv uskutočníme rýchlu konsolidáciu rozpočtov a následne sa budeme zaoberať otázkou hospodárstva a zamestnanosti, potom ide o nesprávny odhad. Ak nám neveríte, prečítajte si vyhlásenie, ktoré včera zverejnil Medzinárodný menový fond. Dopyt súkromného sektora sa ešte ani zďaleka nezotavil. Obávame sa o verejné investície. Ak nebudeme plniť integrovanú stratégiu s konkrétnymi cieľmi zamestnanosti v centre jej záujmu, nebudeme mať žiadnu šancu na riešenie krízy.

Po druhé, máme odpoveď na krízu dlhu v krajinách, ktoré sú pod najväčším tlakom? Nie, zatiaľ nemáme. Nejedna krajina sa dopustila chýb. Ak si však pozorne preštudujete údaje a vypočujete analytikov, dozviete sa, že minimálne za polovicu gréckych rizikových prirážok sú zodpovední špekulanti, hedžové fondy, ktoré Komisia nechcela päť rokov regulovať. Teraz to konečne robíme. Čo to však znamená v praxi? Potrebujeme Európsky menový fond, ktorý by týmto krajinám pomohol. Musíme byť schopní poskytovať úvery s rozumnými úrokovými sadzbami nielen mimo eurozóny, ale aj v nej a za určitých podmienok. Musíme však vytvoriť európsku politiku s cieľom vyriešiť krízu a musíme to urobiť hneď.

Enikő Győri (PPE). – (HU) Dámy a páni, ako občianka štátu predsedníckej trojky a ako maďarská poslankyňa Európskeho parlamentu sledujem s veľkým uznaním snahu pána predsedu Van Rompuya o splnenie silného európskeho záväzku a presvedčenie, s ktorým prevzal svoje nové povinnosti. Je úplná pravda, že v súčasnosti nastal čas na stanovenie spôsobu výkonu funkcie predsedníctva Európskej rady. Som presvedčená, že Európa, ktorá sa zmieta v kríze, potrebuje vo vedení pevnú ruku a cit pre smer. Je to aj otázka dôveryhodnosti nového programu, aby sa vyhol osudu svojej predchodkyne, lisabonskej stratégie. Tvrdím to tiež ako občianka bývalej komunistickej krajiny. V tomto kúte Európy možno odôvodnene prevláda prirodzená nedôvera voči veľkolepým dlhodobým plánom.

Mám jednu poznámku inštitucionálneho charakteru a jednu vecnú pripomienku. Pokiaľ ide o inštitúcie, musíme rozhodnúť o zameraní stratégie. Ak je určená vedúcim predstaviteľom EÚ, potom je doteraz vynaložené úsilie dostatočné a časovo náročný plán spĺňa očakávania. Ak sa však domnievame, že je určená občanom EÚ, ktorých chceme získať na našu stranu, s ktorými chceme spolupracovať, a nie naopak, pri vytváraní silnejšej, konkurencieschopnejšej Únie, ktorá občanom prinesie väčší úžitok než v súčasnosti, potom musíme postupovať v súlade s Lisabonskou zmluvou a otvorene zapojiť Európsky parlament a, čo je dôležitejšie, aj národné parlamenty. Dnešná rozprava o tejto problematike nie je náhradou zvyčajného postupu pri rozprave v tomto Parlamente spolu s vyhlásením spravodajcu a postupu vo výboroch a politických skupinách.

Pokiaľ ide o druhú poznámku, najdôležitejším cieľom musí byť vytváranie pracovných miest. To musí byť začiatkom celej novej stratégie. Ako to dosiahnuť? V tejto chvíli o tom vieme veľmi málo. Poznáme tieto ciele: menej priorít, presné stanovenie kritických miest, prísnejšia koordinácia hospodárskej politiky. Všetky uvedené ciele sú správne, ale žiadam, aby ste zohľadnili nasledujúce skutočnosti: po prvé, nevzdávajme sa mechanizmov, ktoré fungovali dobre. EÚ posilnili prebiehajúce politiky Spoločenstva a zrušenie politiky súdržnosti a poľnohospodárskej politiky, ktoré dobre slúžia záujmom občanov EÚ, je navyše v rozpore so zakladajúcimi zmluvami. Po druhé, nová stratégia má slúžiť záujmom všetkých regiónov, nielen záujmom

niektorých spoločností alebo krajín. Konkurencieschopnosť EÚ sa bude zvyšovať aj prostredníctvom súdržnosti. Po tretie, prispôsobíme stratégiu krajinám. Celé úsilie tak získa dôveryhodnosť.

Anni Podimata (S&D). – (EL) Vážená pani predsedajúca, dnešná rozprava o stratégii Európa 2020 je veľmi zaujímavá, ale všetci veľmi dobre vieme, že na neoficiálnom zasadnutí Európskej rady 11. februára prevládala takzvaná grécka otázka. Vieme tiež, že neoficiálne zasadnutie vyvrcholilo vyhlásením vedúcich predstaviteľov štátov a vlád, ktorí Grécku poskytli politickú podporu a vyjadrili pripravenosť prijať opatrenia na stabilizáciu eura a zdôraznili, že Grécko nežiada Európsku úniu o žiadnu finančnú podporu.

Rada by som využila túto príležitosť a pripomenula Parlamentu, že grécka vláda a grécky predseda vlády opakovane zdôraznili to, že Grécko nežiada finančné prostriedky, nežiada nemeckého, rakúskeho, švédskeho alebo ktoréhokoľvek iného európskeho daňového poplatníka o zaplatenie svojich dlhov, s ktorými sa vyrovná samo, ktoré zníži svojím vlastným úsilím založeným na opatreniach, ktoré už boli oznámené.

V rámci tejto témy chcem pánovi Verhofstadtovi povedať, že tvrdenia Grécka o tom, že poskytlo všetky informácie o dlhopise investičnej banky Goldman Sachs, nie sú pravdivé. Vyjadrilo sa, že ich poskytne okamžite. Okrem toho tu nevidím pána predsedu Európskej komisie. Chcela by som vyjadriť svoje rozpaky v súvislosti s tým, prečo sa vysvetlenia postupov žiadali iba od gréckych úradov a Grécka. Ako bolo nedávno uvedené v mnohých článkoch v zahraničnej tlači, uvedené postupy uplatňovali v maximálnej miere mnohé členské štáty v eurozóne počas desiatich rokov v období rokov 1998 až 2008.

Grécko nežiada peniaze. Žiada niečo iné. To, čo by malo byť samozrejmé nielen z dôvodu jeho prítomnosti v eurozóne, ale aj, všeobecnejšie povedané, z dôvodu jeho členstva v Európskej únii: prejav politickej podpory, solidarity a základnej a neskrývanej dôvery. Žiada nielen slovnú podporu, ale podporu, ktorá má podstatu a význam a nebude popretá a oslabená hneď potom, ako sa dvere otvoria.

Grécko nežiada svojich partnerov o vyjadrenia alebo skutky, ktoré by podporili špekulácie a zastavili šírenie pochybností v súvislosti s tým, či Grécko bude alebo nebude môcť dosiahnuť výsledky s opatreniami, ktoré oznámilo, pretože pri konečnej analýze by to oslabilo úsilie, ktoré krajina vyvíja.

Nesmieme strkať hlavy do piesku. Všetci vieme, že špekulanti sa cez Grécko sústredia na eurozónu a euro. Dovoľte nám teda prijať všetky opatrenia na ochranu eurozóny a eura.

(potlesk)

Paolo De Castro (S&D). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, musím vyjadriť úprimnú ľútosť za seba aj celý Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, ktorému mám tú česť председаť, nad tým, že stratégia do roku 2020 neobsahuje ani zmienku o potravinárskom a poľnohospodárskom sektore.

Je absurdné, že navrhovaná stratégia Komisie na obdobie nasledujúcich desiatich rokov neobsahuje zásadnú otázku problému v súvislosti s potravinovou bezpečnosťou, rastom a udrzaním pracovných miest vo vidieckych oblastiach.

Vážená pani predsedajúca, ako si môže niekto predstaviť ekologickú a udržateľnú Európu bez toho, aby zohľadnil skutočnosť, že 45 % celého jej územia obhospodarujú poľnohospodári? Ako môže niekto prehliadnuť takmer 30 miliónov ľudí ktorí pracujú na tomto území? Práve týchto pracovníkov musíme zabezpečiť a chrániť. Predtým než sa zameriame na nové pracovné miesta, musíme chrániť existujúce.

Chcel by som vám pripomenúť, že poľnohospodárstvo poskytuje celý rad základných služieb, ktoré okrem iného súvisia s potravou, biodiverzitou, krajinou a životným prostredím. Sú to úlohy vykonávané v záujme sociálneho a hospodárskeho života vo vidieckych oblastiach.

Španielske predsedníctvo tiež dôsledne trvalo na potrebe silnej spoločnej poľnohospodárskej politiky. Preto ma znepokojuje vynechanie tejto veľmi dôležitej oblasti a dúfam, že Parlament to bude môcť dať do poriadku.

Liisa Jaakonsaari (S&D). – (FI) Vážená pani predsedajúca, tento rok je rokom tigra a Čína je ekonomický tiger.

V súčasnosti je India ohromným staveniskom a domnievam sa, že jej rozvoj bude mať pre Európu obrovské dôsledky. Práve z tohto dôvodu potrebujeme nový rytmus, nový začiatok, ktorý stratégia EÚ 2020 symbolizuje. Potrebujeme spoločnú hospodársku politiku, rozumnú daňovú politiku a odvahu uznať svoje štrukturálne nedostatky v oblasti výskumu a vývoja výrobkov. O uvedených otázkach sa tu podrobne diskutovalo.

Mám dve otázky. Ako máme v budúcnosti monitorovať zavedenie Paktu stability a rastu na základe tejto gréckej tragédie a ponaučenia, ktoré z nej vyplýva? Ďalšia moja otázka znie: aké prostriedky v duchu cukru a biča máme využiť, aby sme dosiahli väčší úspech stratégie EÚ 2020, než to bolo v prípade lisabonskej tragédie, keďže členské štáty sa o ňu vôbec nezaujímajú?

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, som rád, že ste tu s nami. Nerozumiem, prečo sa Rada snaží prijať rozhodnutie tak rýchlo a bez akejkoľvek konzultácie s Európskym parlamentom. Potrebujeme stratégiu do roku 2020, pretože sa ukázalo, že lisabonská stratégia nie je účinná. Sprievodné dokumenty, ktoré kolujú, sú však všeobecné a neobsahujú žiadne jasné vyhlásenia o budúcich úlohách.

Jedným príkladom je sociálna stránka. Hlavné sociálne problémy v Európe spočívajú v narastajúcom starnutí obyvateľstva a nedostatku pracovníkov s vysokou kvalifikáciou.

V tejto situácii je pridelenie sumy nižšej než 2 % HDP na oblasť výskumu, vývoja a inovácií prvou chybou, ktorú musíme rýchlo napraviť. Oblasť výskumu a vývoja by mohla byť založená na verejno-súkromných partnerstvách a podpore podnikov, aby investovali do výskumných laboratórií a ústavov s cieľom zabrániť úniku mozgov do Spojených štátov alebo Japonska.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Pokúsim sa byť stručná, aby som dodržala limit. Je mi ľúto, že tu nesedí už pán predseda Komisie, ale myslím, že tu sedí človek, ktorý je zodpovedný práve za medziinštitucionálnu spoluprácu.

A preto by som chcela ako jeden z dôležitých bodov toho, aby Stratégia 2020 bola úspešná, hovoriť najmä o tom, aké nevyhnutné je, aby jednotlivé inštitúcie Európskej únie prestali medzi sebou súťažiť a aby sme naozaj spoločne spolupracovali na nástrojoch, bez ktorých sa nepodari realizovať ciele, ktoré Stratégia 2020 obsahuje.

Takisto je veľmi dôležité, aby sa národné egoizmy skutočne zmenili na národnú zodpovednosť a na zodpovednosť aj na európskej úrovni, pretože bez toho, aby sme v čo najbližšom období neotvorili tému harmonizácie sociálnej politiky, harmonizácie daňovej politiky, nebude možné naplniť ciele, ktoré sa týkajú hospodárskej politiky alebo našej spoločnej európskej ekonomiky a ktoré z nás spravia skutočne konkurencieschopnú krajinu v globálnom svete.

Andrew Duff (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, som veľmi vďačný za to, že pán predseda Van Rompuy opísal náplň svojej práce, ale stále celkom nerozumiem tomu, prečo odmieta odpovedať na moju parlamentnú otázku. Rád by som ho požiadal, aby opätovne prehodnotil svoj postoj k problematike parlamentných otázok.

Chcem sa tiež pánovi predsedovi Van Rompuyovi ospravedlniť za nehanebné správanie Nigela Faragea. Môžem mu zaručiť, že veľká väčšina britských poslancov Európskeho parlamentu k nemu bude pristupovať s veľkým rešpektom.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, ako už uviedlo mnoho rečníkov, zrak celej Európy, a nielen jej, sa v poslednom období upiera na Grécko.

V súvislosti s celosvetovou hospodárskou krízou nemá, samozrejme, vážne hospodárske problémy len Grécko. Ako všetci vieme, problémy majú aj iné krajiny.

Sme svedkami bezprecedentného špekulatívneho útoku, ktorý, je mi ľúto, že to tak musím povedať, v poslednom čase nadobudol v niektorých médiách podobu najhoršieho osočovania.

Tak či onak, všetci si môžete byť istí, že Grécku nehrozí bankrot, Grécku nehrozí kolaps. Okrem toho naša krajina nikdy nežiadala o finančnú podporu. Žiadala a žiada o politickú podporu. Žiadala a žiada o skutočný dôkaz solidarity zo strany ostatných členských štátov v rámci Európskej menovej únie, pretože v záverečnej analýze ide hlavne o to.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Na začiatku roka dosiahla miera nezamestnanosti úroveň 10 % a v mnohých členských štátoch došlo k zvýšeniu schodku rozpočtu. Občania Európy očakávajú okamžité riešenia súčasných zásadných problémov: demografických zmien a zmeny klímy, ako aj hospodárskej a finančnej krízy.

Európska únia musí investovať najskôr do vytvárania a zachovania pracovných miest v oblasti vzdelávania, zdravotnej starostlivosti, poľnohospodárstva a dopravnej a energetickej infraštruktúry. Európska únia

potrebuje stratégiu pre udržateľnú energiu a modernú, bezpečnú a účinnú dopravnú infraštruktúru. Musíme investovať do opatrení energetickej účinnosti v prospech bývania a modernizácie priemyselných zariadení, a tak umožniť vytvorenie viac než dvoch miliónov nových pracovných miest do roku 2020.

Okrem toho zníženie znečisťujúcich emisií znamená modernizáciu priemyselných zariadení v celej Európskej únii a nie premiestnenie európskeho priemyslu do tretích krajín. V neposlednom rade, starnúce obyvateľstvo a zníženie pôrodnosti si vyžadujú reformu sociálnych systémov, aby mal každý občan Európskej únie zabezpečené dôstojné životné podmienky.

PREDSEDA: PÁN LAMBRINIDIS

podpredseda

Maroš Šefčovič, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, vážené poslankyne a vážení poslanci Európskeho parlamentu, zasadnutie sa trochu predĺžilo a predseda Komisie musel odísť z dôvodu iných povinností. Mám však tú česť reagovať v mene pána predsedu Barrosa a v mene Komisie.

Rád by som vám najskôr všetkým poďakoval za úžasnú rozpravu, mnoho zaujímavých myšlienok a za zaniechanie a podporu, ktoré preukazujete v súvislosti so stratégiou EÚ 2020. Bez vašej podpory stratégia EÚ 2020 nemôže byť a nebude úspešná. Môžem vás ubezpečiť, že Komisia bude postupovať veľmi odvážne. Občania, zamestnanosť a zníženie chudoby budú tvoriť jadro a základ stratégie EÚ 2020. Môžem vás tiež uistiť, že sme sa poučili z lisabonskej stratégie, a preto sa sústredíme na menší počet cieľov a určite ešte zlepšíme riadenie.

V Komisii nás veľmi posilňuje veľký záujem a, ako veríme, budúca silná podpora Európskeho parlamentu. Veľmi nás posilňuje aj pocit naliehavosti v Európskej rade, kde je úplne zrejmé, že súčasná atmosféra sa veľmi odlišuje od atmosféry spred piatich rokov, keď sme rokovali o parametroch lisabonskej stratégie.

Musíme však dosiahnuť viac. Musíme pre túto stratégiu získať miestnu a regionálnu podporu a, čo je najdôležitejšie, musíme získať podporu ľudí. Musíme zabezpečiť, aby ju nevnímali ako ďalší administratívny úkon, ale ako snahu o zlepšenie života v Európe, v ich krajinách a regiónoch. Vážené poslankyne, vážení poslanci, chcel by som vás požiadať o pomoc pri plnení tejto úlohy. Nesúťažme medzi sebou ako inštitúcie, spolupracujme, sústreďme sa na priority a dosiahnime konkrétne výsledky.

V rámci stratégie EÚ 2020 by sme radi zaviedli systém troch pilierov, ktoré navzájom súvisia, založený na inteligentnom, ekologickejšom a inkluzívnom hospodárstve a na uvedených pilieroch by sme chceli vytvoriť pružné iniciatívy, ktoré by boli zamerané na kritické miesta, problémy, ktoré spomaľujú európske hospodárstvo a ktoré mu bránia využívať celý svoj potenciál. Radi by sme sa viac zamerali na vzdelávanie a odborné vzdelávanie, aby si pracovná sila v Európe udržala konkurenčnú výhodu, ktorú si Európa zaslúži. Zachováme prepojenie stratégie EÚ 2020 a Paktu stability a rastu, pretože stabilná fiškálna pozícia má zásadný význam pre hospodársku stabilitu.

Dnes sme vo veľkej miere rozprávali o Grécku a chcel by som vás uistiť, že došlo ku konsenzu v tom, že v prípade potreby zabezpečenia finančnej stability v eurozóne jej členské štáty prijímú rozhodné a koordinované opatrenia. Komisia bude úzko spolupracovať s Gréckom a monitorovať spôsob zavádzania odporúčaní. Misia vedená Komisiou a ECB, ktorá využíva technickú podporu z MMF, je v súčasnosti v Aténach, aby posúdila potrebu Grécka prijať dodatočné opatrenia.

Vyjadrím sa veľmi jasne. Máme nástroje, aby sme v prípade potreby zabezpečili finančnú stabilitu v eurozóne. Týka sa to najmä členských štátov eurozóny, Komisie a Európskej centrálnej banky a sme pripravení zaviesť európsky rámec pre koordináciu opatrení. Každá fáza tohto procesu sa však musí dôkladne uskutočniť. V tejto chvíli musí Grécko presadiť reformy a prijať potrebné opatrenia. Som presvedčený, že sme pripravení prijať odvážne opatrenia, či sa budú týkať stratégie EÚ 2020, alebo situácie v Grécku.

Herman Van Rompuy, predseda Európskej rady. – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, mám radosť z tejto rozpravy. Som rád, že som prijal vaše pozvanie na samom začiatku procesu stratégie do roku 2020, pretože rozprava iba teraz začala. Nedávno, 11. februára, prebehla rozprava, koncom marca sa uskutoční jarné zasadnutie Rady a stratégiu do roku 2020, alebo stratégiu pre zamestnanosť a hospodársky rast, uzavrieme koncom júna. Máme preto dostatok času, aby sme si vymenili názory a raz a navždy vymedzili smerovanie opatrení.

Vítam preto túto európsku ambíciu, ktorú ste dnes popoludní vyjadrili, a vítam pocit naliehavosti, ktorého som bol dnes popoludní svedkom. Zaznel jeden prejav, ku ktorému mám pohrďavý postoj. Nebudem to však ďalej rozvádzať.

Pokiaľ ide o hospodársku stratégiu, budem rozlišovať tri obdobia. Prvé obdobie stále prebieha, inými slovami, ide o finančnú krízu a všetky jej dôsledky. Dovoľte, aby som sa vyjadril inak, než som to počul v celej rozprave dnes popoludní. Vysvetlím to. Rád by som sa vyjadril tak, aby som opísal aj pozitívne stránky Európskej únie, pretože akokoľvek prekvapujúce sa to môže zdať, nedávno došlo aj k pozitívnym javom. Vyvodili sme dôsledky a poučili sme sa z krízy v 30. rokoch 20. storočia. V súčasnosti ubehol rok od veľkej krízy a v roku 2010 v skutočnosti zaznamenávame vo väčšine krajín opäť pozitívny rast. To sa v 30. rokoch nestalo. Kríza v skutočnosti trvala do konca desaťročia.

Prečo v súčasnosti zaznamenávame tento pozitívny rast? Pretože sme prijali opatrenia. Prijali sme opatrenia na záchranu finančných inštitúcií nie preto, že ich máme zvlášť radi, ale preto, že bez nich nefunguje hospodárstvo. Uskutočnili sme rozumnú menovú politiku. Do hospodárstva sme vniesli likviditu. Pred sedemdesiatimi rokmi to nikto nespravil. Napriek všetkým problémom sme najmenej pre 16 krajín vytvorili oblasť menovej stability. V 30. rokoch 20. storočia došlo ku konkurenčným devalváciám. V súčasnosti sa nevyskytli. Uskutočnili sme rizikovú rozpočtovú politiku tým, že sme využili rozpočtové schodky na oživenie hospodárstva. Neurobili sme to, čo sa uskutočnilo v 30. rokoch, konkrétne dosiahnutie čo najrýchlejšej vyrovnanosti rozpočtu. Ochránili sme tak náš vnútorný trh, ktorý nie je dokonalý. Musíme ho vylepšiť a pán Monti nám predloží určité konkrétne návrhy. Neupadli sme však späť do protekcionizmu 30. rokov. Z veľkej krízy, ktorú sme práve zažili, sme sa teda trochu poučili.

Zašiel by som dokonca o krok ďalej. Práve vďaka Európskej únii bola vytvorená skupina G20. My sme prevzali iniciatívu a vytvorili toto embryonálne svetové riadenie. Prvýkrát sa staré a nové veľmoci spojili, aby bojovali proti kríze. Tento postup nebol dokonalý, ale budeme pokračovať uvedeným smerom. Európa, Európska únia by teda nemala vždy zotrvať v obrannej pozícii. Dosiahli sa aj niektoré veľmi pozitívne výsledky.

V súčasnosti musíme túto stratégiu, stratégiu na ukončenie krízy, zanechať. Musíme dosiahnuť rovnováhu medzi príliš náhlým opustením rozpočtových stimulov a návratom k vyrovnanosti rozpočtu v strednodobom výhľade, čo je úplne nevyhnutné pre financovanie nášho dôchodkového systému, systému sociálneho zabezpečenia a systému zdravotnej starostlivosti. Musíme teda dosiahnuť zložitú rovnováhu a Pakt stability a rastu nám na to poskytuje priestor, pretože nevyžaduje okamžitý návrat k vyrovnanému rozpočtu. Vyžaduje postupný prístup, pričom najskôr dosiahneme úroveň 3 % a následne, v strednodobom výhľade, vyrovnanosť rozpočtu. Myslím, že sme uskutočnili rozumnú politiku a pokračujeme v jej vykonávaní.

Pokiaľ ide o lisabonskú stratégiu, poznáme jej nedostatky, ale nesmieme tiež zabudnúť na to, že finančná a hospodárska kríza úplne narušila plnenie lisabonského programu. Samozrejme, vyskytli sa aj chyby. Nebudem ich vymenúvať, pretože sú dobre známe. Poviem však to, že potrebujeme uskutočniť určité zásadné alebo dôležité reformy. Tieto dôležité reformy si budú vyžadovať rozhodnutia v súvislosti s rozpočtom na európskej a národnej úrovni. Nie náhodou, a toto vyjadrenie som zopakoval v písomných záveroch, ktoré ste čítali, chceme spojiť diskusiu o rozpočte s hospodárskymi reformami. Chceme to uskutočniť účinným spôsobom a v právnom rámci Paktu stability a rastu. Je to preto, že ak sa vyjadrujeme napríklad o potrebe rozsiahlejšieho výskumu a vývoja, musíme na to prijať opatrenie vo vnútroštátnych rozpočtoch a vo finančnom výhľade Európskej únie. Znamená to, že v súvislosti s rozpočtom budeme musieť prijať niektoré rozhodnutia.

Ďalším dôsledkom uvedených rozhodnutí, ktoré prijímame v prospech lisabonskej stratégie, je to, že ciele, ktoré navrhujeme, nebudú vždy takzvané mäkké ciele. Je možné, že sa stanú aj takzvanými tvrdými cieľmi. V tomto prípade nastávajú komplikácie. Na jednej strane sa požadujú reformy a na strane druhej zavedenie reforiem. Netvrdím, že som to počul na tomto mieste, ale mimo Parlamentu, na európskej úrovni, požadujú ľudia tvrdé opatrenia, dôležité, náročné reformy. Keď sa občania vrátia späť do svojich krajín, vidím len pár výsledkov v rámci uvedených požiadaviek. Musíme preto dosiahnuť jednotnú pozíciu. Reformy nebude uskutočňovať len Európska únia. Môžeme ich povzbudiť, stimulovať a poskytnúť im správny rámec, ale veľké množstvo reforiem sa bude musieť uskutočniť na vnútroštátnej úrovni, a preto ide o preukázanie výraznej politickej vôle. A najdôležitejší je politický záväzok.

Často sa vraví, že potrebujeme závažnejšie opatrenia. Mali by sme však nad tým porozmýšľať. Predložil som niekoľko návrhov, ktoré považujem za rozumnejšie než závažné opatrenia. Avšak ani v rámci Paktu stability a rastu, ktorý obsahuje mnoho závažných opatrení, sa nepodarilo vrátiť niektoré krajiny do správnych kolají. Metóda preto neznamena všetko. Nerieši všetky problémy a bez politickej účasti, bez záväzku, je bezcenná.

Pokiaľ ide o hospodársku stratégiu, niektorí síce tvrdia, že potrebujeme väčšie obmedzenia, pokiaľ však ide o hospodárske usmernenia, Lisabonská zmluva neobsahuje ustanovenia v tejto súvislosti. Lisabonskú zmluvu som nevypracoval ja, ale iní. Neustanovuje však žiadne sankcie, postihy alebo negatívne opatrenia v súvislosti so zavádzaním hospodárskych usmernení. Pozorne si prečítajte článok 121, aby ste si to v plnej miere uvedomili. Politický záväzok na európskej aj vnútroštátnej úrovni má preto zásadný význam a bez neho sa nedosiahne žiadny cieľ.

Ešte pár slov k otázke Grécka. Som presvedčený, že sme vyslali správny signál. Vyslali sme signál, že grécka vláda má zodpovednosť a musí riešiť mimoriadne zložitú situáciu, ktorú zdedila. Prijíma niektoré odvážne opatrenia. Grécka vláda nám 11. februára potvrdila, že ak súčasné opatrenia nebudú stačiť na dosiahnutie zníženia deficitu na úrovni 4 % HDP v roku 2010, prijme dodatočné opatrenia. Prijali sme záväzok, že budeme vykonávať rozsiahlejšie monitorovanie, a to nielen z iniciatívy Európskej komisie, ale aj s pomocou Európskej centrálnej banky a dokonca aj s pomocou odborníkov z Medzinárodného menového fondu. Som preto presvedčený, že sme naozaj vytvorili a veľmi jasne vymedzili hľadisko zodpovednosti. Samozrejme, že v prípade potreby existuje prvok solidarity. Grécko uviedlo, že ho nechce využiť, ale my sme vyslali dve správy: správu o zodpovednosti a správu o solidarite, ak bude potrebná.

Z vývoja v Grécku v posledných rokoch musíme, prirodzene, vyvodiť závery. Aj v eurozóne musíme vystupovať aktívnejšie v súvislosti so zhromažďovaním údajov a samotnou politikou. Kríza znamenala aj výzvu v tom zmysle, že musíme viac uplatňovať koordinačnú politiku. Každá kríza je v podstate výzvou. Musíme sa poučiť z každej krízy: a my sa poučíme. Tak, ako sme sa poučili z krízy v 30. rokoch, musíme sa v súčasnosti poučiť z finančnej krízy. Potrebujeme väčšiu reguláciu, dôslednejšie monitorovanie odmien a ďalekosiahlejšiu bankovú politiku. Musíme sa však maximálne poučiť aj zo skúseností Grécka a iných krajín.

Dámy a páni, som presvedčený, že v tomto Parlamente som pocítil rovnakú ambíciu. Pocítil som rovnakú politickú vôľu uskutočňovať hospodársku politiku a stratégiu, pomocou ktorých možno odstrániť ťažkosti, s ktorými v súčasnosti zápasíme. Ako uviedli mnohí z vás, nie je to zodpovednosť iba jedného alebo dvoch ľudí. Všetky európske inštitúcie a všetky členské štáty musia prevziať kolektívnu zodpovednosť. Inak nezachránime svoj sociálny model a stratíme svoje postavenie vo svete. Dnes popoludní som vás teda navštívil s týmto postojom a v tomto duchu budem pokračovať vo svojej práci.

(potlesk)

Predsedaajúci. – Pán predseda, ďakujem veľmi pekne. Sme naozaj veľmi radi, že ste sa prvýkrát zúčastnili na plenárnom zasadnutí. V Grécku máme výraz pre človeka, ktorý preberá nové náročné povinnosti. Znie: „σκληροκέφαλος“, to znamená, aby ste mali železnú hlavu, ktorá by zniesla nárazy všetkého, čo vám na ňu spadne počas náročnej cesty. Myslím, že ste túto vlastnosť preukázali. Ak ju ešte nemáte, získavate ju. Veľmi pekne vám ďakujem za účasť.

Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Elena Oana Antonescu (PPE), písomne. – (RO) Hospodárska kríza zanechala hlbokú negatívnu stopu na potenciáli krajín EÚ na hospodársky rast. Sledovali sme rozpravy na túto tému a všimli sme si, že pozornosť sa zamerala na opatrenia na ukončenie krízy a finančnú obnovu hospodárskeho rastu. Predstava riešenia problémov podľa ich závažnosti je nepochybne dobrá. Musíme si však uvedomiť, že situácia už nie je taká, aká bola pred krízou. V skutočnosti je potrebné zmeniť hospodársky model. Musí byť založený viac na inováciách a neznečisťujúcich zdrojoch energie. Okrem toho sa musí sústrediť na zdravotný stav obyvateľov. Bez motivovaných pracovníkov nemôžeme vytvoriť dynamické hospodárstvo. Nemôžeme dosiahnuť ani udržateľné hospodárstvo, ak budeme ochranu životného prostredia podporovať iba polovičnými opatreniami. Som presvedčená, že na to, aby sme obnovili potenciál na hospodársky rast, musíme začať meniť samotný hospodársky model, ktorý sa musí zamerať na vytváranie inovácií a budovanie osobnej motivácie. Ukončenie krízy nie je v podstate problém hospodárskej alebo fiškálnej politiky.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), písomne. – (LT) Európa už dostala ponaučenie, keď nebola schopná splniť ciele stanovené v lisabonskej stratégii, a dúfam, že sa poučí z chýb, ktoré spôsobili hospodársku a finančnú krízu. Preto vás vyzývam, aby ste v budúcnosti venovali väčšiu pozornosť najskôr vytváraniu pracovných miest, a to nie hocjakých pracovných miest, ale aby prevládala snaha o zabezpečenie vysoko kvalitnej plnej zamestnanosti a zároveň by sa zohľadnili potreby trhu práce a zabezpečilo by sa sociálne začleňovanie. Po druhé, je veľmi dôležité bojovať za rodovú rovnosť a odstránenie chudoby, najmä pokiaľ ide o ľudí

v najzraniteľnejších skupinách, ktorých v tomto náročnom období chudoba postihuje najviac. Chcela by som tiež upozorniť na vzdelávacie systémy a dôležitosť získavania nových zručností. Keďže pracovné trhy v členských štátoch EÚ zažívajú dynamickú zmenu, je nevyhnutné zabezpečiť, aby pracovníci mali zručnosti požadované na trhoch práce v budúcnosti. Je preto nevyhnutné investovať do odborného a celoživotného vzdelávania zamestnancov. Najväčšiu pozornosť by sme mali venovať jednému z najväčších problémov spoločnosti, a to rastúcej nezamestnanosti mládeže. Ak mladí ľudia nedostanú príležitosť vstúpiť na trh práce, Európe hrozí nebezpečenstvo, že stratí celú ich generáciu. Na neformálnom zasadnutí vedúcich predstaviteľov štátov a vlád EÚ dňa 11. februára venovanom stratégii Európa 2020 bola predložená veľmi dôležitá otázka riadenia. Aj napriek veľkej cieľavedomosti Európskej rady v tejto otázke by som vás chcela vyzvať, aby ste zabezpečili oveľa aktívnejšiu účasť Európskeho parlamentu, národných parlamentov a rôznych sektorov Rady.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) V tejto rozprave sú tí, ktorí nesú zodpovednosť v rámci Európskej únie, stále veľmi vzdialení skutočným problémom občanov. Príklady, s ktorými sa neustále stretávame počas svojich návštev a v rámci kontaktov s pracovníkmi, poľnohospodármi, rybármi a vlastníkmi mikropodnikov a malých podnikov, ukazujú, že postoje a politiky Európskej únie slúžia iba tomu, aby zamestnanosť bola ešte neistejšia a aby sa zvyšovala nezamestnanosť a prehĺbilo vykorisťovanie.

V čase, keď číselné údaje o nezamestnanosti dosiahli úroveň 23 miliónov a chudoba postihuje viac než 85 miliónov ľudí, je neprijateľné pokračovať v politikách, ktoré tento stav spôsobili.

Trváme preto na nevyhnutnosti zrušiť Pakt stability a rastu a nahradiť ho paktom rozvoja a zamestnanosti, ktorého prvoradou úlohou bude vytváranie pracovných miest s právami a zvýšenie výroby.

Je potrebné rozlúčiť sa s takzvanou lisabonskou stratégiou a namiesto toho podporiť stratégiu sociálneho pokroku, ktorá uprednostňuje boj proti chudobe, podporuje kvalitné verejné služby a sociálne zdroje a presadzuje rovnosť a dodržiavanie práv žien. Znamená to vytvorenie rozpočtovej politiky, ktorou sa urýchli pridelovanie podporných fondov Spoločenstva a umožní ich rýchlejši a jednoduchší presun do členských štátov...

(vysvetlenie hlasovania skrátené v súlade s článkom 170 rokovacieho poriadku)

Kinga Göncz (S&D), písomne. – (HU) Stratégia EÚ 2020 môže mať úspech iba vtedy, ak členské štáty prejavia dostatočné odhodlanie naplniť ju. Okrem jednoznačného prijatia vnútroštátnej zodpovednosti spočíva cesta k úspechu v zavádzaní politik Spoločenstva so sprievodnými zdrojmi určenými na pokrok, regionálny rozvoj a rozvoj poľnohospodárstva, ktoré budú prínosom pre hospodársky rast a vytváranie pracovných miest. Pracovná metóda postupu zhora nadol, ktorá sa práve vytvára na základe zvýšenej politickej zodpovednosti predsedov vlád, poskytuje aj pevnejšie záruky na úspešné plnenie, než to bolo v prípade lisabonskej stratégie. Stratégia do roku 2020 obsahuje aj priority na nasledujúce rozpočtové obdobie bez toho, aby v súčasnosti umožňovala podrobnú diskusiu. V dôsledku toho je v tejto chvíli nevyhnutné zdôrazniť dôležitosť spoločnej poľnohospodárskej a kohéznej politiky pre budúci rozpočet na sedem rokov so začiatkom v roku 2014. Bez hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti nebude možné vytvoriť silnú a konkurencieschopnú Európu. Konvergencia medzi regiónmi posilňuje konkurencieschopnosť Európy.

Livia Járóka (PPE), písomne. – (HU) Dámy a páni, jednou z najdôležitejších úloh EÚ je opätovné posúdenie lisabonskej stratégie spolu so súvisiacim bojom proti chudobe a vylúčeniu a posilnením sociálnej súdržnosti. Iniciatíva do roku 2020, ktorá je jedným zo základných pilierov predsedníckej trojky Španielska, Belgicka a Maďarska, musí byť reakciou na dlhodobé demografické a sociálne problémy, ktorým kontinent čelí. Neznamená to nič menej než prehodnotenie stavu európskeho trhu práce a vzdelávacieho systému. Vzhľadom na neúspech prebiehajúcej európskej stratégie zamestnanosti musí program do roku 2020 naozaj viesť k vytvoreniu väčšieho množstva kvalitnejších pracovných miest, pričom je potrebné zohľadniť predovšetkým zvýšenú účasť žien a znevýhodnených skupín na trhu práce. Je chvályhodné, že program Európskej komisie a akčný plán predsedníckej trojky kladú dôraz na faktory nevyhnutné pre úspech uvedeného programu. Patria medzi ne napríklad opatrenia zamerané na nelegálnu prácu, čiernu ekonomiku a predčasné ukončovanie školskej dochádzky, ako aj zlepšenie podmienok na samostatnú zárobkovú činnosť. Vzhľadom na to, že sociálno-hospodárske vylúčenie je dôsledkom mnohých navzájom súvisiacich faktorov, riešenia môžu spočívať len v komplexnejšom akčnom pláne zameranom na všetky oblasti naraz a nie v predstavách založených na projektoch, ktoré doposiaľ prevládali. Aby sme dosiahli úspech, musíme upustiť od samostatných iniciatív a nahradiť ich opatreniami, ktoré sú súčasťou vyváženého balíka politiky zameraného na skoré zásahy a umožňujúceho zabezpečiť ojazdné zlepšenie každého zo skutočných opatrení sociálneho vylúčenia zohľadnených v ukazovateľoch stanovených v Laekenskej deklarácii.

Iosif Matula (PPE), písomne. – (RO) Súčasná hospodárska kríza je najvážnejšou krízou v posledných desaťročiach, ktorej dôsledky sa prejavujú polovičným znížením potenciálu rastu v celej EÚ. Tento hospodársky pokles je sprevádzaný zvýšením miery starnutia obyvateľstva, čo obmedzuje snahu o pomoc obnoviť hospodárstva EÚ. V tejto súvislosti musí stratégia do roku 2020, ktorá má byť pokračovaním lisabonskej stratégie, vytvoriť podmienky potrebné pre udržateľný rast a fiškálnu konsolidáciu. Celoživotné vzdelávanie musí byť v skutočnosti omnoho prístupnejšie, pričom univerzity musia mať otvorenejší prístup k prijímaniu netradičných študentov. Intenzívnejšie prepojenie ponuky a dopytu a väčšia mobilita pracovnej sily poskytne pracovníkom viac príležitostí na miestach s najväčším dopytom po ich zručnostiach. Na zníženie chudoby a obmedzenie vylúčenia je potrebné vytvoriť moderný systém sociálneho zabezpečenia a moderný dôchodkový systém. Politika zamestnanosti musí byť zameraná na pružnosť pracovného trhu, na ktorom zamestnanci preberajú zodpovednosť za svoj pracovný život prostredníctvom neustáleho odborného vzdelávania, prispôbovania sa zmenám a prostredníctvom mobility. Prispôbenie sa súčasnému stavu hospodárskej krízy a starnutiu obyvateľstva má zásadný význam, aby sme mohli dosiahnuť dostatočnú úroveň podpory pre ľudí, ktorí sú dočasne bez práce.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE), písomne. – (RO) Súhlasím s postojmi kolegov poslancov, ktorí predložili otázku v súvislosti s vynechaním oblasti poľnohospodárstva zo stratégie EÚ do roku 2020. Som presvedčený, že oblasť poľnohospodárstva môže byť prínosom pre rozvoj Európskej únie a zároveň dôležitým odvetvím, pretože je ústredným prvkom európskeho spôsobu života. V neposlednom rade je nevyhnutné venovať poľnohospodárstvu osobitnú pozornosť, pretože hospodárska kríza zasiahla túto oblasť mimoriadne hlboko. Aby sme zistili rozsah dôsledkov, stačí, ak si všimneme zníženie reálneho príjmu na poľnohospodárskeho pracovníka, ktorá v niektorých členských štátoch Európskej únie dosiahla úroveň 35 %.

Ioan Mircea Pașcu (S&D), písomne. – V súlade s úvodným vyhlásením pána predsedu Van Rompuya je moje vystúpenie venované uplatňovaniu Lisabonskej zmluvy. Kým teoreticky pôsobí vytvorenie úradu vysokého predstaviteľa s dvoma funkciami dobre, z praktického hľadiska, vzhľadom na jeho „jedinečnosť“, spôsobuje ťažkosti, s ktorými autori tejto zmluvy nerátajú. Keďže neexistuje zástupca, ktorý by takisto vykonával obe funkcie, vysoká predstaviteľka sa bude musieť čoraz častejšie rozhodovať medzi zotrvaním v Bruseli, prítomnosťou napríklad v Európskom parlamente a odletom do hlavného mesta v zahraničí, kde ju EÚ tiež potrebuje. Lady Ashtonová, samozrejme, môže zastupovať, ale v tom prípade to bude musieť byť na základe *ad hoc* a na úkor Rady alebo Komisie. A ak sa rotujúce predsedníctvo vráti v snahe opätovne dosiahnuť rovnováhu, dospejeme k rozsiahlejšej a nie menšej byrokracii.

Czesław Adam Siekierski (PPE), písomne. – (PL) Stratégia Európa 2020 nesmie zopakovať chyby svojej predchodkyne, lisabonskej stratégie. Novú stratégiu do značnej miery vytvorila hospodárska kríza, s ktorej účinkami bude musieť zápasíť. Zároveň musíme odstrániť svoju nedbalosť. Vzhľadom na veľmi prísne ustanovenia Paktu stability a rastu, ako došlo k tomu, že EÚ má schodok rozpočtu vo výške 7 % a dlh na úrovni 80 % HDP? Kto je za tento stav zodpovedný? V súvislosti s EÚ si najviac želáme návrat na cestu rýchleho rastu a toto by mala stratégia pomôcť dosiahnuť v prvom rade. V súčasných ustanoveniach stratégie sa neuvádza, ako to dosiahnuť. Neuvádza sa v nich ani to, ako zosúladiť sociálne úspechy Európy s demografickými problémami, zlým stavom systému zdravotného poistenia alebo zlyhávajúcim dôchodkovým systémom a systémom dávok. Ďalej sa vynára otázka pracovného času. Na záver, čo keby sa vytvoril systém pre dohľad a monitorovanie bánk a iných finančných inštitúcií? Alebo ako chceme zvýšiť produktivitu? Musíme zmeniť prístup, aby sme splnili uvedené úlohy.

Bogusław Sonik (PPE), písomne. – (PL) Prioritou novej stratégie Európa 2020 je vytvoriť rozumnejšiu a ekologickejšiu znalostnú trhovou ekonomiku. Aby sme dosiahli tento cieľ, mali by sme sa predovšetkým sústrediť na posilnenie jednotného trhu a zvýšenie voľného pohybu služieb. Úloha Európskeho spoločenstva by mala spočívať v podpore podnikania a tiež v zjednodušení registrácie podnikov odstránením právnych a hospodárskych prekážok. Významnú úlohu zohráva podpora najmä pre malé a stredné podniky. Dôležitými krokmi v tejto súvislosti môžu byť zjednodušenie požiadaviek pre mikropodniky pri predkladaní ročných účtovných závierok a zlepšenie prístupu k úverom. Výsledky prieskumu Eurobarometra o podnikavosti obyvateľov ukazujú, že Európska únia je stále pozadu v porovnaní so Spojenými štátmi. Ukazujú však aj to, že viac než polovica mladých obyvateľov EÚ by v nasledujúcich piatich rokoch rada podnikala. Považujem tiež za dôležité sústrediť sa na dosahovanie hospodárskeho rastu založeného na znalostiach a na vytváranie konkurencieschopného, súdržného a ekologickejšieho hospodárstva. Aj preto musíme venovať pozornosť rozvoju a príprave mladých ľudí a zvýšiť výdavky v tejto oblasti, aby splnili dlhodobé úlohy.

EÚ by mala čo najskôr zaviesť európsky digitálny program s cieľom prispieť k vytvoreniu skutočne jednotného a spoločného trhu s internetovým obchodom, aby spotrebiteľia mohli využívať konkurenčné cenové ponuky v iných členských štátoch a aby malé a stredné podniky mohli nerušene fungovať na európskom trhu.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D), písomne. – (HU) Stratégia EÚ 2020 musí stáť na dvoch pilieroch. Na jednej strane sa musí opierať o solidaritu medzi členskými štátmi, ktorá zaručuje, že žiadny členský štát nebude v čase krízy ponechaný na seba. Na druhej strane musia členské štáty prejavovať solidaritu so Spoločenstvom tým, že budú dôsledne vykonávať spoločne prijaté povinnosti. Počas rozpravy o budúcnosti EÚ by sme nikdy nemali zabúdať na politiky, ktoré práve uskutočňujeme. Spoločná poľnohospodárska politika a kohézna politika sú skutočné výsledky európskej integrácie a symboly solidarity medzi členskými štátmi a národmi. Ako maďarský poslanec Parlamentu a politik z nového členského štátu sa domnievam, že nové priority stanovené Európskou komisiou sú rovnako dôležité. Ide o budovanie znalostnej spoločnosti, podporu inovácií, posilnenie sociálneho začleňovania, vytváranie nových pracovných miest a rozhodnejší postoj k otázke zmeny klímy v rámci udržateľného rozvoja.

Nemôžeme pripustiť, aby cenou za užšiu spoluprácu v uvedených oblastiach bolo oslabenie predchádzajúcich spoločných politík. Bezpečnosť potravín zaručená v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky je v 21. storočí čoraz dôležitejšia, keďže potrava a pitná voda majú rovnaký strategický význam ako mala ropa v 20. storočí. Ak naozaj chceme posilniť celkové konkurenčné postavenie EÚ, nemôžeme dovoliť, aby niektoré regióny zaostávali, a to z dôvodu zastaranej infraštruktúry a nízkej úrovne vzdelávacích, sociálnych a zdravotníckych služieb. Preto neustále potrebujeme silnú kohéznú politiku založenú na solidarite.

Traian Ungureanu (PPE), písomne. – (RO) Stratégia EÚ 2020 musí znamenať zlom. Inak sa z nej stane Lisabon 2, to znamená stratégia, ktorú budeme musieť o 10 rokov nahradiť inou, novou stratégiou. Stratégia EÚ 2020 musí jasne znamenať začiatok polisabonskej fázy. Musíme stanoviť priority stratégie, ktorú začíname realizovať, aby reformy, ktoré sa uskutočnia v jej rámci, splňali výsledky v strednodobom a dlhodobom výhľade.

V stratégii EÚ 2020 musia bezchybne fungovať tri prioritné oblasti. Prvou je aktívna podpora malých a stredných podnikov založená na prepojení programov Spoločenstva s makroekonomickými politikami. Uvedený prístup zabezpečí súkromným subjektom zdravé hospodárske prostredie. Druhou je vzdelávací systém, ktorý pripravuje pracovnú silu na základe požiadaviek trhu. Tento proces zabezpečí vyššiu úroveň zamestnanosti v členských štátoch. Na záver, Európsky parlament musí zohrávať dôležitejšiu úlohu. Budú sa tak môcť využívať pravdivé informácie z členských štátov a zabráni sa prehlbovaniu rozdielov medzi hospodárstvami členských štátov. Stratégia EÚ 2020 zostavená podľa jasných priorít rýchlo oživí hospodársky rast v EÚ najmä v súvislosti so súčasnými finančnými a hospodárskymi tlakmi.

14. Priority Parlamentu v súvislosti so zasadnutím Rady OSN pre ľudské práva (1. – 26. marca 2010 v Ženeve) (rozprava)

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o prioritách Parlamentu v súvislosti so zasadnutím Rady OSN pre ľudské práva (1. – 26. marca 2010 v Ženeve).

Diego López Garrido, úradujúci predseda Rady. – (ES) Vážený pán predseda, Európska únia sa v Ženeve, Bruseli a hlavných mestách tretích krajín pripravuje na prvé zasadnutie Rady pre ľudské práva v tomto roku.

Rada pre ľudské práva je fórum na diskusiu o situácii v súvislosti s ľudskými právami na celom svete a o snahe medzinárodného spoločenstva zlepšiť stav ľudských práv, ktoré sú jedným z prvkov, jednou zo zásadných charakteristík zmyslu Európskej únie, sú skutočnosťou, ktorá jej dodáva svoju skutočnú identitu vo svete.

Predsedníctvo Rady sa chopilo úlohy, ktorú musí zohrávať najmä teraz, veľmi vážne. Problémy, ktorým musí Európska únia čeliť počas týchto zasadnutí Rady pre ľudské práva, berie veľmi vážne. Dôkazom je skutočnosť, že podpredsedníčka španielskej vlády pani María Teresa Fernándezová de la Vegová, ktorá v tomto prípade vystupuje ako predstaviteľka predsedníctva Rady Európskej únie, sa zúčastní rokovania na vysokej úrovni, ktoré otvorí 13. zasadnutie Rady.

Predsedníctvo preto bude mať aktívne zastúpenie v práci Rady.

Budeme obhajovať stanoviská Európskej únie v záležitostiach, ktoré majú špeciálne dôsledky pre mnohé členské štáty a Európska únia okrem národných iniciatív predloží uznesenia ku krajinám.

Nadalej si myslíme, že Rada potrebuje mať nástroje na ochranu ľudských práv, aby dokázala reagovať na prípady vážnych porušení ľudských práv, buď prostredníctvom mandátov pre jednotlivé krajiny – to je prípad Mjanmarska či Kórejskej ľudovodemokratickej republiky –, alebo prostredníctvom mandátov pre špeciálne subjekty v rámci krajiny, ako to, dúfame, bude v Konžskej demokratickej republike.

Pokiaľ chceme zachovať dôveryhodnosť Rady, tieto situácie by mali byť monitorované medzinárodným spoločenstvom a Radou pre ľudské práva.

Jednou z tém, ktoré budú na programe na nadchádzajúcich zasadnutiach Rady, je téma, o ktorej budeme hovoriť neskôr v rámci iného bodu dnes poobede, a ňou sú špeciálne schôdze o Gaze a Goldstonovej správe. Európska únia považuje túto správu za spoľahlivú analýzu, čo spomenieme znovu aj neskôr, a Európska únia vyzdvihuje dôležitosť vykonať primeraný a spoľahlivý výskum možných porušení medzinárodných právnych predpisov o ľudských právach a medzinárodného humanitárneho práva.

Na záver, rád by som prediskutoval problém prieskumu Rady.

Tento rok bude mimoriadne dôležitý pre rokovania o prieskume práce Rady, ktorý sa uskutoční konkrétne v roku 2011.

Európska únia začína vypracovávať a má v úmysle skonsolidovať jasné stanovisko, jasnú stratégiu pre Úniu, aby sme dokázali zachovať aktívnu úlohu a záväzok k ochrane a dodržiavaniu ľudských práv.

V každom prípade je jasné, že Európska únia bude pokračovať v podporovaní nezávislosti Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva ako doteraz, rovnako ako nezávislosti špeciálnych postupov, účasti mimovládnych organizácií v Rade OSN pre ľudské práva, schopnosti Rady bojovať proti vážnemu kľúčovému porušovaniu ľudských práv a zavedenia mandátov pre jednotlivé krajiny.

Španielsko a španielske predsedníctvo sú si vedomé toho, že rotujúce predsedníctvo prevzali v čase veľmi dôležitom pre Európsku úniu a Organizáciu Spojených národov z hľadiska ochrany a podpory ľudských práv vo svete.

Lisabonská zmluva tiež priniesla novú etapu, ako aj v mnohých iných oblastiach, v súvislosti s vonkajšou činnosťou Únie a dúfame, že naša spoločná práca pod vedením vysokej predstaviteľky posilní hlas Európskej únie v oblasti ochrany základných zásad práce Rady pre ľudské práva. Takisto dúfame, že táto etapa pohybu vpred smerom k aktívnejšej, transparentnejšej a účinnejšej Rade bude čerpať z prechodnej etapy, ktorou Únia prechádza pod vedením predsedníctva, ktoré momentálne zastupujem a ktoré spraví všetko, čo bude v jeho silách, aby zabezpečilo, že všetky cesty, ktorými sa Únia a Rada odteraz vydajú, budú viesť k spoločnému cieľu, a to k podpore a ochrane ľudských práv na svete.

Kristalina Georgieva, členka Komisie. – Vážení pán predsedajúci, považujem za veľmi vhodné, že som tu po prvýkrát v súvislosti s otázkou ľudských práv, ktorá sa veľmi hodí do portfólia mojich priorít.

Komisia veľmi podporuje prezentáciu španielskeho predsedníctva a rada by som pridala dve poznámky k tomu, čo tu odznelo o prioritách nadchádzajúceho zasadnutia a o tom, ako sa EÚ postaví k týmto prioritám.

Prvá sa týka tematických otázok. EÚ a skupina krajín Latinskej Ameriky spolupracujú na návrhu uznesenia o právach dieťaťa s mimoriadnym dôrazom na boj proti sexuálnemu násiliu páchanému na deťoch. Komisiu veľmi znepokojuje zvýšenie sexuálneho násillia v konfliktných oblastiach a krízových situáciách a negatívnym vplyvom na najzraniteľnejších, najmä na deti. EÚ v súlade s Európskym konsenzom o humanitárnej pomoci zabezpečí, aby sa tomu v nariadení venovala primeraná pozornosť.

EÚ sa takisto aktívne zúčastní na panelovej diskusii pre práva osôb so zdravotným postihnutím. Existuje veľmi jasné prepojenie s našimi internými stratégiami EÚ, pretože čoskoro ukončíme prístupový proces k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Ďalšou tematickou oblasťou, o ktorú je mimoriadny záujem, je právo na jedlo, ktoré je v súlade s úspechmi rozvojových cieľov tisícročia, ako aj ľudské práva vnútorne vysídlených osôb, ktoré na rozdiel od utečencov nie sú primerane chránené medzinárodnými dohovormi, a v súvislosti s týmto bodom vyvinieme nátlak.

Moja druhá poznámka sa týka podpory prijatia správ všeobecného periodického prieskumného procesu zo strany EÚ o štátoch, ktoré prešli týmto procesom v decembri, plénum. Je to veľmi dôležitý moment, kedy skúmané štáty môžu zverejniť svoje záväzky k zlepšeniu situácie v oblasti ľudských práv. Štáty zároveň môžu požiadať o medzinárodnú pomoc pri plnení svojich záväzkov. Komisia je stále otvorená diskusii s partnermi o spôsoboch a prostriedkoch podpory presadzovania odporúčaní týchto prieskumov.

Ako to zdôraznilo aj španielske predsedníctvo, skutočnosť, že dosah tohto procesu závisí predovšetkým od transparentnosti a otvorenosti členských štátov EÚ, je rozhodujúca, pretože iba vtedy dokážeme byť účinní, ak pôjdeme príkladom.

Laima Liucija Andrikiienė, *v mene skupiny PPE*. – Vážený pán predsedajúci, vítam skutočnosť, že Európsky parlament prijme uznesenie o nadchádzajúcom zasadnutí Rady pre ľudské práva. Takisto vítam skutočnosť, že Európsky parlament vyšle delegáciu do Rady pre ľudské práva, keďže Rade EÚ väčšinou predkladáme odporúčania, ako zlepšiť prácu Rady pre ľudské práva a posilniť úlohu Európskej únie v nej.

Toto 13. zasadnutie je najdôležitejšie v roku 2010 a bude obsahovať stretnutia na vysokej úrovni a diskusie s vládnymi ministrami o množstve dôležitých otázok, ktoré spomenuli aj pani komisárka a pán minister, akým je napríklad dosah svetovej finančnej krízy na situáciu v oblasti ľudských práv na celom svete.

Vítame skutočnosť, že sa naši americkí partneri angažujú v práci Rady pre ľudské práva. Mali by sme však s obavami pripomenúť, že niektoré štáty sa pokúšajú zmariť celý proces a podkopávať dôveryhodnosť Rady pre ľudské práva. Irán naznačil, že možno bude kandidovať vo voľbách do Rady. Bolo by nanajvýš poľutovaniahodné, keby bol Irán zvolený, pretože by sa v Rade zvýšil počet štátov s problematickou situáciou v oblasti ľudských práv. Rada pre ľudské práva by tým riskovala, že sa stane nefunkčnou a neúčinnou ako jej predchodca, Komisia pre ľudské práva. Inými slovami, v stávke je dôveryhodnosť Rady pre ľudské práva ako takej, a preto by sme mali urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme udržali jej autoritu.

Richard Howitt, *v mene skupiny S&D*. – Vážený pán predsedajúci, chcel by som začať pochvalou Parlamentu za angažovanosť v iniciatívach OSN. Na jeseň sme v New Yorku lobovali za vyhlásenie nového asistenta generálneho tajomníka na posilnenie priority ľudských práv v OSN a budúci mesiac sa zúčastníme na samotnom zasadnutí Rady pre ľudské práva: nielen na dialógu s našimi predstaviteľmi EÚ, ale i na spolupráci s tretími krajinami v rámci spoločného úsilia Európy na podporu dodržiavania ľudských práv na celom svete. Som hrdý na to, že v Ženeve vidíme, že Európa je priekopníkom v oblasti ľudských práv a s prácou, ktorá začne v júni tohto roku, naše uznesenie dnes hovorí, že budeme priekopníkmi i v ďalšej reforme samotnej Rady OSN pre ľudské práva.

Rada zostáva príliš spolitizovaná a náš dnešný text právom kritizuje tých delegátov, ktorí sa o 6 hodine ráno cynicky zoradili vo svojich autách pred budovou OSN v Ženeve, aby mohli byť prví, ktorí sa dostanú dnu a zapíšu sa na zoznam rečníkov na pomoc Srí Lanke vo svojom pasívnom návrhu, aby sa vyhlí kritike porušovania práv v tejto krajine a vyhlí sa zmyslu založenia Rady pre ľudské práva: aby pracovala celý rok a zaoberala sa porušovaním ľudských práv kdekoľvek a kedykoľvek. Parlament súhlasí s mnohými zásadami, ktoré prednieslo španielske predsedníctvo v súvislosti s ďalšími reformami, a pripájam sa k názoru svojej kolegyne pani Andrikieneovej, že zvolenie Iránu bez námietok, čoho sa niektorí obávajú, by pre Radu predstavovalo ďalší smrteľný zásah.

Najťažšou skúškou ľudských práv ktorejkoľvek krajiny je, ak čelí obvineniu z porušovania ľudských práv. Preto som rád, že sa na organizačnom stretnutí v Ženeve 18. februára Európska únia i Spojené štáty vyslovili v prospech spoločnej štúdie o tajnom zadržiavaní, ktorú teraz predložia Rade OSN pre ľudské práva. Nebudeme vždy súhlasiť s kritikou, ale vždy jej musíme byť otvorení, ak očakávame od ostatných to isté.

Kristiina Ojula *v mene skupiny ALDE*. – (ET) Vážená pani vysoká predstaviteľka, pani komisárka, Aliancia liberálov a demokratov za Európu si želá, aby Európska únia bola viditeľná na nadchádzajúcom 13. zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva. Ako spoluautorka tohto uznesenia chcem predovšetkým upozorniť na body 9 a 13, ktoré sa zaoberajú otázkami týkajúcimi sa Iránu.

Pre skupinu ALDE je neprijateľné, že Rada OSN pre ľudské práva nie je schopná – a už vôbec nie ochotná – reagovať s potrebnou rýchlosťou na krízu v oblasti ľudských práv v Afganistane, Guinei, Iráne, Jemene a Iraku. Úlohou Rady pre ľudské práva, ktorá združuje všetky krajiny na svete, je neustále sledovať situáciu dodržiavania ľudských práv na území všetkých členských štátov a okamžite reagovať na akékoľvek zhoršenie situácie.

Súčasný zdĺhavý riešenie situácie je jasným prejavom slabosti a neschopnosti organizácie primerane dosahovať ciele, ktoré si sama stanovila. Slabosť organizácie je tiež viditeľná vzhľadom na kandidatúru Iránu vo voľbách do Rady OSN pre ľudské práva, ktoré sa konajú v máji 2010, čo je celkom komické. Už len pomyslenie na to je absurdné, keď vezmeme do úvahy bezmocné pokusy iránskeho teokratického režimu potlačiť pomocou represívneho aparátu občianske nepokoje, ktoré strhli celú krajinu. Neostáva nám nič iné, než zvaliť vinu na celé medzinárodné spoločenstvo.

Rešpektujeme voľbu iránskeho ľudu a cieľom našej kritiky je dosiahnuť lepšiu budúcnosť pre iránsky ľud. Z tohto dôvodu sa obraciam na vysokú predstaviteľku Európskej únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a podpredsedníčku Európskej komisie, aby zaujala rozhodné stanovisko v tejto veci a vyvinula silný tlak na OSN.

Heidi Hautala, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (FI) Vážený pán predsedajúci, Európska únia má veľkú príležitosť, aby podporila krok k posilneniu medzinárodného práva na najbližšom zasadnutí Rady pre ľudské práva.

Od Rady a Komisie sme si vypočuli dlhé zoznamy dôležitých otázok, ale máme nejakú záruku, že Európska únia bude skutočne trvať na tom, aby sa riešili? Napríklad by som mohla spomenúť, že členské štáty veľmi kontroverzne prijali Goldstonovu správu o porušovaní medzinárodného humanitárneho práva počas vojny v Gaze. Podľa mňa máme právo na to, aby nás zástupkyňa Rady informovala, ako jednotlivé členské štáty teraz vnímajú túto dôležitú správu. Táto správa má kľúčový význam v čase, kedy vyvíjame úsilie, aby sme sa už nemuseli prizerať, ako všetci tí, ktorí sa dopustili porušovania medzinárodného humanitárneho práva a vojnových zločinov, unikajú trestu, a aby namiesto toho boli postavení pred súd.

Po druhé, rovnako ako kolega poslanec pán Howitt by som rada spomenula novú správu o tajných záchytných centrách. Európska únia musí rozhodnejšie zakročiť proti mučeniu a neľudskému zaobchádzaniu vo väzniciach, pričom niektoré z nich sú utajované. Musíme byť tiež schopní postaviť sa tvárou v tvár skutočnosti, že členské štáty Európskej únie sa v tomto ohľade tiež previnili. Nemôže to pokračovať, musíme prešetriť aj tieto záležitosti, pretože sa nás týkajú.

Máme príležitosť posilniť kompetencie Medzinárodného trestného súdu zaujatím rozhodného stanoviska o tom, ako by sa mali zmeniť a doplniť pravidlá jeho profesionálneho správania na jar tohto roku.

Charles Tannock, *v mene skupiny ECR*. – Vážený pán predsedajúci, Rada pre ľudské práva má nepochybne chvályhodné ciele, ale vážne ju ohrozujú niektorí jej členovia. Mnoho z nich sotva rešpektuje ľudské práva a demokraciu vrátane Kuby, Číny, Pakistanu, Saudskej Arábie, Nikaraguy a Gabonu – a Iránu ako potenciálneho kandidáta, aby som ich spomenul aspoň niekoľko. Je teda zrejmé, že tento orgán má málo skutočnej morálnej autority. Je to všetko, v čom sa EÚ má zapájať na úrovni OSN, a napriek tomu robí dobrú prácu v oblasti potravinovej bezpečnosti a práv dieťaťa. Fanaticky však útočia na Izrael v oblasti ľudských práv, ale ich vlastné pohrdanie ľudskými právami často uniká kontrole.

Toto uznesenie Parlamentu správne zdôrazňuje, že 13. zasadnutie nespomína vážne problémy s porušovaním ľudských práv v spojitosti s politickým režimom nastoleným napríklad v Guinei-Konakry, Afganistane, Iráne a Jemene. Po druhé, toto uznesenie sa odvoláva na CIA a mimoriadne vydávanie osôb. Mali by sme si dvakrát premyslieť, či zaútočíme na svojich amerických spojencov, keďže ešte stále nesú neprimerane veľké bremeno zodpovednosti za našu bezpečnosť v Európskej únii.

Nicole Sinclair (NI). – Vážený pán predsedajúci, zatiaľ čo Komisia má veľký záujem o ochranu našich ľudských práv, my Briti už od trinásteho storočia presne vieme, aké je naše stanovisko. Obávam sa, že Lisabonská zmluva je iba bledým tieňom našej Magny Charty.

Komisia sa rada vníma ako svetový aktér v oblasti ľudských práv a zdá sa, že horlivo súdi ostatných a ponúka pomoc a radu. Mala by sa však kriticky pozrieť na seba. Považujem za značne ironické, že Komisia sa aktívne snaží odobrať právomoc členským štátom v dôležitých oblastiach vysokej politiky prostredníctvom Lisabonskej zmluvy, zatiaľ čo EÚ správne podporuje práva Kašmírcanov, ktorí trpezlivo čakajú na referendum o práve na sebaurčenie, ktoré im prisľúbila Organizácia Spojených národov v roku 1947. Vlastne ma to privádza k téme referenda, ktoré bolo prisľúbené britským voličom, ale sa jednoducho nikdy nekonalo. Preto naši voliči čakajú na sebaurčenie rovnako ako Kašmírčania.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, myslím si, že sa naskytuje skvelá príležitosť potvrdiť univerzálnosť, nedeliteľnosť a vzájomnú závislosť ľudských práv, čo vystihuje i návrh spoločného uznesenia, ktoré by sa malo zajtra prijať.

Parlament vyjadril svoje stanovisko pri viacerých príležitostiach, zvyčajne vo výročnej správe o ľudských právach vo svete a prostredníctvom rôznych uznesení, ako sme nedávno urobili v prípade Iránu.

Niektorí kolegovia poslanci hovorili o paradoxe – použili toto slovo – niektorých krajín, ktoré vykazujú zlú bilanciu v oblasti dodržiavania ľudských práv a ktoré sú zároveň súčasťou orgánu, ktorý je zodpovedný za ich sledovanie, a myslím si, že prípad Iránu je jedným z najzrejmějších. To však nie je jediný príklad a podľa mňa sa Organizácia Spojených národov stane neúčinnou, ak ju skutočne budú financovať tieto krajiny, a stratí všetku politickú legitimitu a morálnu autoritu, aby mohla odsudzovať takéto udalosti.

Pán predsedajúci, keď o tom hovorím, ďalší z orgánov Parlamentu zvažoval tento týždeň vyhostenie poslanca tohto Parlamentu, konkrétne z Kuby. Okrem toho dnes truchlime nad úmrtím 42-ročného inštalatéra a kubánskeho politického väzňa Orlanda Zapata Tamaya, ktorý zomrel na následky protestnej hladovky a nezákonného, svojvoľného a krutého väzenia.

Predseda Kubánskej komisie pre ľudské práva a národné zmierenie Elizardo Sánchez, osoba, ktorá má veľmi blízko k duchu sociálnej demokracie, vyhlásil, že tejto smrti sa dalo vyhnúť, a nazval ju smrťou preoblečenou za spravodlivosť. Pani komisárka, chcel by som sa vás opýtať – keďže už poznáme stanovisko pána úradujúceho predsedu, či si vy a Komisia z etického a demokratického hľadiska myslíte, že v reakcii na odsúdeniahodné udalosti ako úmrtie pána Zapatu je potrebné pozdvihnúť vzťahy medzi Európskou úniou a Kubou na vyššiu úroveň a priradiť im vyššiu prioritu?

15. Oficiálne privítanie

Predseda júci. – Rád by som privítal arcibiskupa Bragy monsignora Jorgeho Ortigu spolu s biskupmi a portugalskou biskupskou delegáciou, ktorá ho sprevádza.

Vaše milosti, dovoľte mi, aby som využil túto príležitosť a vyjadril našu solidaritu a úprimnú sústrasť obyvateľom Portugalska a najmä obyvateľom Madeiry, ktorí v posledných dňoch veľmi trpeli. Sú v našich myšlienkach a modlitbách.

16. Priority Parlamentu v súvislosti so zasadnutím Rady OSN pre ľudské práva (1. – 26. marca 2010 v Ženeve) (pokračovanie rozpravy)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o prioritách Parlamentu v súvislosti so zasadnutím Rady OSN pre ľudské práva (1. – 26. marca 2010 v Ženeve).

Vittorio Prodi (S&D). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, 13. zasadnutie Rady OSN pre ľudské práva je mimoriadne dôležitá udalosť.

Chcel by som iba spomenúť jeden alebo dva prípady, ktoré nie sú veľmi často predmetom záujmu. Konkrétne v súvislosti s témou väznic, ale nie tých pre teroristov, by som rád zdôraznil skutočne neľudské podmienky vo väzniciach v Rwande a v Líbyi, v ktorých sú zadržívaní úplne nevinní ľudia odsúdení na smrť.

Ďalej by som sa chcel zmieniť o probléme Saharawčanov, ktorý ostáva nevyriešený už veľmi dlho, a rovnako by som rád spomenul práva klimatických utečencov, ktorí boli vyhnaní zo svojich krajín z dôvodu dramatických klimatických zmien. To všetko sú faktory, ktoré je potrebné vziať do úvahy práve preto, že tiež tvoria základy našej spoločnosti.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, na svoje 60. narodeniny v roku 2005 si Organizácia Spojených národov darovala dve nové štruktúry. Prvá z nich bola Komisia pre budovanie mieru a druhá bola Rada pre ľudské práva. Kým Komisia pre budovanie mieru vykonáva svoju prácu pomerne účinne a do značnej miery splnila očakávania, to isté nemožno povedať ani pri najlepšej vôli o Rade pre ľudské práva. Už tu bolo povedané – a takisto vyjadrené v uznesení –, že reforma je skutočne veľmi potrebná. Práca Rady pre ľudské práva je príliš jednostranná – moji kolegovia poslanci to už spomenuli – o Izraeli sa napríklad diskutuje iba z jednostranného pohľadu. Ak mám byť úprimný, nie som rád, že jedinou hlavnou témou, ktorú tu predsedníctvo vyzdvihlo, je Goldstonova správa, ktorá rozhodne stojí za diskusiu, ale nie je najdôležitejšou otázkou.

Ak pán Howitt tvrdí, že kandidatúra Iránu – pokiaľ bude úspešná – bude pre Radu pre ľudské práva smrteľným zásahom, potom by som rád vedel, čo to znamená. Bol by som rád, keby členské štáty a takisto aj Európska služba pre vonkajšiu činnosť zaujali jednotné stanovisko, pretože som presvedčený, že ak to bude týmto spôsobom ďalej pokračovať, budeme musieť uvažovať o presunutí ťažiska našej práce v oblasti ľudských práv v OSN späť do tretieho výboru OSN, ktorý má aspoň všeobecné zastúpenie a väčšiu legitimitu.

Daniël van der Stoep (NI). – (NL) Viete to vy a vieme to aj my, že Rada OSN pre ľudské práva je jedna veľká fraška. Táto Rada existuje preto, aby bola vydieraná Organizáciou islamskej konferencie pozostávajúcej z krajín, ktoré sa navzájom ochraňujú a snažia sa vyprovokovať ušľachtilý štát Izrael a falošne ho obviňovať.

Pán predsedajúci, táto takzvaná Rada pre ľudské práva protirečí všetkému, čo predstavujú ľudské práva, najmä slobode prejavu. Je poburujúce a ohavné, aby mal Parlament túto strašnú Radu brať vážne. Pán predsedajúci, ak tento Parlament naozaj verí v ľudské práva, potom by mal odsúdiť stály tok uznesení, ktoré sa snažia zahrdúsiť slobodu prejavu, ako aj do očí bijúce porušovania ľudských práv zo strany krajín, ktoré sú členmi Rady pre ľudské práva. Vážený pán predsedajúci, okrem Saudskej Arábie, Pakistanu, Indonézie a Egypta, ktoré patria medzi krajiny najzávažnejšie porušujúce ľudské práva vo svete, sa chce teraz aj Irán

stať členom Rady pre ľudské práva. Nuž, v tom prípade potrebuje do klubu vstúpiť už iba Severná Kórea a budeme mať skoro všetky problémové štáty sveta spokojne sediace vedľa seba.

Vážený pán predsedajúci, pokiaľ ide o mňa, jedna vec je jasná: Rada OSN pre ľudské práva je strašný orgán a nemôžeme ho brať vážne. Parlament sa musí okamžite a priamo dištancovať od Rady pre ľudské práva a absolútne odmietnuť akýkoľvek dialóg s touto bandou naničhodníkov.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) Na začiatok by som chcel pripomenúť, že keď bola Rada pre ľudské práva vytvorená ako jedinečný orgán venujúci sa ľudským právam a súčasť systému Organizácie Spojených národov, vzbudzovala nádej, že sa zvýši ochrana základných práv na svetovej úrovni.

Zavedenie mechanizmu všeobecného pravidelného preskúmania predstavuje najvýznamnejšiu inováciu v súvislosti s momentálne nefunkčnou Komisiou OSN pre ľudské práva, pričom jeho úlohou je riešiť dôležité problémy, nadmernú politizáciu a selektívny prístup k riešeniu závažného porušovania ľudských práv. Tento mechanizmus je nevyhnutný, aby Rada pre ľudské práva mohla plniť svoj mandát akýmkoľvek možným spôsobom. Treba však zdôrazniť, že starí démoni nezmizli úplne a nadmerná politizácia aj naďalej vplýva na prácu tohto orgánu. Na druhej strane musíme povedať, že mechanizmus všeobecného pravidelného preskúmania nezabezpečuje dostatočne účinnú ochranu ľudských práv.

Ak Rada nereaguje dostatočne pohotovo, ako sa to stalo v prípade Guiney, aby som uviedol iba jeden príklad, má to veľmi vážne následky. Páchatelia porušujúci ľudské práva môžu nadobudnúť pocit, že sa nemajú čoho báť. Dôveryhodnosť tejto rady práve preto závisí od jej schopnosti konať odhodlane a rýchlo, keď dôjde k vážnemu porušovaniu ľudských práv.

V tomto ohľade je dôležité, aby Európska únia podporovala budovanie mechanizmov na úrovni Rady pre ľudské práva, ktoré sú špeciálne navrhnuté tak, aby reagovali na krízy, aké prebiehajú momentálne napríklad v Afganistane, Guinei-Konakry, Iráne, Jemene či Iraku. Domnievam sa, že je v záujme Európskeho parlamentu, aby tento orgán, Rada pre ľudské práva, bol čo najsilnejší a najúčinnnejší, pretože si dovoľujem tvrdiť, že potrebujeme dôveryhodného partnera v dialógu o ľudských právach.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Chcela by som hovoriť o situácii v pásme Gazy, ktoré, ako viete, je stálym zdrojom obáv, pokiaľ ide o dodržiavanie ľudských práv, najmä po zhoršení situácie v dôsledku ozbrojeného konfliktu vlní v zime. Neverím, že môžeme posúdiť, ktorá strana trpela viac v tomto konflikte. Vojenské akcie na oboch stranách spôsobili, že, bohužiaľ, trpeli predovšetkým civilisti. V kontexte situácie v krajine sa však mimoriadne ťažko rozlišuje medzi vojakmi a civilistami spomedzi Palestínčanov. Na druhej strane raketové útoky Hamasu terorizovali izraelských civilistov.

Navštívila som túto oblasť počas konfliktu a videla som problémy a obavy, ktorým čelia obe strany. Som presvedčená, že akýkoľvek pokus o pripísanie viny za udalosti, ku ktorým došlo, iba jednej strane, je v rozpore s realitou. Krvavé boje v pásme Gazy a tragické humanitárne následky predstavujú bolestivú prosbu o zvýšenie počtu opatrení na všetkých citlivých miestach po celom svete, najmä proti príčinám spôsobujúcim utrpenie bezbranných civilistov, a takisto prosbu o rozsiahlejšie a efektívnejšie zapojenie medzinárodných organizácií s cieľom nadviazať dialóg o mieri. Ide tu o oblasť, v ktorej má Európska únia nielen potrebné schopnosti a dôveryhodnosť, ale aj povinnosť prijať dôraznejšie opatrenia na celom svete.

Tunne Kelam (PPE). – Vážený pán predsedajúci, jedna z priorít Parlamentu je tiež riešiť alarmujúcu situáciu, v ktorej došlo k extrémnej politizácii aktivít Rady pre ľudské práva. Je preto nanajvýš dôležité, aby sa delegácie členských krajín EÚ postavili za stanovenie kritérií pre nadobudnutie členstva v Rade pre ľudské práva. Týka sa to najmä minimálnych požiadaviek na spoluprácu v oblasti špeciálnych postupov a nepodľahnutiu pasívnym návrhom, ktoré už zabránili prijatiu uznesení o niektorých štátoch, ktoré sa chcú vyhnúť kritike svojej politiky ľudských práv.

Chcel by som sa zmieniť o ďalších dvoch prioritách Parlamentu. Po prvé Bielorusko. Na rozdiel od očakávaní sa stav ľudských práv nezlepšuje, ale zhoršuje. Rád by som dnes prízvukoval odkaz pána Milinkieviča. EÚ má teraz reálny vplyv a môže vyvinúť tlak na Lukašenkov režim, aby došlo k ozajstnému zlepšeniu, a podmieniť to ďalšou hospodárskou pomocou a spoluprácou zo strany EÚ.

Po druhé by som chcel požiadať o podporu verejného prejavu 18 ruských aktivistov za ľudské práva z minulého týždňa vrátane nositeľa Sacharovovej ceny pána Kovaľeva, ktorí sa veľmi obávajú ďalšieho zásahu do satelitného vysielania nezávislých informácií v ruskom jazyku, ktoré Kremľ dosiahol prostredníctvom nátlaku.

Skutočne to poškodzuje hodnoty EÚ, keď sa na jednej strane chvália obhajcovia ľudských práv ako pán Kovaľev a na druhej strane sa ustúpi požiadavkám pána Putina, že vysielat' alternatívne informácie v rozhlase a televízii v ruskom jazyku cez európske satelity je nepriateľský čin.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Rada by som upriamila vašu pozornosť počas dnešnej rozpravy na prípad izraelského vojaka Gilada Šalita, ktorý bol unesený v Kerem Šalome v júni 2006 vo veku iba 19 rokov. Minulý týždeň som bola súčasťou oficiálnej delegácie Európskeho parlamentu v Izraeli a jedno zo stretnutí bolo s Noamom Šalitom, otcom Gilada Šalita. Napriek článkom 13, 23 a 126 Ženevského dohovoru o zaobchádzaní s vojnovými zajatcami sa Giladove práva, ktorý má aj francúzske občianstvo, nerešpektujú, pokiaľ ide o prijímanie návštev rodinných príslušníkov a Medzinárodného červeného kríža, zabezpečenie ľudského zaobchádzania a zverejnenia presnej polohy, kde je väznený. Musím zdôrazniť, že dokonca aj článok 77 Goldstonovej správy, ktorá inak kritizuje Izrael, odporúča, aby mal Gilad Šalit zaručené práva v súlade s Ženevským dohovorom. Na druhej strane Izrael rešpektuje práva väzňov.

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Na marcovom zasadnutí Rady Organizácie Spojených národov pre ľudské práva musí Európska únia jednoznačne konštatovať, že medzinárodné spoločenstvo nemôže mlčať o porušovaní ľudských práv nielen v rozvojových, ale aj vo vyspelých krajinách. Deklarácia o právach osôb patriacich k národnostným alebo etnickým, náboženským a jazykovým menšinám prijatá Valným zhromaždením OSN 18. decembra 1992 je rovnako záväzná pre rozvojové, ako aj pre vyspelé krajiny vrátane členských štátov EÚ. Prvý odsek druhého článku Deklarácie uvádza, že osoby patriace k národnostným menšinám majú právo používať vlastný jazyk v súkromí, ako aj na verejnosti bez zásahov alebo akejkoľvek formy diskriminácie. V súčasnej dobe tento článok nedodržiavajú úplne ani členské štáty EÚ. EÚ môže byť dôveryhodná, iba ak nájde riešenie, ktoré sa zaoberá porušovaním ľudských práv na území Európskej únie a stanovuje príklad pre celý svet.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, najbližšie dva roky budú kľúčovým obdobím, v ktorom sa bude kryštalizovať úloha OSN v oblasti ľudských práv, pretože, ako viete, v roku 2011 bude zverejnený výsledok medzivládneho preskúmania Rady pre ľudské práva.

Počas tohto obdobia hrozí nebezpečenstvo, že krajiny, o ktorých moji kolegovia poslanci hovorili a ktoré neprisudzujú tejto oblasti osobitný význam, sa budú snažiť obmedziť úlohu OSN.

Chcel by som doplniť niečo k tomu, čo už bolo povedané: po prvé, keďže Európska únia predstavuje – a verím, že bude aj naďalej predstavovať – jeden z najdôležitejších faktorov v oblasti ochrany ľudských práv, musí byť jednou z našich priorít hovoriť jedným hlasom na medzinárodnej úrovni a, pokiaľ to je možné, zabrániť nezhodám.

Po druhé, musíme posilniť našu spoluprácu so Spojenými štátmi americkými v oblasti obrany ľudských práv.

A nakoniec po tretie, Európsky parlament musí – a môže – starostlivo sledovať špecifické postupy, ktoré budú nasledovať v súvislosti so všeobecným pravidelným preskúmaním Rady OSN, aby z našej strany bol badateľný skutočný a podstatný prínos k presadzovaniu ľudských práv vo všetkých členských štátoch Organizácie Spojených národov.

Mariya Nedelcheva (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani Georgievová, pán López Garrido, rada by som vás upozornila na bod 13 tohto uznesenia o kandidatúre Iránu do Rady Organizácie Spojených národov pre ľudské práva.

15. februára bol Irán podrobený všeobecnému pravidelnému preskúmaniu, ktoré skúma situáciu v oblasti ochrany a presadzovania ľudských práv v krajine. Iránsky režim tvrdil, že zaručuje dodržiavanie ľudských práv. Chcela by som zdôrazniť rôzne skutočnosti týkajúce sa takýchto tvrdení súčasného režimu.

Iba včera nám pani Radžávióva v Parlamente poskytla súhrnnú správu o svojvoľnom väznení a mučení iránskych žien a odporcov režimu. Odsudzujeme takisto politické podmienky, ktoré väzni musia znášať. Tábor Ašraf sa stal symbolom nerešpektovania ľudských práv. Moji kolegovia poslanci na januárovej schôdzi predložili výpovede viacerých očitých svedkov.

Dnes nemôžeme súhlasiť, aby sa Irán stal členom najvyššieho orgánu na ochranu ľudských práv. Preto sa pýtam, aké posolstvo vyšleme ostatným štátom, ktoré skutočne rešpektujú ľudské práva? Európa musí hovoriť jedným hlasom, preukazovať súdržnosť a, ako pani barónka Ashtonová povedala vo svojich vyhláseniach, musíme povedať, že v tejto fáze je kandidatúra Iránu nemysliteľná.

Alf Svensson (PPE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, čo sa týka spoločného uznesenia našej skupiny o Rade OSN pre ľudské práva, mňa veľmi potešili odseky 6 a 25, v ktorých znova zdôrazňujeme silnú podporu EÚ pre uznesenia adresované jednotlivým krajinám. Keď sa ľudské práva systematicky zneužívajú, predstavujú uznesenia adresované jednotlivým krajinám neuveriteľne dôležitý nástroj jednak v Rade OSN pre ľudské práva a jednak na Valnom zhromaždení OSN. V mnohých prípadoch, v ktorých sa vláda krajiny už dávno nezúčastňuje na dialógu alebo programoch na zlepšenie danej situácie, predstavuje uznesenie adresované jednotlivým krajinám jediné opatrenie, ktoré medzinárodnému spoločenstvu ostáva v boji proti týmto zločinom.

Nejde len o pomenovanie a očierňovanie, ako si niektorí kritici myslia, a nie je ani pravda, že my v Európe radi strkáme nos do vnútorných záležitostí iných krajín. Ide iba o to, aby sme ukázali, že neakceptujeme systematické zneužívanie a útlak obyvateľov krajiny politickým režimom. Ide o preukázanie toho, že podporujeme slobodu a nie útlak. Preto je dôležité, aby tábor EÚ aj naďalej obhajoval existenciu uznesení adresovaných jednotlivým krajinám v rámci systému OSN.

Andrew Henry William Brons (NI). – Vážený pán predsedajúci, krajiny Európskej únie by si mali najprv upratať pred vlastným prahom, než začnú ukazovať prstom na iných. Mnoho členov Európskej únie stíha a väzní ľudí za nenásilnú slobodu prejavu. Najmä sa snažia urobiť trestný čin z odmietavého postoja k prisťahovalectvu. Pálenie kníh žije a darí sa mu. Politické strany sú zakázané, ako napríklad v Belgicku, alebo sa ich zákaz požaduje na základe vymyslených dôkazov, ako napríklad v Nemecku, alebo sa požaduje nenútený zákaz, ako napríklad v Spojenom kráľovstve, kde na žiadosť vlády bolo našej strane súdne zakázané prijímať nových členov na dobu neurčitú.

Nestačí, keď sa krajiny označujú za demokratické: musia tiež rešpektovať slobodu prejavu, slobodu združovania a slobodu volieb.

Diego López Garrido, úradujúci predseda Rady. – (ES) Vážený pán predsedajúci, som vďačný za prejavy poslancov v súvislosti s týmto absolútne nevyhnutným a zásadným problémom, ktorý, ako som už povedal vo svojom prvom prejave, je jedným z kľúčových prvkov Európskej únie: ochrana ľudských práv.

V tejto súvislosti sme presvedčení, že účasť v Rade Organizácie Spojených národov pre ľudské práva vrátane podpory existencie Rady, je stanovisko, ktoré musí Európska únia podporiť. Ako som už povedal, Európska únia vždy zastávala názor, že by mala vzniknúť Rada pre ľudské práva nahradzujúca bývalú Komisiu. Okrem toho je EÚ presvedčená, že táto rada by mala byť nástrojom, ktorý vie primerane riešiť situácie týkajúce sa ľudských práv na celom svete, čiže situácie, ktoré si vyžadujú, aby Organizácia Spojených národov a jej členovia prijali opatrenia, zaujali stanovisko alebo vydali príslušné vyhlásenia.

V skutočnosti sa predsedníctvo Európskej únie a predsedníctvo Rady v mene Európskej únie vždy systematicky zúčastňovalo diskusií na rôznych schôdzach Rady pre ľudské práva, a tak tomu bude i naďalej. Predsedníctvo Rady Európskej únie sa v mene Rady Európskej únie zúčastní ďalšej schôdze Rady pre ľudské práva. Samozrejme to je úplne zlučiteľné s vyhláseniami a stanoviskami jednotlivých členských štátov Európskej únie a Európskej komisie ako ďalšej inštitúcie Európskej únie.

Preto by som chcel povedať, že sme za existenciu tohto orgánu a za čerpanie všetkého jeho potenciálu, ktorý sa v niektorých prípadoch podarilo dosiahnuť a v iných prípadoch nie: je zjavné, že nastanú určité situácie, kedy v dôsledku zrealizovaného hlasovania Európska únia a jej členské štáty nedosiahnu všetky svoje ciele. Existujú však skutočne pozitívne prípady, ako napríklad stanovisko k Somálsku: porušujú sa tam ľudské práva. Existujú aj ďalšie prípady, v ktorých ciele neboli dosiahnuté, ale pozitíva vždy prevážujú nad negatívami.

Chcel by som povedať, že budeme hovoriť o niektorých krajinách, ktoré boli spomenuté v rôznych prejavoch.

Chcel by som hovoriť o prípade Iránu, pretože opakovane zazneli narážky na tému kandidatúry Iránu. Ako viete, na túto tému sa neustále robia vyhlásenia. Tu pred sebou mám tri vyhlásenia iba z tohto roku, ktoré urobila vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku pani Catherine Ashtonová o situácii v Iráne, v ktorých odsudzuje a vyjadruje obavy nad prípadmi porušovania ľudských práv a popravami, ku ktorým v Iráne došlo.

Pokiaľ ide o otázku kandidatúry, musíme najprv povedať, že táto záležitosť je v súčasnej dobe stále jednou z národných právomocí (stanovisko ku kandidatúre krajín o členstve v Rade pre ľudské práva). V každom prípade sa otázka o stave a porušovaní ľudských práv v Iráne, a preto aj otázka, či bude alebo nebude prijatá kandidatúra Iránu do Rady pre ľudské práva, musia riešiť opatrne, aby nedošlo k opačnému než požadovanému účinku. Preto chápeme, že Európska únia tu musí zaujať čo možno najkoordinovanejší

postoj (čo sa momentálne deje) a zároveň rešpektovať právomoci členských štátov, a ako som už povedal, byť opatrná.

Stručne povedané, pán predsedajúci, my považujeme Radu pre ľudské práva za miesto, kde musíme obhajovať stanovisko Európskej únie, a myslíme si, že je to správne miesto na tento účel. Popritom sme vždy boli zaviazaní, že zabezpečíme, aby nedošlo k spätnému kroku alebo k regresii všeobecného hnutia za obranu ľudských práv, najmä z hľadiska výdobytku ľudstva, že ľudské práva sa považujú za univerzálnu hodnotu, ktorá by sa mala hájiť až za hranice, tradície a rozmanitosť, pretože je spojená s podstatou ľudských bytostí.

Kristalina Georgieva, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, ďakujem všetkým poslancom za poskytnutie svojich odporúčaní. Podelíme sa o ne s pani vysokou predstaviteľkou.

Dovoľte mi, aby som v štyroch bodoch reagovala na konkrétne otázky a pripomienky.

Najprv o Iráne a jeho kandidatúre: veľmi podporujem názor španielskeho predsedníctva. Môžem iba zdôrazniť, že od každého jedného zvoleného člena Rady sa očakáva, že preukáže v praxi najvyšší záväzok k ochrane a podpore ľudských práv.

V súvislosti s veľmi smutným prípadom straty ľudského života na Kube, úmrtia pána Orlanda Zapatu, by som v mene Komisie chcela jeho rodine vyjadriť úprimnú sústrasť a dôrazne odsúdiť pretrvávajúce väznenie vyše 200 politických disidentov na Kube, ako aj iné nerešpektovania základných ľudských práv. Komisia vyzýva Kubu, aby zmenila svoju politiku a aby si splnila povinnosti vyplývajúce z medzinárodného práva. V rámci dialógu s Kubou a miestnymi úradmi sa budeme aj naďalej zaoberať otázkou ľudských práv a použijeme tento dialóg ako nástroj na vyvíjanie nátlaku v oblasti ľudských práv.

Čo sa týka výziev, ktoré viacerí vyslovili, aby EÚ hovorila jedným hlasom o problematike ľudských práv, Komisia to veľmi výrazne podporuje.

Po štvrté, Gaza. Myslím si, že by bolo vhodnejšie zaoberať sa týmto bodom v ďalšej rozprave o Goldstonovej správe.

Predsedajúci. – V súlade s článkom 110 ods. 4 rokovacieho poriadku som dostal šesť návrhov uznesení na ukončenie rozpravy⁽²⁾.

Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Mara Bizzotto (EFD), písomne. – (IT) Mám veľa výhrad k celkovej dôveryhodnosti úradu UNHCR. V každom prípade dúfam, že prítomnosť delegácie z Podvýboru pre ľudské práva na nadchádzajúcom zasadnutí Rady poskytne európskym inštitúciám príležitosť predostrieť naliehavú otázku kresťanofóbie. Sme si dobre vedomí toho, že nemusíme cestovať späť v čase, aby sme našli vážne prípady prenasledovania kresťanov: v skutočnosti nehovoríme o minulosti, ale o súčasnosti, a, bohužiaľ, s najväčšou pravdepodobnosťou aj o budúcnosti, pretože každý deň dostávame zo všetkých kútov sveta znepokojujúce a tragické správy o napadnutí, diskriminácii a vraždení kresťanských veriacich. Takisto vieme, že táto otázka je veľmi citlivá a že sa doteraz poriadne neriešila nielen kvôli diplomatickej rovnováhe, ktorú účastníci musia zachovať na zasadnutiach, ako napríklad úradu UNHCR, ale aj pre protikresťanskú politiku krajín, ktoré síce nie sú úplnými nepriateľmi kresťanstva, ale tradične tolerujú protikresťanské zákony.

Z toho vyplýva, že pri príležitosti upriamenia pozornosti svetovej politiky by EÚ a Parlament mali v rámci medzinárodného spoločenstva podporiť nový prístup k problematike kresťanofóbie, aby bola všeobecne a okamžite považovaná za vážne porušenie ľudských práv a náboženskej slobody a aby spoločenstvo prijalo opatrenia na zastavenie jej znepokojujúceho šírenia.

Proinsias De Rossa (S&D), písomne. – Podporujem toto uznesenie, ktoré okrem iného vyzýva vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a členské štáty, aby sa usilovali o silné spoločné stanovisko EÚ k ďalším krokom vyplývajúcim z Goldstonovej správy, požaduje vykonanie odporúčaní, vyvodzuje zodpovednosť za porušovanie medzinárodného práva vrátane údajných vojnových zločinov, a naliehavo vyzývali všetky strany, aby vykonali vyšetrovania, ktoré spĺňajú medzinárodné štandardy nezávislosti, nestrannosti, transparentnosti, promptnosti a efektívnosti v súlade s rezolúciou Valného zhromaždenia OSN A/64/L.11. Ďalej sa v uznesení zdôrazňuje, že dodržiavanie medzinárodného práva

⁽²⁾ Pozri zápisnicu.

v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva všetkými stranami a za všetkých okolností je základným predpokladom pre dosiahnutie spravodlivého a trvalého mieru na Blízkom východe. Uznesenie takisto vyzýva vysokú predstaviteľku EÚ a členské štáty, aby aktívne monitorovali realizáciu odporúčaní uvedených v Goldstoneovej správe prostredníctvom konzultácií s vonkajšími misiami EÚ a zainteresovanými mimovládnymi organizáciami, a rovnako vyzýva k tomu, aby odporúčania, súvisiace pripomienky, ako aj stanoviská EÚ na multilaterálnych fórach boli zahrnuté v rozhovoroch EÚ so všetkými stranami.

17. Vykonávanie odporúčaní uvedených v Goldstoneovej správe o Izraeli/Palestíne (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o vykonávaní odporúčaní uvedených v Goldstoneovej správe o Izraeli/Palestíne.

Diego López Garrido, úradujúci predseda Rady. – (ES) Vážený pán predsedajúci, chcel by som sa poďakovať Európskemu parlamentu za príležitosť hovoriť o otázke vyšetrovacej misie, misie sponzorovanej Organizáciou Spojených národov týkajúcej sa konfliktu v Gaze, ktorá sa uskutočnila v období medzi koncom roka 2008 a začiatkom roka 2009 a je známa ako „Goldstoneova správa“.

Organizácia Spojených národov pozorne zaznamenala vyhlásenie generálneho tajomníka Pan Ki-muna v Bezpečnostnej rade 21. januára 2009, v ktorom hovoril o svojich dojmach po návšteve Gazy a južného Izraela krátko po skončení bojov.

O správe, ktorá sa tu v niekoľkých prejavoch spomínala už v súvislosti s predchádzajúcim bodom programu, o Goldstoneovej správe, ktorá bola zverejnená v polovici septembra minulého roka, sa okrem toho diskutovalo od 14. septembra do 2. októbra na 12. zasadnutí Rady pre ľudské práva.

Od samého začiatku tohto konfliktu Európska únia trvala na tom, aby všetky strany plne rešpektovali ľudské práva a dodržiavali svoje záväzky vyplývajúce z medzinárodného humanitárneho práva.

Európska únia dala jasne najavo, že bude pozorne monitorovať vyšetrovanie obvinení a porušení ľudských práv.

Švédске predsedníctvo Rady v Ženeve rozhodlo o pozícii Európskej únie nasledovne: po prvé, Európska únia považuje správu za vážnu, keďže obsahuje správy o závažnom porušovaní medzinárodného humanitárneho práva vrátane zámerných útokov na civilné obyvateľstvo. Po druhé, Európska únia vyzdvihuje dôležitosť vykonania primeraného a dôveryhodného vyšetrovania možných porušení medzinárodného práva účastníkmi konfliktu v súlade s medzinárodnými právnymi predpismi, a preto zabezpečí, aby misia zamerala svoje odporúčania na Izraelčanov aj Palestínčanov.

Európska únia potvrdila v súvislosti s Goldstoneovou správou svoju konštruktívnu pozíciu v rozprave na zasadnutí Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov 27. januára, práve pred mesiacom, zdôraznila dôležitosť vykonania primeraného a dôveryhodného vyšetrovania možných porušení medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva. Môžem vás informovať, že následne, 4. februára 2010, pred pár dňami, generálny tajomník Organizácie Spojených národov zverejnil správu o vykonávaní uznesenia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov o Goldstoneovej správe.

Generálny tajomník informoval o reakciách Izraela, palestínskych okupovaných území a Švajčiarska a vo svojich zisteniach povedal, že procesy iniciované týmito tromi stranami prebiehajú a v súvislosti s vykonávaním uznesenia zúčastnenými stranami nemožno vysloviť žiadne stanovisko.

Ostáva nám len sledovať, ako si s touto vecou poradí Valné zhromaždenie OSN.

Prioritou španielskeho predsedníctva je v tejto súvislosti dosiahnutie konsenzu, pokiaľ ide o pozíciu Únie k návrhu uznesenia, ktoré chcú palestínske úrady v súčasnosti predložiť Valnému zhromaždeniu OSN.

Máme dva ciele: po prvé, chceme prijať uznesenie na základe konsenzu a ak sa to nepodarí, chceme, aby z neho vznikla čo možno najjednoduchšia pozícia Európskej únie.

V každom prípade opakujem, že predsedníctvo Rady podporuje to, čo požaduje Goldstoneova správa, teda vykonanie dôveryhodného vyšetrovania, ktoré bude nezávislé od zúčastnených strán.

Kristalina Georgieva, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, chcem len podporiť to, čo vyslovilo španielske predsedníctvo. Hoci EÚ nepodporila všetky odporúčania, jasne ukázala, že Goldstoneovu správu

berie veľmi vážne. Vyzvala všetky strany konfliktu, aby začali vyšetrovanie údajných porušení – zapríčinených stranami konfliktu – medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv. Toto vyšetrovanie by malo byť v súlade s medzinárodnými normami.

Kroky, ktoré urobil Izrael, palestínske orgány a Hamas, zatiaľ neprinášajú hmatateľné výsledky, zodpovednosť však musí byť zaistená. Preto EÚ neustále opakuje naše hlavné poslanstvo, aby strany konfliktu vyvíjali značné úsilie pri vykonávaní nezávislého a dôveryhodného vyšetrovania údajných porušení práva. Keďže sa to priamo týka mojich povinností, stojí za to pripomenúť si, že Komisia poskytuje značné finančné prostriedky humanitárnym organizáciám, ktorých projekty majú za cieľ poskytnúť nevyhnutnú pomoc a ochranu palestínskemu civilnému obyvateľstvu.

EÚ sa bude všemožne usilovať, aby zaistila, že na zasadnutí Rady pre ľudské práva v marci bude problému venovaná primeraná pozornosť, a aby začala prvú fázu prípravy konsenzuálneho uznesenia. V tejto súvislosti by som rada povedala, že 18. februára palestínska delegácia predložila návrh uznesenia Valného zhromaždenia následne po správe generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov v nadväznosti na Goldstoneovu správu. Palestínska strana naznačila, že v piatok 26. februára má v úmysle vyzvať Valné zhromaždenie, aby v súvislosti s uznesením konalo, zopakovať hlavné body uznesenia Valného zhromaždenia č. 64/10 z 5. novembra 2009 a požiadať generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, aby o päť mesiacov predložil ďalšiu správu. Zatiaľ čo sedíme tu v tejto miestnosti, medzi členskými štátmi a Komisiou prebiehajú intenzívne konzultácie o tejto otázke s cieľom dosiahnuť spoločnú pozíciu o tomto uznesení.

Rada by som – do značnej miery podporujúc španielske predsedníctvo – zakončila svoje vystúpenie myšlienkou, že je dôležité hľadať spoločnú pozíciu EÚ a zabrániť predošlej trojstrannej rozštiepenosti.

Elmar Brok, v mene skupiny PPE. – (DE) Vážený pán predseda, vážený pán López Garrido, pani komisárka, myslím si, že dôveryhodné vyšetrovanie porušení medzinárodného humanitárneho práva je dôležité a že sa naň musíme zamerať. Záver musí byť preskúmaný, toto sa však týka rovnako oboch zainteresovaných strán vrátane tých, ktorí vedú nerovnú vojnu strelbou na Sderot a iné mestá z husto obývaných oblastí, ktoré tak menia na bojiská. Bude to spravodlivo vyšetrené a v tejto súvislosti sa nebudú robiť žiadne jednostranné závery.

Z toho tiež vyplýva, že na Blízkom východe, ale aj v iných podobných regiónoch, prinesú trvalé výsledky len mierové riešenia. Tieto problémy nevyriešime, kým sa nenájde mierové riešenie a trvalé porozumenie. V takýchto prípadoch musíme brať do úvahy aj všetky bezpečnostné aspekty štátu Izrael a tieto aspekty treba brať vážne, vrátane toho, že sa tu vyvíjajú nové rakety, čo predstavuje problém.

Chcel by som však tiež zdôrazniť, že je správne vyzývať na medzinárodné vyšetrovanie, hoci v rámci Goldstoneovej správy nemožno vyšetriť všetko. Táto správa sa má týkať výlučne okupovaných území. Už tu odznelo, že za správu na zasadnutí Rady pre ľudské práva nehlasoval ani jeden z členských štátov Európskej únie. Niektoré sa zdržali hlasovania, iné hlasovali proti a ďalšie – ako napríklad Spojené kráľovstvo a Francúzsko – sa úplne odmietli zúčastniť na hlasovaní. Aj to by sme mali vziať do úvahy, keďže uznesenie bolo prijaté takými „zástupcami ľudských práv a demokracie“, akými sú Kuba, Nigéria a Čína. Pri hodnotení tejto veci by sme na to mali pamätať. Musíme sa postaviť za ľudské práva, nie však na základe tejto správy, aby sme tak nevedli politickú vojnu proti jednej zo strán.

Véronique De Keyser, v mene skupiny S&D. – (FR) V decembri 2008 bolo výsledkom operácie Liate olovo v Gaze okolo 1 500 mŕtvych, väčšinu z nich tvorili ženy, deti a iní civilisti. Ničili sa rodiny a bombardovali sa školy. Obyvateľstvo zachvátila panika, ocitlo sa v pasci, z ktorej nemohlo uniknúť.

Počas vojenskej operácie som bola v Gaze s niekoľkými tu prítomnými kolegami a šokovalo nás, že sa takáto tragédia môže odohrať pred medzinárodným spoločenstvom bez toho, aby vyvolala obrovskú vlnu protestov. Gaza sa odvtedy nezmenila. Ničenie pretrváva a obliehanie pokračuje.

Je tu však Goldstoneova správa. Vážený pán Brok, aký je rozdiel medzi Goldstoneovou správou a uznesením, ktoré nasledovalo po nej? Žiada Goldstoneova správa, táto smelá správa, ktorá jednoducho požaduje vykonanie spravodlivosti, priveľa? Dnešné snahy o zneváženie tejto správy a diskreditáciu sudcu Goldstonea sú neuveriteľné. Jeho meno vládca bahnom, nazývajú ho antisemitom, hoci Goldstoneova správa nepoukazuje len na Izrael. Kritika neušetrila ani Fatah a Hamas.

Dnes však poviem celkom jasne, a ospravedlňujem sa svojim kolegom poslancom, že izraelská vláda je jediná, ktorá zaviedla istý druh vlády teroru a využila cenzúru na zablokovanie akýchkoľvek krokov

nadväzujúcich na správu. Vážený pán Lieberman, nie ste v tomto Parlamente, no boli ste tu včera a ja by som vám chcela povedať: v tomto Parlamente niet miesta na zastrašovanie!

Chceme nezávislé vyšetrovanie podľa medzinárodných noriem, nie vojenské tribunály súdiace vlastných vojakov. Pán Lieberman, chcem tiež povedať, že tu nie ste vítaný, nie preto, že zastupujete Izrael, ale preto, že vaše rasistické a xenofóbne postoje sa nezlučujú s európskymi hodnotami. Žiadny demokratický štát si nemôže dovoliť porušiť medzinárodné právo bez toho, aby nemusel svoje konanie odôvodniť. Tento Parlament sa nenechá zastrašovať. Jednoducho bude nie násilným, ale odhodlaným spôsobom naďalej požadovať vykonanie spravodlivosti, objasnenie tragédie v Gaze. Dnes žiadam Radu a Komisiu, aby sa tým jednoducho riadili. Objasnenie a spravodlivosť, nič viac.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, Goldstoneova správa sa usiluje naplniť mandát, ktorý dostala. Jej mandát znie alebo znel nasledovne: „Vyšetriť všetky porušenia medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva, ktoré mohli byť spáchané kedykoľvek v súvislosti s vojenskými operáciami odohrávajúcimi sa v Gaze v období od 27. decembra 2008 do 18. januára 2009, či už pred nimi, počas nich, alebo po nich.“ A presne to Goldstoneova správa vykonala – hoci na nej nepracoval len pán Goldstone, ale aj jeho dve kolegyně.

Vyšetřili, čo sa stalo v Gaze, a dospeli k záverom, ktoré sú prinajmenšom znepokojujúce. Sú mimoriadne znepokojivé, pretože vo väčšine prípadov, ktoré skúmali, odhalili, že porušenia medzinárodného práva a medzinárodného humanitárneho práva a porušenia ženevských dohovorov skutočne spáchali jednotky štátu, ktorý o sebe tvrdí, že je jediným demokratickým štátom v regióne. Je to skutočne veľmi znepokojujúce.

Nemali by sme to nechať len tak. Keď nás vyzývajú, aby sme k tejto správe zaujali stanovisko, otázkou nie je, či sme za alebo proti Izraelu, za alebo proti Palestínčanom, za alebo proti Hamasu; otázkou je, či tolerujeme porušovanie medzinárodného práva, medzinárodného humanitárneho práva a ženevských dohovorov, nech sa ho dopustil ktokoľvek. Na toto musíme odpovedať.

Caroline Lucas, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážený pán predsedajúci, dovoľte mi vyjadriť, akú mám radosť, že konečne diskutujeme v pléne o Goldstoneovej správe, pretože je to mimoriadne dôležitá otázka a EÚ v týchto otázkach doteraz zahanbujúco nekonala. Je celkom neprijateľné, že Rada stále nepodporila odporúčania Goldstoneovej správy. Komisia tvrdí, že to berie veľmi vážne, no to nestačí: potrebujeme jednoznačnú podporu. Predsedníctvo tvrdí, že ich podporí: malo by to však urobiť verejne a jednoznačne a zaistiť, aby tak urobil aj zvyšok Rady.

V tejto súvislosti musím povedať, že mám radosť, že v parlamentnom návrhu uznesenia o Rade pre ľudské práva, o ktorom budeme zajtra hlasovať, máme dva veľmi silné odseky vyzývajúce vysokú predstaviteľku a členské štáty, aby verejne žiadali vykonanie odporúčaní správy.

Uznesenie ich ďalej vyzýva, aby aktívne monitorovali vykonávanie odporúčaní na konzultáciu s vonkajšími misiami EÚ a mimovládnyimi organizáciami v oblasti, pretože doteraz máme dôkazy, že izraelské orgány ani Hamas neberú svoje povinnosti dostatočne vážne. Vyšetrovanie cieľov a taktiky použitej počas operácie Liate olovo v Izraeli vykonávajú armádni velitelia alebo vojenská polícia, závažne pritom oslabujú nezávislosť zistení a pokiaľ ide o Hamas, stále nedokázal primerane riešiť ostreľovanie južného Izraela raketami. V zmysle týchto zlyhaní je zrejmé, že EÚ by mala vyvíjať tlak na generálneho tajomníka OSN, aby pripravil skutočne nezávislé posúdenie.

Napokon, vzhľadom na pretrvávajúcu humanitárnu krízu v Gaze opätovne vyzývam Radu a vysokú predstaviteľku, aby vyvíjali oveľa väčší tlak na Izrael, aby zrušil obliehanie, ktoré bráni obnove a zhoršuje utrpenie.

Michał Tomasz Kamiński, v mene skupiny ECR. – (PL) Vážený pán predsedajúci, Goldstoneova správa je mimoriadne nevyvážená a nespravodlivá. Pochádza z Rady OSN pre ľudské práva, ktorej členmi sú krajiny ako Irán, Nikaragua, Somálsko a Líbya. Akým právom krajiny, v ktorých sa rešpektovanie ľudských práv znížilo na nulu, posudzujú Izrael, jedinou demokraciu na Blízkom východe?

Správa pochádza z veľmi podozrivého zdroja, ktorý je fanaticky zameraný proti Izraelu. Z 25 uznesení o ľudských právach, ktoré prijala Rada OSN pre ľudské práva, sa až 20 venuje Izraelu. Žiadne z nich sa netýka krajín, ktoré sú členmi Rady, krajín, ktoré, a to zdôrazňujem, sú známe zlou situáciou v oblasti ľudských práv, od práv žien po volebné práva.

Zdôrazňujem, že táto správa je úplne nevyvážená. Vlastne sa usiluje ospravedlniť teroristickú činnosť Hamasu. Správa neuvádza základnú skutočnosť, že predtým, ako Izrael pri svojej vlastnej obrane podnikol opatrenia

v pásme Gazy, boli počas ôsmich rokov na nevinných izraelských občanov vypálené tisíce rakiet. Každá krajina má právo brániť sa proti teroristom. Aj Izrael má toto právo. Malo by sa tiež povedať, že v súčasnosti v Izraeli prebieha 150 trestnoprávných vyšetrovaní konania konkrétnych izraelských vojakov. V Izraeli majú slobodný parlament, je tam slobodná tlač, ktorá často kritizuje vlastnú vládu a vlastné ozbrojené sily. Žiadny z týchto znakov, bohužiaľ, nenájdeme na strane teroristov.

Myslím si, že by sme túto nevyváženú a nespravodlivú správu, ktorá podľa môjho názoru nehanebným spôsobom útočí na nášho hlavného spojencu na Blízkom východe, nemali brať vážne.

Kyriacos Triantaphyllides, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (EL) Vážený pán predsedajúci, správa sudcu Goldstonea poskytuje ten najjasnejší dôkaz o zločinoch a porušeníach medzinárodného práva a medzinárodného humanitárneho práva zo strany Izraela voči palestínskemu ľudu. Vyšetrovanie jasne naznačuje, že sa izraelské sily dopustili vážnych porušení štvrtého ženevského dohovoru. Treba poznamenať, že zatiaľ čo palestínska strana, hoci ju táto správa kritizuje, prijíma medzinárodné právo a výzvy na jeho uplatňovanie, Izrael to na druhej strane odmieta.

Zatiaľ čo sa isté strany usilujú správu spochybniť, vyzývame členské štáty Európskej únie, aby sa postavili za zásady, ktoré vládnu medzinárodnému právu a Európskej únii, a aby podporili rozpravu o správe vo Valnom zhromaždení Organizácie Spojených národov a jej oznámenie Bezpečnostnej rade s cieľom jej konečnej ratifikácie a prijatia opatrení. Správa by mala byť zaslaná na preskúmanie Medzinárodnému trestnému súdu v Haagu. Ak sa Európska únia skutočne zaujíma o vyriešenie palestínskeho problému, mala by prestať tolerovať tieto zločiny, pretože tolerancia predstavuje ich podporovanie a spoluvinu.

Okrem toho na základe záverov správy by malo byť okamžite preskúmané pozastavenie krokov na zlepšenie vzťahov medzi Európskou úniou a Izraelom a uplatňovania ustanovení dohody o pridružení.

Palestínsky ľud a Izrael majú právo na budúcnosť a život. Je našou povinnosťou vyvíjať tlak na dosiahnutie spravodlivého riešenia a mieru. Goldstoneova správa by sa mala využiť ako nový impulz s cieľom dosiahnuť spravodlivé riešenie.

Bastiaan Belder, *v mene skupiny EFD*. – (NL) Goldstoneova správa bola v centre pozornosti minulý týždeň počas pracovnej návštevy židovského štátu Delegáciou Európskeho parlamentu pre vzťahy s Izraelom. Delegácia dostala podrobné informácie o izraelskom súdnom vyšetrovaní počas trvania a po skončení vojenskej operácie v Gaze od vojenských, ako aj civilných predstaviteľov. Toto dôkladné vyšetrovanie ich vlastných činov predstavuje detailné popretie usvedčujúcich obvinení Goldstoneovej správy proti izraelským úradom.

Okrem toho na rozdiel od Goldstoneovej správy izraelské obranné sily (IDF) berú všetky obvinenia proti nim vážne a dôkladne ich vyšetrujú. Existuje príkrý rozpor medzi IDF a Hamasom, teroristickým hnutím, ktoré nesie vinu za operáciu v Gaze. Videli sme už niekedy, že by Hamas vyšetroval svoje vlastné konanie?

Vážený pán predsedajúci, dostupná dokumentácia o operácii v Gaze nás utvrdzuje v tom, ako na túto otázku odpovedať. Hamas úmyselne vystavil palestínsky ľud akútnej hrozbe vojny, dokonca aj na miestach, akými sú mešity. Na druhej strane, zvážte zámery a konanie Izraelčanov, uvažujte o ochrane životov a majetku židovských občanov pred teroristickými raketovými útokmi Hamasu, ku ktorým dochádzalo celé roky, ako aj o skutočných obavách Izraela o životy Palestínčanov. Pozrite sa na všetky opatrenia, ktoré počas operácie podnikli.

Vážený pán predsedajúci, napriek zámerom Goldstoneovej správy toto neobjektívne vyšetrovanie odôvodňuje dve veci: izraelskú vojenskú operáciu proti Hamasu a to, že Izrael je demokratickým štátom, ktorý sa riadi zásadami právneho štátu. Stačí len navštíviť Blízky východ.

Louis Bontes (NI). – (NL) Od samého začiatku bolo zrejmé, že v prípade konfliktu v Gaze označia za páchatela a agresora Izrael. Pán Goldstone a jeho pracovné metódy podporujú krajiny ako Egypt a Pakistan a všetci vieme, aký je stav ľudských práv v týchto krajinách. Nedosahuje žiadnu prijateľnú úroveň.

Správa sa nezmieňuje o dvanástich tisícoch rakiet vystrelených na Izrael z Gazy, ktoré predstavovali pre miestne obyvateľstvo veľmi vážnu hrozbu. Izrael uplatňoval svoje právo na sebaobranu. V správe nie je jediné slovo o Hamase ani o skutočnosti, že využíval vlastných občanov ako ľudské štíty alebo využíval civilné budovy, v ktorých skladoval zbrane a z ktorých odpaľoval rakety. O tom tam nie je ani slovo. Nie je tam zmienka o skutočnosti, že policajné jednotky hnutia Hamas boli predtým súčasťou vojenskej organizácie, ktorá viedla ozbrojený boj proti Izraelu.

Vážený pán predsedajúci, s touto Goldstoneovou správou môžeme urobiť len jediné, hodiť ju do koša, a to hneď. Nemali by sme s ňou ďalej strácať čas. Toto je súčasť politického procesu. Takto to nemôže pokračovať. Zastavme toto politické prenasledovanie štátu Izrael.

Gabriele Albertini (PPE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, verejná mienka sa v prípade Goldstoneovej správy rozchádza.

Konkrétne, izraelské ozbrojené sily sú obviňované z toho, že úmyselne zapríčinili smrť nespočetného množstva civilistov počas partizánskych operácií v mestách. Je to veľmi vážne obvinenie, ktoré, zdá sa, prehliada isté nepopierateľné skutočnosti, ako napríklad rozdávanie letákov v zóne bojov, ktoré vysvetľovali, že domy so zbraňami a muníciou sa môžu stať cieľom útoku, a telefonické a rozhlasové varovania vrátane vysielania na frekvenciách Hamasu, ktoré predchádzali útokom na budovy identifikované ako sklady zbraní.

Využívali tiež takzvanú techniku „klopania na strechu“: ak po všetkých varovaniach vzdušné sily napriek tomu zistili, že budovy sú plné ľudí, vystrelili malé výbušné a predovšetkým hlučné strely, aby ľudia budovy rýchlo opustili.

Izraelská armáda zaviedla pre civilné obyvateľstvo Gazy varovné signály, aké v praxi ešte nik neuplatnil. Ten, kto využíva všetky tieto opatrenia, nemôže byť za žiadnych okolností obviňovaný z úmyselných útokov na civilistov.

Včera, v ten istý deň, som sa stretla s dvoma významnými politickými činiteľmi: dopoludnia s izraelským ministrom zahraničných vecí pánom Avigdorom Liebermanom a večer s prezidentom Palestínskej samosprávy pánom Mahmúdom Abbásom. V oboch prípadoch sa stretnutie odohrávalo v pokojnej a uvoľnenej atmosfére a bola vyjadrená nádej, že po mnohých desaťročiach bojov zbrane konečne ustúpia mierovému procesu.

Obe vlády tiež požadovali, aby si Európa zachovala vyváženú úlohu nestranného sudcu nezávislého od ideologických postojov, ktoré môžu len väčšmi rozvášniť nálady na oboch stranách.

PREDSEDÁ: PÁN SCHMITT

podpredseda

Richard Howitt (S&D). – Vážený pán predsedajúci, koncom minulého roka ste spolu s vysokou komisárkou pre ľudské práva pani Pillayovou prišli do tohto Parlamentu a povedali ste nám, že Goldstoneova správa o porušovaní ľudských práv na oboch stranách konfliktu v Gaze je podrobná, objektívna a spĺňa medzinárodné normy.

Nehádžme teda túto správu do koša. Konajme podľa nej. Spolu s ďalšími účastníkmi tejto rozpravy som sa osobne rozprával so zástupcami izraelskej vlády, zástupcami Palestínskej samosprávy a v samotnej Gaze so zástupcami komisie vytvorenej *de facto* orgánmi, aby som ich získal pre spoluprácu s pánom Goldstoneom a aby podnikli svoje vlastné dôveryhodné a nezávislé vyšetrovanie, aby sme vzali na zodpovednosť tých, ktorí tieto porušenia spôsobili. Hovoril som s námestníkom ministerky zahraničných vecí Spojených štátov pánom Michaelom Posnerom, keď prišiel, aby vyzval Izrael k rovnakému kroku.

Nášmu kolegovi zo španielskeho predsedníctva pripravujúcemu sa na piatkové hlasovanie OSN hovorím: nepresadzujte konsenzus v EÚ za každú cenu. Myšlienka jednotného zdržania sa hlasovania EÚ, ktorú predložili niektorí poslanci, by bola znevážením všetkých obetí tohto strašného konfliktu. Mali by sme rokovať o čo najlepšom možnom texte, no dúfam tiež, že viac než päť štátov EÚ, ktoré minule hlasovali za, bude hlasovať za a vyvíjať sústavný tlak.

Toto vyšetrovanie údajných porušení medzinárodného humanitárneho práva vedené Radou pre ľudské práva by – rovnako ako rozhodnutie Medzinárodného súdneho dvora z roku 2004 o separačnom múre – malo mať riadne postavenie právnych rozhodnutí medzinárodných zmluvných orgánov, ktorými sú.

Odsudzujem vedúceho predstaviteľa konzervatívnej skupiny, ktorý v tejto rozprave nazval OSN „podozrivým zdrojom“. Táto organizácia predstavuje najvyššie ciele nás všetkých na tejto planéte a zasluhuje si našu plnú podporu.

Za nás by som chcel povedať, že – v Európskej únii vytvorenej z vojny – musia byť vojnové zločiny potrestané. V súvislosti s dodržiavaním práva Izraelom a Palestínčanmi sa nemôžeme uspokojiť s tým, aby generálny tajomník OSN oznámil Bezpečnostnej rade, že „nemožno robiť žiadne rozhodné závery“. Tieto obvinenia musia byť vyšetrené a Európa musí preukázať odhodlanie presadiť to.

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, účelom tejto rozpravy nie je, aby sme sami seba nominovali za žalobcov a súdili to, čo nie sme kvalifikovaní súdiť. Naším cieľom, ukázalo sa, že dvojité cieľom, je predovšetkým pomôcť objasniť zodpovednosť rôznych strán vo vojne v Gaze a okrem toho si myslím, že s ohľadom na budúcnosť sa musíme sami seba opýtať, čo môžeme povedať a urobiť dnes, aby sme pomohli obnoviť dialóg.

Veci sa majú tak, že si nemyslím, že Goldstoneova správa je v tomto smere konštruktívna. Navyše – a stojí za to pripomenúť si to, pretože je to vzácné – k tomuto záveru dospeli všetky európske krajiny, žiadna z nich ju nepodporila pred úctyhodnými žalobcami a veľkými obhajcami ľudských práv a slobôd, akými sú, uvediem len niekoľko príkladov, Čína, Pakistan, Saudská Arábia, Rusko a Kuba. O správe sa veľa diskutuje, je neobjektívna a, či sa nám to páči, alebo nie, nepomôže nám posunúť sa vpred.

Na druhej strane je na Izraeli, aby sa rozhodol, či prevezme zodpovednosť demokratického štátu a úplne objasní vojnu v Gaze. V stávke sú jeho vojenské, diplomatické a mediálne záujmy – tie záujmy, ktoré židovský štát dokázal vybudovať v minulosti.

Jan Philipp Albrecht (Verts/ALE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, som rád, že Európsky parlament úspešne pripravil uznesenie o Goldstoneovej správe, ktorá má pomerne širokú podporu, bez toho, aby jednoducho preniesol konflikt na Blízkom východe do Bruselu. Ak chceme zachovať nádeje na trvalý mier, musíme sa odvolávať na to, čo všetky zainteresované strany zjednocuje, namiesto zdôrazňovania vecí, ktoré rozdeľujú – ako to tu niektorí robia. To, čo zjednocuje, je uplatňovanie medzinárodného práva najmä v súvislosti s ľudskými právami na celom svete.

No tak, ako strany konfliktu musia umožniť a podporiť nezávislé vyšetrovanie, medzinárodné spoločenstvo sa musí vyhnúť robeniu jednostranných záverov. Preto tiež musíme jednoznačne povedať, že jednostranná demonizácia Izraela nie je nevhodná len v tejto rozprave, ale je nevhodná vo všeobecnosti. Sily, ktoré sa usilujú o spochybnenie legitímnosti štátu Izrael, musíme v Európe jasne odmietnuť. Namiesto toho musíme podporiť tie sily v Izraeli, ktoré bojujú spolu s nami za mier, toleranciu a ľudské práva na Blízkom východe. Preto treba tu a teraz jasne povedať, že blokovanie mimovládnych organizácií v Izraeli vládnymi predstaviteľmi, ako to robí minister zahraničných vecí pán Avigdor Lieberman, je neprijateľné. Táto politika škodí izraelskému ľudu, a teda mieru na Blízkom východe.

Charles Tannock (ECR). – Vážený pán predsedajúci, Goldstoneovu správu si objednala Rada OSN pre ľudské práva, ktorá je plná nepriateľov Izraela, preto ste len ťažko mohli očakávať vyváženú analýzu. Americký Kongres označil Goldstoneovu správu za nenapraviteľne neobjektívnu a nevhodnú ďalšieho skúmania či legitímnosti. Správa nespomína terorizmus Hamasu a ignoruje skutočnosť, že Izrael vyšetroje 1 50 obvinení z nevhodného správania sa príslušníkov izraelských ozbrojených síl a bude stíhať tých, čo sa previnili.

Za polemikou o tejto správe sa však nachádza ľudská tragédia, tragédia Palestínčanov, ktorí túžia po umiernených a neskorumpovaných vedúcich predstaviteľoch, ktorí by im dohodou s Izraelom priniesli mier, bezpečnosť a prosperitu. Nesmieme zabúdať ani na tragédiu civilistov v južnom Izraeli, na ktorý neprestajne útočili džihádistickí fanatici z Hamasu, ktorí sa ukrývali v školách alebo odpaľovali svoje smrtiace rakety.

Európski konzervatívci a reformisti (skupina ECR) pokračujú v presadzovaní riešenia vytvorenia dvoch štátov, jediného spôsobu, ako dosiahnuť dlhodobu udržateľnú riešenie konfliktu na Blízkom východe, Goldstoneova správa však nerobí nič, aby nás k tomuto cieľu priblížila.

Helmut Scholz (GUE/NGL). – (DE) Vážený pán predsedajúci, právo Izraela na existenciu, ochrana jeho obyvateľov a úsilie zamerané na podporu čo najužšej spolupráce s Izraelom, to sú pre mňa ako Nemca a ľavicového politika politické fakty. Považujem však za neprijateľné, aby 1,5 milióna Palestínčanov už roky žilo v najväčšom otvorenom väzení na svete a bolo rukojemníkom chybných politiky. Každý, kto vie, že v pásme Gazy má vyše 44 % detí menej než 14 rokov, si uvedomí, aký nebezpečný odkaz vytvára táto politika pre budúcnosť. Vojna v roku 2008 a neľudská politika k civilnému obyvateľstvu majú byť zjavne zabudnuté. Z tohto dôvodu žiadame vyšetrovanie a nápravu.

Relativistický prístup k porušovaniu humanitárneho a medzinárodného práva a ochrana páchatel'ov pred trestom povedie iba k novým samovražedným útokom a vojnám a špirála násilia sa nezastaví. Európa sa nesmie ďalej odvracať. Uplatnenie Goldstoneovej správy vrátane jej prerokovania vo Valnom zhromaždení OSN musí byť aj naďalej úlohou EÚ.

Lorenzo Fontana (EFD). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, Rada OSN pre ľudské práva prijala Goldstoneovu správu drvivou väčšinou.

Názvy príliš veľkého počtu krajín, ktoré tvoria túto ohromnú väčšinu – Čína, Saudská Arábia, Pakistan – nás však nútia zamyslieť sa nad jej zložením. Sme prekvapení, keď čítame, že tieto krajiny, ktoré v oblasti ľudských práv nejdu práve príkladom, vyzývajú Izrael a Hamas, aby vykonali dôkladné vyšetrovanie porušenia ľudských práv spáchaných počas operácie Liate olovo.

Nemáme v úmysle prikloniť sa ani k jednej z bojujúcich strán, uprednostňujeme vyvážený úsudok, vyjadrujeme potrebu zaručiť bezpečnosť Izraela v rámci jeho hraníc a právo na existenciu štátu Izraelčanov a štátu Palestínčanov a vyjadrujeme náš odpor k využívaniu násilia, terorizmu a vojny na riešenie konfliktov.

Naša kresťanská kultúra a naše vnímanie ľudstva a dejín nám dáva dôvod dúfať, že všetky spáchané zločiny budú dôrazne a primerane potrestané.

Ria Oomen-Ruijten (PPE). – (NL) Už neraz som hovorila, že ak nepoznáte alebo nevnímate vlastnú minulosť, nikdy nemôžete vybudovať budúcnosť. Toto skutočne platí pre konflikt na Blízkom východe.

Vypočula som si tu množstvo kritiky správy pána Goldstonea. Pána Goldstonea poznám z čias, keď bol veľkým mierotvorcom, ktorý vykonal a viedol veľa vyšetrovaní v Juhoafrickej republike. Podľa mňa je pán Goldstone skvelým príkladom človeka, ktorý dokáže predložiť fakty, ktoré majú prispieť k zmiereniu. Bohužiaľ, spôsob, akým bola táto správa prijatá, naznačuje, že sa žiadne zmierenie nekoná, a namiesto toho sa zdá, že sa ešte väčšmi prehľbuje polarizácia. To je dôvod, prečo je správa jednoducho ignorovaná.

Vážení pán predsedajúci, Izrael ignoruje závery správy, súčasne však skutočne priznal, že sa dopustil chýb vyplatením kompenzácie OSN za spôsobené škody a stíhaním niektorých príslušníkov svojej armády. Na druhej strane, palestínska strana žiadne takéto kroky nepodnikla. Zaujímalo by ma, či je vyšetrovacia komisia, ktorá vznikla v Ramalláhu, vôbec v stave uskutočniť v Gaze dôkladné vyšetrovanie.

Vážení pán predsedajúci, tento piatok sa uskutoční stretnutie na pôde OSN a ja naozaj dúfam, že naša nová predstaviteľka v oblasti zahraničnej politiky dokáže vnieť do európskej pozície zhodu a zrozumiteľnosť. Za všetkých okolností musíme rešpektovať ľudské práva a práva oboch strán. Vážení pán predsedajúci, budem veľmi rada, ak v piatok dosiahneme túto zhodu, možno sa dostaneme na dosah riešenia otázky Blízkeho východu.

Olga Sehnalová (S&D). – (CS) Porovnávanie čísel, za ktorými sa ukrývajú ľudské osudy jednotlivcov, je vždy klamlivé. Výsledkom operácie Liate olovo bolo vyše tisíc obetí spomedzi obyvateľov Gazy oproti trinástim obetiam z radov izraelských ozbrojených síl. Potrebujeme vedieť viac na to, aby sme si urobili záver o tom, ktorá strana je vinná a kto je obeťou tejto vojny? Jednoznačne si myslím, že áno. Napríklad skutočnosť, že po roku 2006 boli na civilné obyvateľstvo izraelských miest vystrelené z pásma Gazy tisíce rakiet, ktoré odpálili z husto obývaných oblastí a nepochybne aj z verejných budov. Mali by sme kľásť ďalšie otázky. Ako môže štát v takejto situácii ochrániť svojich občanov? Je možné pomocou armády bojovať proti teroristom, ktorí využívajú civilistov ako ľudské štíty? A ak áno, je možné zabrániť obetiam z radov civilistov? Čo urobilo medzinárodné spoločenstvo, aby zabránilo tejto forme terorizmu? Neplatia v tejto oblasti zámerne rôzne normy dodržiavania ľudských práv? Nájsť odpovede na tieto závažné otázky je náročná úloha pre spoločnú zahraničnú politiku EÚ. Cieľom tejto politiky by mala byť podpora dialógu, budovanie dôvery a trpezlivé hľadanie udržateľného mierového riešenia pre Blízky východ ako celok. Otvorené vyšetrovanie všetkých okolností, ktoré predchádzali a tiež sprevádzali konflikt v Gaze, by mohlo byť krokom správnym smerom.

Niccolò Rinaldi (ALDE). – (IT) Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, Goldstoneova správa má byť míľnikom, ktorého možné budúce dôsledky si možno ešte neuvedomujeme, vrátane tých, ktoré sa týkajú rešpektovania medzinárodného práva, ktorému sme my, liberálni demokrati, veľmi oddaní.

Vítame požiadavku predloženu touto správou, aby sa vyplatili kompenzácie civilným obetiam nerovného konfliktu a aby sa Medzinárodný trestný súd využil vo všetkých prípadoch, v ktorých zúčastnené strany nedokážu vykonať skutočne nezávislé a nestranné vyšetrovanie tak, ako to minulý rok v januári požadovali mnohé izraelské združenia z oblasti ľudských práv. Tieto skutočnosti môžu poškodiť nielen štát, akým je Izrael, ktorý, ako sa zdá, prestal čerpať inšpiráciu z výnimočného humanizmu veľkej židovskej kultúry, z ktorej všetci pochádzame.

Je pravda, že násilie zostáva zničujúcou politikou. Hizballáh je silnejší po útoku na Libanon a Hamas je dnes silnejší v Gaze. Každý, kto bol po konflikte v Gaze, môže potvrdiť obrovské utrpenie tamojšieho obyvateľstva. Aj my, Európania, musíme dnes najmä Gaze povedať: ostaňte ľudmi!

Frieda Brepoels (Verts/ALE). – (NL) Myslím si, že Goldstoneova správa jasne ukázala, že Izrael aj Hamas sa počas vojny v Gaze dopustili porušení ľudských práv. OSN už dva razy vyzvala obe strany, aby vykonali nezávislé vyšetrovanie, o štrnásť mesiacov neskôr však stále odsúvajú túto žiadosť bokom.

Sama seba sa tiež pýtam, prečo sa Európska únia nepostaví za medzinárodné právo. Prečo dopustí, aby v tomto regióne zavládla beztriestnosť? Všetka dôveryhodnosť nášho rešpektovania medzinárodného práva sa stratí, ak EÚ nechá tieto vojnové zločiny bez odpovede. Táto správa sa netýka bezpečnosti Izraela. Táto správa je o vážnych porušeníach ľudských práv. Preto neexistuje žiadny prijateľný argument, prečo by odporúčania tejto správy nemali byť vykonané.

Preto vyzývam nielen vysokú predstaviteľku, ale tiež členské štáty, aby vynaložili všetko úsilie na zaistenie ich riadneho uplatnenia v praxi. Koniec koncov je to jediný spôsob, akým môžeme dať obnoveným mierovým rokovaniam nádej na úspech.

Peter van Dalen (ECR). – (NL) Táto správa je jednostranná. Vznáša veľa kritiky voči Izraelu, pretože okrem iného útočí na hospodárske a civilné ciele. Hamas však zneužil tieto zariadenia. Bohužiaľ, pán Goldstone nepovažoval za vhodné prešetriť, či to bolo naozaj tak. Pán Goldstone preto nedokázal vyšetriť, či sa Hamas neprevinil, a následne kritizoval Izrael. To nevzbudzuje dôveru v túto správu, pretože existujú iné zdroje, ktoré naznačujú, že sa Hamas skutočne opevnil v nemocniciach, ambulanciách a civilných budovách.

Vážený pán predseda, svoje vystúpenie uzavriem v pozitívnom duchu. Goldstoneova správa prináša mnohé obvinenia a tie treba vyšetriť. Izraelská vláda sa v tomto smere správne chopila iniciatívy a začala trestnoprávne vyšetrovanie. To vítame. Obávam sa však, že ešte dlho budeme musieť čakať na to, kým Hamas preukáže rovnakú úroveň skúmania vlastných činov.

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL). – (FR) Či sa nám to páči alebo nie, Goldstoneovu správu podporilo Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov a ja nevidím dôvod, prečo by mali existovať dvojité normy v súvislosti s medzinárodným právom. Medzinárodné právo je medzinárodné právo a Goldstoneova správa používa termín „vojnový zločin“, čosi, čo bolo jasné každému, kto to videl na televíznej obrazovke. Dokonca aj izraelskí vojaci dosvedčili, že dostali rozkaz strieľať na civilistov.

Za týchto okolností Európska únia a náš Parlament musia vytvoriť podmienky, aby zaistili, že sa izraelská vláda podrobí medzinárodnému právu, ak to bude potrebné aj pomocou sankcie v podobe pozastavenia uplatňovania článku 2 dohody o pridružení medzi EÚ a Izraelom. Tento článok stanovuje, že sa vzťahy medzi oboma stranami musia zakladať na rešpektovaní ľudských práv a rešpektovaní demokracie. Je to jednoduché; stačí to len uplatniť.

Preto, ak sa tak nestane, Európska únia musí jasne vyjadriť odhodlanie postúpiť vec Medzinárodnému trestnému súdu v súlade s odporúčaním Goldstoneovej správy. Nakoniec, náš Parlament musí rozhodnúť o základnej otázke: chceme harmonický svet, v ktorom nakoniec preváži spravodlivosť a mier, alebo zákon džungle, ktorým je mocenská politika? Musíme prevziať zodpovednosť za európske národy a národy celého sveta.

Morten Messerschmidt (EFD). – (DA) Vážený pán predseda, táto záležitosť – táto správa – je nesmierne nepríjemnou kapitolou v dejinách OSN. Kto môže pri všetkej slušnosti diskutovať o problematike vojny v Gaze bez toho, aby do nej zahrnul tisíce rakiet Qassam, ktoré osem rokov dopadali na mierumilovných občanov Izraela? Kto môže pri všetkej slušnosti diskutovať o tejto problematike bez toho, aby spomenul stovky tunelov, ktoré existujú medzi Egyptom a Gazou a inými oblasťami, ktorými sa pašujú zbrane, aby poškodili židovské záujmy v Izraeli? Kto môže pri všetkej slušnosti napísať správu, ako je táto, bez toho, aby do nej zahrnul skutočnosť, že Izrael má dobre fungujúci právny systém, zatiaľ čo žiadny z vrahov v Palestíne a žiadny z teroristov v Palestíne sa nikdy nemusel zodpovedať za svoje zločiny? Odpoveď na všetky tri otázky znie, sudca Goldstone. To je škandál! Je to nepríjemné pre systém OSN a touto rozpravou v tomto Parlamente z toho robíme nepríjemnú vec aj pre EÚ.

Proinsias De Rossa (S&D). – Vážený pán predseda, pri počúvaní tejto rozpravy ťažko povedať, akú správu niektorí z rečníkov čítali. Určite to však nebola tá, ktorú som čítal ja.

Izrael upiera tomuto Parlamentu jeho demokratické právo stretnúť sa s členmi Palestínskej legislatívnej rady v Gaze a odopiera vstup našim ministrom zahraničných vecí. Militanta z Hamasu zavraždili najpravdepodobnejšie izraelskí agenti, ktorí pritom použili európske pasy, čím narušili írsku, britskú, francúzsku, nemeckú a dubajskú suverenity. Izrael sa k nám správa pohrdavo, čo nás vzhľadom na beztriestnosť, s akou porušuje práva miliónov Palestínčanov, neprekvapuje.

Zaťažkavacou skúškou našich záväzkov voči ľudským právam a právnemu štátu je naša odpoveď na Goldstoneovu správu, ktorá tvrdí, že obliehanie Gazy je kolektívnym trestom obyvateľstva a že operácia Liate olovo bola len pokračovaním tejto politiky. Správa uvádza dôkazy o úmyselnom mučení, neľudskom zaobchádzaní a úmyselnom spôsobovaní veľkého ľudského utrpenia. Správa odporúča obrátiť sa na Medzinárodný trestný súd a tiež to, aby Kvarteto trvalo na právnom štáte.

Podporujem výzvu pána Goldstonea stranám členských štátov ženevských dohovorov, musím povedať, že aj vrátane Írska, aby na vnútroštátnych súdoch začali trestné stíhanie proti údajným páchatelom vojnových zločinov.

Pred koncom svojho vystúpenia by som rád urobil jednu opravu tvrdenia, ktoré tu opakovane odznelo o tom, že sa správa nezaobera ostreľovaním Izraela raketami zo strany Hamasu. Na strane 31 sa však správa zmieňuje o dosahu raketových a mínometných útokov palestínskych ozbrojených skupín na južný Izrael na civilistov.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Vážený pán predsedajúci, ako členovia Európskej únie si musíme pripomenúť, aké sú európske hodnoty. Sú to demokracia, ľudské práva a sloboda názoru a musíme ich dodržiavať všade.

Účelom Goldstoneovej správy bolo vypracovať objektívnu štúdiu, no, bohužiaľ, nepodarilo sa to. Uznávajú to všetky strany, ktoré sa so správou oboznámili, a je to tiež zrejmé z materiálov, z ktorých správa vychádza.

Mali by sme si tiež pamätať, že celú túto vec začali krajiny ako Kuba, Pakistan, Egypt a Saudská Arábia, ktoré neuznávajú rovnaké hodnoty ako Európska únia a Izrael.

Dost' ma zaskočili poznámky pána De Rossu a pani De Keyserovej, ktoré tu odzneli. Zaujímalo by ma, akú správu ste to čítali. Ak tak ako ja viete čosi o občianskej vojne medzi Hamasom a Fatahom a o tom, koľko ľudských životov zničilo, budete súhlasiť, že by sme mali zasiahnuť do procesu, ktorým si Palestínčania nájdu vedúceho predstaviteľa a spoločný hlas a začnú budovať svoju vlastnú krajinu, a nie ju ničiť, rovnako ako izraelskú demokratickú spoločnosť tým, že ju ostreľujú raketami.

Chcel by som povedať, že táto správa je, bohužiaľ, poškrvnením dejín OSN. My Európania by sme tiež mali pamätať na to, že Gílada Šalita, Európana, Francúza a izraelského vojaka, stále väzní Hamas a musíme sa usilovať o jeho prepustenie. To je prvý krok, ktorý by sme mali urobiť.

Geoffrey Van Orden (ECR). – Vážený pán predsedajúci, tí z nás, ktorí sú priateľmi Izraela, by mohli spochybňovať mnohé aspekty spôsobu, akým Izrael zasiahol v Gaze, nie však právo Izraela na vlastnú obranu a podniknutie účinných krokov proti tým, ktorí proti nemu plánujú a uskutočňujú teroristické útoky.

Veľmi súcitím s občajným palestínskym ľudom, už 60 rokov ho však zrádzajú tí, ktorí sa vydávajú za jeho vodcov, a tí, ktorí sa uchýlili k terorizmu.

Od začiatku bolo zrejmé, že správa vychádzajúca z pochybnej Rady OSN pre ľudské práva – a práve tú, pán Howitt, kritizoval predseda našej skupiny, nie OSN, obávam sa, že vaša malicherná stránica poznámka bola dosť nedôstojná – bude jednostranným odsúdením Izraela. Zatiaľ čo má ďalekosiahle požiadavky voči Izraelu, len veľmi málo hovorí o Hamase. Nevyzýva na zastavenie terorizmu a útokov na Izrael, ale iba žiada takzvané palestínske ozbrojené skupiny, aby sa zriekli útokov na izraelských civilistov a pokúsili sa neublížovať palestínskym civilistom.

V 554-stranovej správe nevidím nič, čo by ponúkalo konštruktívne, pozitívne návrhy na trvalý mier a stabilitu. Namiesto toho zisťujeme, že využíva rétoriku o ľudských právach a nástroje Medzinárodného trestného súdu na útok proti Izraelu, a musím povedať, že takto deformovaná správa nepridáva OSN na dôveryhodnosti.

Alexandra Thein (ALDE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, žiadna zo strán konfliktu doteraz nespĺnila požiadavky Organizácie Spojených národov na dôveryhodné a nezávislé vyšetrovanie obvinení Goldstoneovej správy. Je to poľutovaniahodné najmä zo strany Izraela, pretože nech už je Goldstoneova správa akokoľvek kontroverzná, každý štát, ktorý sám seba nazýva demokratickým štátom založeným na zásadách právneho štátu, je povinný umožniť, aby boli takéto vážne obvinenia podrobené nezávislému vyšetrovaniu. Vnútorne vojenské vyšetrovanie izraelskej armády, ktoré samo na seba vrhá tieň podozrenia, nestačí.

Ak EÚ berie svoje vlastné zásady rešpektovania ľudských práv a medzinárodného práva vážne, musí vyvinúť zvýšený tlak na obe strany aj v rámci svojich dvojstranných vzťahov a trvať na tom, aby sa vyšetrovanie možných porušení medzinárodného a humanitárneho práva, na ktoré správa vyzýva, vykonalo podľa zásad právneho štátu. Vojnové zločiny musia byť potrestané podľa medzinárodného práva, ako sa tu už veľakrát

spomínalo. V prípade potreby bude musieť prokurátor Medzinárodného trestného súdu vykonať vyšetrovanie na základe článku 12 odseku 3 Rímskeho štatútu. Bez ohľadu na Goldstoneovu správu však v súčasnosti nie je dôvod na pokračovanie obliehania Gazy.

Miroslav Mikolášik (PPE). - (SK) Goldstoneova správa, o ktorej záveroch a odporúčaníach diskutujeme, ignoruje právo Izraela na sebaobranu. Minuloročný zásah Izraela v pásme Gazy bol tvrdý a je mi osobne ľúto obetí a ich rodín. Avšak nesmieme zabúdať, že bol vyvrcholenou reakciou na dlhoročné palestínske útoky na husto osídlené oblasti Izraela.

Nedávno Hamas prehlásil, že je pripravený na dialóg s medzinárodným spoločenstvom vrátane Európskej únie a Spojených štátov. Dôrazne apelujem, aby sme sa nepohrávali s touto myšlienkou, pokiaľ Hamas jednoznačne neuzná právo Izraela na existenciu a nezriekne sa násilia. S ľútosťou sa pozeráme na obeť tohto dlhoročného konfliktu, no pre mierové rokovania je nevyhnutný spoľahlivý palestínsky partner, a teda legítimný, dôveryhodný a zodpovedný zástupca palestínskeho ľudu. Pokiaľ sa tak nestane, ďalšie stovky strán medzinárodných odporúčaní budú márne.

Chcem poďakovať aj úlohu Egypta, ktorý musí razantne konať, aby predchádzal akejkolvek pomoci teroristom pri pašovaní zbraní cez podzemné tunely do Gazy.

Antigoni Papadopoulou (S&D). - (EL) Vážený pán predsedajúci, Goldstoneova správa vystihla podstatu veci. Politika rokovania s oboma stranami za rovnakých podmienok nepomáha. V Gaze došlo a stále dochádza k celému radu zločinov. Vládné tam chudoba, zúfalstvo a očividná neúcta k ľudským právam palestínskeho ľudu. Sú na to svedkovia. Existujú správy Červeného kríža, Medzinárodnej banky a Rady Európy o zločinoch proti Palestínčanom, o finančnom ochudobňovaní a o neľudských životných podmienkach v Gaze.

Nesmieme pred tým zatvárať oči. Ľudstvo sleduje násilné činy proti Palestínčanom už niekoľko rokov. Izraelský vojnový stroj nemilosrdne útočí pod zámienkou sebaobrany. Palestínsky ľud trpí.

Úprimne tiež odmietame vraždenie civilistov v Izraeli. To však neznamená, že Izrael má právo v rámci sebaobrany pokračovať v páchaní veľkého množstva zločinov na Palestínčanoch. Izraelu to nedáva alibi na to, aby sa podieľal na takýchto trestných činoch.

Samozrejme, nie sme verejnými prokurátormi, nepristane nám však ani úloha Pontského Piláta. Nemôžeme si umývať ruky a dovoliť, aby pokračovalo krviprelievanie a zločiny Izraela ostali nepotrebané. Tým, že chceme byť ohľaduplní a nekonáme, dovoľujeme, aby zavládla nezodpovednosť. Nechávame páchatel'a beztrestne odísť a správame sa tak bezohľadne k obeti. Umožňujeme, aby prevládlo právo mocnejšieho.

Michael Theurer (ALDE). - (DE) Vážený pán predsedajúci, Goldstoneova správa opisuje porušenia ľudských práv oboma stranami. Vyše 1 400 obetí v pásme Gazy je, samozrejme, priveľa. Som si však tiež istý, že bez raketových útokov na Izrael by k žiadnej vojenskej odpovedi nedošlo. Počas návštevy krajiny parlamentnou delegáciou sme zistili, že Izrael nerozhodol o vojenskom zásahu ľahko. Hlavné obvinenie Goldstoneovej správy, že Izrael úmyselne a sústavne útočil na civilistov, stojí na hlinených nohách. Otázka, v akom rozsahu Hamas využíval civilistov ako štít, stále nie je primerane prešetrená. Správa sa však zmieňuje o tom, že izraelská armáda upozorňovala obyvateľov prostredníctvom telefonátov a letákov. Hamas v súvislosti s raketovými útokmi na Izrael nič podobné nerobil.

Musíme sa však tiež pýtať, či v Gaze urobila dosť samotná OSN, napríklad aby zabránila Hamasu odpaľovať rakety v blízkosti zariadení OSN. Neverím, že Goldstoneova správa tvorí základ pre ďalšie teroristické útoky na Izrael – neospravedľuje ich. Možno však ani nepomáha postúpiť dopredu. Je však zrejmé, že tu v Európskom parlamente musíme požadovať rešpektovanie ľudských práv a vyzvať obe strany, aby sa vrátili k mierovému procesu.

Nicole Kiil-Nielsen (Verts/ALE). - (FR) Vážený pán predsedajúci, práca sudcu Goldstonea v Izraeli je demonizovaná a úplne diskreditovaná v očiach verejnosti. Súčasne prebieha násilná očierňujúca kampaň proti zástancom ľudských práv, predovšetkým proti nadácii Nový Izrael (New Israel Fund), ktorá podporuje hlavné izraelské organizácie na obranu ľudských práv, a najmä proti jeho predsedníčke Naomi Chazanovej, bývalej poslankyni izraelského parlamentu, akademičke a intelektuálke známej svojím oduševnením pre obranu práv žien a mieru.

Trinásť pacifistických skupín, ako napríklad Betlehem a Prelomiť ticho (Breaking the Silence), sa stalo obeťou skutočného honu na čarodejnice. Európska únia musí poskytnúť trvalú podporu zástancom ľudských práv vo všetkých krajinách, samozrejme, vrátane Izraela, ktorého beztrestnosť je urážkou demokratických hodnôt. Európska únia musí ochrániť Izrael pred jeho vlastnými démonmi.

Robert Atkins (ECR). – Vážený pán predseda, vina je na oboch stranách, zo strany Izraela však došlo k prehnannej reakcii na túto správu a skutočne aj pokiaľ ide o operáciu Liate olovo. Pán Goldstone je uznávaný sudca s veľmi dobrou povestou a je to Žid. Táto správa má nepochybne nedostatky, Izrael si však musí uvedomiť, že jadro kritiky sa zakladá na faktoch. Stačí si vypočuť izraelských vojakov, ktorí priznávajú svoje pochybné konanie v súvislosti s organizáciou Prelomiť ticho (Breaking the Silence).

Izrael bol v dôsledku tohto vyšetrovania nútený priznať použitie bieleho fosforu, prečo teda nedošlo k skutočnému vyšetrovaniu konania niektorých vojakov, ktorí boli zapojení do možných, ak nie skutočných vojnových zločinov? Palestínska legislatívna rada priznala priestupky, Izrael sa však musí v tejto otázke a pokiaľ ide o nedávnu vraždu v Dubaji, prestať správať tak arogantne a uvedomiť si oprávnené obavy rozumných slušných ľudí na celom svete.

Seán Kelly (PPE). – Vážený pán predseda, zdá sa mi, že tri kľúčové slová tejto rozpravy sú „nezávislý“, „rovnaký“ a „neutrálny“. Musí sa uskutočniť nezávislé vyšetrovanie údajných porušení ľudských práv. Páchateľov týchto porušení práva treba odsúdiť rovnako a predovšetkým musí zaznieť silný neutrálny hlas ako sprostredkovateľ v tomto nešťastnom konflikte; takéto čosi nám, žiaľ, v tejto chvíli chýba, pretože pozícia veľkej väčšiny vplyvných krajín je pomerne známa.

Myslím si, že je to skvelá príležitosť pre vysokú predstaviteľku alebo novovymenovaného predsedu Rady, aby poskytli tento neutrálny hlas podobne, ako to urobil George Mitchell v Severnom Írsku, vďaka čomu máme teraz mier a ľudia, ktorí po sebe roky strieľali a zabíjali jeden druhého, sú teraz spolu vo vláde. Rovnaká príležitosť je tu aj pre vysokú predstaviteľku, aby bola neutrálnym, nezávislým a spravodlivým hlasom, ktorý tu, žiaľ, chýba.

Diane Dodds (NI). – Vážený pán predseda, môžem požiadať pána Kellyho, a som si istá, že to rád urobí, aby to ozrejnil? Hoci strana, ktorú zastupujem, je v Severnom Írsku jednoznačne vo vláde, naša strana bola vždy úplne mierumilovnou stranou a po nikom nestrieľala ani nikoho nezabíjala.

Taká bola skôr IRA a jej politickí predstavitelia.

Diego López Garrido, úradujúci predseda Rady. – (ES) Vážený pán predseda, máme tu rozpravu, ktorá je podľa mňa veľmi rôznorodá, netýka sa len samotnej Goldstoneovej správy, ale aj situácie, ktorá iniciovaniu správy predchádzala.

Myslím si, že za predsedníctvo môžeme ešte raz povedať, že Goldstoneova správa je referenčným bodom, ako vyhlásila Rada a ako povedala pani Georgievová v mene Komisie, a ďakujem jej za jej prejav. Je to spoľahlivá správa, zdá sa byť objektívna a vyjadruje existenciu alebo možnú existenciu mimoriadne vážnych porušení ľudských práv, ktoré pochádzajú z rôznych fáz konfliktu.

Európska únia nemôže ostať ľahostajnou, pokiaľ ide o odpoveď na obsah Goldstoneovej správy. Európska únia nemôže ostať ľahostajnou, pokiaľ ide o odpoveď na správu, ktorá objektívne a spoľahlivo popisuje niektoré veľmi vážne možné porušenia ľudských práv.

Preto veríme, že návrh vyplývajúci z tejto správy – ktorým je vykonanie nezávislého, dôveryhodného vyšetrovania – je tým najprimeranejším spôsobom, ako odpovedať na správu, ktorá je dôležitou správou a mala by ovplyvniť nás všetkých. Mala by vyvolať reakciu v tých z nás, ktorí, ako je to aj v prípade Európskej únie a Parlamentu, veria v existenciu ľudských práv a ich ochranu. Mala by nás preto donútiť reagovať na mimoriadne vážne porušenia ľudských práv, ku ktorým v tomto prípade došlo.

Uskutoční sa rozprava o tejto správe a myslíme si, že by sme túto rozpravu v Organizácii Spojených národov mali podporiť. Bude tiež prerokovaná v Rade pre ľudské práva. Môžeme vám povedať, že Medzinárodný trestný súd sa tým zaoberá a vyšetruje to, a myslím si, že Európska únia by si preto mala zachovať konštruktívnu, koordinovanú pozíciu v súvislosti s mimoriadne vážnymi vecami, ktoré nastolila Goldstoneova správa, a to urobí aj predsedníctvo Rady.

Kristalina Georgieva, členka Komisie. – Vážený pán predseda, dovoľte mi najprv jasne vyjadriť, že Komisia sústavne a energicky vyjadrovala svoje najväčšie obavy o humanitárnu situáciu v Gaze. Môj predchodca, pán Louis Michel, odišiel do Gazy ihneď po operácii Liate olovo. Bol očitým svedkom porušení práva na oboch stranách a vyslovil sa proti nim.

V Komisii by sme boli veľmi radi, keby boli tieto dve otázky v našom programe vždy na popredných miestach. Po prvé: potreba úplného rešpektovania medzinárodného humanitárneho práva všetkými stranami; po druhé: potreba zaistiť, aby sa humanitárna pomoc skutočne dostala k ľuďom v Gaze.

Od konfliktu v januári minulého roka EÚ dala jasne najavo, že bude pozorne sledovať vyšetrowanie údajných porušení medzinárodného humanitárneho práva a Komisia zdôraznila a naďalej zdôrazňuje dôležitosť zodpovednosti a boja proti beztriestnosti pri porušovaní medzinárodného práva.

V súvislosti s mierovým procesom na Blízkom východe je dodržiavanie ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva dôležité rovnako dnes ako kedykoľvek predtým – a možno dokonca ešte dôležitejšie ako kedykoľvek predtým.

Ak má byť EÚ dôveryhodným aktérom v rámci mierového procesu, je nevyhnutné preukázať, že za všetkých okolností uplatňuje základné hodnoty EÚ a že v každom bode a v každej otázke postupuje v súlade s *acquis* medzinárodného práva. Dovoľte mi podporiť predsedníctvo a znova zopakovať, že spoločná línia EÚ v otázkach Goldstoneovej správy by v tomto smere bola veľmi dôležitým krokom.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční počas nasledujúcej schôdze.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Corina Crețu (S&D), písomne. – (RO) Goldstoneovej správe, ktorá sa týka mimoriadne kontroverznej situácie, ktorá rozdeľovala silné vášne, sa nedarí získať súhlas zainteresovaných strán, keďže boje, ktoré sa odohrali v decembri 2008 a januári 2009 medzi izraelskou armádou a palestínskymi militantmi v Gaze, oblasti ovládanej Hamasom, spôsobili utrpenie na oboch stranách. Bez ohľadu na stanovisko strán ku Goldstoneovej správe dúfam, že ju nepoužijú ako zámienku na blokovanie rokovaní zameraných na definitívne vyriešenie palestínskeho problému mierovou cestou. Prioritou v tomto regióne je vlastne obnoviť mierové rozhovory, na ktorých sa podieľajú, tak ako to bolo doteraz, Európska únia a Spojené štáty. Riešenie, ktoré sa podarí dosiahnuť, musí štátu Izrael zaistiť jeho ďalšiu existenciu v regióne a poskytnúť Palestínčanom záruku, že budú môcť žiť dôstojne vo svojom vlastnom životaschopnom, demokratickom a nezávislom štáte. Európska únia musí byť pripravená prevziať väčšiu zodpovednosť v tomto procese s cieľom vytvoriť normálne vzťahy medzi Izraelom a Palestínou. Myslím si, že musíme mať na pamäti najdôležitejší bod Goldstoneovej správy: nič nemôže ospravedlniť utrpenie bezbranného ľudu a dialóg je lepší spôsob ukončenia tejto situácie ako konfrontácia a použitie sily.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Dňa 5. novembra 2009 Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov schválilo Goldstoneovu správu a prijalo uznesenie č. 64/10. Tieto dokumenty vyzývali Izrael aj Palestínčanov, aby do troch mesiacov vyšetrili možné porušenia ľudských práv počas konfliktu v Gaze. Bohužiaľ, ani Izrael, ani Palestínčania stále túto požiadavku nesplnili. Je to veľká hanba, pretože Goldstoneova správa obsahuje veľmi obsiahly zoznam prehrškov a zločinov oboch strán. Podľa správy sa Izrael počas tri týždne trvajúcich útokov dopustil závažných porušení medzinárodného práva. Bez rozdielu sa útočilo na civilistov a bombardovali sa domy. Správa uvádza aj použitie bômb s bielym fosforom, ktoré medzinárodné spoločenstvo odsúdilo. Palestínčania zas použili rakety a mínometné granáty, ktorými podľa správy úmyselne zabíjali civilistov. Obvinenia sú také závažné, že sa nevyhnutne musia vyšetriť, a rýchlo. Keďže Bezpečnostná rada OSN Goldstoneovu správu odmietla, možno predpokladať, že odporúčanie, ktoré hovorí o tom, aby sa vecou zaoberal Medzinárodný trestný súd v Haagu, nebude vykonané. Preto v mene EÚ vyzývam novú vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku pani barónku Ashtonovú, aby vyvinula veľký tlak na obe strany konfliktu a požiadala ich o preskúmanie zločinov.

Róza, Gräfin Von Thun Und Hohenstein (PPE), písomne. – (PL) Vážený pán predsedajúci, správa sudcu Goldstonea sa na medzinárodnej úrovni prezentuje ako objektívny dokument o operácii v pásme Gazy v zime roku 2009. Pričom podľa rozličných zdrojov nebola pripravená spôsobom, ktorý by nám umožnil, aby sme sa na ňu s čistým svedomím odvolávali. Rada by som spomenula niekoľko bodov, ktoré predniesol pán veľvyslanec Dore Gold počas diskusie s pánom Goldstoneom na Brandeisovej univerzite a ktoré zdôraznil izraelský minister zahraničných vecí.

Zdá sa, že členovia misie vyjadrovali obvinenia týkajúce sa konfliktu dokonca ešte pred tým, než sa misia začala, keď boli v pásme Gazy, sprevádzali ich predstavitelia Hamasu a svedkov vypočúvali v ich prítomnosti. Sudca Goldstone nepreukázal dostatočnú pozornosť pri skúmaní dôkazov. Zdá sa tiež, že slová izraelských orgánov, ktoré správa cituje, sa nespravodlivo považujú za nespoľahlivé, zatiaľ čo stanovisko orgánov Gazy, napríklad Hamasu, nevzbudilo v členoch misie žiadne pochybnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedenú kritiku Goldstoneovej správy vyzývam Komisiu a Európsky parlament, aby zaistili, že sa európska verejná mienka bude môcť oboznámiť s argumentmi oboch strán týkajúcimi sa situácie

v pásme Gazy. Európskej únii záleží na čo najlepších hospodárskych vzťahoch s Izraelom. Preto je dokonca ešte dôležitejšie, aby sme mohli naše vzťahy budovať na vzájomnej dôvere. Spoliehanie sa iba na správu sudcu Goldstonea k tomu neprispieje.

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

predseda

18. Situácia občianskej spoločnosti a národnostných menšín v Bielorusku (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie Rady a Komisie o situácii občianskej spoločnosti a národnostných menšín v Bielorusku.

Diego López Garrido, úradujúci predseda Rady. – (ES) Ďakujem, pán predseda, za možnosť vyjadriť sa k problematike situácie občianskej spoločnosti a národnostných menšín v Bielorusku.

Zhoršujúca sa situácia v Bielorusku, najmä v oblasti ľudských práv, Európsku úniu rozhodne veľmi znepokojuje.

Nedostatok slobody prejavu a zhromažďovania, neustále sa zvyšujúci tlak na médiá, zákony zakazujúce používanie internetu a kroky voči opozičným aktivistom spôsobujú v Bielorusku zhoršenie situácie v oblasti ľudských práv.

Znepokojenie v súvislosti so situáciou poľskej menšiny v Bielorusku a zadržiavaním niektorých jej členov políciou vyjadrila vo svojom vyhlásení zo 16. februára aj pani Ashtonová, vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Toto vyhlásenie, ktoré je formálnym stanoviskom vysokej predstaviteľky, bolo oficiálnou diplomatickou cestou zaslané aj orgánom v Bielorusku.

V pondelok sme sa touto problematikou podrobne zaoberali vo Výbore pre zahraničné veci a verím, že podobná diskusia sa v budúcnosti ešte zopakuje. Mimochodom, poľský minister vo svojom príhovore vyjadril znepokojenie a vyslovil názor, že na systematické prenasledovanie príslušníkov poľskej menšiny je potrebné reagovať a je potrebné k nemu zaujať stanovisko. Treba tiež povedať, že svoje obavy jasne vyjadrujú viaceré zložky Európskej únie, ktoré situáciu priamo a veľmi pozorne monitorujú.

Podľa môjho názoru je veľmi dôležité orgánom v Bielorusku pripomenúť, že musia plniť svoje záväzky prijaté v OBSE s cieľom rešpektovať ľudské práva a chrániť menšiny, čo považujeme za neoddeliteľnú súčasť rešpektovania ľudských práv. Na stretnutí Výboru pre zahraničné veci, ktoré som spomínal, zaznela výslovná požiadavka na európskych ministrov, aby na túto situáciu, ktorú treba riešiť vhodnými spôsobmi na príslušných fórach, upriamili pozornosť orgánov v Bielorusku.

Podľa môjho názoru je v spoločnom záujme Bieloruska, Európskej únie a všetkých Európanov, aby sa zabránilo činom, ktoré sú v rozpore s ľudskými právami a právami menšín tvoriacich významnú a dôležitú súčasť Bieloruska. Zároveň si myslím, že je dôležité, aby Bielorusko kráčalo správnym smerom, a že všetky dimenzie Východného partnerstva môžu Bielorusko nasmerovať na správnu cestu, multilaterálny aspekt nevynímajúc.

Kristalina Georgieva, členka Komisie. – Vážený pán predseda, v nadväznosti na vyhlásenie predsedníctva EÚ, v ktorom sa veľmi jasne a veľmi dôrazne spomínalo stanovisko vysokej predstaviteľky barónky Ashtonovej k tejto záležitosti, mi dovoľte vyjadriť znepokojenie nad zhoršujúcou sa situáciou v oblasti ľudských práv v Bielorusku, najmä vo vzťahu k poľskej menšine.

Pol'utovaniahodný krok späť vo vývoji demokracie v Bielorusku za posledné roky je veľmi vážna záležitosť, ale ako už bolo povedané, Bieloruskom sa musíme naďalej zaoberať a komunikačné kanály musia zostať otvorené, nech by to bolo akokoľvek ťažké, a to nielen vo vzťahu k vláde – kde môžeme, samozrejme, stavať na Východnom partnerstve a využívať ho –, ale aj pokiaľ ide o vzájomné kontakty medzi ľuďmi. Tieto kontakty môžu prostredníctvom výmeny študentov, obchodných príležitostí a prostredníctvom kultúrnej výmeny vo veľkej miere slúžiť ako platforma pre vybudovanie vzťahov s ľuďmi v Bielorusku a priniesť možnosť zlepšenia stavu demokracie v tejto krajine.

Na záver by som chcela povedať, že napriek nepriaznivému vývoju v posledných dvoch rokoch sa Komisia v súčinnosti s Bieloruskom chce zaoberať urýchlenním pozitívneho vývoja s cieľom vrátiť demokratický proces na úroveň spred dvoch rokov.

Gunnar Hökmark (PPE). – Vážený pán predseda, ďakujem španielskemu predsedníctvu a Komisii za zhodnotenie tejto situácie.

Myslím si, že je potrebné ujasniť si jednu vec: skutočnosť, o ktorej teraz hovoríme, nie je jediný prípad – ide o praktiky diktatúry a brutálneho režimu, ktorý odmieta práva menšín, ako aj práva občanov ako jednotlivcov. Taká je situácia v Bielorusku a myslím si, že z tejto situácie musíme vychádzať pri diskusiách o dialógu s bieloruským režimom.

Dialóg musí byť vzájomný. Ak preukážeme otvorenosť, musíme od režimu v Bielorusku žiadať zmeny a reformy, a tie Bielorusko neuskutočnilo. Chcel by som povedať a veľmi zdôrazniť, že toto nie je poľský problém. Bielorusko leží v susedstve Európskej únie. Je súčasťou Východného partnerstva. Ide o európsky problém a režim v Bielorusku sa doterajšími krokmi dištancuje od otvoreného dialógu a spolupráce s Európskou úniou.

Predovšetkým budeme žiadať, aby sa zásadným spôsobom rešpektovali menšiny a ľudské práva, budeme žiadať zastavenie policajnej brutality a ochotu viesť konštruktívny dialóg s Európskou úniou. Myslím, že tento odkaz musí byť Bielorusku jasný. Náš dialóg musí byť dialógom v úsilí dospieť k demokracii a dodržiavaniu ľudských práv a mali by sme sa, samozrejme, zamerať na občiansku spoločnosť, pretože Bielorusko je oveľa viac než len režim. Sú to ľudia, ktorí tam žijú – študenti, muži a ženy, spoločnosť. Podľa môjho názoru najnovší vývoj potvrdzuje, že teraz musíme pokračovať v dialógu zameranom na občiansku spoločnosť s cieľom posilniť slobodu, demokraciu a rešpektovanie ľudských práv.

Kristian Vigenin (S&D). – Vážený pán predseda, dovoľte mi v mene Skupiny socialistov a demokratov vyjadriť znepokojenie nad situáciou v oblasti ľudských práv v Bielorusku, najmä pokiaľ ide o nedávne udalosti týkajúce sa Zväzu Poliakov. Zároveň by sme chceli vyjadriť solidaritu so všetkými občanmi Bieloruska, ktorí si nemôžu uplatňovať základné občianske a ľudské práva. A to hovoríme o európskej krajine v 21. storočí. Myslím si, že je to neprijateľné, a na tom sa všetci zhodneme.

To je východiskový bod. Teraz si musíme položiť dve základné otázky. Po prvé, kam chceme Bielorusko priviesť, a po druhé, ako to urobíme. Pokiaľ ide o prvú otázku, myslím si, že sa všetci zhodneme: chceme demokratické Bielorusko, chceme demokraticky zvolené bieloruské orgány – parlament, prezidenta, vlády a miestne zastupiteľstvá, chceme, aby tieto orgány vytvárali v Bielorusku slobodnú a tvorivú atmosféru, a chceme, samozrejme, aby sa táto krajina priblížila k EÚ.

Druhá otázka znie, ako to dosiahneme. Európska únia zmenila svoju politiku voči Bielorusku od izolácie k angažovanosti a zdá sa, že táto politika prináša výsledky. To, samozrejme, nestačí, nepracujeme dostatočne rýchlo a udalosti za posledné dva týždne potvrdzujú, že musíme robiť oveľa viac.

Ako predseda delegácie Euronest a vedúci delegácie, ktorá zajtra odchádza do Bieloruska s cieľom preskúmať situáciu priamo na mieste, som zistil, že nemáme spoločnú stratégiu medzi tromi hlavnými inštitúciami: Radou, Komisiou a Parlamentom. Potrebujeme takúto stratégiu na podporu vzájomného úsilia a nevyhnutne potrebujeme politický dialóg. Potrebujeme veľmi konkrétny strategický plán pre Bielorusko, ktorý nebude obsahovať len všeobecné odporúčania, ale akčný strategický plán, ktorý by Bielorusko malo dodržiavať. Toto je cesta, ktorou musíme ísť, a hospodárska spolupráca a Východné partnerstvo v tomto prípade nestačia.

Gerben-Jan Gerbrandy (ALDE). – (NL) Aj ja považujem dnešnú rozpravu za viac ako len regionálnu záležitosť. Vieme, že na Ukrajine vyhral pán Janukovič. Tento prezident sa nepochybne viac spolieha na Moskvu ako na Brusel. Nesmieme dovoliť, aby nás počas svojej návštevy budúci týždeň vodil za nos.

Podľa môjho názoru súčasná situácia v Bielorusku a kroky, ku ktorým sa odhodlal pán Lukašenko vo vzťahu k poľskej menšine v tejto krajine, svedčia o tom, že aj on sa spolieha viac na Moskvu ako na Západ. Týmto krokmi zjavne obmedzil základné ľudské práva menšiny členského štátu EÚ. Ako je to možné? Je to, samozrejme, dôsledok toho, že Európa sa Východu otočila chrbtom. Neboli sme dostatočne otvorení myšlienke úprimného prístupu k týmto krajinám. Prirodzene, musíme dôrazne odsúdiť kroky Bieloruska voči poľskej menšine, ale mali by sme tiež trochu zmierniť našu politiku a zaviesť menej prísny vízový režim. Zamerajme sa na energetickú politiku a viac ju prispôbujeme krajinám, ako sú Bielorusko a Ukrajina.

Chcel by som požiadať, aby Európa opäť upriamila väčšiu pozornosť na tieto krajiny. Bude to mať oveľa lepší vplyv na ich vnútorný politický vývoj, ako keď ich teraz ostro odsúdime a dovoľíme, aby situáciu riešila Moskva.

Heidi Hautala, v mene skupiny Verts/ALE. – (FI) Vážený pán predseda, hlavný dôvod, prečo sa dnes zaoberáme touto problematikou, je nesporne pokojná demonštrácia, počas ktorej bolo zatknutých 40 predstaviteľov Zväzu Poliakov, čo musíme nepochybne odsúdiť.

Ďalším závažným dôvodom je skutočnosť, ktorú už spomínal kolega poslanec pán Vigenin: po veľmi, veľmi dlhom čase zajtra Parlament pošle do Minska vyšetrovaciu delegáciu, v ktorej ako jeden zo štyroch členov zastupujem Podvýbor pre ľudské práva.

Situácia v oblasti ľudských práv v Bielorusku by nás mala znepokojovať. Problémy sú aj v oblasti slobody prejavu, slobody médií a slobody zhromažďovania a združovania.

Musíme trvať na tom, aby Bielorusko zrušilo trest smrti, a ak sa vzťahy medzi Ruskom a Európskou úniou majú rozvíjať, krajina bude musieť zlepšiť situáciu v oblasti ľudských práv vo všetkých jej aspektoch. Tak ako ostatní kolegovia poslanci, aj ja súhlasím s tým, že dôležitú úlohu v tomto vývoji zohráva občianska spoločnosť.

Ryszard Czarnecki, v mene skupiny ECR. – (PL) Vážený pán predseda, aj neprijaté rozhodnutie je rozhodnutím. Schválenie uznesenia Európskeho parlamentu o Bielorusku v marci bude potrebné, ale teraz je oveľa potrebnéjšie. Prenasledovanie Poliakov v Bielorusku nie je len záležitosťou Poliakov, ako zdôraznili mnohí predomnou, ale ide o vyjadrenie postoja k európskym normám vrátane noriem týkajúcich sa národnostných menšín.

Európa by mala vymaniť Bielorusko spod ruského vplyvu, ale rovnako by mala žiadať rešpektovanie základných hodnôt Únie, ako sú občianske slobody, sloboda tlače, práva národnostných a náboženských menšín a právo združovania. Ak pán Lukašenko nerozumie jazyku európskych hodnôt, určite porozumie jazyku sankcií. Nemám však na mysli sankcie, ktoré sa dotknú bieloruskej spoločnosti – to nechceme –, hovorím o sankciách, ktoré skomplikujú život politikom a úradníkom zodpovedným za diskrimináciu Poliakov a demokratickej opozície.

Vo vzťahoch medzi EÚ a Bieloruskom neexistuje rovnováha: Únia otvára dvere Minsku, ale v zásade za to nič nedostáva. Takáto jednosmerná cesta nikam nevedie. Nastal čas pre sankcie politického charakteru, i keď dočasné, napríklad vo forme vylúčenia zástupcov bieloruského parlamentu z parlamentného zhromaždenia Euronest a opätovného zaradenia predstaviteľov minského režimu na čiernu listinu, na základe ktorej im nebude umožnený vstup na územie Európskej únie.

Kinga Gál (PPE). – Vážený pán predseda, ako spolupredseda medziskupiny pre tradičné menšiny, národnostné komunity a jazyky dôrazne odsudzujem kroky bieloruských orgánov voči najväčšej poľskej menšinovej organizácii a členom menšinovej komunity. Ako sme sa dnes dozvedeli, išlo prevažne o starších ľudí.

Fakty potvrdzujú jasné porušovanie nielen menšinových, ale aj základných ľudských práv. Tieto kroky svedčia o nedemokratickom charaktere politického systému a podobné metódy sú iste dobre známe poslancom, ktorí zažili komunistický režim.

Medziskupina už od svojho vzniku dôsledne podporuje práva národnostných menšín a akékoľvek porušenie práv menšín považuje za neprijateľné.

Žiadame Komisiu a vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby prijali konkrétne opatrenia s cieľom vyslať bieloruskej vláde jasný odkaz, že bez záväzku rešpektovať ľudské práva vrátane práv menšín je zlepšenie vzťahov medzi EÚ a Bieloruskom v nedohľadne.

Práva menšín sú súčasťou ľudských práv a nemôžeme ich považovať za vnútornú záležitosť. Tento problém nemôžeme chápať ako poľsko-bieloruskú vnútornú záležitosť. Ako sme už počuli, je to záležitosť EÚ, pretože sa týka našej susedskej politiky a nášho Východného partnerstva. Preto žiadame Komisiu, aby vyslala Bielorusku jasný odkaz a aby uskutočnila rúzne opatrenia.

Bogusław Liberadzki (S&D). – (PL) Vážený pán predseda, chcel by som poďakovať Rade a Komisii za rýchlu reakciu. Toto je naozaj veľmi dobrý príklad európskych noriem.

Na úvod by som chcel povedať, že tu skutočne nejde o etnický konflikt. Toto nie je poľsko-bieloruský alebo bielorusko-poľský konflikt. Ide jednoducho o ignorovanie ľudských práv, zásad slobody prejavu a porušovanie práv národnostných menšín. Niečo podobné sa mohlo stať ktorejkoľvek inej menšine. Preto sa to stalo práve

poľskej menšine? Pretože je veľká, organizovaná a demokratická a pretože má okrem iných pána Milinkieviča, nositeľa ceny Európskeho parlamentu. Preto je príčina problému u nás.

Chcel by som sa spýtať, čo budeme robiť. Mal som dvakrát možnosť hovoriť s pánom Milinkievičom a s pani Borysovou, ktorí vyhlásili: sme oddanými občanmi Bieloruska a nechceme žiadne hospodárske sankcie. Nechceme politické sankcie, chceme zblíženie Bieloruska a Európskej únie. Chceme rovnováhu, chceme, aby spolupráca bola podmienená pokrokom v procese demokratizácie krajiny. Aj my by sme mali takto postupovať. Preto by sme sa mali otvoriť občanom Bieloruska a tiež im uľahčiť získavanie víz. Sú vôbec poplatky za víza a vízová politika potrebné? Je pozitívne, že zajtra odchádza vyšetrovacia misia do Bieloruska. Mali by sme počkať na jej správu, a až potom rozhodovať o ďalšom postupe.

Konrad Szymański (ECR). – (PL) Vážený pán predseda, s Lisabonskou zmluvou sme všetci dostali prísľub omnoho účinnejšej zahraničnej politiky Európskej únie. Rýchlo sa ukázalo, že úlohu na Haiti sme plnili neskoro a nedostatočne, že samit Európskej únie a USA bol neúspechom a vytváranie diplomatických zborov prebiehalo medzi inštitúciami EÚ v rozhádanej atmosfére, čo malo nepriaznivý vplyv na úroveň zborov. Dnes sme mali ďalšiu príležitosť ukázať, že Únia dokáže konať. Žiaľ, Rada svoje rozhodnutie odložila a Parlament nie je schopný reagovať na zjavné porušovanie ľudských práv v krajine, ktorej úloha v politike EÚ by sa mala rozširovať.

Pani Georgievová, politika otvorených dverí a študentská výmena v Bielorusku zlyhali, zlyhali dnes, takže prosím, neopakujte to isté o výmene študentov, počúvame to už päť rokov. Je to prehra, ktorá znížila dôveryhodnosť Únie. Európska únia je v súčasnosti slabým a nerozhodným hráčom. Vie to Washington, vie to aj Moskva a vychádzajú z rozporuplných reakcií na krízu v Bielorusku to vie aj Minsk.

Jacek Protasiewicz, (PPE). – (PL) Vážený pán predseda, ako predseda delegácie Európskeho parlamentu pre vzťahy s Bieloruskom som často v kontakte nielen so zástupcami opozície, občianskej spoločnosti a mimovládnych organizácií, ale aj so zástupcami oficiálnych orgánov. Počúvam ich argumenty o tom, že Bielorusko má právo prijať určité medzinárodné štandardy vlastným tempom.

Teoreticky by Európska únia nemala na túto zodpovednú, zvrchovanú krajinu vyvíjať nátlak, pretože za vnútornú situáciu v krajine zodpovedajú jej orgány. Teoreticky by bolo možné s týmito krokmi súhlasiť, prinajmenšom je možné súhlasiť so skutočnosťou, že v medzinárodných normách, ktoré Bielorusko samo prijalo svojím rozhodnutím pripojiť sa k Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, sa ľudské práva nepovažujú za vnútornú záležitosť.

Ako sme boli nedávno svedkami v Iwienieci, mestečku v strednom Bielorusku, orgány použili, lepšie povedané zneužili policajné sily proti skupine starších ľudí, dôchodcov, pod vedením Teresy Sobolovej, ktorá z vlastnej iniciatívy získala značné prostriedky, najmä zo zahraničia. Tieto prostriedky použila na obnovu zničenej budovy v centre mesta, z ktorej urobila živé kultúrne a spoločenské centrum pre poľskú menšinu. Na týchto ľudí poslali políciu ešte skôr, ako súd rozhodol o právnom štatúte tejto budovy. Následne ľuďom, ktorých aktivisti zavolali ako svedkov, nebolo dovolené svedčiť na súde, čím sa zabránilo spravodlivému súdnemu procesu.

Takto sa medzinárodné normy neuplatňujú. Bielorusko sa vzdáva medzinárodným normám, normám, ku ktorým sa samo zaviazalo a ktoré prisľúbilo rešpektovať ako súčasť dialógu s Európskou úniou. Preto by som chcel povedať ešte jednu vec. Môžeme hovoriť o sankciách, aj na ne príde čas. Za najdôležitejšie však považujem, aby hospodárska pomoc, o ktorej uvažujeme, bola podmienená zákazom týchto praktík a skutočnou liberalizáciou a demokratizáciou v Bielorusku.

Justas Vincas Paleckis (S&D). – (LT) Vládne inštitúcie musia okamžite vyriešiť konflikty a nezhody v súvislosti s poľskými menšinovými organizáciami v Bielorusku a musia ich vyriešiť demokraticky, bez použitia sily alebo násilia. Podporujem aj názor pani komisárky, že musíme pokračovať v spolupráci a udržiavať vzájomné kontakty medzi ľuďmi. Zajtra sa po mnohých rokoch uskutoční prvá oficiálna návšteva delegácie Európskeho parlamentu v Bielorusku. Dúfajme, že bude možné viesť otvorené rozhovory s opozíciou i s vládou. Dojmy z návštevy Minska v súvislosti so spomínaným konfliktom, ako aj účasť Bieloruska v parlamentnom zhromaždení Euronest môžu prispieť k tomu, aby sa vzťahy EÚ s Bieloruskom začali uberať správnym smerom. Komunálne voľby, ktoré sa budú konať o dva mesiace, sú ešte dôležitejším lakmusovým papierikom, ktorý otvorí vyhliadky na zlepšenie vzťahov. Tentoraz by voľby nemali byť bez možnosti výberu, keď médiá spievajú tú istú pesničku a opozícia nemá žiadne slovo a je ignorovaná. Keďže sčítavanie volebných hlasov nebolo monitorované, takmer 100 % voličov podporovalo jednu politickú stranu a poslanci sa v konečnom dôsledku nevolili, ale menovali.

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Vážený pán predseda, pán Liberadzki zo Skupiny progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente v úvode pochválil orgány Európskej únie za ich reakciu. Práve pre vašu skupinu, pán Liberadzki, dnes nemôžeme prijať uznesenie, takže možno máte naozaj pocit zadosťučinenia. Ak nám však pani Georgievová, ktorá sa touto problematikou dennodenne zaoberá, dnes hovorí o tom, čo sa navrhlo, nuž, neviem, či s tým môže byť niekto spokojný. Možno budete spokojní vy, pán Liberadzki, a možno aj vaša skupina, ale určite nebudú spokojní Bielorusi, ani tí, ktorí chcú ich dobro. Ak pani komisárka Georgievová, ktorá má na prejav päť minút, využije iba dve minúty tohto vzácneho času, znamená to, že vaše slová, pani Georgievová, sú nielenže málo presvedčivé, ale myslím si, že ste nevyužili možnosť jasne sa vyjadriť k danej téme. Preto vás vyzývam, pani Georgievová, a rovnako aj orgány Európskej únie, aby ste využili nástroje, ktoré máte k dispozícii, a postavili sa proti porušovaniu ľudských práv. Nehovoríme iba o porušovaní práv občanov poľského pôvodu, hovoríme o porušovaní ľudských práv.

Edit Bauer (PPE). – (HU) Udalosti posledných dní, ktorých sme boli svedkami v Bielorusku, sú desivým príkladom politického útlaku demokratickej opozície a poľskej menšiny. Väznenie politických oponentov a zastrašovanie zástupcov menšiny sú dobre známe praktiky využívané v autoritatívnych režimoch. Ako občianka Slovenska a zástupkyňa menšiny chápem postavenie poľskej menšiny i neľahkú situáciu pani Borysovej v Bielorusku. Zaoberá sa s menšinami ako s nepriateľmi a rukojemníkmi susednej krajiny je regresívny politický manéver, ku ktorému sa zvyčajne politické vedenie uchýľuje vtedy, keď má problémy. Prenasledovanie národnostných menšín je súčasťou politických praktík v nedemokratických režimoch. Práva menšín sú však neoddeliteľnou súčasťou všeobecných ľudských práv, čo potvrdzuje aj Rámcový dohovor Rady Európy. Porušovanie práv menšín, prenasledovanie, zastrašovanie a diskrimináciu osôb patriacich k menšinám preto nemôžeme považovať za vnútornú záležitosť krajiny. Z toho dôvodu je výhražný, vydieračský odkaz bieloruskej vlády, ktorý poslancom tlmočil veľvyslanec Bieloruska, absolútne neprijateľný. Pán predseda, Európsky parlament môže vláde Bieloruska poslať len jediný odkaz, a to taký, že jej represia demokratickej opozície a politika hrozieb voči menšinám sú jednoducho neprijateľné.

Sławomir Witold Nitras (PPE). – (PL) Vážený pán predseda, slová pani komisárky Georgievovej som si vypočul veľmi pozorne a chcel by som povedať, že očakávam trochu energetickejšie konanie. Mám pocit, že vyhlásenie pani Georgievovej by bolo rovnaké aj pred dvomi týždňami, pred týmito udalosťami. To je určite neprijateľné.

S jedným však súhlasím, len by som očakával badateľne lepšie účinky a trochu iný dôraz. Je pravda, že tí, ktorí dnes žiadajú sankcie, niekedy zabúdajú, že sankcie už boli uvalené, a že bieloruská politika sa napriek týmto sankciám vôbec nezmenila.

Dnes nemôžeme hovoriť o tom, že budeme podporovať občiansku spoločnosť v Bielorusku, pretože tí, ktorí túto krajinu navštívili, vedia, že občianska spoločnosť sa vlastne ešte len začína budovať. Dnes od európskych inštitúcií očakávam, že záväzky, ktoré má štát voči svojim občanom a ktoré Bielorusko neplní, splní za tento štát Európska únia. Očakávam, že v Bielorusku pomôžeme založiť nezávislé médiá, že podporíme prvú slobodnú televíznu stanicu, ktorá tu vznikla a ktorú, ak sa nemýlim, doteraz financovali vlády dvoch európskych krajín. Očakávam, že mnohým občanom Bieloruska vytvoríme reálne možnosti na štúdium v Európe, pretože občiansku spoločnosť budujú práve občania.

Mirosław Piotrowski (ECR). – (PL) Vážený pán predseda, počas predchádzajúceho volebného obdobia prijal Európsky parlament v súvislosti s Bieloruskom niekoľko uznesení, ktoré výstižne charakterizovali situáciu a vyzývali Lukašenkov režim, aby zabránil porušovaniu ľudských práv.

Európska únia preukázala dobrú vôľu čiastočným zrušením vízovej povinnosti voči bieloruským úradníkom. S prekvapením a znepokojením sledujeme súčasnú agresívnu politiku bieloruských orgánov voči národnostným menšinám, najmä voči poľskej komunite. Túto politiku by sme mali vnímať v kontexte príprav na budúcoročné voľby v Bielorusku.

Nezákonná konfiškácia majetku patriaceho poľskej menšine a zjavné utlačanie opozičných vodcov, ktorí, mimochodom, získali Sacharovovu cenu Európskeho parlamentu, sú očividnou provokáciou voči našej inštitúcii. Naš Parlament by mal okrem tradičnej reakcie formou príslušného uznesenia prijať aj konkrétne opatrenie s cieľom potrestať bieloruské orgány a mal by požiadať pani Ashtonovú, aby v súlade s článkom 33 Lisabonskej zmluvy vymenovala osobitného predstaviteľa pre monitorovanie porušovania ľudských práv v Bielorusku.

Krzysztof Lisek (PPE). – (PL) Vážený pán predseda, pani Georgievová, som veľmi rád, že tu v Európskom parlamente hovoríme o Bielorusku, ale slová nestačia. Dnes by Európska únia mala – a to očakávam od Európskej komisie – pripraviť strategický plán na podporu demokratickej opozície, občianskej spoločnosti

a mimovládnych organizácií a na podporu slobodných médií. Hovoríme tu o záležitostiach, ako sú demokracia a ľudské práva, ktoré sú pre nás prirodzené a na ktorých je Európa postavená. Väčšina ľudí tvoriacich bieloruskú spoločnosť môže o týchto hodnotách iba snívať. Preto očakávame, že Európska komisia vypracuje strategický plán na pomoc občianskej spoločnosti.

Diego López Garrido, úradujúci predseda Rady. – (ES) Vážený pán predseda, vychádzajúc z týchto prejavov môžem s poslancami, ktorí odsúdili porušovanie ľudských práv v Bielorusku, len súhlasiť. V tomto konkrétnom prípade išlo o menšinu, poľskú menšinu žijúcu v tejto krajine. Táto udalosť sa týka Európskej únie nielen preto, že ide o menšinu, ktorá má svoje národné korene v krajine Európskej únie, ale aj preto, že hovoríme o vážnom porušovaní ľudských práv menšín, a z toho dôvodu by náš postoj bol rovnaký bez ohľadu na to, či by išlo o poľskú alebo inú menšinu.

Hovoríme o porušovaní ľudských práv ako súčasti všeobecných práv, preto nejde o záležitosť, ktorá by si nutne vyžadovala reakciu Európskej únie len preto, že sa tento prípad týka poľskej menšiny. Rovnaký názor by sme mali vyjadriť aj keby išlo o inú menšinu, pretože všetky ľudské práva sú nedeliteľné a všeobecné.

Podľa môjho názoru by na chyby režimu a porušovanie ľudských práv nemali doplácať občania štátu.

Preto sme presvedčení, že pre Bielorusko má zotrvanie vo Východnom partnerstve veľký význam. Dôležitá je aj skutočnosť, ktorú spomínala pani komisárka Georgievová v súvislosti so vzájomnými kontaktmi medzi ľuďmi. To všetko je dôležité a rovnako dôležité je, samozrejme, aj to, ako mnohí z vás povedali, aby sme bieloruským orgánom nepretržite, jasne a priamo vyjadrovali náš jednoznačne kritický a odmietavý postoj k porušovaniu ľudských práv.

Touto záležitosťou sa, mimochodom, bude zaoberať vysoká predstaviteľka pani Ashtonová, keďže situáciu sleduje v úzkej spolupráci s predsedom pánom Buzekom, ktorý dnes vedie rozpravu. Pani Ashtonová plánuje na riešenie tohto problému využiť aj nadchádzajúcu inauguráciu pána Janukoviča v Kyjeve, na ktorej by sa mal zúčastniť aj pán Lukašenko. O tomto probléme bude neskôr rokovať Výbor pre zahraničné veci Európskej únie, pretože ide o veľmi dôležitú záležitosť. Preto som rád, že sme dnes mohli o tomto probléme v Parlamente v krátkom čase rokovať.

Kristalina Georgieva, členka Komisie. – Vážený pán predseda, predovšetkým by som chcela poďakovať poslancom za diskusiu v tomto Parlamente a zároveň by som chcela uviesť štyri pripomienky.

Po prvé, rešpektovanie ľudských práv je bezpodmienečným základom vonkajších vzťahov Európskej únie a pilierom, na ktorom sú postavené rokovania so všetkými krajinami, Bielorusko nevynímajúc.

Po druhé, úroveň demokracie v Bielorusku je v poslednej dobe veľmi nízka, ale jej úpadok sa nezačal minulý týždeň. Začal niekedy v polovici roku 2009 a táto skutočnosť viedla Radu ministrov EÚ v novembri 2009 k tomu, aby požiadala Komisiu o vypracovanie návrhu takzvaného „spoločného predbežného plánu“ na podporu zavedenia reforiem v Bielorusku. Útvary Komisie pripravili návrh spoločného predbežného plánu reforiem. Teraz ho má vysoká predstaviteľka, ktorá určite rada zohľadní odporúčania vyšetrovacej misie, ktorú Parlament začína zajtra.

Po tretie, pri spätnej väzbe na spoločný predbežný plán a vzhľadom na jeho ukončenie by pani vysoká predstaviteľka mala brať do úvahy posledné udalosti.

Na záver mi dovoľte uviesť posledný, štvrtý bod. V druhej polovici 80. rokov začala v bývalom Sovietskom zväze perestrojka, ktorá umožnila mnohým ľuďom – vrátane mňa – využiť výmeny študentov a pracovníkov. Dostala som sa na Londýnsku ekonomickú školu. To zásadným spôsobom zmenilo môj pracovný život. Určite som mohla byť viac nápomocná a užitočná pre vlastnú krajinu.

Sme pevne presvedčení, že otvorením demokratických kanálov pre krajiny pod represívnym režimom môžeme my Európania pomôcť týmto krajinám, a ako som povedala – a znovu to zopakujem –, chcem zdôrazniť význam a užitočnosť vzájomných medzilľudských kontaktov, význam podpory obchodu, význam toho, aby sme sa napriek mnohým ťažkostiam a veľmi nešťastnému správaniu sa voči menšinám, ktoré odsudzujeme, naďalej zaoberali Bieloruskom s cieľom zvýšiť šance bieloruských občanov dostať sa na cestu, ktorá ich privedie do slobodného sveta a spojí ich s Úniou. Zároveň chcem zopakovať výzvu, aby sme naďalej pokračovali týmto smerom.

Predseda. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční počas schôdze nasledujúci mesiac.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Sebastian Valentin Bodu (PPE), písomne. – (RO) Bieloruská republika je jedným z európskych štátov, pre ktoré účasť vo Východnom partnerstve Európskej únie znamená vo vývoji bilaterálnych vzťahov, ako aj vo vývoji vzťahov medzi Bieloruskom a všetkými členskými štátmi EÚ dôležitý krok vpred. Toto partnerstvo považujeme za pozitívny nástroj na uskutočnenie zmien v Bieloruskej republike a dôraz v tomto mechanizme musíme klásť aj na postavenie občianskej spoločnosti v tejto krajine, pretože občianska spoločnosť zohráva dôležitú úlohu pri uplatňovaní zásad právneho štátu. Občianska spoločnosť udržiava najmä transparentnosť mechanizmu partnerstva a pomáha zlepšovať spoluprácu medzi Bieloruskom a EÚ. Okrem toho musí mať občianska spoločnosť ako súčasť partnerstva zaručenú účasť vo všetkých kľúčových procesoch (platformy, výbory atď.), ako aj vo verejnej kontrole týchto procesov. Bieloruská občianska spoločnosť musí mať možnosť podieľať sa na návrhoch programu spoločnosti, čo povedie k sociálnemu, hospodárskemu a demokratickému pokroku v Bielorusku. Preto je potrebné podporiť intenzívne rokovania medzi zástupcami občianskej spoločnosti a vládou.

Filip Kaczmarek (PPE), písomne. – (PL) Nedávny prípad represie aktivistov poľskej menšiny v Bielorusku predstavuje iba časť oveľa širšieho problému. Bieloruské orgány netolerujú žiadnu nezávislosť. Myšlienku občianskej spoločnosti nechcú uznať a neuznávajú. Akýkoľvek prejav nezávislosti sa považuje za politickú opozíciu. Preto nejde o vnútorný konflikt v mimovládnej organizácii ani o poľsko-bieloruský konflikt. Ide skôr o vyjadrenie jednotného postoja bieloruských orgánov, ktoré sa snažia zabrániť liberalizácii a demokratizácii. Škoda, že v Poľsku existujú politické sily, ktoré sa snažia využiť situáciu na dosiahnutie vlastných špecifických cieľov a udalosti v Bielorusku využívajú na diskreditáciu politiky poľskej vlády. Politici, ktorí sa správajú takto, celkom isto nechápu, že robia presne to, čo Lukašenko očakáva. Jeho záujmom je polarizovať a rozdeliť verejnú mienku v Poľsku a v Európe. Odmietnutie poľskej a európskej politiky voči Bielorusku je zneužitím slobody a má nepriaznivý vplyv na účinnosť spoločných opatrení na dosiahnutie slobody a demokracie v Bielorusku. Ďakujem vám.

19. Peking +15 – Akčná platforma OSN pre rodovú rovnosť (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu je rozprava o týchto témach:

– otázka na ústne zodpovedanie pre Radu: Peking +15 – Akčná platforma OSN pre rodovú rovnosť, ktorú Rade predkladá pani Svenssonová v mene Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (O-0006/2010 – B7-0007/2010), a

– otázka na ústne zodpovedanie pre Komisiu: Peking +15 – Akčná platforma OSN pre rodovú rovnosť, ktorú Rade predkladá pani Svenssonová v mene Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (O-0007/2010 – B7-0008/2010).

Eva-Britt Svensson, autorka. – (SV) Téma práv žien ma v mojom programe stále popredné miesto, a preto ma mimoriadne teší, keď sa stávajú centrom aj našich diskusií tu v pléne, ako je to aj dnes. Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť prijal uznesenie, ktoré predstavuje pozíciu Parlamentu k pekinskej platforme. Chcela by som všetkým kolegom vo výbore veľmi pekne poďakovať za ich dobrú spoluprácu.

Platforma prijatá v roku 1995 v rámci Organizácie Spojených národov bola historicky dôležitým krokom. Prijatá akčná platforma bola prvým globálnym dokumentom tohto typu. Zaoberala sa celkovým pohľadom na podmienky a práva žien. OSN má dlhú a významnú tradíciu v oblasti ľudských práv a deklaráciu prijala už v roku 1948.

Všeobecná deklarácia pozostáva z 30 článkov, z ktorých sa často cituje. Už v tejto deklarácii sa uvádza, konkrétne v jej článku 2, že každý má všetky práva a všetky slobody bez akéhokoľvek rozlišovania, pričom sa výslovne spomína faktor pohlavia. V rámci EÚ má otázka rovnosti medzi ženami a mužmi jasný základ v zmluvách aj v Charte základných práv.

Výbor sa zhodol na význame pekinskej platformy a na potrebe konkrétnejšie sa v rámci EÚ venovať systematickému monitorovaniu vývoja a zaisteniu toho, aby sme smerovali k väčšej rovnosti v každej oblasti. Nový Európsky inštitút pre rodovú rovnosť, ktorý má sídlo vo Vilniuse, bude pre nás prostriedkom na získanie pomoci pri tejto práci, pričom nám zároveň poskytne prieskum toho, ktoré politické opatrenia sú najefektívnejšie. Existuje totiž mnoho oblastí, z ktorých nemáme potrebné fakty a vedomosti.

Podporujem návrh na európsky ochranný príkaz, ktorý na moju veľkú radosť predložilo španielske predsedníctvo. Pekinská platforma obsahuje mnoho oblastí, ktoré sú mimoriadne dôležité, ak chceme dosiahnuť pokrok. Ide o oblasti, ako napríklad chudoba, ktorá v prvom rade postihuje ženy, neprimeraný prístup k zdravotnej starostlivosti pre ženy, násilie páchané na ženách vo všetkých jeho podobách a nerovnosť v hospodárskych štruktúrach a v hospodárskej politike.

Ako viete, do New Yorku má pociestovať delegácia ôsmich poslancov EP, ktorá tam bude zastupovať Európsky parlament. Budeme sledovať diskusie a rokovania, ktoré sú súčasťou hodnotenia toho, kam svet pokročil za 15 rokov pri dosahovaní cieľov tejto platformy. Uznesenie, ktoré budeme prijímať zajtra, vezmeme so sebou do New Yorku. Je to pre nás dôležité mať ho so sebou.

Výbor prijal jeden odsek hovoriaci o tom, že sexuálne a reprodukčné zdravie a sexuálne a reprodukčné práva sú súčasťou práv žien a že tieto sa musia v Európe aj globálne zlepšiť. Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) požiadal o samostatné hlasovanie o tomto odseku. Všetci vieme, že keď ľudia požadujú samostatné hlasovanie o odseku, je to preto, že je to mimoriadne dôležité a že práve preto nechcú, aby sa o ňom hlasovalo spoločne so zvyškom uznesenia.

V plnej miere súhlasím so skupinou PPE, že odsek 9 je kľúčový. Obávam sa však, že chcú zamietnuť tento odsek, čo by som považovala za veľmi poľutovaniahodné. Som si úplne vedomá toho, že poslanci tohto Parlamentu majú rôzne názory a hodnoty, a to je úplne správne. Práve preto vedíme rozpravy a diskusie. Toto znenie je však minimálne a malo by získať podporu od všetkých. Nebol navrhnutý žiadny iný text, ktorý by nahradil odsek 9. Bolo by veľmi nešťastné, keby sme šli do New Yorku s uznesením, ktoré by nehovorilo ani minimálne o tomto základnom probléme, ktorý je napokon mimoriadne kľúčovou témou na globálnej úrovni.

Dúfam a verím, že všetci môžu prijať znenie v jeho terajšej podobe, pretože hovorí len o tom, čo je pre nás všetkých samozrejmé. Počas prípravy sme veľmi úzko spolupracovali s tisícami rôznych žien a organizácií žien, čo poskytlo tomuto dokumentu jedinečný základ.

Diego López Garrido, úradujúci predseda Rady. – (ES) Vážená pani Svenssonová, ďakujem vám veľmi pekne za otázku. Viete, že jednou z kľúčových, centrálnych a prioritných tém španielskeho predsedníctva Rady Európskej únie je rodová rovnosť. Predsedníctvo má skupinu cieľov, ktoré vyjadrujú túto myšlienku rovnosti z hľadiska významu smernice o nediskriminácii, ako aj vo vzťahu k tomu, čo ste spomínali, konkrétne vo vzťahu k boju proti rodovému násiliu a dôležitosti príkazu na ochranu obetí rodového násillia.

Preto som veľmi rád, že tu vidím pani komisárku Redingovú, ktorá zodpovedá za vykonávanie všetkých oblastí súvisiacich s rovnosťou medzi mužmi a ženami zo súdneho hľadiska. Na úvod by som rád ospravedlnil aj neprítomnosť španielskej ministerky pre rovnosť, ktorá sa práve zúčastnila hlasovania o reforme zákona o interrupciách v španielskom senáte. Mimochodom, výsledok bol dobrý, pretože zákon bol práve dnes popoludní prijatý v španielskom parlamente.

Rada Európskej únie vždy schvaľovala rodovú rovnosť a v tejto oblasti vždy podporovala Úniu a OSN. Švédske predsedníctvo vypracovalo správu Peking +15, ktorú španielske predsedníctvo predstaví na 54. zasadnutí Komisie OSN pre postavenie žien, no treba povedať, že napriek veľkému pokroku v tejto oblasti je tu stále veľa práce.

V tomto smere predsedníctvo poukázalo napríklad na potrebu zlepšiť údaje a lepšie využívať ukazovatele, ktoré sme vytvorili v rámci pekinskej platformy. Ako viete, Európska únia vypracovala 12 ukazovateľov na monitorovanie, hodnotenie a vyhodnocovanie skutočnej rodovej rovnosti, aj keď v niektorých prípadoch sa nám ich ešte nepodarilo úspešne navrhnuť, napríklad v oblasti ľudských práv, médií a životného prostredia.

Chcel by som povedať, že španielske predsedníctvo bude v máji organizovať odbornú schôdzu s cieľom diskutovať o ženách a o médiách a stereotypoch, pretože témy súvisiace s médiami tiež patria do právomocí pani komisárky Redingovej.

Na záver by som chcel povedať, že ako všetci vieme, v tejto chvíli existuje jedna veľmi dôležitá téma, a to hospodárska kríza. Tá okrem škôd, ktoré spôsobuje, môže byť aj prekážkou pokroku v rovnosti medzi mužmi a ženami. No paradoxne platí aj to, že práve rodová rovnosť by nám mohla pomôcť prekonať krízu a bojovať proti nej, a to prostredníctvom rodovej rovnosti a rovnakého prístupu k pracovným miestam pre mužov a ženy.

Hovorím teraz veľmi konkrétne o stratégii Európa 2020. Inštitúcie Európskej únie dali jasne najavo, že si želajú, aby stratégia Európa 2020 v sebe obsahovala aj hľadisko súvisiace s rodovou rovnosťou, aby sa téma rovnosti mužov a žien stala tiež súčasťou stratégie.

Vo svojej správe z minulého roka Európsky parlament požiadal Radu a Komisiu, aby do stratégie do roku 2020 zahrnuli aj kapitolu o začlenení rodového hľadiska. 30. novembra minulého roku sa Rada pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a ochranu spotrebiteľa, Rada EPSCO, ktorej neformálne zasadnutie sa práve konalo v Barcelone, tiež vyjadrila, že členské štáty a Komisia musia pracovať tak, aby v rámci svojich kompetencií zaistili začlenenie rodového hľadiska do stratégie do roku 2020 a zohľadnenie všetkých príslušných politických oblastí. Som si preto istý, že to spolu s pracovným programom Komisie, teda hlavným pracovným programom, ktorý bol stále základným nástrojom smerovania tejto stratégie, bude znamenať, že sa toto hľadisko začlení do dokumentu, ktorý nám Komisia prisľúbila na 3. marca k téme stratégie do roku 2020. Dnes o ňom pritom hovorili predseda Van Rompuy a predseda Komisie José Manuel Barroso.

Musíme pokračovať v práci, musíme ďalej presadzovať politiky v oblasti rodovej rovnosti. Nie je to pritom len otázka spravodlivosti, ale aj otázka jednotnosti s duchom Európskej únie, aby aj naďalej mohla byť na svete referenčnou hodnotou pre rovnosť medzi mužmi a ženami.

Viviane Reding, *podpredsedníčka Komisie*. – (FR) Vážený pán predseda, je pre mňa česť, že môj prvý prejav počas hodiny otázok v Parlamente bude odpoveď na otázky týkajúce sa žien. Ako komisárka pre základné práva si naozaj myslím, že téma základných práv prepojených s rovnakým zaobchádzaním so ženami a mužmi je jedna z najdôležitejších a zároveň aj najstarších. Navyše si s veľkým dojatím spomínam, ako som pred viac než 15 rokmi ako mladá luxemburská poslankyňa EP pripravovala Pekinskú akčnú platformu v Luxemburgu. A teraz sme v Európskom parlamente, aby sme pripravili jej pokračovanie. Vraciame sa späť na úvod.

Nemusím zdôrazňovať, lebo to všetci viete, že rovnosť medzi ženami a mužmi patrí medzi základné hodnoty Európskej únie, a v tejto oblasti môžete rátať s trvalým záväzkom Komisie.

V priebehu tohto roka predstavím novú stratégiu Komisie v oblasti rodovej rovnosti, ktorá bude nadväzovať na existujúci plán rovnosti na roky 2006 – 2010. O niekoľko dní, keď sa v Organizácii Spojených národov začne 54. zasadnutie Komisie OSN pre postavenie žien pripomínajúce 15. výročie Peking, vyšle Európsky parlament veľmi dôležitú delegáciu. Aj ja sama sa zúčastním na tomto zasadnutí spoločne s predsedom Rady a bude to naša premiéra. Počas plenárneho zasadnutia obaja vystúpime s prejavom. Domnievam sa, že aj to je veľmi silný symbol.

Zároveň to bude príležitosť na medzinárodnej úrovni zmerať pokrok dosiahnutý v dvanástich akčných oblastiach, ktoré boli identifikované v Pekingu, ale aj odhaliť pretrvávajúce nerovnosti, pretože aj keď sa dosiahol úspech, vždy pred nami stojí veľa úloh. Navyše treba povedať, že Európska únia podporuje a naďalej bude podporovať prácu Organizácie Spojených národov, či už ide o pokračujúcu reformu inštitucionálnych mechanizmov, alebo o vytvorenie subjektu zaoberajúceho sa rodovou rovnosťou v rámci OSN.

Európska únia je tiež vplyvným zástancom rozvoja, konkrétne v súvislosti s rozvojovými cieľmi tisícročia zaistujúcimi významné miesto pre 50 % občanov, ktorí globálne prispievajú k tomuto rozvoju. Všetci veľmi dobre vieme, že bez účasti žien by k rozvoju nedošlo. Rovnaké zaobchádzanie so ženami a mužmi preto tvorí v Komisii horizontálnu politiku, ktorú nevykonáva len komisár zodpovedný za túto oblasť, ale aj ostatní komisári v rámci ich zodpovedností, a to v oblastiach súvisiacich s politikami v rámci Európskej únie, ako aj jej vonkajšími politikami a najmä s politikami v oblastiach spolupráce a rozvoja.

Všetci vieme, že vytvorenie Pekinskej akčnej platformy predstavovalo veľký krok vpred. Po jej prijatí sa po Európskej únii začalo šíriť začleňovanie rodovej rovnosti. Takýto signál bol vyslaný v Pekingu. Vplyv bol naozaj pozoruhodný, ak vezmeme do úvahy, že vo všetkých našich členských štátoch už politiky v oblasti rovnosti nie sú obmedzené na zacielené akcie, ale odteraz sú začlenené do všetkých zodpovedajúcich politík.

Pekinská akčná platforma nám tiež umožnila sledovať pokrok dosiahnutý v súvislosti s rovnosťou na základe ukazovateľov, ktoré vypracovala Rada pre väčšinu z akčných oblastí. Existuje dvanásť akcií a deväť ukazovateľov. Sme veľmi hrdí na výsledky, ale ešte vždy treba vytvoriť tri ukazovatele. Domnievam sa, že Rada je odhodlaná urobiť to prijatím záverov s cieľom napredovať a vytvoriť tieto zostávajúce ukazovatele.

15. výročie Pekinskej akčnej platformy. Švédske predsedníctvo zvažovalo, čo sa v EÚ urobilo pre rovnosť. Rada prijala určité závery a Parlament predstaví tieto dokumenty, ktoré, samozrejme, budú mať miesto aj v rámci všetkých ďalších politík, ktoré Európska únia pripraví.

Obaja predsedovia práve vyjadrili svoje názory na stratégiu Európa 2020. Je len prirodzené, že v tomto systéme, ktorý Európu zase posunie vpred, budú ženy zohrávať veľmi osobitnú úlohu, najmä v čase, keď je zamestnaných stále menej ľudí. V skutočnosti vlastne už ani nemáme na výber: potrebujeme ženy pre hospodársky rozvoj. Už to dokonca nie je len otázka rodovej rovnosti, ale je to otázka hospodárskej politiky. V tejto veci preto nemáme žiadnu inú možnosť. Potrebujeme ženy, ak chceme, aby Európa prekonala svoje problémy, a tieto nové ukazovatele nám, samozrejme, pri tom pomôžu. V rámci skupiny na vysokej úrovni sme pripravili pracovný program, ktorý nám umožní monitorovať existujúce ukazovatele a vytvoriť ukazovatele, ktoré treba zaviesť. Prirodzene, že nám pri tejto úlohe bude pomáhať Európsky inštitút pre rodovú rovnosť, ktorý bude natrvalo zriadený vo Vilniuse od budúceho týždňa, čo je ďalším symbolom presne v tom istom čase, ako sa koná zasadnutie v New Yorku.

Pán predseda, po svojom návrate z New Yorku vás navštívim, aby sme prediskutovali stratégiu Komisie v oblasti rovnosti. Urobíme to spolu. Urobíme to pre 50 % našich obyvateľov, pre 50 % našich občanov a uspejeme.

PRESEDÁ: PÁN SCHMITT

podpredseda

Christa Klaß, *v mene skupiny PPE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, Svetová konferencia o ženách budúci týždeň v New Yorku nám dá príležitosť upriamiť pozornosť spoločnosti na celom svete na otázku rovnosti mužov a žien. Pri tom určite kriticky preskúmame našu aktuálnu pozíciu z pohľadu toho, čo sme dosiahli a čo stále chceme dosiahnuť. Výzva na rovnosť, rozvoj a mier na Svetovej konferencii o ženách, ktorá sa konala 15. júna 1995 v Pekingu, je stále konkrétnym vyhlásením našich dnešných cieľov, a to aj v Európe.

Sme na správnej ceste a cieľ máme pevne pred sebou. Musíme však priznať, že cesta nie je ľahká, že sú na nej zápchy, prekážky a niekedy aj jednosmerné cesty. Musíme neustále znovu definovať trasu a vždy mať pritom cieľ pevne na dohľad. Jedno staré nemecké príslovie hovorí: „Všetky cesty vedú do Ríma.“ Počas hľadania správnej spoločnej cesty vás preto všetkých vyzývam, aby sme našli viac spoločného.

Politika v oblasti rodovej rovnosti nemôže a nesmie byť predmetom hlasovania a tesných, vynútených väčšín. Naša skupina udeľuje slobodu pri rozhodovaní o tejto veci, a preto by sme chceli rozdeliť hlasovanie, pani Svenssonová. Rovnosť sa musí stať spôsobom myslenia. Vyžaduje to ohľaduplnosť a vyžaduje to schopnosť presvedčania. Pani Svenssonová sa vo svojom uznesení dotkla mnohých otvorených rán. Stále existuje veľa nedokončených vecí, ktoré treba riešiť, a boli už spomínané. Je to myslenie bez stereotypov, rovnaká mzda za rovnakú prácu, chudoba medzi ženami, násilie páchané na ženách a starnúca spoločnosť, ktorá zasahuje najmä ženy. Pre nás sú to v tomto uznesení absolútne kľúčové otázky, ktoré chceme riešiť.

Vyhlásenia o úmysloch veľmi nepomáhajú. Len samotný zoznam mnohých uznesení, stratégií a paktov zaberá v správe pani Svenssonovej dve strany. Pre našu skupinu je veľmi dôležité, že kedykoľvek sa hovorí o rovnosti, spomínajú sa muži aj ženy – a to rovnocenne –, a dúfame, že konferencia nadväzujúca na Peking bude mať za následok, že pokročíme o ďalší krok smerom k väčšej rovnosti.

Zita Gurmai, *v mene skupiny S&D*. – Vážený pán predsedajúci, v roku 2010 si budeme pripomínať 15. výročie spustenia Pekinskej akčnej platformy. Toto je chvíľa úvah, keď musíme nielen vyhodnotiť to, čo sme doposiaľ dosiahli, ale rozmýšľať aj o nových spôsoboch dosahovania cieľov stanovených v roku 1995.

Začiatok bol presvedčivý: v roku 1995 sme dosiahli globálny konsenzus, podľa ktorého sú ženy a muži rovní zo všetkých hľadísk, a to aj politického, hospodárskeho, právneho a sociálneho. Aj napriek tomuto konsenzu sú však výsledky menej povzbudivé. Mnohé z cieľov Pekinskej akčnej platformy majú ešte stále ďaleko od ich naplnenia. V mnohých krajinách ženy stále nemajú dostatočné práva a chudoba má ženskú tvár.

Okrem toho dokonca aj v 21. storočí vidíme aj v rozvinutých krajinách znovu debaty o určitých základných témach a spochybňovanie už stanovených práv, ako sú napríklad práva na sexuálne a reprodukčné zdravie. Som veľmi rada, že Európsky parlament nenasleduje takéto trendy, ale práve naopak vyjadruje svoju zaviazanosť voči týmto základným právam. No politické debaty a konzervatívne útoky na ľudské práva sú však predsa len alarmujúce a jasne poukazujú na to, že boj za práva žien sa ešte zďaleka neskončil.

Nemyslím si, že by v otázke ľudských práv mohol rozhodovať kompromis. Nesmieme sa uspokojiť s najnižšou spoločnou úrovňou. Ak teda pôjdeme o niekoľko dní do New Yorku, musíme sa usilovať o to, aby všetky

ženy mali rovnaké práva a aby boli tieto práva chránené. Osobne to budem robiť pod heslom „Moje telo, moje právo“, ktoré musíme šíriť medzi všetky ženy sveta.

Antonyia Parvanova, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, keď sa pozrieme na to, čo sa urobilo od prijatia vyhlásenia akčnej platformy v Pekingu pred 15 rokmi, nemožno poprieť, že ešte zostáva veľa práce. Sme stále ďaleko od strategických cieľov z Pekingu. Nerovnosť a rodové stereotypy pretrvávajú vo všetkých regiónoch sveta, a to aj v Európskej únii. Ak chceme pokročiť v tejto oblasti, je potrebné mať spoľahlivé a porovnateľné údaje o pekinských ukazovateľoch na vnútroštátnej úrovni aj úrovni EÚ. Okrem toho musíme zabezpečiť, aby sa tieto ukazovatele včas monitorovali tak, aby sa dala aktualizovať naša stratégia EÚ v oblasti rodovej rovnosti.

Tu v Európe máme stále čo riešiť.

Zoberme si situáciu na pracovnom trhu. Musíme vyplniť rozdiely v odmeňovaní mužov a žien a zároveň sa pozrieť na miesto a zastúpenie žien vo vedúcich pozíciách vo verejných aj súkromných organizáciách.

Pri hlbšom skúmaní sociálnych hľadísk zistíme, že nerovnosti a diskriminácia, ktoré ovplyvňujú ženy, vedú zväčša k vylúčeniu a chudobe. Chudoba je najväčším a jediným faktorom ovplyvňujúcim zdravie. Feminizácia chudoby má skutočný dosah na fyzické a duševné zdravie žien.

Ženy žijúce v menšinách zažívajú chudobu, vylúčenie a diskrimináciu. Ich potreby sú vo veľkej miere neznáme, ignorované a nevypočuté. V prípade rómskych žien môže byť priemerná dĺžka života o 10 rokov kratšia než u žien, ktoré sú súčasťou väčšinového obyvateľstva. Úmrtnosť dojčiat je troj- až štvornásobne vyššia než u väčšinového obyvateľstva.

Na otázky diskriminácie, vylúčenia a chudoby sa treba dívať aj z pohľadu starnúceho obyvateľstva. Rozdiely v priemernej dĺžke života medzi ženami a mužmi budú mať za následok narastajúce hospodárske a sociálne problémy pre osamelé staršie ženy. Ide o nový rozširujúci sa jav, ktorý je závažný a ktorý treba podrobne preskúmať a primerane riešiť.

Na záver by som vás, pani komisárka, chcela rozhodne podnietiť k tomu, aby ste predložili smernicu o násilí páchanom na ženách. Všetci vás v tom podporíme.

Nicole Kiil-Nielsen, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) V roku 2006 OSN priznala, že hlavnými obeťami zmeny klímy bolo najzraniteľnejšie a najchudobnejšie obyvateľstvo. Skutočnosť je taká, že v oboch týchto kategóriách majú väčšinu ženy.

V subsaharskej Afrike, kde sú ženy už teraz diskriminované, pokiaľ ide o prístup k zemi a jej ovládanie, sa napríklad v dôsledku sucha rozširuje nedostatok obrábateľnej zeme, čo ešte viac obmedzuje ich prostriedky na prežitie.

Posledná správa predpokladá, že v roku 2050 miliarda ľudí utečie preč z nehostinného prostredia. Strata bezpečnosti týchto klimatických migrantov, ktorí sú donútení hľadať si útočisko v dočasných táboroch, zvyšuje úroveň ohrozenia žien.

Musíme však priznať, že za posledných 15 rokov ani jeden európsky legislatívny text o životnom prostredí neobsahoval rodové hľadisko.

V mene Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie preto vyzývam Európsku úniu a jej členské štáty, aby otázku rovnosti žien a mužov zahrnuli do všetkých hodnotení vplyvov, právnych predpisov a politík týkajúcich sa životného prostredia.

Marina Yannakoudakis, v mene skupiny ECR. – Vážený pán predsedajúci, je to menej než 100 rokov, čo ženy v Spojenom kráľovstve získali právo hlasovať. Boj za práva žien nie je novým javom a chcem vzdať poklonu všetkým organizáciám žien na celom svete, ktoré stále bojujú za rovnosť medzi ženami a mužmi.

Ženy chcú mať možnosť nezávisle sa rozhodovať o svojom pracovnom či rodinnom živote, zvoliť si prácu v tradične mužských povolaniach alebo rovnocennú možnosť starať sa o deti a pracovať doma. Skutočne potrebujeme dať ženám ich práva. Ako konzervatívci veríme vo voľbu a s touto voľbou aj vo flexibilitu pre ženy a tým aj v rovnosť.

Prispievame nezámerne k tomu, aby možnosti zamestnania pre ženy boli horšie, tým, že žiadame, aby podniky zabezpečovali práva, ktoré v dnešnej hospodárskej atmosfére ponúknuť nemôžu? Alebo odrádzame ženy od toho, aby zostali doma s deťmi, pretože si to ako spoločnosť vážime menej ako pracovisko?

Pani komisárka správne povedala, že musíme dostať ženy z recesie a späť do práce. A ja k tomu dopĺňam, že musíme zabezpečiť pracovné miesta v malých podnikoch, čo nám pomôže pri dosahovaní tohto cieľa. Nadmernou snahou upraviť všetko právnymi predpismi riskujeme zánik malých podnikov, čo zase obmedzí samotné voľby pre ženy, za ktoré bojujeme, a potom aj rovnosť, ktorú si zaslúžia.

Mara Bizzotto, v mene skupiny EFD. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v správe švédskeho predsedníctva o Pekingu nie je ani najmenšia zmienka o situácii žien v iných než západných štátoch Európy. To znamená, že problém neexistuje alebo ho nechceme vidieť. Avšak súčasná situácia moslimských žien na svete je tragická, a to aj v Európe.

Ak teda západný feminizmus zažíva krízu identity, je to preto, lebo móda multikulturalizmu nás mnohých viedla k snahe vyhýbať sa riešeniu týchto problémov, ktoré sú pritom jadrom boja mnohých moslimských žien v Európe a na svete.

Nechajme teda multikulturalizmus a politickú správnosť tam, kde sme ich našli, a prijmime novú úlohu: európski muži a ženy musia teraz, nie neskôr podporiť moslimské ženy v Európe v ich boji za emancipáciu, a tak pomôcť aj tým hnutiam na svete, ktoré sa vyjadrujú proti islamskému fundamentalizmu.

Chceme bojovať, aby sme zaistili, že ženy v Európe budú oslobodené od takého symbolu duchovnej smrti, akým je burka? Sme pripravení diskutovať o zhoršujúcich sa podmienkach žien v moslimských spoločnostiach Európy?

Ak duch rozpravy o týchto témach prevládne nad mlčaním, budeme mať silu podporiť príčinu oslobodenia žien na svete od islamského útlaku.

Edit Bauer (PPE). – (HU) Pätnásť rokov po prijatí pekinskej platformy by sme mohli a zrejme aj mali hovoriť o mnohých veciach. No ja by som radšej hovorila o našej úlohe. V rukách máme jeden nástroj, a to tvorbu zákonov. Za tých 15 rokov sa veľa stalo v členských štátoch aj na úrovni EÚ. Vykonal sa veľký krok, zväčša v dôsledku prijatia protidiskriminačných zákonov. Predstavovalo to významný krok vpred smerom k nastoleniu rovnakých príležitostí. No nepochybne nemôžeme byť spokojní s právnymi predpismi Spoločenstva a často dokonca ani členských štátov, pretože často vidíme dôkaz ich neúčinnosti. Situácia sa často zmení len veľmi málo, keď tieto zákony nadobudnú platnosť. Ako príklad môžeme uviesť rozdiely v odmeňovaní medzi ženami a mužmi. Viac než 30 rokov zákon zakazuje diskrimináciu na základe rodovej príslušnosti, no napriek tomu sa tieto rozdiely za posledných 10 rokov sotva zmenili, pričom niekedy je trend dokonca opačný.

Prístup k týmto právam je osobitným problémom, pretože zákonné prostriedky nápravy sú mimoriadne drahé a komplikované. Orgány zodpovedné za presadzovanie rovnakého zaobchádzania, ktorým bol zverený dohľad v rámci protidiskriminačných právnych predpisov v členských štátoch, sú zvyčajne slabo vybavené a v dôsledku nedostatku zdrojov sú ich právomoci často obmedzené na poskytovanie informácií a rád. Dúfame, že tento rok budeme mať aj šancu preskúmať efektívnosť zákonov, ktoré tu formulujeme a prijímame. Je zrejme, že nie všetko sa dá riešiť legislatívne. Stereotypy je ťažké zmeniť, no aj tak musíme uznať, že účinnosť našich zákonov stojí a padá na tom, či v tom uspejeme. Jedna veta na záver: niekedy určite stojí zato pozrieť sa späť na cestu, ktorú sme prešli, no musíme jasne vidieť aj to, kam smerujeme. Vkladáme veľké nádeje do prepracovanej stratégie do roku 2020, ako aj do zmeny znenia stratégie o rovnakých príležitostiach.

Edite Estrela (S&D). – (PT) Veľmi ma potešili vaše slová. Poskytli ste nám pozitívne správy a potvrdili ste svoju vôľu konať. Naozaj treba urobiť veľa, pretože 15 rokov po Pekingu, žiaľ, stále vidíme, že výsledky majú len veľmi malý význam. Ženskú tvár má naďalej nielen chudoba, ale aj negramotnosť, nezamestnanosť a nízke platy. Diskriminácia v rámci prístupu k vzdelaniu a zdravotnej starostlivosti naďalej existuje. Ženy sú hlavnými obeťami obchodovania s ľuďmi a fyzického, sexuálneho a psychologického násillia. Ženy majú nedostatočné zastúpenie v politike a vo vedení spoločností alebo, inak povedané, sú vylúčené z prijímania politických a hospodárskych rozhodnutí.

Okrem toho vieme, že ak majú byť politiky v oblasti rovnosti primerané a účinné, diagnóza musí byť spoľahlivá, založená na porovnateľných štatistických údajoch, ktoré budú rozdelené podľa pohlavia. Práve to potrebujeme, ak chceme zistiť správnu diagnózu a potom realizovať správne opatrenia.

Teresa Jiménez-Becerril Barrio (PPE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, chcela by som povedať, že som neprišla do Parlamentu zatlieskať úplne novému zákonu o interrupciách v Španielsku.

To, čo ma trápi, je ľudský život, a zaujímajú ma hlavne ženy, ktoré tu chcem obhajovať, ktorých životy sú v ohrození v dôsledku rodového násillia. Som tu, aby som im ponúkla priestor, v ktorom môžu žiť slobodne a bezpečne.

Parlament vo svojom uznesení z 2. februára 2006 odporučil, aby členské štáty prijali nulovú toleranciu voči všetkým formám násillia páchaného na ženách a aby prijali všetky potrebné opatrenia na zaistenie lepšej ochrany obetí.

Štokholmský program, ktorý bol prijatý tu v Parlamente, stanovil priestor slobody, spravodlivosti a bezpečnosti pre všetkých európskych občanov, pričom boj proti rodovému násilliu sa považoval v rámci tohto programu za prioritu. Tým vyjadroval moju žiadosť na španielske predsedníctvo, aby počas svojho mandátu presadilo európsky ochranný príkaz pre obeť rodového násillia s cieľom zaistiť, že sa obetiam týchto zločinov dostane tá istá úroveň ochrany vo všetkých členských štátoch.

V Európe bez hraníc by bez hraníc mal byť aj boj proti rodovému násilliu a členské štáty by mali usilovne pracovať na harmonizácii svojich právnych predpisov tak, aby boj proti zlému zaobchádzaniu so ženami prekonal legislatívne prekážky a aby sme napokon mohli chrániť životy žien a ich detí aspoň v Európskej únii.

Vyzývam preto Komisiu a Radu, aby urobili všetko potrebné a všetko, čo je v rámci ich právomocí, aby posunuli vpred európsky ochranný príkaz pre obeť, ktorý je veľmi účinným nástrojom na zaistenie toho, že tí, ktorí nerešpektujú dôstojnosť žien a ich práva na slobodný a bezpečný život, nezostanú nepotrestaní.

Iratxe García Pérez (S&D). – (ES) Vážený pán predsedajúci, ... (*Začiatok prejavu nie je dostupný z technických dôvodov.*) ... 30 000 žien spojilo svoje hlasy, nápady a plány, aby sa začalo smerovať k spravodlivejšej a rovnejšej spoločnosti. Prišli z rôznych miest, z obrovského počtu ideológií a kultúr, no spojil ich cieľ bojovať za uznanie práv na rovnosť a spravodlivosť, za sociálnu a politickú účasť žien, za podieľanie sa na zodpovednostiach, za práva na sexuálne a reprodukčné zdravie.

Dnes sú tieto ciele ešte aktuálnejšie než kedykoľvek predtým, a preto je pred nami ešte stále dlhá cesta. Toto uznesenie preto otvára základné otázky, ako napríklad potrebu, aby Európska komisia vypracovala svoju stratégiu monitorovania pracovného programu, pevné prepojenie na pekinskú platformu a podporu politík v oblasti rodovej rovnosti, nezabúdajúc na rodové hľadisko v legislatívnych procesoch.

Je dôležité, aby sme nezabudli, že pokiaľ ide o politiky v oblasti rovnosti, Európa by dnes mohla byť referenčnou hodnotou pre zvyšok sveta, no pri našej práci a úsilí musíme pamätať na všetky ženy mimo Európy, ktoré nemajú absolútne žiadne základné práva.

Pre ne a pre ženy Európy musíme tvrdo pracovať.

Mariya Nedelcheva (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, chcela by som zablahoželať pani Svenssonovej k vypracovaniu tohto uznesenia o Akčnej platforme Organizácie Spojených národov pre rodovú rovnosť.

Nerovnosti medzi ženami a mužmi až dodnes pretrvávajú v mnohých oblastiach. Myslím tým zamestnanosť, kde rozdiely v odmeňovaní bijú do očí a kde je stále ťažké zladit' rodinný a pracovný život. Mohla by som uviesť mnohé ďalšie prípady.

Aj napriek snahe bojovať proti nerovnosti medzi ženami a mužmi sa nepodarilo úplne splniť ani jeden z cieľov Akčnej platformy Peking +15. Nie je to však otázka stále ďalšieho predefinovania cieľov na tomto mieste, pretože ich dobre poznáme. Musíme skôr znovu uvažovať o opatreniach, ktoré sme zaviedli na ich dosiahnutie.

Preto mi pripadá zásadné, aby Európska únia objasnila svoju stratégiu v rámci cieľov Akčnej platformy OSN so zameraním sa na tri hlavné oblasti. Naša stratégia sa musí zaoberať krátkodobým, strednodobým a dlhodobým hľadiskom.

Z krátkodobého hľadiska treba podrobne preskúmať všetky citlivé oblasti v súvislosti s hospodárskou a finančnou krízou. Ide o definovanie presných ukazovateľov, ktoré nám umožnia vyhodnotiť a merať dosah krízy na zamestnanosť a ekonomickú situáciu žien. Tieto ukazovatele sa musia zameriavať na hospodárske, sociálne a environmentálne aspekty.

Zo strednodobého hľadiska je úlohou na národnej úrovni pravidelne monitorovať a aktualizovať štatistické údaje, ktoré máme. Práve preto je potrebné vykonávať pravidelnú revíziu skupiny ukazovateľov, ktoré už

sú vytvorené v rámci Pekinskej akčnej platformy, ako úlohu, ktorá bude zodpovedať daným politickým, hospodárskym a sociálnym súvislostiam. Zohľadnenie týchto dvoch aspektov nám poskytne jednotnosť, ktorú na európskej úrovni potrebujeme na dosiahnutie našich spoločných cieľov.

A napokon z dlhodobého hľadiska musíme zaistiť začlenenie politik v oblasti rodovej rovnosti, ale aj podporovať výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi a, samozrejme, zaistiť, aby bol plán Európskej komisie v súlade s dosiahnutým pokrokom.

Prijatím tejto štruktúry na troch úrovniach značne zvýšime naše šance konečne zrealizovať naše hlavné ciele.

Silvia Costa (S&D). – (IT) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, platforma Peking +15 tento rok čelí finančnej a hospodárskej kríze a kríze zamestnanosti, ktoré majú negatívny vplyv na životné a pracovné podmienky miliónov žien po celej Európe a po celom svete, ktoré však zároveň môžu predstavovať príležitosť na revidovanie modelov rozvoja, organizácie pracovného trhu a sociálnych politik.

Pri posilnení cieľov platformy Peking +15 musí dať Európska únia v mene žien prednosť politikám zameraným na zabezpečovanie prístupu k environmentálnym zdrojom a úverom vrátane možnosti mikrofinancovania, rovnováhe medzi rodinným a pracovným životom, a to aj prostredníctvom prijatia smernice o rodičovskej dovolenke, politikám v oblasti školení a stimulov pre podniky, ktoré zamestnávajú mladých ľudí a ženy, a v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi pomocou novej smernice, ktorá, ako dúfame, bude založená na uznesení, ktoré bolo počas uplynulej schôdze schválené v Štrasburgu.

No podporu rozvojovej spolupráce musíme zamerať predovšetkým na zabezpečenie práv žien v najchudobnejších krajinách, najmä v afrických štátoch, a vytvárať možnú európsko-africkú alianciu so ženami.

Bolo by dobré – a týmto sa obraciam na pani komisárku a pána predsedu –, ak by európska delegácia v New Yorku podporovala a získala podporu pre kampaň za udelenie Nobelovej ceny za mier ženám Afriky, ktoré by boli symbolicky zastúpené vodcami asociácií aktívne pôsobiace v týchto krajinách poznačených konfliktami a chudobou.

Sylvie Guillaume (S&D). – (FR) Dnes vedíme rozpravu o rovnosti medzi mužmi a ženami. Je to pritom pätnásť rokov po Štvrtej svetovej konferencii o ženách, ktorá sa konala v Pekingu, a zároveň oslavujeme Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu.

Chcela by som poukázať na prepojenie medzi týmito dvomi skutočnosťami, pretože jednoznačne platí, že ženy sú naďalej hlavnými obeťami vo vzťahu k neistote zamestnania. Vo Francúzsku napríklad predstavujú 80 % pracovníkov na čiastočný úväzok, pričom vykonávajú neisté a slabo platené práce. Okrem toho osemdesiat percent žien zarába menej, ako je minimálna mzda, čo napokon znamená, že poberajú dôchodky, ktoré sú na hranici životného minima. A navyše tu je skutočnosť, že priemerné rozdiely v odmeňovaní žien a mužov pretrvávajú na veľmi vysokej úrovni.

Rodová rovnosť preto do istej miery existuje len teoreticky a ženy, ktoré okrem toho naďalej riešia mnoho zodpovedností v rámci rodiny, sú niekedy nútené vykonávať viacero prác pre viacerých zamestnávateľov, pričom aj tak zarobia menej ako muži.

Práve preto musíme rozhodne zaviesť verejné politiky, ktoré budú riešiť konkrétne tieto nerovnosti, a to na pracovnom trhu aj v domácnosti, ako aj systémy sociálneho zabezpečenia, ktoré budú aktívne reagovať na potreby žien. Bez takýchto opatrení zostanú ciele z Pekingu utópiou.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Zásada rodovej rovnosti je pre Európsku úniu veľmi dôležitá v jej úsilí o dosahovanie cieľov rastu, zamestnanosti a sociálnej súdržnosti. Európska únia dosiahla veľký pokrok v realizácii pekinskej platformy, no so súčasnou situáciou nemôžeme byť úplne spokojní. Správa o realizácii pekinskej platformy poukázala na to, že ciele, ktoré stanovuje, sa v Európskej únii zatiaľ nedosiahli. Je veľmi dôležité, aby sa pekinské ukazovatele použili na zapracovanie aspektov rodovej rovnosti do národných reformných programov, ako aj do národných správ o sociálnom zabezpečení a sociálnom začleňovaní. Stále chýbajú dostatočne spoľahlivé a porovnateľné údaje na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ na určenie sociálnych ukazovateľov vrátane chudoby žien, násilia páchaného na ženách a inštitucionálnych mechanizmov. Medzi úlohy Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť patrí aj zaobstaranie porovnateľných údajov. Ciele určené v pracovnom programe tohto inštitútu by mali určite pomôcť zaviesť ukazovatele stanovené v Pekingu. Som presvedčená, že v čase hospodárskej recesie je podstatné posilniť inštitucionálne mechanizmy pre rodovú rovnosť.

PREDSEDÁ: PÁN VIDAL-QUADRAS*podpredseda*

Mairead McGuinness (PPE). – Vážení pán predsedajúci, ďakujem kolegom za ich príspevky do tejto rozpravy.

Nedávno som oslovila skupinu pracovníkov v oblasti verejných služieb na vysokej úrovni, žien, ktoré dosiahli najvyššiu úroveň vo svojej práci a ktoré sa zaujímali o to, ako by mohli postupovať ďalej. Chcela by som túto rozpravu trochu otočiť. Myslím si totiž, že trávime veľa času snahou pretlačiť ženy do pozícií a nepozeralíme sa na to, prečo existujú profesie, do ktorých sa muži nezapájajú. Hlavným dôvodom je to, že nie sú dostatočne dobre platené, a poviem to úplne jednoducho – neplatíme ľuďom dosť za upratovanie, za prácu, ktorú nikto nechce robiť. Možno ak by sme sa pozreli na to, ako rozdeľujeme platby v týchto typoch profesií, dosiahli by sme rovnosť na tejto úrovni, ako aj z druhej strany. Ak chceme mať skutočnú rodovú rovnosť, domnievam sa, že musíme rozobrať tieto otázky.

Myslím si, že španielske predsedníctvo sa veľmi zaujíma napríklad o úlohu žien v poľnohospodárstve. Aj tu zohrávajú obrovskú úlohu, ale nie je uznaná a určite sa neráta, čo je znova dôležitý aspekt pre naše ďalšie reformy poľnohospodárskej politiky.

Chcem spomenúť ešte ďalšie dva problémy. Na tejto rozprave sa zúčastňuje veľa žien, ale myslím si, že musíme byť úprimné, veď koľké z nás majú doma nezaopatrené deti? Mohli by sme byť tu, ak by sme ich mali? Áno, ale len preto, že zarábame oveľa viac peňazí ako iní ľudia, ktorí nemôžu spraviť to isté.

Na záver si spomeňme na ženy v Iráne. Včera sa nám ozvali a myslím si, že tento Parlament by mal oceniť a v tejto rozprave by sme mali oceniť ich boj a zaželať im všetko dobré.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Rovnaké príležitosti pre mužov a ženy sú základnou zásadou Európskej únie obsiahnutou v právnych predpisoch Spoločenstva. V roku 2009 mali ženy 24 % zastúpenie v národných parlamentoch, 26 % zastúpenie v národných vládach a tvorili 33 % riaditeľov v európskych spoločnostiach a 18 % profesorov na európskych štátnych univerzitách. Chcela by som spomenúť aj to, že 81,3 % mladých žien dokončí minimálne stredoškolské vzdelanie, pričom 59 % absolventov univerzít v Európskej únii sú ženy.

Stratégia rastu a zamestnanosti Európskej únie sa zameriava na to, aby miera zamestnanosti medzi ženami do roku 2010 dosahovala úroveň 60 %. Riziko chudoby medzi ženami však vyplýva hlavne zo situácie rodín s jedným rodičom – ženou. Domnievam sa, že je pre nás dôležité zaručiť ženám rovnaké príležitosti na rozvoj a plánovanie ich kariéry, ako aj podmienky podporujúce rovnováhu medzi osobným, pracovným a rodinným životom. V tomto smere chcem zdôrazniť dôležitosť zariadení na starostlivosť o deti. Naším cieľom je zaistiť, aby sa 30 % detí vo veku do troch rokov dalo zapísať do takýchto zariadení a aby mohli čerpať výhody zo starostlivosti o deti v tejto vekovej skupine.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Blížime sa k oslavám Medzinárodného dňa žien, k tým oslavám, a uplynulo pätnásť rokov od schválenia Pekinskej akčnej platformy, no v životoch žien aj ďalej existujú závažné problémy, pretože sú obeťami neistého zamestnania, nezamestnanosti, rastúcej nerovnosti, krízy kapitalizmu a násilia v spoločnosti, na pracoviskách a v rodinách. Chudoba má ženskú tvár aj tu v Európskej únii, kde ženy tvoria väčšinu z 85 miliónov ľudí, ktorí žijú v chudobe. Z týchto dôvodov nielenže podporujeme uznesenie, ktoré schválil Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť, ale dúfame, že ho schváli aj väčšina tohto Parlamentu vrátane odseku, ktorý zdôrazňuje, že sexuálne a reprodukčné zdravie a práva sú neoddeliteľnou súčasťou programu pre práva žien a že je nevyhnutné zintenzívniť snahy o zlepšenie reprodukčných práv a zdravia žien, a to v Európe aj globálne.

Je načas ukončiť nerovnosť a stereotypy a uprednostniť propagovanie rovnakých práv pre ženy aj mužov v sociálnom pokroku.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Jedna z akčných oblastí definovaných Pekinskou akčnou platformou z roku 1995 bola zameraná na boj proti násiliu páchanému na ženách. Pätnásť rokov po tejto historickej konferencii OSN je vyhodnotenie úsilia o zlepšenie situácie žien na svete sklamaním. Početné programy prijaté počas rokov, žiaľ, zostali ďaleko od reality, nevynímajúc ani rozvojové ciele tisícročia, ktoré obsahujú aj podporu rodovej rovnosti. Domáce násilie, používanie znásilnenia ako vojnovéj zbrane, zmrazovanie pohlavných orgánov, nútené sobáše, obchodovanie s ľuďmi alebo sexuálne otroctvo sú, bohužiaľ, aj naďalej nočnou morou, ktorá ničí životy miliónov žien po celom svete.

Domnievam sa, že nemôžeme hovoriť o úspechu, kým sa Európska únia do tejto oblasti ešte viac nezaangažuje. Potrebujeme komplexnú stratégiu zameranú na boj proti chudobe, nedostatočnému vzdelávaniu a informáciám, beztretnosti, ozbrojeným konfliktom a obchodovaniu s ľuďmi na účely prostitúcie. Myslím si, že je dôležité, aby sme nezabudli, že násilie páchané na ženách spúšťa celá množina faktorov, na ktorých odstránenie potrebujeme jednotnejšie a dôraznejšie konanie ešte pred tým, než sa stane príčinou zla.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, Pekinskou akčnou platformou preniká šarlátové vlákno, a to nediskriminácia. To je dobré. Ženy by nemali mať horšie podmienky než muži bez dobrých a jasných dôvodov.

Nemyslím si však, že by kvóty žien, tzv. pozitívna diskriminácia, boli rozumným prístupom k tejto veci. Kľúčovým kritériom musia byť vedomosti a nie pohlavie. Preto dôrazne odmietam kvóty žien pri vymenúvaní predstaviteľov Európskej komisie. Namiesto zaoberania sa kvótami by sme sa mali naozaj sústrediť na ženy, ktoré sú utláčané a diskriminované.

V Európe dovoľujeme, aby moslimské ženy ďalej žili v akomsi druhu paralelnej spoločnosti, kde sú násilie páchané na ženách a iné formy útlaku súčasťou každodenného života. Dovoľujeme, aby moslimské ženy v Európe nemali žiadnu slobodu rozhodovania v mnohých oblastiach života. Začína sa to spôsobom obliekania, pokračuje to vzdelávaním a končí výberom ich profesie, ako aj ich výberom manžela. Oslovujú nás zástancovia práv žien z islamských krajín s nádejou, že sa tu niečo zmení. Kde je tá Európa ľudských práv, keď ju potrebujeme?

Myslím si preto, že by sme mali zastaviť tie umelé diskusie o kvótach a namiesto toho pracovať na boji proti obrovskej diskriminácii, ktorá sa denne vyskytuje v Európe pod pláštikom slobody náboženstva, čo skutočne nemá miesto v našom osvietenom spoločenstve hodnôt.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Nebyť predrečníka, Vás a pána ministra, tak by sme tu boli taký ženský spolok, ktorý si rozpráva o tom, ako treba zlepšiť rovnoprávnosť žien a mužov. Je to nesporne ale jedna z najdôležitejších tém v modernej spoločnosti a súčasnosti a ja súhlasím s kolegyňou Svenssonovou, že je nevyhnutná aj koordinácia aktivít na všetkých úrovniach.

Na úrovni Európskej únie je okrem samotnej problematiky pretrvávajúcej nerovnosti žien a mužov absencia aj kvalitnejšie rodovo odlíšeného vypracovania dohodnutých ukazovateľov, napríklad v oblasti chudoby žien, násilia na ženách či ľudských práv žien. Preto by mala Komisia zadať Eurostatu úlohu zintenzívniť vzťahy v koordinácii získavania porovnateľných údajov, či už od členských štátov, a zároveň tlačíť na členské štáty, aby s Eurostatom aktívne spolupracovali.

Napriek tomu patrí Európska únia predsa len k svetovým lídrom v oblasti rodovej rovnosti a myslím si, že o príklady z tej dobrej praxe, ktorú už v Európskej únii máme a v členských štátoch, by sme sa mali podeliť aj na tej globálnej úrovni. A to dobré, čo sa nám podarilo, by sme mali preniesť aj na ďalšie rokovania. Verím, že o päť rokov, keď bude 20 rokov po Pekingu, by sme mohli konečne osláviť väčší pokrok v riešení globálnej nerovnosti mužov a žien.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, rodová rovnosť je základnou zásadou EÚ. Táto zásada sa uvádza v zmluvách, na webových stránkach a s potešením sa cituje často a na mnohých miestach. Je preto oprávnené sa pýtať, prečo o nej stále hovoríme. Odpoveď je veľmi jednoduchá – pretože rovnosť sa neuplatňuje v mnohých oblastiach. Teším sa na deň, keď sa už o tom nebudeme musieť rozprávať a keď sa zásada rodovej rovnosti bude napokon uplatňovať aj v sociálnej sfére.

Diego López Garrido, úradujúci predseda Rady. – (ES) Vážený pán predsedajúci, súhlasím so všetkými prejavmi, ktoré tu odzneli, okrem prejavu pána Obermayra, s ktorým náhodou súhlasím len čiastočne.

Musím povedať, že tieto prejavy poslankýň EP sú vyjadrením novej fázy, ktorá v Európskej únii začína aj v oblasti rodovej rovnosti.

Z rodovej rovnosti nemajú prínos len ženy, ale aj muži. Rodová rovnosť je základnou zásadou spolunažívania. Preto som si myslel, že dnes budú hovoriť ženy aj muži, pretože je to prínosné pre všetkých, nielen pre ženy, a domnievam sa, že Európska únia sa veľmi rozumne zaviazala k rodovej rovnosti.

Urobila tak v článku 2 Zmluvy o Európskej únii, v ktorom sa spomína zásada rovnosti medzi mužmi a ženami po prvýkrát v rámci primárneho práva, v článku 3 tejto zmluvy a v článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, kde sa uvádza, že všetky politiky Únie sa musia riadiť zásadou rodovej rovnosti. To znamená, že všetky politiky, inými slovami zmluvy, kladú zásadu rodovej rovnosti do stredu európskych politík, čo sa stalo

základnou zásadou politického programu Európskej únie. To, čo musíme urobiť, je zaviesť do praxe tento mandát, ktorý nám dáva Zmluva o Európskej únii.

Práve to chcú urobiť španielske predsedníctvo a Rada Únie a sme presvedčení, že sa nám podarí spolupracovať s Komisiou.

Len včera sme mali v Madride stretnutie s Komisiou. Bola na ňom aj pani komisárka Redingová a sme si istí, že s Komisiou nadviažeme veľmi úzku spoluprácu, ktorá pomôže našim ambíciám v oblasti rodovej rovnosti tak, aby sa počas tohto predsedníctva stala skutočnosťou.

Na začiatok len spomeniem udalosť, ktorá bude už čoskoro. Ôsmy marec bude dôležitý deň, pretože je to Medzinárodný deň žien, keď bude Európsky parlament v Štrasburgu diskutovať o charte žien. V ten istý deň bude Rada pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a ochranu spotrebiteľa tiež diskutovať o myšlienke rovnosti s prepojením na sociálnu súdržnosť, ktorá je ďalšou zo zásad Únie, teda o téme rodovej rovnosti prepojenej so sociálnou súdržnosťou a odstraňovaním násilia.

Vo svojich prejavoch ste najčastejšie spomínali potrebu odstrániť rodové násilie, ktoré je najväčšou pohromou našej spoločnosti, najväčším zlom našej spoločnosti, teda násilie páchané na ženách.

Som si istý, že ochranný príkaz proti rodovému násiliu bude patriť medzi úspešné kroky, pretože práve takto, ako úspešné kroky, musíme definovať to, čo sa stane v najbližších mesiacoch. Znovu zopakujem, že v tejto oblasti budeme počítať so spoluprácou Komisie a Európskeho parlamentu.

Viviane Reding, členka Komisie. – Vážení pán predsedajúci, smernice o rovnosti sa začali uplatňovať v 70. rokoch a od tých čias mnohé smernice nielenže zmenili zákony v členských štátoch, ale keďže v tom čase neboli v členských štátoch žiadne zákony, vytvorili zákony v členských štátoch, zákony o rovnosti medzi mužmi a ženami na všetkých úrovniach našej spoločnosti. No máte pravdu, že napriek tomu, že máme dobré zákony, prax je iná. Domnievam sa, že ako prvé by sme nemali vytvárať nové zákony, ale dozrieť na to, aby sa tieto zákony skutočne uplatňovali v spoločnosti.

Snívam o tom, že raz by sme viedli rozpravu v tomto Parlamente a 50 % rečníkov by boli muži a 50 % ženy. Snívam o tom, že by už nebol Medzinárodný deň žien, pretože by už neexistoval tento problém. Je pekné snívať, no život je skutočný a my sa musíme chopiť vecí. Práve preto som veľmi vďačná španielskemu predsedníctvu, ktoré umiestnilo otázku žien na čelo zoznamu svojich priorít.

Som veľmi odhodlaná spoločne so svojimi kolegami v Komisii presadiť začlenenie rodovej rovnosti do všetkých politík, ktoré budeme predkladať. Spolu s kolegom pánom Andorom, ktorý zodpovedá za oblasti zamestnanosti, dozrieme na to, aby sa rodová rovnosť zaviedla do programu do roku 2020.

Pokiaľ ide o ostatné body, ako som už povedala, budem spolupracovať s Výborom pre práva žien a rodovú rovnosť na novej stratégii v oblasti rovnosti, kde budú otázky ako rozdiely v odmeňovaní žien a mužov a účasť žien na rozhodovaní vysoko v programe, pretože sú skutočnými štruktúrnymi problémami, ktoré potrebujeme vyriešiť. Sú však aj také problémy spoločnosti, ktoré sú hlboko zakorenené a ktoré musíme riešiť s pomocou organizácií žien, s pomocou ministrov v členských štátoch, s pomocou vnútroštátnych zákonov, s pomocou európskych zákonov. A potom je tu, samozrejme, hrozný problém násilia páchaného na ženách. Domnievam sa, že to bude v popredí práce, ktorú budeme viesť.

No aj tak si myslím, dámy, že keď vaša silná delegácia pôjde do New Yorku osláviť pätnásť výročie pekinskej platformy, mali by sme byť hrdí, pretože keď sa pozrieme na to, čo sa dosiahlo za posledných 15 rokov, je to veľký kus práce. Áno, zatiaľ sme sa nedostali tam, kam nás povedú naše sny, ale dosiahli sme veľa a s týmito skúsenosťami môžeme veľmi pomôcť ženám na iných kontinentoch. To bude predmetom schôdze v New Yorku. Nebude sa zameriavať len na to, čo robia európske ženy, ale aj na to, čo môžu európske ženy, európske politiky a rozvojové politiky urobiť pre ženy na iných kontinentoch.

V tomto smere tiež verím, že Charta základných práv, čo je nádherný text a mali by ho čítať všetky deti v európskych školách a mali by s ním pracovať všetci študenti na našich univerzitách, ponúka správnu myšlienku: že neexistuje žiaden rozdiel medzi ženami a mužmi. Sú rovnakí a je našou zodpovednosťou prehovoriť, keď sa táto základná otázka neuplatňuje v praxi v našich zákonoch v členských štátoch. No nemali by sme sa ozývať len tu, mali by sme nahlas hovoriť aj v našich členských štátoch a poukazovať na problémy, ktoré vznikajú a ktoré nie sú vyriešené, a nebyť ticho, kým problém nevyriešime.

Vyzývam všetkých mužov v tomto Parlamente. Spojte svoje hlasy s hlasmi žien.

Predseda júci. – V súlade s článkom 115 ods. 5 rokovacieho poriadku som dostal jeden návrh uznesenia na ukončenie rozpravy⁽³⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra o 11.30 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Vasilica Viorica Dăncilă (S&D), písomne. – (RO) Organizácia Spojených národov zaviedla Medzinárodný deň za odstránenie násilia páchaného na ženách, ktorý oslavuje celý svet každoročne 25. novembra. Tento jav je veľmi rozšírený, pričom v Európe je obeťou rôznych foriem násilia 45 % žien. Na globálnej úrovni je jedna z troch žien bitá, donútená k sexuálnemu styku alebo inak zneužitá. Tento jav sa odráža nielen v násilí páchanom na ženách a dievčatách v rodinách, ale aj prostredníctvom vykorisťovania, skutkov sexuálneho násilia, obchodovania s ľuďmi, zločinov v mene cti, nebezpečných tradičných postupov, ako napríklad upaľovanie neviest alebo včasné sobáše, a iných foriem násilia páchaného na telách, mysliach a dôstojnosti žien. Vo väčšine prípadov je útočníkom manžel, partner alebo niekto známy. Domnievam sa, že násilie páchané na ženách patrí medzi najzávažnejšie porušenia ľudských práv. Situácia je o to závažnejšia, že táto situácia panuje na každom kontinente, v každej krajine a kultúre bez ohľadu na úroveň hospodárskeho rozvoja. Páchatelia týchto činov musia byť prísne potrestaní. V prípade rozsiahlych trestných činov musí zohrávať dôležitú úlohu Medzinárodný súdny dvor, ktorý musí zabezpečiť úzke prepojenie s rozhodnutiami vnútroštátnych súdov.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (S&D), písomne. – (PL) Vážený pán predseda júci, dámy a páni, blíži sa 15. výročie známej svetovej konferencie o rovnakých právach pre ženy, ktorú zorganizovala OSN v Pekingu. Počas týchto 15 rokov sa 189 krajínám, ktoré podpísali Akčnú platformu OSN pre rodovú rovnosť, podarilo dosiahnuť určitý pokrok vo všetkých dvanástich oblastiach záujmu identifikovaných v dokumente. Avšak väčšina z problémov identifikovaných v tom čase existuje aj dnes, konkrétne problém domáceho násilia na ženách a zapojenia žien do ozbrojených konfliktov. Tieto témy netreba v Európskom parlamente predstavovať, veď o nich hovoríme počas rozpráv na témy porušovania ľudských práv na takmer každom plenárnom zasadnutí. Preto by som chcela vyjadriť svoju úctu iniciatíve OSN. Každých päť rokov sa v mnohých krajinách vykonáva podrobná kontrola akčnej platformy (naposledy to bolo v roku 2005) a poukazuje sa na najnaliehavejšie problémy. Pred piatimi rokmi sa na konferencii v New Yorku pozornosť krajín, ktoré sú signatármi akčnej platformy, upierala na vysoký počet znásilnení žien, vzostup infekcií HIV a AIDS medzi ženami a na diskrimináciu žien v zamestnaní. Bohužiaľ však tieto poznámky možno predniesť aj dnes. Potrebujeme veľmi konkrétny akčný plán so skutočnou podporou signatárov platformy a so zapojením Európskej únie, aby pri ďalšej kontrole programu o päť rokov bolo jasne vidieť pokrok.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), písomne. – (RO) Pevne verím, že rodová rovnosť musí patriť medzi kľúčové ciele každej demokracie. A aj keď Európska únia vyvíjala značnú snahu o dosiahnutie cieľov Pekinskej akčnej platformy, nebolo možné všetky ich dosiahnuť. V Európe stále čelíme silným stereotypom vo vzťahu k ženám a výrazným rozdielom v odmeňovaní mužov a žien, pričom pokrok dosiahnutý v oblasti prilákania viacerých žien, aby prijali funkcie s rozhodovacími právomocami, je mimoriadne slabý. Všeobecne teda rovnaké príležitosti, bohužiaľ, zostávajú len cieľom, najmä v krajinách východnej Európy, nových členských štátoch EÚ. Na získanie lepších výsledkov dosahovania cieľov Pekinskej akčnej platformy v členských štátoch sú absolútnou nevyhnutnosťou spoľahlivé, porovnateľné údaje o situácii žien, a to na európskej aj vnútroštátnej úrovni. Okrem toho by sa mala vykonávať pravidelná kontrola pokroku, ktorý sa dosiahol v kritických oblastiach určených v platforme. Teší ma však, že španielske predsedníctvo zahrnulo problém rodovej rovnosti do zoznamu svojich priorít a venuje mimoriadnu pozornosť ženám pracujúcim v poľnohospodárskom odvetví. Chcem preto využiť túto príležitosť a zablahoželať predsedníctvu k tejto iniciatíve.

Joanna Senyszyn (S&D), písomne. – (PL) Jednou zo strategických oblastí definovaných v Pekinskej akčnej platforme je to, že práva žien sú neodcudziteľnou, neoddeliteľnou a nedeliteľnou súčasťou všeobecných ľudských práv. Cieľom je v plnej miere zaviesť medzinárodné nástroje na ochranu týchto práv vrátane Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien. Medzi formy diskriminácie patrí aj porušovanie reprodukčných práv žien. Správa o dodržiavaní reprodukčných práv v Poľsku v roku 2007 a odporúčania Rady OSN pre ľudské práva, ktoré vychádzajú z tejto správy, jasne ukazujú, že poľské ženy majú problém pri získavaní prístupu k refundovateľnej antikoncepcii, k zdravotnej starostlivosti počas tehotenstva,

(3) Pozri zápisnicu.

k prenatalným testom a dokonca aj k bezbolestnému pôrodu. Je im odmietaná možnosť zákonnej interrupcie prakticky vo všetkých prípadoch, dokonca aj vtedy, keď to zákon povoľuje. Výsledkom je, že sa v Poľsku každoročne uskutoční 200 až 400 zákonných prerušení tehotenstva a 100 000 nezákonných.

Navrhujem prijatie zákonnej miery interrupcií vypočítanej ako množstvo zákonných prerušení tehotenstiev na tisíc narodení každý rok ako opatrenie na zaistenie rovnosti žien v členských štátoch EÚ. V krajinách, kde ženy majú právo zvoliť si potrat, sa táto miera pohybuje okolo hodnoty 200. V Poľsku je to 1. Je to objektívny dôkaz porušovania reprodukčných práv žien v Poľsku. Vyzývam na efektívnejšiu spoluprácu medzi EÚ a OSN pri monitorovaní práv žien a pri zavádzaní meraní, ktoré by kvantifikovali porušovanie práv žien.

Anna Záborská (PPE), písomne. – (FR) Toto uznesenie nevyjadruje celú Pekinskú akčnú platformu. Vždy je ľahšie zaoberať sa sexuálnymi stereotypmi, tzv. reprodukčným zdravím, nehovoriac už o potratoch, Dohovorom o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, násilím a kvótami. Neexistujú žiadne iné problémy, s ktorými by sa stretávala obrovská väčšina žien a matiek v Európe a po celom svete? Nie je čas riešiť aj iné prekážky? V bode 9 Pekinskej akčnej platformy sa ako jej cieľ uvádza zabezpečenie práv pre všetky ženy. Je podstatné, aby sa všetky ženy mohli stotožniť s verejnými politikami rovných príležitostí pri rešpektovaní ich prirodzených rozdielov a toho, ako dopĺňajú mužov, a aby sme nezabudli na význam národných a regionálnych identít ani na historickú, kultúrnu a náboženskú rozmanitosť. Realizácia akčnej platformy patrí do zvrchovaných zodpovedností jednotlivých členských štátov pri zohľadnení a prísom rešpektovaní rozdielných náboženských a etických hodnôt a kultúrneho dedičstva a filozofického presvedčenia jednotlivcov a ich spoločností. Ak by realizácia pekinskej platformy dodržiavala tieto predpoklady, nezaznamenali by sme len slabé zlepšenie situácie žien. Toto uznesenie vysiela skreslený signál, ktorý skôr rozdeľuje, než spája.

Artur Zasada (PPE), písomne. – (PL) V plnej miere podporujem prácu pani Svenssonovej na probléme rodovej rovnosti a súhlasím, že otázky, ktoré otvorila, majú výrazný vplyv na proces dosahovania rovnakých práv pre ženy a mužov. No zároveň by som chcel poukázať na to, že mnohé ženy sa vedome a slobodne rozhodnú pracovať v domácnosti v prospech svojej rodiny. Niekedy sú donútené vzdať sa svojej kariéry z nepredvídaných dôvodov, ako je napríklad potreba starať sa o choré alebo hendikepované dieťa. Značným problémom v tejto situácii je nedostatok vhodných riešení uplatňovania nárokov na dôchodok u týchto žien. V mnohých krajinách neexistujú žiadne riešenia v tejto oblasti alebo tie, ktoré sú zavedené, nestačia na to, aby ženám zaistili dôstojný život. Preto je rovnako podstatné, aby rozprava o rodovej rovnosti zahŕňala aj tému nárokov na dávky u žien, ktoré vedú domácnosť a starajú sa o deti.

20. Jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu

Predseda júci. – Ďalším bodom programu sú jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu súlade s článkom 150.

Uprednostníme poslancov, ktorí nemali slovo počas poslednej série jednominútových vystúpení v súlade s článkom 150, pred tými, ktorí minule vystúpili.

Traian Ungureanu (PPE). – (RO) Rumunský prezident Traian Băsescu 4. februára 2010 informoval o rozhodnutí, ktoré potvrdzuje schválenie účasti Rumunska na americkom protiraketovom systéme zo strany najvyššej rady národnej obrany. Dohoda musí byť predložená na schválenie rumunskému parlamentu. Prezident zároveň vyhlásil, že dohoda nie je namierená proti Rusku. Som presvedčený, že Rumunsko takto môže preukázať svoju schopnosť konať ako strategický partner Spojených štátov v oblasti Čierneho mora a stať sa čistým prispievateľom k bezpečnosti Európy.

V momentálnej situácii, keď svet musí riešiť významné problémy, prinesie dohoda medzi Rumunskom a USA nepreniknuteľnú konsolidáciu bezpečnostného systému pre európskych spojencov. Verím, že Európska únia uvíta túto dôležitú dohodu.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE). – (PL) Vážený pán predseda júci, rada by som vyjadrila svoje hlboké znepokojenie z rýchlo sa zhoršujúcej situácie krajanov Poliakov v Litve. Litva je členským štátom Európskej únie. Základné práva poľskej národnostnej menšiny sa však v Litve napriek tomu porušujú. V Litve žije takmer 300 000 Poliakov v oblastiach, kde tvoria 60 až 80 % obyvateľstva. Nemajú však právo používať svoj materinský jazyk ako doplnkový jazyk v úradnom styku. Súd nariadil odstránenie dvojjazyčných názvov ulíc. Posielajú súdnych vykonávateľov, aby tento príkaz vykonali. Poľské mená sa politovčujú. Pri reštitúcii

pozemkov sú Poliaci diskriminovaní. Právo poľských detí na vzdelanie, pri ktorom je vzdelávacím prostriedkom poľština, je obmedzené. Obmedzované sú aj volebné práva ich rodičov.

Budúcnosť Únie je momentálne na vážkach. Chceme ďalej žiť v Európe iluzórnych hodnôt alebo skutočných hodnôt? Smerovanie Únie čiastočne závisí od nás. Budeme zatvárať oči pred zjavnou diskrimináciou menšiny alebo budeme skutočne budovať bezpečnú Európu v duchu dodržiavania ľudských práv?

Andres Perello Rodriguez (S&D). – (ES) Vážený pán predsedajúci, rád by som Parlament o niečom informoval a požiadal ho o podporu. Chcel by som informovať o tom, že na juhu Únie sa v priemyselnom a podnikateľskom meste Valencia nachádza historická prístavná štvrť s názvom Cabañal, ktorú by mohol zničiť plán mestskej rady, pričom rada ho chce uskutočniť po tom, čo túto oblasť takmer 20 rokov zanedbávala.

Miestni obyvatelia proti tomuto plánu protestovali. Ministerstvo kultúry na žiadosť najvyššieho súdu rozhodlo, že plán by znamenal znesvätenie dedičstva. Aj ústavný súd sa nedávno pokúsil zastaviť ho alebo rozhodol, že by mal byť zastavený.

Verejné orgány reagovali tak, že sa odmietli podriaďovať inštitúciám, z čoho vyplývajú riziká, nebezpečenstvo a nedostatok politického záujmu.

Žiadam o podporu, aby miestni obyvatelia získali pomoc, ktorú v tejto veci znesväcovania dedičstva od Parlamentu požadujú, aby sa zabezpečilo, že k takejto veľkej a barbarskej absurdnosti nedôjde v obode Cabañal, ktorý je na juhu Európskej únie.

Cristian Silviu Buşoi (ALDE). – (RO) Minulý týždeň som sa zúčastnil na stretnutí delegácie pri Parlamentnom výbore pre spoluprácu medzi Európskou úniou a Moldavskom. Výsledky tohto stretnutia sú mimoriadne povzbudivé, čo sa týka dvojstranných vzťahov a priblíženia Moldavskej republiky Európskej únii.

Proeurópska vláda v Kišínove zaznamenala za niekoľko mesiacov od nástupu k moci zreteľný pokrok. Verím, že tento pokrok je jasným signálom úprimnej túžby vydať sa na nezvratnú cestu do Európy. Z minulotýždňových diskusií je zjavná politická vôľa súčasnej vlády Moldavskej republiky podporovať reformy zamerané na budovanie riadnej demokracie a prosperujúceho hospodárstva. Vitám začatie rokovaní o novej dohode o pridružení v januári tohto roka. Som presvedčený, že Európsky parlament sa na tomto procese musí aktívne zúčastňovať a podporovať uzavretie takejto dohody a zavedenie režimu zrušenia vízovej povinnosti.

Moldavská republika vyznáva rovnaké hodnoty ako Európska únia. Z tohto dôvodu som presvedčený, že Európska komisia i Európsky parlament musia túto vládu podporiť finančnou pomocou, ktorú je potrebné poskytnúť čo najrýchlejšie, ako aj znalosťami, ktoré môže Európska únia ponúknuť v rozličných oblastiach určených na reformu, napríklad v súdnictve alebo hospodárstve.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Vážený pán predsedajúci, žiaľ, musím ešte raz hovoriť o situácii poľskej menšiny v členskom štáte Európskej únie – v Litve. Mohlo by sa zdať, že ak je nejaký štát súčasťou Európskej únie, mal by dodržiavať európske normy. Vilnius to však nerobí.

V Litve ešte stále neexistuje dohoda o dvojazyčných názvoch ulíc na miestach, kde poľské obyvateľstvo nie je ani tak menšinou ako skôr väčšinou. Sú tu vážne problémy s poskytovaním vzdelania, pri ktorom je poľština vzdelávacím prostriedkom. V dôsledku opatrení prijatých litovskými orgánmi v oblasti školstva bude v školách zatvorených okolo sto poľských tried. Nedávno boli zavedené významné obmedzenia týkajúce sa umeleckých skupín, ktoré šíria poľskú kultúru.

Je to zvláštna nerovnováha, pretože Litovčania majú v Poľsku zaručené všetky práva a z poľského štátneho rozpočtu dostávajú vysoké dotácie. Je čas na základnú a civilizovanú reakciu. Je čas, aby sa medzinárodné organizácie vrátane nášho Európskeho parlamentu začali zaoberať problémom diskriminácie Poliakov v Litve.

Gerard Batten (EFD). – Vážený pán predsedajúci, dnes večer som sa v poslaneckom salóne zúčastnil na recepcii pre umelecký súbor Šen Jun. Minulý rok som mal to potešenie, že som videl predstavenie súboru Šen Jun v Londýne. Jeho cieľom je oživiť záujem o tradičnú čínsku kultúru a ilustrovať túto kultúru, ktorú sa, samozrejme, čínska komunistická strana a vláda za posledných 60 rokov z celej sily usilovali zničiť.

Bol som zdesený, keď som sa dnes večer dozvedel, že plánované predstavenie, ktoré sa malo uskutočniť v apríli v Rumunsku, bolo na nátlak čínskej vlády zrušené. Je absolútne neprijateľné, aby Rumunsko – krajina,

ktorá sa vyhlasuje za demokratickú – dovolilo na seba vyvíjať takýto nátlak zo strany komunistickej tyranie. Chcel by som tiež povedať, že súbor Šen Jun presadzuje filozofiu pravdivosti, tolerance a súcitu, takže niet divu, že čínska vláda a komunistická strana sa tejto protikladnej ideológii obávajú.

Pánovi predsedovi Buzekovi by som chcel navrhnúť, aby sme túto situáciu napravili tak, že pozveme súbor Šen Jun, aby nám v najbližšom vhodnom termíne v Parlamente predviedol ukázkové predstavenie. Bolo by to jasné gesto podpory týchto mimoriadne statočných čínskych aktivistov za demokraciu.

Seán Kelly (PPE). – Vážený pán predsedajúci, rád by som využil túto príležitosť a odsúdil v Parlamente falšovanie írskych, britských, francúzskych a nemeckých pasov pri nedávnej vražde vodcu hnutia Hamas. Dubajský policajný náčelník uviedol, že si je na 99 % istý, že za vraždou stojí Mosad.

Ak je to pravda, išlo o do očí bijúce zneužitie pasov EÚ na spáchanie trestného činu v tretej krajine a osobitne o porušenie dôvery, čo sa týka Írska, pretože od nadobudnutia nezávislosti v roku 1922 sme vždy boli neutrálnou a priateľskou krajinou, čo našim občanom umožňovalo cestovať, možno slobodnejšie, na miesta, kam by iní ľudia cestovať nemohli.

Použitie falošných pasov v tejto situácii ohrozilo toto postavenie, zvlášť v Dubaji. Chcel by som vyzvať predovšetkým pani vysokú predstaviteľku, aby túto záležitosť prešetrila, a ak za tým bola vláda alebo Mosad, mali by sme spolu s ďalšími zainteresovanými krajinami získať odškodnenie.

Alan Kelly (S&D). – Vážený pán predsedajúci, napokon prekonáme tento zmätok. Plán regionálnej pomoci pre pravidlá štátnej pomoci je nevyhnutne potrebné prepracovať. Hlavná obava spočíva v tom, že keď som v tejto veci napísal predchádzajúcej Komisii, zakladali svoju politiku na údajoch Eurostatu z roku 2006. Teraz, keď sa má plán regionálnej pomoci preskúmať, je mimoriadne dôležité uznať, že európske hospodárstvo je v úplne odlišnej situácii. Vezmime si ako príklad len našu krajinu. Úroveň nezamestnanosti v jej stredozápadnej časti vzrástla za posledný rok viac než o 40 %, a to ani nespomínam predchádzajúce roky, keď už čísla tiež stúpali. Oblasti stredozápadu, napríklad Limerick, Clare a Tipperary, potrebujú rozsiahle štátne financovanie, aby sa povzbudilo vytváranie primárnych pracovných miest. Situácia začína byť kritická.

Vzhľadom na dramatický obrat írskeho hospodárstva, tak ako aj ďalších hospodárstiev, môžu byť roky 2006 a 2007 rovnako dobre vzdialené celé veky. Uznávam síce, že sčasti je aj na členských štátoch, aby Komisiu informovali o zmenách stavu svojho hospodárstva, no prístup Komisie by sa bez ohľadu na to mal zmeniť.

Corneliu Vadim Tudor (NI). – (RO) Dámy a páni, myslím, že najvýznamnejším darom, ktorý Boh človeku dal, je pes. Poznáte výrok madam Rolandovej, ktorá mala počas francúzskej revolúcie zomrieť pod gilotínou: „Čím viac poznávam ľudí, tým viac obdivujem psov.“ Lord Byron zas napísal: „Psy majú všetky ľudské cnosti bez ľudských chýb.“

V tomto Parlamente zastupujem niekoľko miliónov milovníkov zvierat z našej krajiny, ktorí sú šokovaní krutosťou páchanou na túlavých psoch, ktorí sú bezohľadne zabíjaní. Zahraniční návštevníci Rumunska sú zdesení, keď vidia na cestách ležať mŕtve psie telá. Je to barbarský pohľad, ktorý musia znášať dokonca aj deti. Prefekt Bukurešti momentálne požaduje zmenu zákona novelizovaného rumunským parlamentom, ktorý vyzýva na odstránenie túlavých psov. Psy sú však anjeli strážni. Je tiež dobre známe, že v minulosti pomáhali chrániť zdravie obyvateľov opevnených miest, pretože tam, kde sú psy, nie sú potkany ani hady.

Žiadam Európsky parlament, aby od rumunskej vlády požadoval dodržiavanie Všeobecnej deklarácie práv zvierat, ktorá bola vyhlásená v roku 1978 v Paríži. Musíme skončiť s masakrovaním túlavých psov v Rumunsku. Kto nemá rád zvieratá, nemá rád ani ľudí. Veď napokon, preboha, žijeme v treťom tisícročí po Kristovi!

Ramon Tremosa i Balcells (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, chcel by som verejne odsúdiť situáciu v odvetví chovu ošípaných v Katalánsku a Európe. Cena ošípaných klesá už viac než rok a niekoľko posledných mesiacov sa nachádza jednoznačne pod úrovňou výrobných nákladov. Jedným z dôvodov tejto situácie je dovoz ošípaných z rozvíjajúcich sa krajín. Tento dovoz príliš často prichádza do Európskej únie bez dostatočnej európskej colnej kontroly.

Tento dovoz príliš často nespĺňa viacero európskych nariadení o kvalite a potravinovej bezpečnosti, ktoré Európska únia ukladá len európskym výrobcam. Zdá sa, že v najbližších rokoch sa bude diať to isté: požiadavky na životné podmienky zvierat sa pre európskych výrobcov budú zvyšovať, no dovoz z rozvíjajúcich sa krajín sa kontrolovať nebude.

Ide o jasný prípad nespravodlivej hospodárskej súťaže. Európa takto príde o poľnohospodárov a chovateľov ošípaných, a tým aj o významnú časť svojho agropotravinárskeho priemyslu. O tieto obavy som sa chcel s vami podeliť.

Valdemar Tomaševski (ECR). – (PL) Vážený pán predsedajúci, chcel by som poukázať na situáciu národnostných menšín v Litve, kde sa ich práva stále obmedzujú.

V oblastiach s veľkou koncentráciou národnostných menšín platí v Litve všeobecný zákaz používania dvojazyčných informačných tabúl, ktoré sa používali 20 rokov. Znížili sa dotácie pre školy pre národnostné menšiny a v rámci takzvanej reformy sa pripravuje ich zatvorenie. V dokladoch totožnosti sa nesmie používať pôvodný pravopis zahraničných mien. Poliakom, ktorí sa v Litve usilujú získať späť pozemky zhabané komunistickým systémom, sa tiež spôsobujú ťažkosti. Nedávno sa to dotklo dokonca aj kultúrneho života menšín. Štátne financovanie súboru Wilia, najstaršieho tradičného poľského tanečného a speváckeho súboru v Litve, sa znížilo na štvrtinu predchádzajúcej úrovne a boli zrušené tri pracovné miesta na plný úväzok, v dôsledku čoho sa zachovalo len jedno.

Práva národnostných menšín by sa v Litve mali dodržiavať tak, ako to Únia požaduje vo svojom motte: jednota v rozmanitosti.

Mairead McGuinness (PPE). – Vážený pán predsedajúci, pán Tremosa i Balcells sa dotkol problému nízkonákladovej poľnohospodárskej výroby. Táto záležitosť ma veľmi znepokojuje, podobne ako mnohých ďalších poslancov tohto Parlamentu. Viac ma však znepokojuje Komisia a jej postoj k poľnohospodárstvu, vidieckym oblastiam a dokonca aj potravinárskemu priemyslu, pretože sa zdá, že v stratégii EÚ do roku 2020 takmer zabudla na toto mimoriadne dôležité odvetvie Európskej únie. Chcela by som Komisiu naliehavo požiadať, aby túto dôležitú oblasť nezanedbávala. Dúfam, že to neodráža postoj, podľa ktorého toto odvetvie už nie je dôležité, predovšetkým vzhľadom na reformu rozpočtu Európskej únie.

Rada by som Komisii pripomenula, že poľnohospodárske a potravinárske odvetvie je mimoriadne významné z dôvodov potravinovej bezpečnosti, ochrany životného prostredia a pre pracovné miesta vo vidieckych oblastiach. Myslím si, že tento pohľad sa musí odraziť v stratégii EÚ do roku 2020.

Ďakujem organizácii mladých poľnohospodárov v Írsku, ktorá sa nazýva Macra na Feirme a zastupuje mužov i ženy, že ma na túto záležitosť upozornila. Dúfam, že Komisia počúva.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Na začiatku roka dosiahla miera nezamestnanosti v eurozóne 10 % v porovnaní s 9,6 % v celej EÚ. Nezamestnanosť mladých ľudí presiahla 21 %. V Európskej únii pôsobí s výnimkou finančného sektora okolo 20 miliónov spoločností, z ktorých 99 % predstavujú malé a stredné podniky. Dve tretiny celkovej pracovnej sily v súkromnom sektore sú zamestnané v malých a stredných podnikoch.

Vyzývam Komisiu a členské štáty, aby pripravili balík opatrení osobitne zameraných na podporu malých a stredných podnikov, ktorá by im pomohla prekonať hospodársku a finančnú krízu. Tento balík opatrení by mal byť určený aj ľuďom, ktorí chcú zakladať malé a stredné podniky. Medzi tieto opatrenia by mohlo patriť napríklad vhodné prispôbenie Európskeho fondu na prispôbenie sa globalizácii a siedmeho rámcového programu pre výskum, ako aj zjednodušenie administratívnych kritérií a postupov zamerané na uľahčenie prístupu malých a stredných podnikov k projektom financovaným z európskych fondov.

A napokon, tak ako v prípade poľnohospodárov, navrhujem poskytnutie štátnych záruk na pôžičky, ktoré si malé a stredné podniky vezmú na prekonanie krízy – samozrejme, na pevne určené časové obdobie a s istým stropom.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, ako všetci vieme, problém nezákonného prisťahovalectva je v Grécku omnoho horší než v ostatných štátoch Európskej únie. Sú na to rôzne dôvody od zemepisnej polohy krajiny až po jej dlhé pobrežné hranice.

Za týchto okolností je iniciatíva gréckej vlády, ktorá bezprecedentným spôsobom zjednodušuje nadobúdanie gréckeho občianstva prisťahovalcami, v týchto časoch prinajlepšom improvizáciou. Spôsobila tiež paradox: návrh vlády krajiny s najpálčivejšími problémami obsahuje v každom smere najmiernejšie pravidlá v celej Európskej únii.

Nezákonných prisťahovalcov to neodradí, ale skôr povzbudí na úkor zákonného prisťahovalectva. Predstavuje to ohrozenie sociálnej súdržnosti a rozdrobený postoj k záležitosti, pretože sa berie do úvahy len posledný článok reťaze, ktorú tvorí nezákonný vstup, azyl, deportácia a povolenie na pobyt a prácu v Európskej únii.

Neobmedzenému počtu nezákonných prisťahovalcov sa tým otvárajú dvere k nadobudnutiu európskeho občianstva.

Z tohto hľadiska ide o európsku otázku, ktorej by sme sa v najbližšej budúcnosti mali intenzívne venovať.

Ioan Enciu (S&D). – (RO) Dodržiavanie práva na súkromie sa v poslednej dobe stalo vďaka zavedeniu nových informačných technológií mimoriadne aktuálnou témou. Okrem pozitívneho vplyvu týchto technológií v mnohých oblastiach sa vynoril aj problém zasahovania do súkromia občanov, a teda aj potreba regulovať prístup k osobným údajom. Mám na mysli skutočnosť, že občania musia mať zaručené právo na overenie zhromažďovania, skladovania, používania a rozširovania svojich osobných údajov.

Súčasný právny predpis o ochrane údajov zaostávajú a už nedokážu riešiť všetky problémy, ktoré sa objavili. Spätná väzba zo strany verejnej mienky do veľkej miery podporuje potrebu prísnej regulácie práva na súkromie. Úsilie Európskej únie o vytvorenie uspokojivej zákonnej databázy v tejto oblasti je vítané, no podľa môjho názoru stále nestačí na riešenie nových problémov.

(potlesk)

Oldřich Vlasák (ECR). – (CS) Už viac než šesť mesiacov uplynulo odvtedy, čo Kanada urobila bezprecedentný krok a opätovne zaviedla vízovú povinnosť pre jeden z členských štátov EÚ. V tomto prípade ide o občanov Českej republiky. Kanada tento krok odôvodnila tým, že českí občania, predovšetkým Rómovia, na druhom brehu oceánu masovo žiadajú o azyl. Za týchto okolností by som chcel uviesť, že v Českej republike sa na každého vzťahujú rovnaké podmienky bez ohľadu na to, či má českú, slovenskú, vietnamskú alebo ukrajinskú národnosť a či je českého, afroamerického alebo rómskeho pôvodu. Listina základných práv a slobôd, ktorá je súčasťou nášho ústavného práva, deklaruje rovnaké národné a etnické práva všetkých občanov. Samotná skutočnosť, že Kanada svoje opatrenia vysvetľuje s odvolaním sa na Rómov, je diskriminačná, pretože tým pripúšťa, že mení svoje vízové podmienky pre jednu etnickú skupinu. Namiesto drahých a administratívne náročných víz by sa Kanada mala skôr zamyslieť nad týmito podmienkami.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, ako viete, 11. februára Parlament povedal nie Programu na sledovanie financovania terorizmu, programu SWIFT. Platnosť dohody bola preto zrušená a neposkytujú sa žiadne údaje.

Komisia však má nový mandát na rokovania. Otázka, ktorú by som chcel položiť predsedníctvu Európskeho parlamentu – nie vám, ale skutočnému predsedníctvu – znie, či máme partnera na rokovania, či Spojené štáty po neúspechu rokujú s Európskou úniou, alebo či rokujú s určitými členskými štátmi na dvojstrannej báze o jednotlivých prípadoch.

V každom prípade, pán predsedajúci, ak tieto rokovania prebiehajú, žiadam, aby v nich Európsky parlament zohrával istú úlohu. Myslím, že s touto požiadavkou všetci súhlasíme.

Mario Borghezio (EFD). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, 23. februára v lombardskom meste Villasanta mimoriadny únik uhlíkovodíkov zo zásobníka v nepoužívanej rafinérii spôsobil obrovské znečistenie blízkej rieky Lambro.

Rozsah ekologickej katastrofy, v ktorej sa vyliali tisíce metrov kubických ropy, neohrozuje len ekosystém rieky Lambro, čo má následky aj pre faunu. Napriek prijatým opatreniam hrozí aj jej rozšírenie na riekú Pád, ktorá preteká Pádskou nížinou a potom sa vlieva do Jadranského mora.

Mimoriadna a naliehavá povaha situácie, v ktorej už Lombardský región požiadala o vyhlásenie stavu núdze, si bez ohľadu na všetko vyžaduje aj zásah Európskej únie – a tu žiadam o signál prostredníctvom predsedníctva –, či už ide o koordináciu ekologických iniciatív v ohrozených oblastiach, do ktorých určite patrí aj oblasť Pádu, alebo o objem finančných prostriedkov, ktoré budú potrebné na absolútne zásadnú obnovu ekologických pomerov tejto rozsiahlej oblasti zasiahnutej obrovskou ekologickou katastrofou.

Maria Da Graça Carvalho (PPE). – (PT) Regionálne rozdiely zostávajú problémom v kontexte Európskej únie. Z tohto dôvodu je nevyhnutné, aby politika súdržnosti naďalej podporovala menej rozvinuté regióny. Vítam preto iniciatívu na vypracovanie stratégie EÚ pre oblasť Baltského mora a prebiehajúcu iniciatívu pre podunajskú oblasť.

Z tých istých dôvodov naliehavo žiadam Parlament, aby starostlivo zvážil možnosť nových stratégií pre ďalšie oblasti. V juhozápadnej Európe napríklad Makaronézia (Azorské ostrovy, Madeira, Kanárske ostrovy a Kapverdy) čelí rozličným spoločným problémom. Stratégia pre túto oblasť by teda zlepšila komunikačné

systémy, chránila životné prostredie, podporila rast, vedecké výmeny, tvorbu pracovných miest a bezpečnosť a zjednodušila by boj proti nezákonnému prisťahovalectvu. Znamenalo by to aj rozvoj atlantickej hranice Európy a vytvorenie nového mosta medzi Európou a Afrikou.

Luís Paulo Alves (S&D). – (PT) Rád by som zdôraznil, že v ostrovných oblastiach je letecká doprava niekedy jedinou možnosťou prístupu a že prevádzkové podmienky závisia od počtu prepravených cestujúcich a objemu nákladu. Zatiaľ čo v niektorých ostrovných oblastiach sú tieto objemy dostatočne vysoké na to, aby prilákali viacerých leteckých operátorov – čo prináša konkurenciu a nízke ceny dopravy, a tým aj lepšiu dostupnosť –, v iných, napríklad na Azorských ostrovoch, sú tieto objemy omnoho nižšie, a preto sú pre operátorov nezaujímavé. Ceny leteniek sú v dôsledku toho vyššie, čo znižuje mobilitu ľudí a obmedzuje prítlačnosť oblasti pre turistov, ktorí by umožnili rozkvet a posilnenie jej obrovského potenciálu rozvoja a diverzifikácie hospodárskej základne. Toto obmedzenie je zvlášť kruté v období krízy, ako je tá, ktorú momentálne prežívame.

Znamená to, že dočasná pomoc je mimoriadne dôležitá na podporu rastu počtu cestujúcich a objemu nákladu, aby trh mohol začať fungovať. Tieto oblasti, ktorých potenciál v oblasti cestovného ruchu je vysoký, by tak mohli byť zahrnuté do cieľov transeurópskych sietí, ktoré sú zamerané na rozšírenie do okrajových častí Európy.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Napriek tomu, že mnohí ekonómovia a politici už ohlásili koniec krízy v Európe, stále bojujeme s jej negatívnymi následkami. Mesačné údaje o úrovni nezamestnanosti v Únii sú čoraz depresívnejšie. V Európe je v súčasnosti bez práce viac než 23 miliónov osôb. Znamená to, že kríza zmarila dlhoročné úsilie o podporu zamestnanosti. Stále rastúci počet nezamestnaných mladých ľudí je mimoriadne škodlivým javom. Každý piaty mladý Európan momentálne nemá prácu. Bolo by potrebné uvedomiť si, že táto situácia bude mať mimoriadne ničivé spoločenské následky, napríklad rast trestnej činnosti, alkoholizmu, užívania drog a rodinných problémov. Čo sa týka možných spôsobov, ako sa rýchlo dostať z recesie, myslím si, že by sme mali využiť svoje najcennejšie aktívum – vnútorný trh Spoločenstva. Ak chceme plne využívať možnosti spoločného hospodárskeho priestoru, je potrebná lepšia koordinácia na európskej úrovni. Potrebujeme ďalšie zjednodušenie pravidiel jeho fungovania a rozvoj skutočnej hospodárskej únie.

Claudiu Ciprian Tănăsescu (NI). – (RO) Keďže začiatkom februára Cantacuzinovu národnému ústavu pre výskum a vývoj v oblasti mikrobiológie a imunológie v Bukurešti uplynula platnosť certifikátu správnej výrobnnej praxe, bola mu odobratá licencia na výrobu a uvádzanie na trh vstrekovateľných výrobkov vrátane očkovacích látok. Po uskutočnení nápravného akčného plánu vypracovaného vedením Cantacuzinového ústavu spolu s národnou agentúrou pre liečivá a schváleného ministerstvom zdravotníctva ústav očakáva, že opätovne získa povolenie na výrobu očkovacích látok v druhej polovici apríla.

Nemali by sme však zabúdať na to, že prerušenie činnosti ústavu národného a európskeho strategického významu, akým je Cantacuzinov ústav, prináša potenciál vysokého rizika. Preto som presvedčený, že je dôležité, aby európske inštitúcie vykonávali prísnejšiu kontrolu, ktorá v budúcnosti zabráni opakovaniu takýchto situácií na európskej úrovni.

Georgios Papastamkos (PPE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, pri všetkej úcte vás týmto žiadam, aby ste nám zajtra poskytli zoznam poslancov, ktorí požiadali o jednominútové vystúpenie na základe dvoch kritérií: po prvé, počas predchádzajúceho plenárneho zasadnutia nevystúpili, a po druhé, čas, kedy podali svoju žiadosť.

Pri všetkej úcte k vám a predsedníctvu si nemyslím, že je výsadou predsedníctva prideľovať čas, ako sa mu zachce. Existuje niekoľko zásad a prvou z nich je zásada transparentnosti.

Zajtra očakávame zoznam – a vidím, že ostatní poslanci so mnou súhlasia a schvaľujú to – s dvoma kritériami, a to: kritérium času, kedy podali svoju žiadosť, a kritérium, či vystúpili alebo nevystúpili počas predchádzajúceho plenárneho zasadnutia.

Predseda júci. – Ako viete, kritériá, ktoré uplatňujeme, spočívajú v spravodlivom rozdelení vystúpení medzi jednotlivé politické skupiny na základe veľkosti skupiny a tiež v uprednostňovaní tých, ktorí nevystúpili na predchádzajúcom rokovaní. Takéto kritériá používame.

Michail Tremopoulos (Verts/ALE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, zo Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie dnes nikto nevystúpil, zatiaľ čo z ostatných skupín dostalo slovo päť či dokonca sedem poslancov. Pýtam sa.

Predseda júci. – Práve to som pred chvíľou vysvetľoval, pán Tremopoulos. Z vašej skupiny sme dostali tri žiadosti o vystúpenie. Všetci títo poslanci vystúpili na predchádzajúcom rokovaní. Preto sme použili toto kritérium na spravodlivé rozdelenie vystúpení.

María Muñiz De Urquiza (S&D). – (ES) Vyberáte tieto kritériá pre rokovanie vy alebo útvary? Existujú niekde v písomnej podobe?

Predseda júci. – V zozname poslancov, ktorí požiadali o vystúpenie, je uvedené, ktorí poslanci vystúpili podľa článku 150 počas predchádzajúceho rokovania.

Na základe týchto informácií dáva predsedníctvo priestor všetkým politickým skupinám. Traja poslanci zo Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie, ktorí požiadali o slovo, zhodou okolností vystúpili na predchádzajúcom rokovaní. Preto sme ich neuprednostnili. Taká je situácia. Usilujeme sa zabezpečiť, aby mohol vystúpiť každý, v súlade s veľkosťou príslušnej skupiny a kritériom tých, ktorí nevystúpili na predchádzajúcom rokovaní, ktoré som vám vysvetlil.

María Muñiz De Urquiza (S&D). – (ES) Možno je to veľmi rozumné kritérium, no je písomne zachytené v nejakých pravidlách alebo v rokovacom poriadku plenárneho zasadnutia alebo Parlamentu?

Predseda júci. – Predsedníctvo využíva svoje právomoci a vykladá správny spôsob vedenia rokovania tak, aby to bolo pre všetky skupiny spravodlivé a vyvážené.

Chrysoula Paliadelí (S&D). – Vážený pán predseda júci, chcela by som sa spýtať, či som na zozname poslancov, ktorí dnes požiadali o slovo, a či som aj na zozname tých, ktorí vystúpili na poslednom plenárnom zasadnutí. Môžem na túto otázku dostať odpoveď hneď teraz?

Predseda júci. – Poviem vám to hneď teraz. Pani Paliadeliová, ste na zozname rečníkov zo Skupiny socialistov. Poradie prejavov je také, v akom ste o vystúpenie požiadali: ste zaregistrovaní v poradí, v ktorom ste požiadali o vystúpenie. Dali sme slovo šiestim rečníkom z vašej skupiny.

Chrysoula Paliadelí (S&D). – Vážený pán predseda júci, na základe čoho?

Predseda júci. – Chronologické poradie – časový sled. V tomto zozname ste mali číslo deväť.

Budem pokračovať v rokovaní.

(poznámka zo zadných lavíc)

Kritériá som objasnil. Čo ešte chcete vedieť?

Corina Crețu (S&D). – Vážený pán predseda júci, náš jediný problém spočíva v tom, že by bolo dobré vopred vedieť, kto dostane slovo. Je desať hodín večer a zostali sme tu zbytočne, ak nedostaneme rečnícky čas. Myslím si, že by sme mali mať pravidlo, podľa ktorého by sme aspoň dve hodiny vopred mali vedieť, kto vystúpi počas jednominútových vystúpení.

Predseda júci. – Vaše pripomienky vezmeme do úvahy.

John Bufton (EFD). – Vážený pán predseda júci, nie je to vôbec vaša chyba, ale je to úplný zmätok. Dnes sme tu dlhé hodiny čakali na slovo. Teraz je desať hodín večer. Nastal čas na jednominútové vystúpenia, dostali sme určený čas, ale je to trápne. Ak tu máme tráviť čas a hovoriť o dôležitých problémoch svojich regiónov, určite by sme mali dostať príležitosť vyjadriť sa.

V rámci vašej organizácie, v rámci tohto nezmyselného Parlamentu musí existovať nejaké usporiadanie, aby sme naozaj mohli povedať, že tu budeme a že dostaneme slovo. Ak si niekto myslí, že tu trávime celý tento čas čakaním a sedením v nádeji, že dostaneme možnosť vystúpiť, je to nezmysel. Ľudia v našej krajine, v Spojenom kráľovstve, majú týchto nezmyslov po krk, pretože nemôžeme hovoriť o ich právach a problémoch.

To je úplné zosmiešnenie. Hovorím vám, aby ste to odkázali pánovi Barrosovi. Už som mu spomenul, že celá táto záležitosť je fraška. Ak tu mám sedieť do desiatej večer v pondelok, utorok, stredu aj štvrtok, mali by sme aspoň dostať príležitosť hovoriť o dôležitých otázkach, ktoré sa týkajú členských štátov. Žiadam vás, pane, aby ste to odkázali svojim nadriadeným, pretože toto nie je demokracia, je to diktatúra.

Predseda júci. – Ďakujem. Rád by som vám pripomenul, že pán Barroso je predsedom Komisie, nie Európskeho parlamentu.

Sonia Alfano (ALDE). – (IT) Vážený pán predseda júci, keby sme namiesto všetkých týchto škriepok dostali možnosť vystúpiť, možno by sme preukázali aj dobrú službu svojim voličom. Je totiž desať hodín večer a všetci vieme, že sme mali dostať slovo. Každý z nás sem prichádza, aby tlmočil požiadavky svojich voličov. Už jednominútový rečnícky čas je veľmi málo a aj skrátenie zoznamu považujem za dosť arogantné.

Predseda júci. – Dámy a páni, situácia je veľmi jasná. Na tieto vystúpenia máme pol hodiny, takže tento čas musím dodržať. Poslanci, ktorí žiadajú o slovo, by zaplnili viac než pol hodiny. Predsedníctvo uplatňuje rozumné a spravodlivé kritériá – patrí to do jeho právomoci.

Chápem, že ste sklamaní. Urobíme to tak, že sa spolu s riaditeľom plenárnych služieb pozrieme na to, akým spôsobom by sme mohli získať približnú predstavu – pretože nikdy to nebude presné, ale aspoň približnú predstavu – o tom, kto vystúpi, aby sme mohli minimalizovať počet čakajúcich. Urobíme to radi a najlepšie, ako vieme.

Teraz, ak dovoľíte, budeme v rokovaní pokračovať, pretože inak tu môžeme celú noc diskutovať o tom istom.

Týmto uzatváram tento bod rokovania.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Tunne Kelam (PPE), písomne. – Prežívame obdobie kritických rozhodnutí vo vzťahoch medzi EÚ a Bieloruskom. Program Východného partnerstva ponúkol bieloruskému režimu možnosť uvoľniť prísnu kontrolu spoločnosti a otvoriť dvere demokratickým reformám. Tento proces však musí byť vzájomný. Hospodárska pomoc EÚ a otváranie projektov spolupráce môžu vyústiť do spoľahlivého pokroku len v prípade, že každý krok dobrej vôle EÚ budú sprevádzať skutočné opatrenia zamerané na opätovné nastolenie demokratickej spoločnosti v Bielorusku. Držiteľ Sacharovovej ceny pán Milinkievič hodnotí situáciu pesimisticky. Ako nám povedal, situácia v oblasti ľudských práv sa nezlepšila. V skutočnosti sa zhoršila. Vzhľadom na to, že Lukašenko režim je viac než kedykoľvek predtým závislý od západných technológií, peňaží a trhov, má EÚ zároveň v rukách účinnú páku na ovplyvnenie ďalšieho správania režimu. V prvom rade však musíme pochopiť, že bieloruský diktátor sa usiluje zistiť, nakoľko vážne to európski partneri naozaj myslia s dôležitosťou demokratických reforiem. Je preto mimoriadne dôležité vyslať jasný signál, že prioritou EÚ sú skutočné zmeny situácie v oblasti ľudských práv.

21. Veľká prírodná katastrofa v autonómnej oblasti Madeira (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie Komisie o veľkej prírodnej katastrofe v autonómnej oblasti Madeira.

Günther Oettinger, člen Komisie. – (DE) Vážený pán predseda júci, vážené poslankyne, vážení poslanci, Komisia je znepokojená a zarmútená hroznými udalosťami, ktoré sa odohrali na Madeire, a to najmä pokiaľ ide o vysoký počet obetí. Rád by som vyjadril sústrasť všetkým obyvateľom Madeiry, ktorých postihla táto katastrofa. Komisia vyjadruje svoju sústrasť predovšetkým rodinám obetí.

Včera môj kolega Johannes Hahn ako kompetentný člen Komisie hovoril s predsedom autonómnej oblasti Madeira pánom Jardimom, ktorý uviedol, že situácia je aj naďalej vážna. Regionálne a vnútroštátne záchranné služby ju však majú pod kontrolou. V súčasnosti nie je potrebná podpora z európskeho mechanizmu civilnej ochrany.

Škody sú však také veľké, že Madeira dúfa, že jej bude poskytnutá pomoc z Fondu solidarity EÚ. Komisia v súčasnosti skúma všetky dostupné prostriedky na poskytnutie finančnej pomoci EÚ pre Madeiru. Po katastrofálnom požiari v roku 2003 sme boli schopní prejavíť Portugalsku solidaritu poskytnutím prostriedkov vo výške viac ako 48 miliónov EUR. Fond solidarity bol zriadený v roku 2002 na poskytovanie finančnej pomoci na úrovni EÚ členským štátom postihnutým vážnymi prírodnými katastrofami.

Na mobilizáciu Fondu solidarity je však potrebné splniť určité kritériá. Najdôležitejším predpokladom je, aby portugalská vláda predložila žiadosť o pomoc. Chcel by som pripomenúť, že nariadenie, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity, zvyčajne umožňuje mobilizáciu prostriedkov na veľké katastrofy, v prípade ktorých náklady na odstránenie škôd presahujú prahovú hodnotu vo výške 0,6 % hrubého národného príjmu

postihnutého štátu. Pre Portugalsko to v súčasnosti znamená, že náklady na odstránenie škôd musia presahovať sumu vo výške 958 miliónov EUR. Za mimoriadnych okolností a po splnení konkrétnych kritérií je však možné poskytnúť pomoc aj pre menšie katastrofy regionálnych rozmerov, najmä v prípade, že bol postihnutý niektorý z najodľahlejších regiónov, ako je Madeira. Keďže Komisia ešte nemá dostatok informácií o rozsahu škôd, je príliš skoro povedať, či budú tieto podmienky splnené.

Portugalské orgány by mali rýchlo a dôkladne vyhodnotiť škody a v priebehu desiatich týždňov predložiť Komisii žiadosť. Môj kolega pán Hahn sa tento piatok stretne s portugalským ministrom vnútra pánom Pereirom, aby prerokovali ďalší postup. V dňoch 6. a 7. marca navštívi pán Hahn Madeiru, aby sa sám presvedčil o rozsahu škôd. Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre regionálnu politiku poskytne portugalským orgánom akúkoľvek podporu, ktorá bude potrebná na vypracovanie tejto žiadosti.

Rád by som vám pripomenul, že finančná pomoc z nášho Fondu solidarity nebude vyplatená okamžite. Tento fond je nástrojom, ktorého účelom je pomôcť členským štátom znášať finančné následky katastrof; nie je to núdzový nástroj. Zdroje pre Fond solidarity pochádzajú z dodatočných príspevkov členských štátov poskytnutých nad rámec bežného rozpočtu. Z tohto dôvodu je potrebný súhlas Európskeho parlamentu, inými slovami váš súhlas, ako aj súhlas Rady, a to prostredníctvom pozmeňujúceho a dopĺňajúceho návrhu. Celý proces od podania žiadosti až po vyplatenie pomoci trvá niekoľko mesiacov. My ako Komisia však urobíme všetko preto, aby bol tento proces čo najkratší.

Štrukturálne fondy nie sú k dispozícii na okamžité núdzové opatrenia. Môže sa z nich poskytnúť pomoc v súvislosti s dlhodobou obnovou. Komisia spolu so správnymi orgánmi v Portugalsku v krátkodobom horizonte prerokuje dané možnosti a prípadné citlivé a potrebné zmeny a doplnenia programu.

Chcem vás ubezpečiť, že Komisia urobí všetko, čo je v jej silách, aby pomohla ľuďom a orgánom na Madeire zvládnuť následky tejto strašnej prírodnej katastrofy.

Nuno Teixeira, *v mene skupiny PPE.* – (PT) V dnešný deň sa v tomto Parlamente ujímam slova, zdrvený zármutkom ľudí, ktorí sa stali svedkami tragédie, ktorá minulú sobotu postihla Madeiru. Prejavom svojej spoluúčasti na bolesti a zármutku rodín obetí, ktorých počet v súčasnosti dosahuje 42, im chcem vyjadriť úprimnú sústrasť v súvislosti so stratou, ktorú utrpeli.

Skutočný rozsah tejto katastrofy sa ešte len ukáže, pretože pátracie a záchranné tímy, ktoré bez prestávky pracovali od soboty v heroickom úsilí, za ktoré im vyslovujem uznanie, sa až teraz dostávajú k najzložovanejšiemu obyvateľstvu. Sú obavy, že počet obetí by sa mohol zvýšiť.

Krajina zostala zničená vo veľkom rozsahu s veľkými materiálnymi škodami spôsobenými na prístupových cestách, s úplne zničenými cestami a mostami a ohrozené je aj poskytovanie základných služieb, ako sú dodávky vody a energie. Viac ako 600 osôb muselo byť vysídlených, pretože stratili svoje domovy a osobný majetok. Hospodársky a sociálny vplyv tejto katastrofy bráni ľuďom v návrate k normálnemu spôsobu života. Teraz je však potrebné pozeráť sa dopredu. Týmto ľuďom, ktorých postihla katastrofa, musíme vyslať signál solidarity, nádeje a dôvery. Poskytnutie pomoci je nevyhnutné; Európska únia a najmä Parlament sú rozhodujúce v procese mobilizácie Fondu solidarity a musia tu zohrať svoju úlohu. Kedykoľvek sme vyzvaní, aby sme zasiahli, musíme to urobiť čo najrýchlejšie, pretože nemôžeme od ľudí, ktorých postihla katastrofa, chcieť, aby počkali, najmä nie vtedy, keď nás najviac potrebujú.

Preto sa obraciam najmä na Komisiu a jej predsedu, pána Barrosa, ako aj na pána Johanna Hahna, komisára pre regionálnu politiku. Víťam jeho plán navštíviť v krátkom čase Madeiru a žiadam ho, aby prevzal toto posolstvo nádeje, pomoci a podpory pre obnovu, pretože teraz nastal čas, aby sme obnovili to, čo nám príroda, žiaľ, znovu vzala. Som pevne presvedčený, že to dokážeme, pretože, ako ma hymna Madeiry naučila, „obyvatelia Madeiry sú skromní, vyrovnaní a odvážni. Sú to ľudia, ktorí zbrzdili pôdu medzi pevnými skalami, sú to hrdinovia, ktorí pracujú v divokých horách. Pre Madeiru si budú cítiť svoju históriu a prostredníctvom svojej práce sa budú snažiť dosiahnuť šťastie a slávu“.

Edite Estrela, *v mene skupiny S&D.* – (PT) V mene Skupiny progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente by som chcela vyjadriť rodinám obetí úprimnú sústrasť a solidaritu s ľuďmi postihnutými touto tragédiou, ktorá 20. februára postihla autonómnu oblasť Madeira v Portugalsku. Prudké dažde, silný vietor a rozbúrené more spôsobili, že centrum turistického mesta Funchal sa zmenilo na nepoznanie, a zanechali po sebe skazu a smrť. Veľké škody vznikli aj na verejnej a súkromnej infraštruktúre, ako aj na životnom prostredí a kultúrnom dedičstve. Počiatočné odhady, pán komisár, hovoria, že škoda presiahne 1 miliardu EUR, čím budú splnené kritériá na využitie Fondu solidarity. Sú tu však aj desiatky mŕtvych, za ktorými žiaľme, a veľké množstvo zranených a nezvestných ľudí a stovky osôb, ktoré sa ocitli

bez domova. Zábery skazy a utrpenia preleteli celým svetom a nenechali nikoho ľahostajným. Zo všetkých kútov sveta prišli prejavy solidarity.

Európska únia a Európska komisia musia takisto aktívne preukázať svoju solidaritu s týmto najodľahlejším ostrovom regiónu tým, že okamžite zmobilizujú Fond solidarity s cieľom zmierniť rozsiahle sociálne a hospodárske dôsledky a pomôcť obnoviť normálny stav v tejto postihnutej oblasti.

Pán komisár, svoje vystúpenie zakončím nasledujúcou otázkou: Tento Parlament medzičasom schválil zmeny týkajúce sa Fondu solidarity. Prečo ešte nenadobudli účinnosť? Prečo sa neuplatňujú?

Marisa Matias, v mene skupiny GUE/NGL. – (PT) Dnešné plenárne zasadnutie sme začali minútou ticha. Táto minúta ticha má dvojitý význam: po prvé, znamená solidaritu s obeťami katastrofy, ktorá postihla Madeiru, ako aj s ich rodinami, a po druhé, vzdáva poctu všetkým pracovníkom, ktorí týmto obetiam neúnavne pomáhali.

Minúta ticha nás má prinútiť uvažovať a zamyslieť sa nad vecami, ktoré nás budú znepokojovať aj v budúcnosti. To, čo sa odohralo na Madeire, je jav, ktorý sa bude čoraz častejšie opakovať. Zmena klímy spôsobuje, že k týmto mimoriadnym udalostiam bude dochádzať čoraz častejšie, a preto musíme nájsť spôsob, ako budeme na ne reagovať. Nemôžeme zabrániť prírodným katastrofám, no zároveň jednoducho nemôžeme dovoliť, aby mali vždy takéto tragické dôsledky na životy ľudí. Preto musíme bojovať za politiky plánovania a rozvoja zamerané na verejné blaho. Pán predsedajúci, chceta by som zakončil svoje vystúpenie niečím, čo je dôležitejšie a čo nás sem všetkých priviedlo: Európska komisia, Európsky parlament a európske inštitúcie musia byť schopné okamžitej reakcie na núdzové situácie. Na tento účel sú potrebné finančné zdroje a je nutné pohotovo konať.

Nuno Melo (PPE). – (PT) Tragédia na Madeire si vyžiadala mnoho životov, zničila majetok a zbrázdila vzhľad portugalského ostrova známeho svojou krásou, ktorú mali možnosť vidieť mnohí návštevníci z celého sveta. Som si istý, že nikto v Portugalsku – a už vôbec nie tam – nebol pripravený na strašné zábery ľudí, ktorých zmietla voda, rozpadnuté domy, zrútené mosty a zmenu rázu celej krajiny v dôsledku tejto prírodnej sily, ktoré sa vysielali do našich domovov v následných spravodajských reportážach.

Ako možno z uvedených vyhlásení vidieť, napriek všetkému nejde len o tragédiu, ktorá sa odohrala v portugalskom regióne. Je to tragédia, ktorá kruto postihla časť Európskej únie, ktorá by zo solidarity mala bez váhania poskytnúť pomoc. Mala by bezvýhradne pomôcť rodinám obetí, ktoré zahynuli, a ľuďom, ktorí sa z jedného dňa na druhý ocitli bez ničoho, a mala by pomáhať pri obnove prostredia, ktoré vytvorili ľudia, aby Madeira znovu získala to, čo jej príroda vzala. Pán predsedajúci, jedno je isté: bola spomenutá hymna Madeiry, ale ja som sa poučil aj z portugalskej hymny, v ktorej sa spomínajú námorní hrdinovia, hrdinský ľud, odvážny národ. Aj toto sú odvážni ľudia, ktorí, ako to dokázali pri iných príležitostiach vo svojej histórii, vždy vedeli, ako zmeniť chod vecí v ťažkých časoch a ako prekonať rany osudu.

Stane sa tak znova a pri tejto príležitosti to bude nepochybne aj vďaka solidarite a pomoci celej Európskej únie.

Constanze Angela Krehl (S&D). – (DE) Vážený pán predsedajúci, toto nie je dobrý podnet pre túto rozpravu. Madeiru zasiahla neuveriteľná prírodná katastrofa a touto cestou vyjadrujem postihnutým rodinám úprimnú sústrasť. V tejto situácii musí Európska únia poskytnúť podporu. Potrebujeme solidaritu celej Európskej únie, a preto len zopakujem to, čo už bolo povedané. Žiadam Komisiu o čo najrýchlejšiu mobilizáciu Fondu solidarity, aby sme mohli poskytnúť potrebnú pomoc. Chcem požiadať Radu, aby zabezpečila, aby sa konečne implementovala reforma Fondu solidarity, ktorú Parlament prijal pred dvoma rokmi, pretože to umožní rýchlejšie poskytnúť pomoc postihnutým regiónom.

Musíme sa pozeráť aj do budúcnosti. V posledných rokoch získala Madeira množstvo štrukturálnych prostriedkov a bude v tom pokračovať aj v nadchádzajúcich rokoch. Tieto zdroje sa musia využiť na preventívnu činnosť, aby sme mohli znížiť desivé následky prírodných katastrof, a tým aj utrpenie. Práve to musíme ako Európska únia presadiť v regiónoch, a teda aj na Madeire.

João Ferreira (GUE/NGL). – (PT) Katastrofa na ostrove Madeira si vyžaduje naliehavé opatrenia, ako aj mimoriadnu finančnú pomoc pre túto autonómnu oblasť. Takáto pomoc by mala byť určená na obnovu infraštruktúry a občianskej vybavenosti, ktoré boli zničené alebo poškodené, a mala by byť k dispozícii aj pre ľudí postihnutých rôznymi formami tejto tragédie, či už hospodárskymi, sociálnymi, alebo rodinnými.

Tragédie nie sú spravodlivé; tí, ktorí majú najmenej, strácajú najviac. Preto je dôležité, aby sme do najväčšej možnej miery identifikovali a odškodnili všetkých tých, ktorí stratili člena rodiny, svoj domov a svoje

živobytie. To, čo sa odohralo na Madeire, dramatickým spôsobom poukázalo na význam posilnenia spolupráce a solidarity v Európskej únii, ako aj v oblasti prevencie katastrof. V tejto súvislosti je dôležité vytvoriť vhodný finančný rámec na prevenciu, ktorý posilní a využije mechanizmy, ako sú okrem iného politika súdržnosti, politika rozvoja vidieka a regionálna politika s cieľom pomôcť členským štátom pri vykonávaní opatrení zameraných na ochranu ľudí, životného prostredia a hospodárstva.

Danuta Maria Hübner (PPE). - Vážený pán predsedajúci, rada by som vyjadrila zármutok všetkých členov Výboru pre regionálny rozvoj nad stratou životov na Madeire, ako aj našu snahu urobiť všetko pre to, aby sme pomohli Madeire v čase núdze. Vnútroštátne aj regionálne orgány už, samozrejme, robia, čo je v ich silách, aby zmiernili ťažkosti, v ktorých sa ľudia nachádzajú, najmä tí, ktorí stratili svoj domov, a čo najskôr očakávame ich žiadosť o poskytnutie európskej pomoci z Európskeho fondu solidarity. Som si istá, že všetky dotknuté strany ju využijú čo najúčelnejšie.

Žiadame Európsku komisiu, aby zmobilizovala všetky svoje zdroje a prekonzultovala s portugalskými orgánmi možnosť prispôsobenia prebiehajúcich európskych programov na účely pomoci tomuto regiónu. Dovoľte mi zdôrazniť, že existujúci Fond solidarity má aj naďalej známe obmedzenia. V apríli 2005 Komisia prijala návrh na revíziu nariadenia, ktoré Parlament neskôr prijal v prvom čítaní v máji 2006. Rada aj napriek nepopierateľnej prospešnosti flexibilnejšieho Fondu solidarity, napriek potrebe rozšíriť rozsah jeho činností tak, aby zahŕňal nepredvídané katastrofy spôsobené človekom a trestné činy, ako aj katastrofy prírodného charakteru, nebola od mája 2006 schopná dosiahnuť spoločnú pozíciu týkajúcu sa revízie tohto fondu.

Vzhľadom na katastrofálne udalosti, ktoré sa udiali na Madeire, je nám viac než kedykoľvek predtým jasné, že potrebujeme Fond solidarity, ktorý bude môcť efektívne riešiť problémy a ktorý Únii umožní poskytnúť rýchlu a účinnú pomoc v prípade, keď sa členské štáty stanú obeťami katastrofy. Preto žiadam španielske predsedníctvo, aby obnovilo proces zmeny a doplnenia Fondu solidarity a dokázalo, že duch skutočnej európskej solidarity je aj naďalej prioritou európskeho projektu.

Paul Rübig (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, katastrofy sú, samozrejme, aj dôsledkom globálneho otepľovania. Musíme sa snažiť zabrániť tomuto vývoju, ktorému čelíme v čoraz väčšej miere. Vynára sa preto otázka, či by sa pomoc nemala poskytovať z Európskeho fondu na prispôbenie sa globalizácii, najmä pracovníkom na Madeire, pretože mnohé pracovné miesta boli, samozrejme, zničené, a či by sme nemali podporovať malé a stredné podniky v rekonštrukčných prácach. Výraznú pomoc by sme mohli poskytnúť najmä remeselníkom a odvetviu služieb.

Preto žiadam Komisiu, aby posúdila, či by sa nemohli okamžite poskytnúť zdroje z Európskeho fondu na prispôbenie sa globalizácii.

Antigoni Papadopoulou (S&D). – (EL) Vážený pán predsedajúci, aj ja by som chcel vyjadriť hlbokú ľútosť nad katastrofou biblických rozmerov, ktorá postihla Madeiru, ako aj svoju plnú podporu portugalskej vláde. Dúfam, že tragická strata ľudských životov a nezvestných osôb sa ešte nezhorší.

Planéta nám vysiela správu SOS. Zmena klímy spolu s nekoordinovanou mierou využívania pôdy a priemyselným rozvojom je dôkazom toho, aké je životné prostredie zraniteľné. Katastrofické záplavy, ku ktorým v minulosti došlo v Nemecku a v krajinách východnej a strednej Európy, ako aj požiare v Grécku ešte stále zanechali otvorené rany. Katastrofy s určitou nepoznajú vnútroštátne hranice.

Preto žiadam Európsku komisiu, aby kladne reagovala na výzvu Európskeho parlamentu a podnikla energetickejšie kroky na úrovni Spoločenstva, pokiaľ ide o prevenciu prírodných a človekom spôsobených katastrof a ich vplyv.

Takisto žiadam okamžitú podporu pre obeť na Madeire. Je veľmi dôležité, aby sme disponovali účinnou politikou Spoločenstva a osobitným mimoriadnym financovaním, ako aj balíkom opatrení na okamžitú nápravu škôd bez byrokratických postupov.

Príbuzným obetí vyjadrujem úprimnú sústrasť.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Rodiny postihnuté tragédiou, ktorú zažíva Madeira, si zaslúžia našu úprimnú sústrasť a všetku našu solidaritu. Vyjadrujeme zármutok nad množstvom ľudí, ktorí zahynuli a ktorí sú nezvestní, ako aj stovkám vysídlených osôb. Posolstvo solidarity a nádeje pre ľudí z autonómnej oblasti Madeira si po tejto strašnej katastrofe vyžaduje rýchle prijatie opatrení, ako aj zjednodušené a mimoriadne postupy zamerané na pomoc tým, ktorých životy a majetok boli zničené.

Je nevyhnutné zmobilizovať Fond solidarity, je však potrebné využiť aj všetky ostatné a dostupné fondy, a to prostredníctvom núdzových opatrení, ktoré sa musia rýchlo dostať k rodinám postihnutým touto katastrofou, aby autonómna oblasť Madeira mohla urýchlene obnoviť celú postihnutú oblasť. V tejto súvislosti je hlavnou úlohou potreba urýchlenej realizácie.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, tragické záplavy, ku ktorým došlo v autonómnej oblasti Madeira, nám pripomínajú, že prírodné katastrofy zapríčinené zmenou klímy, nedostatok plánovania a infraštruktúr, ako aj nedostatok informácií a pripravenosti môžu vyústiť do ľudskej tragédie, ako sa to stalo aj teraz.

Chcel by som Parlamentu takisto pripomenúť, že pred niekoľkými dňami postihli obrovské záplavy aj ostatné časti Európy, ako Bulharsko a región Evros v Grécku, ktoré viedli k stratám na majetku.

Chcel by som Parlamentu pripomenúť aj to, že smernica 2007/60/ES požaduje, aby členské štáty do roku 2011 uskutočnili predbežné hodnotenie rizika záplav pre každé povodie a príslušné pobrežné regióny na svojom území.

Našou povinnosťou je vyvíjať nátlak na národné vlády s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty prijali uvedenú smernicu. Európska únia má však aj povinnosť – a nemyslím si, že by niekto nesúhlasil – vypracovať ešte intenzívnejšie opatrenia v oblasti prírodných katastrof a, v konečnom dôsledku, v oblasti ochrany ľudského života.

Andres Perello Rodriguez (S&D). – (ES) Vážený pán predsedajúci, juh Únie je najjasnejším a najnešťastnejším príkladom hrozivých následkov zmeny klímy, pričom raz je to z dôvodu požiarov, raz z dôvodu sucha a inokedy z dôvodu ničivých záplav, ako je táto. Keby sme mali európske observatórium, bolo by zrejmé, že je to tak a že preto je boj proti zmene klímy taký dôležitý.

Teraz je však rovnako dôležité, aby sme poskytli Madeire pomoc v tejto tragédii, a vyzývame Komisiu, aby v tejto naliehavej situácii bezodkladne konala.

V takýchto prípadoch musí Únia preukázať svoju efektívnosť, svoju solidaritu a blízkosť k občanom, najmä k tým, ktorí to najviac potrebujú.

Spolu so španielskymi poslancami zo Skupiny progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente podporujem toto uznesenie zamerané na pomoc nášmu drahému susedovi Portugalsku a Madeire. Vyzývame Komisiu, aby sa bezodkladne, bezvýhradne a bez toho, aby šetrila zdrojmi, pripojila k portugalskej vláde s cieľom čo najviac zmierniť katastrofálne následky tejto tragédie.

Seán Kelly (PPE). – Vážený pán predsedajúci, ešte keď som bol dieťa, mojím obľúbeným koláčom bol koláč z Madeiry a keď som zistil, že existuje nádherný ostrov, ktorý sa volá Madeira, hneď som k nemu pocítil sympatie. Takže keď som sa dopočul o katastrofe, ktorá sa odohrala minulú sobotu, pociťoval som s tamojším ľudom, najmä so svojím blízkym priateľom Nunom Teixeiraom, ako aj s ostatnými portugalskými kolegami hlbokú spoluúčasť, pretože aj našu oblasť postihli krátko pred Vianocami záplavy.

Bol som veľmi rád, keď som počul slová a tón hlasu pána komisára, ktorý je pripravený podať pomocnú ruku obyvateľom Madeiry v týchto pre nich ťažkých časoch, ktoré budú odteraz pravdepodobne známe ako čierna sobota.

V širšom zmysle sa však domnievam, že sa musíme zamerať na kritériá mobilizácie Fondu solidarity. Základ určený na 6,6 % HDP a 985 miliónov EUR je príliš vysoký, pretože mnohé z týchto tragédií majú miestny charakter, aj keď môžu byť veľmi pustošivé.

A to je potrebné zohľadniť. V krátkom čase však pre Madeiru urobíme všetko, čo bude v našich silách, a vítam vyhlásenie pána komisára v tejto veci.

Jaroslav Paška (EFD). – (SK) Dovoľte mi, aby som v mene skupiny Európa Slobody a Demokracie vyjadril solidaritu občanom Madeiry a vyjadril aj presvedčenie, že európska pomoc pre postihnutých príde rýchlejšie v tomto prípade ako na Haiti. Chcel by som veriť, že tak Európska komisia, ako aj portugalská vláda budú reagovať pohotovejšie na prírodnú katastrofu na Madeire ako v predchádzajúcich prípadoch.

Chcel by som tiež podporiť svojich kolegov, ktorí žiadajú zlepšiť mechanizmy poskytovania pomoci Európskej únii pri prírodných katastrofách tak, aby táto pomoc bola poskytovaná operatívne a rýchlo.

Luís Paulo Alves (S&D). – (PT) Takisto by som rád vyjadril podporu rodinám a priateľom obetí tragických udalostí, ktoré sa v sobotu odohrali na ostrove Madeira.

Ako Azorčan, Portugalčan a Európan vyzývam Parlament a Úniu, aby prejavili aktívnu solidaritu s autonómnou oblasťou Madeira a jej obyvateľmi.

EÚ musí dať najavo svoju prítomnosť v týchto oblastiach a práve v týchto časoch je najdôležitejšie prejsť solidaritu, ktorá je potrebná viac ako kedykoľvek predtým.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, v prvom rade mi dovoľte vyjadriť úprimnú sústrasť obetiam a ich rodinám. V Rakúsku máme jednoduché príslovie: kto rýchlo pomáha, pomáha dvakrát viac. To by však nemalo byť predmetom diskusie. Musíme urýchlene nájsť fondy, z ktorých uvoľníme dostupné zdroje a bezodkladne pomôžeme ľuďom v núdzi. Potrebné budú aj analýzy.

Ako človek žijúci v horskej oblasti veľmi dobre chápem, čo sa tu stalo. Aj v tomto prípade sa urobili podobné chyby ako v našej krajine. Vyrovnávali sme toky a budovali sme vodné diela bez toho, aby sme vzali do úvahy prírodu, a z malých tokov a kanálov sa stali veľké rieky. S obavami, inými slovami s hlbokým súcitom a porozumením, som sledoval tieto udalosti, ktoré boli pred dvoma alebo tromi rokmi na dennom poriadku aj v Rakúsku. Po vyčistení a po odstránení škôd musíme okamžite začať spolupracovať na náprave týchto chýb. Pri tejto práci vám ponúkame svoju pomoc. Keď sa v Galtüre stalo veľké lavínové nešťastie, bola nám poskytnutá medzinárodná pomoc. Táto medzinárodná pomoc nám umožnila evakuovať celú dedinu, zachrániť ľudí a odviesť ich do bezpečia. Teraz je vhodný čas na to, aby sme vyslali pozitívny signál a preukázali medzinárodnú európsku solidaritu, a v tejto súvislosti som pripravený urobiť všetko, čo bude v mojich silách.

Elisa Ferreira (S&D). – (PT) Takisto chcem vyjadriť solidaritu s bolesťou obyvateľov Madeiry a požiadať európske inštitúcie, najmä Komisiu, aby sprístupnili všetky dostupné prostriedky a urobili všetko, čo bude v ich silách, na poskytnutie tejto pomoci. Rovnako by som chcela zdôrazniť, že keď dôjde k nešťastiam takéhoto typu, je oveľa zložitejšie odstraňovať ich následky, ak sa udejú v chudobných krajinách a v chudobných regiónoch. V prípade Madeiry však musíme vziať do úvahy skutočnosť, že hospodárska základňa Madeiry bola postihnutá vzhľadom na svoju závislosť od cestovného ruchu, čím utrpela dvojnásobné škody. Jej prírodné krásy, prístupové cesty a kvalita života boli úplne zničené. Situácia je preto skutočne odlišná, keď sa takéto závažné problémy vyskytujú v chudobných krajinách a chudobných regiónoch, najmä v horských a turistických regiónoch, ako je to v prípade Madeiry.

Z tohto dôvodu je absolútne nevyhnutné, aby sme už viac nemuseli čakať na všetky úpravy vo Fonde solidarity, o ktoré sme požiadali a ktoré sme navrhli a ktoré sme znovu predložili. Musia sa vykonať okamžite, pretože vzhľadom na zmenu klímy sa tieto udalosti budú, žiaľ, neustále opakovať, a to najmä v najchudobnejších oblastiach Európy, pretože práve tieto oblasti postihujú v lete prívalové dažde a extrémne suchá.

Günther Oettinger, člen Komisie. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážené poslankyne, vážení poslanci, chcel by som vám poďakovať za možnosť prehovoriť k vám v tomto Parlamente o záplavách na Madeire.

Veľmi pôsobivým spôsobom ste sa obrátili na Komisiu so žiadosťou, aby poskytla pomoc Madeire v jej súčasnej situácii a aby preukázala európsku solidaritu. Komisia je na to pripravená. Presný postup musíme v nasledujúcich dňoch a týždňoch prerokovať v úzkej spolupráci s portugalskými orgánmi. Pravidlá fondu musíme a budeme dodržiavať. Tam, kde ponúkajú priestor, to Komisia využije v prospech Madeiry. V prvom rade je potrebné vyhodnotiť rozsah škôd a následne sa musí vypracovať a predložiť žiadosť o poskytnutie pomoci. Taký je postup. Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku a môj kolega komisár Hahn v tejto súvislosti poskytnú poradenstvo a podporu.

Pani Estrellová požiadala o ďalší rozvoj kľúčovej smernice a pravidiel fondu. Komisia pred viac ako štyrmi rokmi predložila v tejto súvislosti návrh, ktorý Parlament podporil. Ešte stále sa však nachádza v Rade. Chcel by som však kvalifikovane povedať, že návrhy, ktoré sme v tom čase predložili, neposkytnú v tomto konkrétnom prípade lepšie možnosti pomoci. Je správne, že stredobodom našej politiky musí zostať oblasť prevencie. Vhodným nástrojom na to je práve politika súdržnosti.

Chcem vás ešte raz ubezpečiť, že Komisia urobí všetko, čo je v jej silách, aby pomohla ľuďom a správe na Madeire zvládnuť následky tejto strašnej katastrofy.

PREDSEDÁ: PANI WALLIS*podpredsedníčka*

Predseda júca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční počas prvej marcovej schôdze.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Maria Da Graça Carvalho (PPE), písomne. – (PT) Chcela by som vyjadriť hlboký zármutok a úprimnú sústrasť rodinám obetí prírodnej katastrofy, ktorá postihla Madeiru.

Chcem taktiež vyjadriť svoju solidaritu so všetkými obyvateľmi Madeiry, jej inštitúciami a regionálnou vládou. Žiadam solidaritu inštitúcií Európskej únie v súvislosti s urýchlenu a flexibilnou mobilizáciou Fondu solidarity, najmä pokiaľ ide o poskytnutie maximálnej možnej výšky finančných prostriedkov pri zohľadnení osobitného postavenia Madeiry ako ostrova a najvzdialenejšieho regiónu EÚ.

Vyzývam Európsku komisiu, aby zmobilizovala štrukturálne fondy – Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond –, a to na základe urýchlených a zjednodušených postupov.

Takisto vyzývam Európsku komisiu, aby prejavila dobrú vôľu a rokovala s príslušnými orgánmi o prerozdelení zdrojov zo štrukturálnych fondov na základe rámca Spoločenstva a zohľadnila pritom túto katastrofu.

José Manuel Fernandes (PPE), písomne. – (PT) Chcel by som vyjadriť svoju úprimnú sústrasť a solidaritu s obyvateľmi Madeiry, ich inštitúciami a regionálnou vládou v súvislosti s tragédiou z vyššej moci, ktorá sa odohrala 20. februára v autonómnej oblasti Madeira a ktorá po sebe zanechala niekoľko desiatok mŕtvych, nezvestných a vysídlených osôb, zranenia a obrovské materiálne škody. Táto situácia si vyžaduje rýchle a účinné opatrenia zo strany EÚ založené na solidarite. Z tohto dôvodu je potrebná čo najväčšia pohotovosť všetkých strán zúčastnených na prerozdeľovaní prostriedkov z Fondu solidarity, aby sa mohol bezodkladne zmobilizovať. Takisto je dôležité, aby sa flexibilným spôsobom zmobilizovali rôzne fondy Európskej únie, a to prostredníctvom zálohových platieb, zjednodušených postupov a vyššej miery spolufinancovania s cieľom splniť potreby autonómnej oblasti Madeira. Zasadzujeme sa za revíziu Fondu solidarity takým spôsobom, ako už o to požiadal Parlament. Tento fond musí fungovať ako núdzový fond so skrátenou čakacou lehotou a zvýšením dostupných prostriedkov.

Krzysztof Lisek (PPE), písomne. – (PL) Chcel by som vyjadriť sústrasť rodinám tých, ktorí zahynuli v dôsledku záplav a zosuvov pôdy spôsobených prívalovými dažďami na Madeire. Prírodu nemožno oklamať, a keďže nemôžeme zabrániť prírodným katastrofám, mali by sme urobiť všetko pre to, aby sme predchádzali ich ničivému vplyvu a poskytli pomoc ich obetiam. Vzhľadom na prírodné katastrofy a ostatné krízové situácie by Európska únia mala byť schopná urýchlenu a efektívne konať pomocou primeraných zdrojov. V tejto súvislosti, ako som už zdôraznil v predložených pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhoch k návrhu správy pána Danjeana o implementácii európskej bezpečnostnej stratégie a spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky, je potrebné zabezpečiť účinné fungovanie nástrojov zameraných na reakciu na krízové situácie, a to prostredníctvom dobrej organizácie riadiacich stredísk, ktorá bude v súlade s potrebou konať ako súčasť prvého a druhého piliera. Dobré plánovanie a efektívne riadenie týchto stredísk umožní úspešné vykonávanie opatrení na území členských štátov Európskej únie a ostatných štátov, ktoré potrebujú pomoc.

V rámci EÚ je potrebná najmä lepšia koordinácia záchranných, policajných, vojenských a protipožiarnych tímov. Malo by sa zohľadniť využívanie špeciálne trénovaných jednotiek, ako je poľská záchranná a pátracia jednotka národnej požiarnej služby, ktorá vlastní certifikát OSN.

22. Investičné projekty v oblasti energetickej infraštruktúry v rámci Európskeho spoločenstva (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je správa pani Adiny-Ioany Văleanovej v mene Výboru pre priemysel, výskum a energetiku k návrhu nariadenia Rady o oznamovaní investičných projektov v oblasti energetickej infraštruktúry v rámci Európskeho spoločenstva Komisii a o zrušení nariadenia (ES) č. 736/96 (KOM(2009)0361 – C7-0125/2009 – 2009/0106(CNS)) (A7-0016/2010).

Adina-Ioana Vălean, spravodajkyňa. – Vážená pani predsedajúca, plne oceňujem vašu prítomnosť v pléne dnes večer. Chcela by som sa poďakovať všetkým tieňovým spravodajcom za prínosné diskusie a za ich

prácu na tejto správe. Nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy dáva Európskej únii viac kompetencií v oblasti energetickej politiky. Domnievam sa, že ide o oblasť, v ktorej ak členské štáty budú spolupracovať, Európa môže zabezpečiť bezpečnú, lacnejšiu a účinnejšiu energiu pre svojich občanov. Spoločne môžeme minimalizovať vplyv nepredvídateľných udalostí, ako bolo napríklad prerušenie dodávok plynu, ktoré Európa zažila počas minulej zimy.

Európa, samozrejme, nemôže zasahovať do dodávok plynu mimo svojich hraníc, ani riešiť tieto spory, ale čo môžeme urobiť, je zabezpečiť, aby si naša infraštruktúra vedela poradiť s nedostatočnými dodávkami alebo ich zlyhaním a aby bol trh transparentnejší a účinnejší. Európa tejto priorite pripisuje veľký význam vo svojom programe. Minulý rok sme prijali tretí energetický balík, ktorého cieľom je zabezpečiť konkurencieschopnejší a účinnejší trh s energiou. Nariadenie o bezpečnosti dodávok plynu je v súčasnosti predložené v Parlamente a zajtrašie hlasovanie o nariadení o oznamovaní investícií do energetickej infraštruktúry prispeje k tomu, aby bol trh transparentnejší a predvídateľnejší.

V tomto kontexte sa domnievam, že by bola škoda premárniť príležitosť, ktorú ponúka tento nový nástroj, neuplatnením správneho právneho základu, ktorý poskytuje nový článok 194 Lisabonskej zmluvy. Je to veľmi dôležitý inštitucionálny, politický a právny bod. Toto nariadenie je nielen nástrojom na získavanie informácií, ale môže aj poskytnúť obraz o investíciách do energetickej infraštruktúry ako základ na tvorbu politiky. Ak teda Rada prijme toto nariadenie na nesprávnom právnom základe, domnievam sa, že Parlament by mal tento problém ďalej riešiť na Európskom súdnom dvore, a dovoľte mi ubezpečiť vás, že to urobí.

Teraz k veci, už som to povedala pánovi Barrosovi a poviem vám to opäť, pán komisár Oettinger: Európa je v bode zlomu a našou prioritou by teraz malo byť viac ako kedykoľvek predtým podporiť naše spoločnosti a vytvoriť pozitívne prostredie pre konkurencieschopnosť. Preto potrebujeme silné politiky a najmä silnejšiu spoľahlivú energetickú politiku. V konečnom dôsledku je cieľom zaistiť bezpečnú a lacnú energiu pre našich občanov a pre naše spoločnosti. Z tohto pohľadu dúfam, že zhromažďovanie údajov sa nestane samoúčelným. Musíme zabezpečiť, aby toto nariadenie nevytvorilo ďalšie byrokratické zaťaženie pre spoločnosti a aby sa posilnila dôverynosť informácií citlivých z obchodného hľadiska.

Pokiaľ ide o ďalší problém, ľutujem, že Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente predložili pozmeňujúci a dopĺňajúci návrh, ktorý požaduje od spoločností v EÚ, aby poskytovali údaje o investíciách do projektov v tretích krajinách. Vyzývam všetkých, aby našli v zmluvách právny základ, ktorý by umožňoval extrateritorialitu v energetickej politike. Okrem toho sa domnievam, že by sme mali najprv preukázať, že vieme, čo sa plánuje na európskej úrovni, až potom hľadiť za hranice. Všimla som si aj pokúšenie v tomto Parlamente začleniť do tohto nariadenia všetko. Považujem to za chybu. Aby bol tento nástroj účinný, musíme sa sústrediť na skutočne konzistentné informácie a mať na mysli, aby sme sa vyhli prílišnej byrokrácii a dôverným záležitostiam pre naše spoločnosti a Komisiu. Usilovala som sa dosiahnuť túto rovnováhu tým, že som na jednej strane Komisii poskytla príležitosť mať prehľad o možnom vývoji v budúcnosti, ale na druhej strane zabezpečením toho, aby tento obraz bol čo najpresnejší.

Potrebujeme tiež určitú istotu budúcich investícií s cieľom zabezpečiť riadnu a dôkladnú tvorbu politiky. Takisto by som potrebovala ubezpečenie, pán komisár Oettinger. Chcem predísť situácii, keď Komisia po zhromaždení údajov začne zavádzaním investičných plánov a skončí tým, že bude hovoriť spoločnostiam, aby neinvestovali tu, ale tam. Mala by však poskytnúť riešenia a stimuly pre spoločnosti, aby robili krátkodobé neziskové investície, ktoré môžu byť potrebné na zaručenie bezpečnosti dodávok, inak ostanú medzery.

Tu končím. Ďakujem za váš čas a teším sa na vaše pripomienky.

Günther Oettinger, člen Komisie. – (DE) Vážená pani predsedajúca, pani Văleanová, vážené poslankyne, vážení poslanci, plynová kríza zo začiatku minulého roka ukázala, aké dôležité je pre Európu mať zavedenú energetickú infraštruktúru, ktorá nielen podporuje fungovanie vnútorného trhu, ale aj umožňuje solidaritu medzi členskými štátmi a regiónmi zasiahnutými v prípade krízy. Preto je dôležité, aby Komisia získala prehľad o tom, aké nové investičné projekty sa plánujú alebo realizujú a ktoré staré zariadenia sa majú natrvalo vyradiť z prevádzky. Naš návrh je preto rozvíjať a prepracovať informačný nástroj, ktorý vznikol v čase inej krízy, a to prvej ropnej krízy súvisiacej s nárastom cien ropy.

Cieľom tohto návrhu je rozšíriť oblasť pôsobnosti nariadenia najmä v oblastiach obnoviteľnej energie a zachytávania a skladovania uhlíka (CCS). Vitáme návrhy, ktoré prišli z Parlamentu, na začlenenie oblastí pôsobnosti, ako sú napríklad diaľkové vykurovacie siete alebo výrobné kapacity v oblasti plynu, uhlia a ropy. Chceme tiež zohľadniť existujúce povinnosti predkladať správy pod podmienkou, že informácie dostupné v rámci kontextu analýz, ktoré má Komisia vykonať, budú použiteľné.

(Výpadok zvuku.)

(Rokovanie bolo na krátko prerušené pre technické problémy.)

Predseda júca. – Skúsime to opäť a uvidíme, či to bude fungovať s nemčinou.

Günther Oettinger, člen Komisie. – (DE) Vážená pani predsedajúca, vážené poslankyne, vážení poslanci, spomenul som otázku toho, ako chce Komisia vyhodnocovať informácie, ktoré získa od členských štátov v súvislosti s týmto nariadením. Naše analýzy najprv preskúmajú očakávaný rozvoj infraštruktúry z hľadiska očakávaných zmien v dopyte. Zvážime, či sa nové kapacity, ktoré sa očakávajú, zhodujú s predpoveďami budúceho dopytu alebo či môžeme očakávať ich nedostatok.

V tejto súvislosti sa na rozdiel od súčasného nariadenia zdá dôležité začať inštitucionálne rozhovory o týchto oblastiach. Komisia preto navrhuje, po prvé, každé dva roky zverejniť správu o štrukturálnom rozvoji energetickej infraštruktúry. Cieľom je pomôcť zlepšiť transparentnosť pre všetkých prevádzkovateľov na trhu. Po druhé, chceme tiež politickú diskusiu s Parlamentom a členskými štátmi, aby sme z nej vyvodili závery. Chcel by som zdôrazniť posledný bod, pretože jedna vec je jasná: nariadenie samo osebe je nástrojom na získavanie a zhromažďovanie informácií, aby nám ukázali, či treba uskutočniť nejaké kroky. Ako sa k tomu postavíme, treba riešiť v súvislosti s konkrétnymi iniciatívami energetickej politiky.

Tým sa dostávam k bodu, ktorý zaujíma vás, pani Văleanová, a celý Parlament, a to k novému článku 194 Lisabonskej zmluvy a jeho pôsobnosti. Pre nás všetkých – Parlament, Radu a Komisiu – tento článok predstavuje príležitosť aj povinnosť formovať energetickú politiku EÚ v úzkej spolupráci, inými slovami spoločne najmä s Európskym parlamentom. Ako nový komisár pre energetiku by som preto chcel výrazne zapojiť tento Parlament do všetkých budúcich opatrení politiky v čo najväčšej miere a v počiatočnom štádiu. Právny akt, ktorého sa dnešná rozprava týka, však súvisí iba so získavaním a hodnotením informácií v odvetví energetiky, a preto je podľa interpretácie Komisie založený na článkoch 337 a 187 zmluvy o Euratome. Obsah nariadenia je v súlade s obidvoma článkami primárnych právnych predpisov a v súlade s judikatúrou sa výber právneho základu odvodených právnych predpisov musí spájať s merateľnými kritériami súvisiacimi s obsahom.

Žiadna energetická politika nie je založená iba na samotnom získavaní a hodnotení informácií, a preto je tu podľa môjho názoru potrebné rozhodnutie. Prosím vás v tejto súvislosti o zhovievavosť.

Marian-Jean Marinescu, v mene skupiny PPE. – (RO) Vážený pán komisár, pokúsili ste sa vysvetliť dôvod, prečo nepostupujeme na základe spolurozhodovania. Ja mám takisto rovnaký názor ako moja kolegyňa pani Văleanová, spravodajkyňa tejto správy, že by bolo dobré, keby sa o tomto nariadení diskutovalo na základe spolurozhodovania.

Nové nariadenie je legislatívny nástroj, ktorý je mimoriadne dôležitý pre trh Európskej únie s energiou. Táto analýza by mala doplniť vnútroštátne a regionálne stratégie a pomôcť skonsolidovať energetickú bezpečnosť identifikovaním potenciálnych medzier a rizík v súvislosti s infraštruktúrou a investíciami s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi ponukou a dopytom v odvetví energetiky.

Domnievam sa, že návrh Komisie obsahuje niekoľko bodov, ktoré sú nejasné, ale ktoré sa podľa môjho názoru vyriešili prostredníctvom predložených pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov, napríklad otázka zverejnenia energetických údajov zaslaných členskými štátmi. Tieto údaje treba zhromažďovať na vnútroštátnej a regionálnej úrovni. Pomôže to zabrániť zverejneniu informácií citlivých z obchodného hľadiska.

Ďalšou otázkou je potreba objasniť, čo sa myslí pod pojmom „osobitný orgán“ alebo orgán poverený vypracovaním a prijatím viacročného plánu rozvoja sietí a investičných plánov v oblasti energetickej infraštruktúry v celej EÚ. Je tu tiež otázka zabránenia dvojitému získavaniu týchto údajov a určovania, kedy treba predložiť správy pre určitý projekt, napríklad, keď úrady dostali žiadosť o stavebné povolenie.

Ďalším mimoriadne dôležitým aspektom je otázka monitorovania európskych investícií v tretích krajinách, ktoré majú vplyv na európsky trh s energiou. Domnievam sa, že investície v tretích krajinách, ktoré uskutočnili vlády a vnútroštátne spoločnosti, ktoré majú výrazný vplyv na trh s energiou, je potrebné oznamovať v rámci tohto nariadenia.

Adam Gierek, v mene skupiny S&D. – (PL) Vážená pani predsedajúca, európska integrácia, bezpečnosť a energetická solidarita si vyžadujú spoločné riadenie investícií vo všetkých členských štátoch ako súčasť široko chápanej energetickej infraštruktúry, a najmä prenosovej infraštruktúry. Optimálne riešenia pre

investície v tejto oblasti si vyžadujú objektívne informácie o stave infraštruktúry v jednotlivých vnútroštátnych systémoch, ako aj informácie, ktoré sú nevyhnutné pre uskutočnenie hlavnej štúdie EÚ o budúcej integrácii.

Dôležité je, že prvok hospodárskej súťaže na spoločnom trhu výrobkov a služieb, ktorú ovplyvňuje najmä cena energie v každom členskom štáte, a potreba zachovať obchodné tajomstvá by nemali potlačiť ani narušiť integračné procesy. Uchovajme v tajnosti iba to, čo musí ostať tajomstvom – zariadenia vojenskej infraštruktúry.

Je to dôležité najmä preto, že prijaté rozhodnutia o investíciách, ako je napríklad vybudovanie severného a južného plynovodu, by nemali byť výlučne egoistickými opatreniami prijatými v záujme iba niekoľkých členských štátov EÚ. Zavedme komplexný, dlhodobý plán energetickej infraštruktúry pre celú Úniu založený na zásadách spolupráce, dôvery a súdržnosti. Súčasné nariadenie, bohužiaľ, bude slúžiť tomuto cieľu iba do určitej miery, a podľa môjho názoru by malo obsahovať napríklad aj priority členských štátov.

Lena Ek, v mene skupiny ALDE. – (SV) Vážená pani predsedajúca, mimoriadne ma teší, že vidím odhodlanie Komisie podporiť najlepšie postupy a zlepšiť energetickú účinnosť na európskom trhu s energiou. Energetická účinnosť je kľúčová pre pracovné miesta a rast v Európe a je nevyhnutná, ak chceme dosiahnuť cieľ 2 °C. Dvomi hlavnými predpokladmi v tomto kontexte sú inteligentné energetické siete a voľný, dobre fungujúci vnútorný trh s energiou. Obidva tieto predpoklady, samozrejme, vyžadujú, aby Komisia mala dobré znalosti o existujúcej infraštruktúre a trhu – a o tom je tento návrh.

Potrebujeme však aj administratívu, ktorá sa zaoberá týmito informáciami, aby sme boli účinní. Musíme zabrániť duplicita a oznamované informácie musia byť také, ktoré sú potrebné na dosiahnutie stanovených cieľov. Ak máme dosiahnuť fungujúci trh, je tiež nesmierne dôležité, aby sa informácie získané od európskych podnikov chránili, aby sa predišlo akémukoľvek narušeniu trhu. Podporím autorkinu správu a vyzývam Parlament, aby zamietol nesmierne byrokratické návrhy, ktoré predložila Skupina zelených/Európska slobodná aliancia.

Ako bolo predtým spomenuté, ciele návrhu sú nesmierne dôležité – také dôležité, že dostali osobitný právny základ v článku 194 Lisabonskej zmluvy, v ktorom sú vymenované prakticky slovo za slovom. Plná účasť Európskeho parlamentu prostredníctvom riadneho legislatívneho postupu v súlade s touto zmluvou by preto mala byť samozrejmosťou. Čokoľvek iné by sme si nezaslúžili a bol by to nesmierne nešťastný začiatok spolupráce medzi Parlamentom a Komisiou, ktorú potrebujeme pre fungujúci vnútorný trh s energiou.

Yannick Jadot, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) Vážení páni komisári, je dobré, že chcete viesť rozpravu o výsledku tohto nástroja v Európskom parlamente, ale hlavná vec, ktorú treba rešpektovať v súvislosti s Európskym parlamentom, je riadny legislatívny postup. Tento nástroj bude užitočný, ale mohol by byť operatívnejší, efektívnejší a transparentnejší.

Efektívnejší, najmä keby zohľadnil všetky decentralizované zdroje energie. Nie je to vec počítania každého solárneho panela, ale na úrovni členských štátov máme informácie, ktoré by ste mohli zhromaždiť a zistiť, čo znamenajú všetky plány na decentralizovanú energiu. Keď hovoríme o demokracii a transparentnosti, som prekvapený, že naša liberálna kolegyňa pani poslankyňa namieta proti „byrokracii“. Tento nástroj musí byť transparentný, musí sa o ňom diskutovať a Komisia musí okrem iných osloviť všetky zainteresované strany, únie a združenia. Na záver, daňovníci veľkým dielom prispievajú k úsiliu o tranzit energie, a je dôležité, aby sme mali informácie o financovaní, aby sme presne vedeli, ako daňovníci financujú tranzit energie v Európe. Dúfam, že predložené pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy budú zajtra prijaté veľkým počtom poslancov EP, viacerými, ako tu dnes večer sedia.

Evžen Tošenovský, v mene skupiny ECR. – (CS) Návrh o pravidelnom informovaní o investičných projektoch v oblasti energetickej infraštruktúry EÚ je diskutabilný. Týmto orgány EÚ vstupujú do oblasti konkurenčných vzťahov spoločností, ktoré sú vo väčšine prípadov súkromné. Podľa môjho názoru má tento návrh dve roviny. Jedna je obsah takýchto povinných informácií, hlavne ich rozsah a podrobnosti. Druhá rovina je miera dôvernosti a z toho vyplývajúcich povinností utajovania pre Komisiu.

Som presvedčený, že povinne oznamované informácie by mali mať skôr opisný charakter poskytujúci všeobecný prehľad o energetických sieťach a ich rozvoji v budúcnosti. Tak by Komisia mala dostatočný prehľad o prepojeniach medzi jednotlivými krajinami a zároveň aj dostatočný prehľad o existujúcich sieťach a s vyhlídkou do budúcnosti. Logicky sa totiž ponúka aj otázka, čo bude Komisia robiť, ak bude presvedčená, že nejaká oblasť je poddimenzovaná alebo naopak predimenzovaná. Pri dostatočnej úrovni všeobecných informácií by odpadol tiež problém nepríjemných diskusií o utajovaní niektorých strategických plánov energetických spoločností.

Jaroslav Paška, za skupinu EFD. – (SK) Udalosti z posledných rokov nám ukázali, že energetická bezpečnosť Európskej únie je skôr želaním ako skutočnosťou.

Energetické systémy členských štátov Európskej únie nie sú dostatočne kompatibilné, nie sú dostatočne prepojené. Preto mohli mnohé krajiny na začiatku minulého roka bez tepla a plynu, aj napriek solidarite a ochote EÚ byť v takej situácii, v akej sa nachádzali. Náprava tohto stavu bude od Európskej komisie vyžadovať rozsiahle iniciatívy, a preto je potrebné, aby Európska komisia pre svoju prácu kvalifikovane a informovane bola informovaná od členských štátov, ako aj od súkromnej sféry.

Z týchto dôvodov môžeme považovať pripravované nariadenie Rady o oznámení investičných projektov v oblasti energetickej infraštruktúry za prirodzený a potrebný krok v pokračovaní energetickej politiky Európskej únie reagujúci na aktuálny vývoj v oblasti dodávok energií na území Európskej únie. Pozmeňujúce návrhy obsiahnuté v správe k tomuto bodu programu zlepšujú znenie nariadenia, a preto považujem za správne ich podporiť.

Amalia Sartori (PPE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, vynikajúca správa pani Văleanovej obsahuje niektoré rozumné body, s ktorými súhlasím.

Po prvé, požiadavka zaručiť optimálnu úroveň bezpečnosti v súvislosti s údajmi a informáciami požadovanými v tomto návrhu, a to tými, ktoré hospodárske subjekty považujú za citlivé údaje. Po druhé, požiadavka poskytnúť možnosť zhromažďovať údaje aj na širšej regionálnej úrovni, ak zvažíme, že vnútroštátna úroveň je niekedy úplne bezvýznamná. Po tretie, oznamovanie by malo mať praktický účel a malo by dopĺňať analýzu rozvoja európskeho systému dodávok plynu.

Z tohto dôvodu by Komisia mala byť povinná diskutovať o svojich analýzach s členskými štátmi a s hospodárskymi subjektmi v jednotlivých odvetviach. Toto je prísľub, ktorý nám tu Komisia dala.

Musíme tiež úspešne zabrániť zdvojeniu práce, ktorú musia vykonávať hospodárske subjekty, vnútroštátne regulačné orgány a členské štáty, aby definovali vnútroštátne plány zamerané na ochranu bezpečnosti dodávok s konkrétnou zmienkou o plynovej infraštruktúre, a tiež zaručiť, že ak sa hospodárske subjekty rozhodnú zmeniť investičné plány, nebudú žiadnym spôsobom penalizované.

Na záver chcem upozorniť na článok 1 ods. 2 návrhu, ktorý sa zaoberá časovými limitmi oznamovania. Skutočnosť, že mnohé projekty sa nedostanú za hranicu štádia plánovania, sa musí vziať do úvahy. Najlepší možný výsledok by sa preto mohol dosiahnuť, keby sa oznamovanie týkalo iba tých projektov, ktoré získali potrebné schválenia a povolenia, alebo tých projektov, pre ktoré sa vykonalo konečné investičné rozhodnutie.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Chcela by som začať blahoželaním pani spravodajkyne k dobre vykonanej práci. Lisabonská zmluva posilňuje právomoci Európskej únie v oblasti energetickej politiky. Energetická bezpečnosť v EÚ a solidarita medzi členskými štátmi v prípade energetickej krízy sú najdôležitejšie pre energetickú politiku Európskej únie. Súčasné nariadenie ustanovuje rámec Spoločenstva pri oznamovaní údajov a informácií o investičných projektoch v oblasti energetickej infraštruktúry pre ropu, plyn, elektrinu a biopalivá, ako aj o projektoch zahŕňajúcich geologické ukladanie uhlíka uvoľňovaného v odvetví energetiky Komisii.

V skutočnosti bude Komisia môcť predložiť návrhy, ako lepšie využiť existujúce kapacity a identifikovať riešenia v prípade energetickej krízy. Nariadenie nesmie príliš zvýšiť administratívne zaťaženie, s ktorým sa musia vyrovnávať energetické spoločnosti. Domnievam sa však, že toto nariadenie by malo platiť aj pre európske spoločnosti, ktoré investujú do projektov energetickej infraštruktúry v tretích krajinách a ktoré sú priamo prepojené s energetickými sieťami jedného alebo viacerých členských štátov alebo na ne majú veľký vplyv. Preto dúfam, že pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh 74 zajtra získa väčšinovú podporu.

Roger Helmer (ECR). – Vážená pani predsedajúca, niektoré z pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov, o ktorých dnes večer diskutujeme, odrážajú našu šialenú posadnutosť obnoviteľnými zdrojmi energie. Stále hovoríme o dôležitosti znižovania emisií CO₂, hoci sa nám teória globálneho otepľovania spôsobeného človekom rúca priamo pred očami.

Keby sme však znižovanie emisií CO₂ mysleli vážne, určite by sme uprednostnili atómové elektrárne, a nie obnoviteľné zdroje energie. Rozhodli sme sa zaviesť iniciatívy, ktoré vážne narušujú trh v prospech obnoviteľných zdrojov energie a proti jadrovej energii.

Európa potrebuje konkurencieschopnú, spoľahlivú, hlavnú výrobnú kapacitu pri základnom zaťažení, ktorú môže poskytnúť jadrová energia. Medzitým sa nemožno spoľahnúť na to, že tá biedna troška občasnej elektriny z veterných fariem zabezpečí energiu pre európsky priemysel.

Veľa krajín v EÚ vrátane našej krajiny čelí vyhlídkam na energetický bod zlomu koncom tejto dekády, čiastočne v dôsledku smernice o veľkých spaľovacích zariadeniach. Pokiaľ nevybudujeme serióznu výrobnú kapacitu, čím myslím jadrovú energiu a uhlie, dopadneme tak, že nám svetlá zhasnú.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Otázka energetiky a energetickej siete je kľúčovou otázkou pre budúcnosť európskeho hospodárstva. Dôležitosť energetickej bezpečnosti sa opakuje v rôznych dokumentoch, rozpravách a na rôznych rokovaniach. Aby však po slovách a vyjadreniach nasledovali konkrétne riešenia a merateľné účinky, mali by sme predovšetkým zabezpečiť primeranú úroveň financovania plánovaných investícií. Podľa správy Exxon Mobil, jedného z najväčších svetových ropných koncernov, sa bude svetový dopyt po energii zvyšovať približne o 1,2 % ročne, takže do roku 2030 sa dopyt zvýši približne o 35 %.

Potreba plynu, ktorý bude druhým najdôležitejším zdrojom energie, sa zvýši o 1,8 % ročne. V súčasnosti svet využíva o trochu viac ako 3 miliardy m³. V roku 2030 bude potrebovať približne 4,3 miliardy m³. Dôsledkom rastúcej potreby plynu bude zvýšenie závislosti Európy od dovozu tohto zdroja zo 45 % v roku 2005 na 70 % v roku 2030. Vzhľadom na tieto čísla by sa finančná podpora Európskeho spoločenstva pre energetickú sieť mala riešiť strategicky.

V súčasnej hospodárskej a finančnej situácii je mimoriadne ťažké nájsť investorov pre mnohé projekty. Iba primeraná podpora Európskej únie zabezpečí pokračovanie týchto projektov. Prednosť by mali dostať tie projekty, ktoré sa sústreďujú na cezhraničné potreby a prispievajú k rozvoju nových technológií, ktoré majú najdôležitejší význam pre budúce energetické potreby Európy. Tieto projekty pomôžu odstrániť rozdiely v prepojeniach medzi systémami v Európskej únii a umožnia ďalšie optimálne využívanie vlastných zdrojov energie Európskej únie.

Seán Kelly (PPE). – Vážená pani predsedajúca, táto otázka je veľmi dôležitá minimálne z troch dôvodov: po prvé, musíme rozmyšľať o energetickej bezpečnosti, pretože príde deň, keď sa fosílna palivá minú, po druhé, naše ciele v oblasti zmeny klímy do roku 2020 alebo, ako niektorí ľudia uviedli, do roku 3020 alebo dokonca 4020, a po tretie, čo je veľmi dôležité, musíme zmenšiť našu závislosť od fosílnych palív, ktoré niekedy pochádzajú z nestabilných režimov a diktatúr.

Čas teda nie je na našej strane, a jednou z oblastí, ktoré si vyžadujú veľkú pozornosť, je oblasť výskumu a inovácií. Obávam sa duplicitu v tejto oblasti.

Nedávno som sa dozvedel, že existuje 45 rôznych skupín, ktoré sa zaoberajú výskumom baktérie salmonely. Ak sa to mohlo stať v prípade baktérie salmonely, mohlo by existovať 450 skupín, ktoré by robili rovnaký výskum obnoviteľnej energie, napríklad veternej energie, solárnej energie, energie prílivu a energie morských vln.

Chcem sa preto opýtať Komisie, aké má plány na koordináciu tohto výskumu, aby sa zdroje využili čo najlepšie z hľadiska získania technológie, ktorú potrebujeme.

Ioan Enciu (S&D). – (RO) Chcem zablahoželať pani Văleanovej k tejto správe. Chcel by som poukázať na niektoré aspekty súvisiace s dôležitosťou investícií do infraštruktúry. Neustály rozvoj energetickej infraštruktúry je jediný spôsob, ako sa vyrovnáť s neustále sa meniacou spoločnosťou. Rozvoj existujúcich sietí spolu s investíciami do nových typov sietí prispôbených inovačným zdrojom energie, je najdôležitejším faktorom zameraným na uľahčenie prístupu k novým zdrojom energie pre obyvateľstvo a priemysel.

V súčasnosti *de facto* existuje regionálna spolupráca v odvetví energetiky. Je však potrebné posilniť ju pomocou jasných nariadení. Solidaritu medzi členskými štátmi treba premeniť z myšlienky na realitu. Zvyšovanie investícií do systémov informačných technológií na monitorovanie a oznamovanie zásob palív počas krízy je tiež dôležité.

Napokon by som chcel zdôrazniť, že investície a nasadenie riešení IKT v odvetví energetiky sú kľúčom k rozvoju energeticky účinného, nízkouhlíkového hospodárstva.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Lisabonská zmluva, ktorá posilnila kompetencie Európskej únie v oblasti energetickej politiky, by mala byť aktívne využívaná na prekonávanie ťažkostí a na predchádzanie prípadným problémom na energetickom trhu.

Poskytovanie informácií o investičných projektoch v oblasti energetickej infraštruktúry prispeje k identifikácii medzier v dopyte a v ponuke v odvetví, a teda aj k lepšiemu vytváraniu spoločnej energetickej politiky v duchu solidarity a k zblížovaniu členských štátov na energetickom trhu. Z uvedených dôvodov súhlasím s názorom, že je potrebné zhromažďovať určité primerané informácie o plánovaných investíciách, aby Európska únia mohla informovane rozhodovať o energetickej politike na základe uceleného obrazu a jej stave vo všetkých členských štátoch.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Záruka stabilných a neprerušovaných dodávok energie sa stala prioritou pre vlády členských štátov Únie, ako aj pre celé Spoločenstvo. Zvláštnu zodpovednosť za túto otázku nesie Európska komisia, ktorá by sa svojím konaním mala usilovať o zabezpečenie dodávok energie pre Spoločenstvo rozvíjaním a monitorovaním správneho fungovania európskeho trhu s energiou.

Jedným z mechanizmov viacrozmernej energetickej politiky Komisie by mala byť podpora efektívnych investičných projektov v odvetví energetiky. Komisia by mala vykonávať pravidelné analýzy a výskum. Analýzy by mali byť založené na informáciách o investičných projektoch v oblasti energetickej infraštruktúry jednotlivých krajín s dôrazom nielen na zariadenia, ktoré sa v súčasnosti používajú, ale aj na analýzu investičných projektov, ktorých cieľom je zvýšiť rozmanitosť zdrojov energie a spôsobov, ktorými sa energia dopravuje a spracúva. Keď bude mať Komisia podobné analýzy zo všetkých krajín Únie, bude schopná zvoliť najvýhodnejšiu stratégiu pre európsky trh s energiou.

Paul Rübiger (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán komisár Oettinger, jedným z kľúčových problémov v odvetví energetiky je, samozrejme, skladovanie energie. Domnievam sa, že v súvislosti s bezpečnosťou dodávok sa musíme viac zamýšľať nad otázkou skladovania. Predovšetkým v súvislosti s obnoviteľnou energiou je to obrovská výzva.

Na druhej strane musíme tiež vytvárať inteligentné siete. Čím viac obnoviteľnej energie máme, tým viac šancí máme na to, aby sme naše prostredie zmenili na výrazne energeticky účinnejšie s inteligentnými sieťami a v konečnom dôsledku poskytl domácnostiam stimuly na používanie inteligentných meračov s cieľom znížiť spotrebu a náklady. Zvyšovanie účinnosti bude hrať veľmi dôležitú a kľúčovú úlohu v budúcnosti, nielen pri výrobe energie, ale predovšetkým pri jej spotrebe.

Günther Oettinger, člen Komisie. – (DE) Vážená pani predsedajúca, vážené poslankyne, vážení poslanci, chcel by som sa vám poďakovať za cenné návrhy na zlepšenie. Komisia uskutoční kroky na zabezpečenie toho, aby členské štáty zohľadnili mnohé z vašich návrhov v konečnej verzii nariadenia.

Komisia si uvedomuje dôvernú povahu informácií súvisiacich s plánovanými projektmi. Z tohto dôvodu súhlasíme s návrhmi tohto Parlamentu zverejňovať iba tie údaje, ktoré boli predtým zhromaždené na úrovni členských štátov. Okrem toho by sa mali údaje zhromažďovať na európskej úrovni takým spôsobom, aby nebolo možné vydedukovať závery o jednotlivých spoločnostiach a ich obchodných stratégiách. Je to dôležité v prípadoch, kde pôsobí iba jedna spoločnosť na vnútroštátnej úrovni v danom odvetví energetiky.

Ako som už spomenul, vítame tiež rozšírenie oblasti pôsobnosti, aby zahŕňala výrobné kapacity v oblasti ropy, plynu a uhlia. Nechcem skrývať skutočnosť, že členské štáty sú menej naklonené tomuto návrhu, ale sľubujem, že prehodnotia začlenenie týchto kapacít do piatich rokov.

Nehľadiac na naše rôzne interpretácie v súvislosti s právnym základom nariadenia vás môžem uistiť, že cieľom Komisie je viesť širokú diskusiu v oblasti infraštruktúry. Umožní to nový nástroj pre infraštruktúru a solidaritu, ktorý treba rozvíjať a ktorého cieľom je pokračovať od finančnej pomoci Spoločenstva až po celoeurópske energetické siete, a tiež správy Komisie o pokroku v uskutočňovaní programu hospodárskej obnovy v súvislosti s prínosmi pre energetické projekty.

Adina-Ioana Vălean, spravodajkyňa. – Vážená pani predsedajúca, chcela by som poďakovať pánovi komisárovi a kolegom za ich zaujímavé príspevky do rozpravy.

Iba niekoľko slov na záver – alebo aspoň na záver môjho vystúpenia. V prvom rade by som chcela opäť zdôrazniť, že politika by určite nemala zasahovať do fungovania trhu. Nezabúdajme na to, že Európa je trhovým hospodárstvom a že politika slúži iba na úpravu slabých miest trhu.

Po druhé, môj názor na to, že by sme nemali použiť toto nariadenie na potvrdenie správnosti uplatňovania iných nariadení, ani na zahrnutie vyčerpávajúcich informácií, sa nemení, nie je to cvičenie v štatistikách. Určite musíme zachovať určitý stupeň dôležitosti zhromažďovaných informácií, v opačnom prípade sa stratí ich účel v obrovskom množstve údajov. Toto nariadenie nie je o navrhovaní politiky o obnoviteľných zdrojoch energie, ani o plyne.

Na záver by som chcela povedať svojej kolegyni Lene Ekovej, že iba dúfam, že zhromaždené údaje, ktoré máme v dôsledku tohto nariadenia, nám pomôžu v tom, aby sme sa stali rozumnejšími v otázkach energetiky, a že budú v našom všeobecnom záujme.

Predseda júca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 25. februára 2010.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Paolo Bartolozzi (PPE), písomne. – (IT) Blahoželám Európskej komisii k predloženiu pozmeneného a doplneného nariadenia o investičných projektoch v oblasti energetickej infraštruktúry v rámci Európskej únie Rade.

Správa obohacuje jeho obsah zmysluplným a aktuálnym spôsobom, a to z dvoch dôvodov. Prvým dôvodom je poskytnúť transparentné informácie o bezpečnosti a dôvernosti citlivých údajov, ktoré Komisia bude musieť dostávať pravidelne, aby mohla efektívne riadiť energetickú politiku. Správa je v súlade s Lisabonskou zmluvou, v ktorej sa kladie mimoriadny dôraz na energetickú politiku prostredníctvom posilňovania a koordinácie jej metód a investícií požadovaných pre toto odvetvie.

Neschopnosť kodanského samitu vyhovieť svetovým politickým vedúcim predstaviteľom znamená, že je potrebná zmena stratégie politiky, ktorú treba presadzovať. Európsky parlament venuje tomuto problému mimoriadnu pozornosť s cieľom dohliadať na energetické investície do výstavby, dopravy a skladovania súvisiacich energetických výrobkov, aby vyhovel odvetviu výroby a distribúcie, a teda zaručil zdravie spotrebiteľov.

Druhým dôvodom je – keďže EÚ má nedostatok energetických výrobkov a vnútorný dopyt aj dovoz rastie každým dňom –, že energetická politika EÚ sa musí sústrediť na diverzifikáciu, bezpečnosť dodávok a energetickú účinnosť.

Elena Băsescu (PPE), písomne. – (RO) Zásada solidarity musí poskytnúť priestor pre návrh energetickej politiky Európskej únie. Ak budú členské štáty spolupracovať, môžu zabezpečiť bezpečnejšiu, lacnejšiu a účinnejšiu dodávku zdrojov energie občanom a spoločnostiam. Pre Európsku úniu je najdôležitejšie mať energetickú infraštruktúru, ktorá umožňuje spoluprácu medzi členskými štátmi s cieľom zmierniť problémy, ktoré sa vynárajú počas energetických kríz. Toto nariadenie zabezpečí pre Európsku komisiu informácie o energetických štruktúrach, aby mohla získať prehľad. Týka sa to údajov o infraštruktúre v oblasti ropy a zemného plynu, ako aj obnoviteľných zdrojov energie. Po zhromaždení týchto informácií bude možné poukázať na nedostatky v európskom energetickom systéme a potom navrhnúť opatrenia na ich nápravu. Opatrenia prijaté na európskej úrovni musia dopĺňať vnútroštátne a regionálne stratégie. Domnievam sa, že je pre nás mimoriadne dôležité chrániť dôvernú povahu získaných obchodných informácií. Okrem toho je tiež dôležité monitorovať tie európske investície v tretích krajinách, ktoré majú závažný vplyv na trh EÚ s energiou.

Sergio Berlato (PPE), písomne. – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, návrh nariadenia o investičných projektoch v oblasti energetickej infraštruktúry v rámci Európskeho spoločenstva je dôležitým nástrojom na účinnú podporu energetickej politiky na úrovni EÚ.

Podporujem odôvodnenie tohto návrhu, a to potrebu definovať dôsledný a komplexný rámec rozvoja investícií do energetickej infraštruktúry v rámci Únie, ktorý umožní Komisii monitorovať stav rozvoja investičných projektov plánovaných v odvetví energetiky.

Monitorovanie je určite kľúčové na zabezpečenie toho, aby bola politika na podporu projektov transparentná, ale pod podmienkou, že sa administratívne zaťaženie malých a stredných podnikov, ktoré sú hybným motorom hospodárstva EÚ, zníži na minimum.

Považujem za pozitívne, že sa dosiahol kompromis s cieľom zabezpečiť, aby Komisia získavala a spracúvala údaje hospodárskych subjektov na trhu so zárukou nevyhnutnej dôvernosti. Investičné projekty v oblasti energetickej infraštruktúry sú kľúčové, ak má vzniknúť voľný, a teda konkurencieschopný trh s energiou.

Z tohto dôvodu vyzývam Komisiu, aby na základe získaných údajov pravidelne poskytovala analýzu štrukturálneho rozvoja odvetvia energetiky s cieľom identifikovať oblasti na zlepšenie na trhu a prekážky, ktoré mu bránia v optimálnom fungovaní.

András Gyürk (PPE), *písomne*. – (HU) Neprejde ani deň bez toho, aby niektorý členský štát alebo veľká spoločnosť neohlásili veľké investičné plány v odvetví energetiky. Tucty rôznych plynovodov, pobrežných veterných parkov a elektrární sú v štádiu plánov na papieri. Zároveň je ešte veľa čo zlepšovať na koordinácii budúcich investícií. Už toto samo osebe by bolo viac ako dostatočným dôvodom na schválenie predloženého nariadenia, ktoré by všetky oznamovacie povinnosti členských štátov v oblasti energetických investícií skonsolidovalo do ucelenej štruktúry. Nariadenie, ktoré sa má prijať, umožňuje zosúladiť regionálne investície a napomáha spoločnému plánovaniu, čím posilňuje trh s energiou a bezpečnosť dodávok.

Domnievam sa, že je dôležité, aby požiadavky návrhu týkajúce sa oznamovania investícií nespôsobovali orgánom členských štátov nadmerné administratívne zaťaženie. Musíme zabezpečiť, aby bol spôsob oznamovania investícií v súlade s už prijatými pravidlami. Stojí za to spomenúť v tejto súvislosti, že dokonca aj teraz smernice EÚ pre vnútorný trh s energiou a zemným plynom požadujú vypracovanie 10-ročných investičných plánov.

Pôvodný návrh Európskej komisie neobsahoval investície do diaľkového vykurovania. Z tohto dôvodu by sa mal schváliť pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý ich začleňuje do oblastí povinného poskytovania informácií a ktorý predložil parlamentný Výbor pre priemysel, výskum a energetiku. Nesmieme zabúdať na to, že v nových členských štátoch diaľkové vykurovanie hrá významnú úlohu v službách pre obyvateľstvo. Napríklad v Maďarsku túto formu vykurovania využívajú 2 milióny obyvateľov. Investície do diaľkového vykurovania nemožno opomenúť pri úvahách o zosúladení investičných politík v energetike.

Edit Herczog (S&D), *písomne*. – (HU) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, napriek veľkej neistote v súvislosti s realizáciou investičných projektov pre energetickú infraštruktúru a vážnym ťažkostiam, ktoré investičným plánom v odvetví energetiky v súčasnosti spôsobila hospodárska a úverová kríza, musíme jasne vidieť, že kľúčovým faktorom v novej európskej energetickej politike, ktorej cieľom je zaručiť bezpečné dodávky a zároveň zmierniť účinky zmeny klímy a zachovať konkurencieschopnosť, je v nasledujúcich rokoch výrazne investovať do infraštruktúry v energetickom priemysle v Európskej únii. Je to dôležitý nástroj formovania spoločnej energetickej politiky.

Bez dostatočných informácií o našej energetickej infraštruktúre nemôžeme poskytnúť účinnú podporu európskej energetickej politiky na úrovni EÚ. Z tohto dôvodu považujem za náš spoločný cieľ v Spoločenstve poskytovanie presných a pravidelných informácií o investičných projektoch v oblasti energetickej infraštruktúry EÚ, zmenšenie zaťaženia zhromažďovaním informácií, zlepšenie užitočných analýz na základe informácií predložených Komisii a zároveň zmenšenie zaťaženia subjektov zo súkromného sektora, ktoré zohrávajú čoraz väčšiu úlohu pri investovaní do rozvoja infraštruktúry.

Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz (PPE), *písomne*. – (PL) Rád by som sa čo najúprimnejšie poďakoval pani spravodajkyni za to, že vypracovala takú vyváženú správu. Konsolidované úsilie členských štátov a Európskej komisie, ktoré obsahuje správa, zabezpečí integrovaný a vylepšený systém energetickej bezpečnosti v Únii, čím sa zároveň dosiahne lepšia účinnosť a zníži sa spotreba energie. Ako súčasť energetickej politiky Spoločenstva by mali Komisia a členské štáty identifikovať investície, ktoré sú potrebné na splnenie strategických potrieb EÚ v súvislosti s dodávkami a dopytom po zemnom plyne a elektrine. Nariadenie ustanovuje spoločný rámec, na základe ktorého Európska komisia získava údaje a informácie o investičných projektoch na poli energetickej infraštruktúry v oblasti ropy, zemného plynu, elektriny, biopalív a do investičných projektov pre mestské vykurovacie a chladiace systémy s nízkymi emisiami. Je nesporné, že jedným prvkom, ktorý je nevyhnutný na uchovanie stability v energetickom systéme, je bezpochyby uhlie, ktoré nesmú nahradiť obnoviteľné zdroje energie, pretože tie nesplnia potreby neustále rastúcich a rozvíjajúcich sa hospodárskych odvetví v nových členských štátoch. Pri poukazovaní na výhody uhlia ako zdroja energie by sme mali zdôrazniť to, že používanie nových technológií nám umožní dosiahnuť väčšie zníženie znečistenia a postupné prijímanie stanovených emisných limitov CO₂.

Rovana Plumb (S&D), *písomne*. – (RO) Investície do energetickej infraštruktúry zohrávajú kľúčovú úlohu v kontexte novej energetickej politiky zameranej na zaručenie dodávok energie, zmiernenie vplyvu zmeny klímy a zabezpečenie konkurencieschopnosti. Nové politické požiadavky, ako sú napríklad ciele v oblasti používaných palív, zmenia politiky členských štátov, aby mali úžitok z novej modernizovanej energetickej infraštruktúry.

Komisia navrhuje prehodnotiť existujúci systém oznamovania investičných projektov v energetike. Cieľom je zhromaždiť primerané informácie o plánovaných investíciách, aby Komisia mohla monitorovať situáciu v súvislosti s infraštruktúrou a predvídať potenciálne problémy. Vzhľadom na to, že súčasné právne predpisy EÚ už ukládajú povinnosť predkladania správ a oznamovania vo vzťahu k investíciám a infraštruktúre,

používanie týchto informácií sa musí lepšie koordinovať, aby bolo možné zabrániť zdvojeniu povinností, ako je napríklad predkladanie správ a dôvernosc, a zároveň zlepšiť prístup občanov k informáciám. Hoci sa návrh zameriava najmä na administratívne záležitosti, poskytuje predstavu o povahe a charakteristikách predpokladaných pri budúcich investíciách.

Je preto dôležité ďalej zdôrazňovať environmentálny vplyv projektov s cieľom zabezpečiť záruky a dodatočné stimuly pre budovanie energetickej infraštruktúry a jej vyraďovanie z prevádzky trvalo udržateľným spôsobom a s primeraným zohľadnením životného prostredia. Blahoželám pani spravodajkyni.

Richard Seeber (PPE), písomne. – (DE) Vyrovnať sa s rastúcim dopytom po energii a zároveň chrániť životné prostredie, najmä v súvislosti s človekom spôsobenou zmenou klímy, je jednou z hlavných úloh, ktoré bude musieť EÚ riešiť v budúcnosti. V tejto súvislosti je pre Európsku úniu mimoriadne dôležité, aby vedela o všetkých projektoch v oblasti energetickej infraštruktúry v členských štátoch. Tým sa zvýši účinnosť práce pri hľadaní riešenia energie v Európe. Súčasné znenie týkajúce sa výmeny informácií o investičných projektoch v oblasti energetickej infraštruktúry poskytne dobrý prehľad o existujúcej energetickej infraštruktúre v Európe.

Je úplne samozrejmé, že táto správa nesmie poskytnúť príležitosť na zneužívanie údajov. Preto vítam kompromis medzi stranami, ktorý ustanovuje jasné, základné pravidlá pre prenos údajov. Centrálné monitorovanie taktiež umožňuje skoré zistenie toho, či sa Európa príliš nesústreduje na jeden zdroj energie. Celkovo správa predstavuje pokrok smerom k modernému súboru energetických zdrojov.

Vladimír Urutchev (PPE), písomne. – (BG) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, doteraz sme diskutovali o potrebe rýchlo vypracovať spoločnú energetickú politiku EÚ iba v prípade krízy, ako bola tá v zime roku 2009. Môžeme s oprávneným znepokojením povedať, že veci nemôžu pokračovať týmto spôsobom. Preto vítam správu pani Văleanovej a považujem ju za dôležitý krok smerom k vytvoreniu spoločnej európskej energetickej politiky. Je úplne samozrejmé, že prijatie viacerých smerníc a nariadení v odvetví energetiky vytvorí podmienky potrebné pre navrhnutie tejto spoločnej politiky. Domnievam sa, že sme blízko k bodu, keď môžeme dokonca začať hovoriť o dohode o vytvorení energetického spoločenstva EÚ. Zavedenie systému oznamovania pre investičné projekty v odvetví energetiky vo všetkých členských štátoch umožní Komisii vytvoriť si celkový obraz o rozvoji energetickej infraštruktúry EÚ a zároveň nasmerovať krajiny k riešeniu najslabších, problematických oblastí. To pomôže dosiahnuť dostatočnú, spoľahlivú infraštruktúru, ktorá bude schopná podporiť prevádzku vnútorného trhu s energiou a zmierniť dôsledky prípadnej krízy. Najdôležitejšou skutočnosťou je, že uspokojivá spoločná energetická infraštruktúra EÚ je nevyhnutným predpokladom pre spoločnú vnútornú energetickú politiku EÚ, na ktorej Európsky parlament trval vo viacerých dokumentoch.

23. Odhad príjmov a výdavkov opravného rozpočtu 1/2010 (oddiel I, Európsky parlament) (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je správa pána Vladimíra Maňku v mene Výboru pre rozpočet o odhade príjmov a výdavkov pre opravný rozpočet 1/2010 (oddiel I, Európsky parlament)

(2010/2014(BUD)) (A7-0017/2010).

Vladimír Maňka, spravodajca. – (SK) Všetci veľmi dobre vieme, že len spoločným úsilím na európskej úrovni dokážeme čeliť najväčším výzvam 21. storočia, ktorými sú klimatické zmeny, rizikové a drahé zdroje surovín a energií, hospodárska globalizácia či hrozby pre našu bezpečnosť.

Ak má Európa týmto problémom čeliť, musí mať k dispozícii efektívne a komplexné nástroje. Takéto nástroje prináša Lisabonská zmluva.

V decembri sme odsúhlasili rozpočet európskych inštitúcií na rok 2010. Práve z dôvodov implementácie Lisabonskej zmluvy naša práca na tomto rozpočte v decembri neskončila, bude do apríla pokračovať. My sme dnes v počiatočnej fáze účinnosti tejto zmluvy, Európska únia od začiatku potrebuje mať k dispozícii primerané zdroje, aby mohla implementovať nové politiky. Lisabonská zmluva má dopad na celú škálu služieb Európskeho parlamentu a ostatných inštitúcií. Čo sa týka Európskeho parlamentu, zvýši sa výrazne spolurozhodovanie až na úroveň 95 % legislatívy. Pribudli sféry ako sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť, poľnohospodárstvo, rybolov, výskum, štrukturálne fondy. Zintenzívni sa využitie kvalifikovanej väčšiny v Rade a tvorba počtu nových právnych základov vo sférach ako turizmus, šport, energia, civilná ochrana, administratíva, spolupráca. To všetko zvýši legislatívne aktivity Európskej únie všeobecne s významným

celkovým dopadom na právomoci Európskeho parlamentu a jeho aktivity, a tým aj na potrebu posilnenia administratívy.

Hlavnou prioritou opravného rozpočtu, ktorý v súvislosti s Lisabonskou zmluvou navrhlo Predsedníctvo Európskeho parlamentu, je zabezpečiť, aby Európsky parlament kapacitne zvládol vykonávať svoju legislatívnu funkciu. Pripomeňme si, že ešte v roku 1988 si Európsky parlament stanovil hranicu vlastných potrieb. Túto hranicu identifikoval na úrovni 20 % celkových administratívnych nákladov inštitúcií. V roku 2006 v kontexte rokovaní o viacročnom finančnom rámci na roky 2007 – 2013, Európsky parlament odsúhlasil túto hranicu ako maximálnu z celkových administratívnych nákladov inštitúcií. Odtedy od roku 2006 Európskemu parlamentu vzrástli náklady z titulu nadobudnutia účinnosti štatútu poslancov, aj keď na druhej strane práve štatút poslancov šetrí financie v rozpočtoch členských krajín. Dnes potrebujeme ďalej kryť aj náklady z dôvodu novej úlohy Európskeho parlamentu z titulu platnosti Lisabonskej zmluvy. Treba povedať, že so štatútom poslancov, aj Lisabonskou zmluvou kapacita 20 % stropu nepočítala. Napriek štatútu poslancov v Lisabonskej zmluve sme v rozpočtovom výbore trvali na tom, aby rozpočet Európskeho parlamentu na rok 2010 dodržal 20 % limit z pôvodného viacročného finančného rámca. To sa nám aj podarilo.

Pri príprave rozpočtu na rok 2011 však budeme musieť citlivo stanoviť nový vzorec, aby sme zabezpečili udržateľnosť rozpočtu v nasledujúcom období. Rád by som zdôraznil, že najlepšou cestou k udržateľnosti rozpočtu je jeho tvorba na základe skutočných potrieb, a nie na základe inflačných koeficientov. Len takýto prístup umožní, aby rozpočet odrážal len skutočné potreby, čo zvýši jeho transparentnosť a efektívnosť.

José Manuel Fernandes, v mene skupiny PPE. – (PT) Tento opravný rozpočet je výsledkom nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy. Parlament prijal nové kompetencie a nové záväzky, preto musí mať aj prostriedky na to, aby si s novými úlohami vedel poradiť. Chcel by som zdôrazniť, že európski občania žiadajú od Parlamentu kvalitné právne predpisy, a na ich zabezpečenie je dôležité, aby jeho poslanci, výbory a politické skupiny dostali potrebné prostriedky.

Právne a rozpočtové normy a dobrá finančná disciplína sú v tomto opravnom rozpočte splnené. Okrem toho sme presvedčení, že rozpočtová disciplína a snaha o šetrenie sú potrebné viac než kedykoľvek predtým, a európski občania to aj očakávajú v implementácii tohto rozpočtu. Preto chceme znovu zdôrazniť dôležitosť vytvorenia rozpočtu s nulovým základom, ktorý zaručí zvýšenú disciplínu a transparentnosť, a takisto naliehavo žiadame informácie o skutočných fixných výdavkoch Parlamentu. Rovnako trváme aj na potrebe dlhodobého plánovania politiky v oblasti budov s cieľom zabezpečiť udržateľnosť rozpočtu.

Chceli by sme tiež poukázať na fakt, že sme znížili rezervu na budovy o 4 milióny EUR. Takto predstavuje celková suma rozpočtu teraz 19,99 % pôvodného okruhu, okruhu 5, ktorý bol prijatý v prvom čítaní.

Sme si istí, že tieto opatrenia nám pomôžu k tomu, aby sme sa mohli zaoberať opodstatnenými obavami, očakávaniami a požiadavkami občanov EÚ.

Göran Färm, v mene skupiny S&D. – (SV) Vážená pani predsedajúca, tento opravný rozpočet je vo svojej podstate hlavne praktický a jeho účelom je prispôbiť parlamentné postupy novým úlohám, ktoré Parlament podľa Lisabonskej zmluvy má. Jeden odsek je však vecou zásadovosti. Týka sa rozhodnutia, ktoré bolo urobené pred 20 rokmi, že z administratívneho rozpočtového riadku Parlament nemá čerpať viac ako 20 %.

Toto rozhodnutie zapríčiní, že okrajovo tento limit prekročíme – čo bude skôr dôsledkom technických zmien než dôsledkom novej politiky. Toto však rozprúdilo diskusiu o pravidle o 20 %. Kým sa neurobia zásadné škrt, limit bude prekročený, keďže dnešné rozhodnutie nadobudne plnú účinnosť v roku 2011. Existuje dobrý dôvod na to, aby sa diskutovalo o zmene tohto pravidla o 20 %, keďže postavenie Parlamentu sa zmenilo viac než postavenie iných inštitúcií, no tejto zásady by sme sa nemali zriecť bez riadneho uváženia.

Mám na mysli hlavne dve hľadiská. Po prvé, musíme zobrať do úvahy skutočnosť, že viaceré členské štáty sú v súčasnosti pod extrémnym tlakom znížiť počet zamestnancov a výšku plátov. V takej situácii nemôžeme pokračovať v bezohľadnom rozširovaní administratívy EÚ. Po druhé, musíme mať na pamäti, že administratívny rozpočet EÚ rozdeľujeme spoločne s inými inštitúciami a že v roku 1988 sme sľúbili, že ak by sme uvažovali o zrušení pravidla o 20 %, stalo by sa to len na základe dialógu s Radou. Toto je veľmi dôležité vzhľadom na zložité rokovania s Radou, ktoré sa nezadržateľne blížia, pokiaľ ide o Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, rozpočtové pravidlá, dlhodobý rozpočet a podobne.

Hlasujem za túto správu, ale zároveň by som chcel vydať varovanie do budúcnosti.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, Lisabonská zmluva posilňuje EÚ ako celok. Posilňuje účasť európskych občanov a zároveň posilňuje Európsky parlament. Posilnenie

postavenia Európskeho parlamentu so sebou prináša aj väčšie legislatívne záväzky. Tieto musia plniť všetci poslanci EP podľa svojho najlepšieho vedomia a presvedčenia.

V tejto súvislosti by som chcela spomenúť slogan kvalitných právnych predpisov. Moje áno k pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu rozpočtu Parlamentu je podmienené. Vzhľadom na stále sa zhoršujúcu krízu musíme naše financie spravovať s väčšou obozretnosťou. Ako poslanci sme však aj povinní svoju legislatívnu prácu vykonávať najlepším možným spôsobom. Táto dvojité požiadavka musí byť splnená.

Salvador Garriga Polledo (PPE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, je dôkazom dôvery, ktorú poslanci tohto Parlamentu majú voči Výboru pre rozpočet, že keď hlasujeme za podstatné zvýšenie rozpočtu Parlamentu vrátane príplatkov za asistentov poslancov EP, štyria z piatich členov Výboru pre rozpočet sú tu prakticky jedinými zúčastnenými. Je to dobrým znamením, že nám dôverujú.

Avšak dôvodom, prečo tu sú dvaja koordinátori zo Skupiny progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente a Poslaneckého klubu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov), je potvrdiť, že plne súhlasíme so zvýšením rozpočtu, keďže si myslíme, že to nenaruší normy úspornosti, ktoré sme na seba uvalili.

Európsky parlament je veľmi špeciálna inštitúcia, ako náš poslanecký kolega pán Färm dobre vie. Vo Švédsku alebo v Španielsku, ak by sme nepretržite zvyšovali veľkosť našich regiónov, počet poslancov parlamentu, ktorý by sme mali, a naše funkcie, každý členský štát by musel zvýšiť rozpočet svojho parlamentu.

Toto sa práve deje v Európskom parlamente, a preto musíme hlasovať za.

Je pravda, že v nadchádzajúcich rokoch budeme musieť zabezpečiť udržateľnosť týchto výdavkov, čo bude vyžadovať, aby sme vážne hovorili o politike v oblasti budov a o budúcich politikách o personálnom obsadení a zariadeniach kancelárií. Toto všetko musí byť v budúcnosti brané do úvahy v súvislosti s udržateľnosťou a efektívnosťou výdavkov.

Predsedníctvo Parlamentu a Výbor pre rozpočet prijali niekoľko nesúhlasných stanovísk, keďže predsedníctvo bráni potreby poslancov EP a my vo Výbore pre rozpočet bránime úspornosť a rozpočtovú realitu.

Myslím si však, že dohoda je dobrá a že ju zajtra budeme môcť bez problémov prijať.

Derek Vaughan (S&D). – Vážená pani predsedajúca, hovorím v mene skupiny S&D, ale väčšina poslancov uzná potrebu dodatočných zdrojov po Lisabonskej zmluve. Existuje však množstvo otázok o načasovaní a financovaní týchto návrhov. Kolegovia už nejaké otázky položili.

Existujú však aj ďalšie otázky. Napríklad, ak máme mať doplnkové personálne zdroje, na akom dôkaze sa to zakladá? Sú tieto čísla iba vymyslené? Alebo, ak sú založené na dôkazoch, myslím, že by nám tie dôkazy mali byť poskytnuté.

Ďalej, ako sa budú prideľovať ďalší asistenti? Myslím, že by nám mali byť poskytnuté aj tieto informácie.

Rovnako si myslím, že ak odsúhlasíme doplnkové príspevky na poslaneckých asistentov vo výške 1 500 EUR mesačne, mali by sme sa pozrieť aj na iné náklady, náklady na väčšie kancelárske priestory, ktoré možno budú potrebné. V skutočnosti by sme mali vedieť, koľko to celé bude stáť.

Zajtra to bude pre poslancov ťažké rozhodovanie. Vždy je kontroverzné, keď vás žiadajú, aby ste si dali zdroje. Ak by nám boli poskytnuté všetky tieto informácie, o ktoré som spolu s kolegami žiadal, zajtrašie rozhodovanie by mohlo byť pre poslancov ľahšie.

Gerben-Jan Gerbrandy (ALDE). – (NL) Keďže teraz je už veľa hodín, keď o tomto diskutujeme, mohli by ste si myslieť, že náš vlastný rozpočet neznesie denné svetlo.

Vážená pani predsedajúca, Lisabonská zmluva nám jasne dáva viac záväzkov, viac právomocí a viac práce, ale znamená to tiež, že potrebujeme viac celkového personálu pre výbory, skupiny a jednotlivých poslancov? Pochybujem. Myslím si, že ak chceme byť politickejší a efektívnejší v spôsobe, ktorým pracujeme, najlepšie to môžeme urobiť v medziach súčasného rozpočtu.

Na záver, pani predsedajúca, zdá sa, že musíme urobiť viaceré kroky. Nehovoríme len o jednorazovom zvýšení v tomto roku, lebo sa zdá, že rozpočet budeme zvyšovať aj v budúcom roku, a moja skupina s tým nesúhlasí. Ak teraz budeme súhlasiť so zvýšením z dôvodu Lisabonskej zmluvy, potom toto je jediná

príležitosť, pri ktorej možno tento argument použiť. Čo sa nás týka, musí to byť jednorazové zvýšenie, nie ďalšie budúci rok a ďalšie o rok neskôr. Dosiahli by sme len to, že by sme potrebovali viac budov.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Kvalitné právne predpisy sú pre Parlament prioritou a poslanci EP, výbory a politické skupiny musia mať k dispozícii dostatočné zdroje na ich dosiahnutie. Nové administratívne výdavky spôsobené plnením ustanovení Lisabonskej zmluvy sú teraz zahrnuté do rozpočtu Parlamentu. Navyše, správa tiež zdôrazňuje dôležitosť rozšírenia legislatívnych úloh, ktoré Parlament má, a preto aj potrebu doplnkových finančných zdrojov na ich plnenie. Je potrebné podniknúť osobitné kroky na zabezpečenie stabilného rozpočtu skoncipovaním rozpočtovej politiky s nulovým základom a dlhodobým plánovaním, aby sa uspokojili požiadavky Parlamentu, pokiaľ ide o politiku v oblasti budov.

Myslím, že rozpočet Parlamentu by sa mal naďalej odvolávať na pôvodné naplánovanie viacročného finančného rámca s cieľom zabezpečiť, že jeho záujmy budú chránené, a zároveň na dodržiavanie rozpočtovej disciplíny. Som tiež presvedčený, že obvyklý limit 20 % musí byť dodržaný, a vítam skutočnosť, že bol dosiahnutý konsenzus o neprekročení tohto limitu v tomto prípade. Rovnako podporujem nápad, aby v budúcich rokoch boli podniknuté kroky smerujúce k zabezpečeniu udržateľnosti rozpočtu a súčasne k opätovnému potvrdeniu významu koncipovania takej rozpočtovej politiky, ktorá zabezpečí väčšiu disciplínu. Rovnako som presvedčený o tom, že je potrebná transparentnosť, čo znamená poskytovanie jasných informácií o celkovom objeme fixných výdavkov v rozpočte Európskeho parlamentu.

Paul Rübiger (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, na záver tohto postupu by som chcel povedať, že Európsky parlament sa touto záležitosťou zaoberal veľmi zodpovedným spôsobom. Chcel by som poďakovať predovšetkým predsedníctvu za nájdenie spôsobu na rešpektovanie horného limitu 20 %. Počas hospodárskej krízy je pre nás všetkých dôležité, aby sme boli maximálne opatrní s peniazmi daňových poplatníkov, no napriek tomu zabezpečili poslancom EP dobré a efektívne zdroje. Úspora 4 miliónov EUR na budovách by nám nemala zabrániť využiť existujúce zdroje na to, aby naša budova bola jednou z najmodernejších budov sveta, aby sme pre našich občanov mohli pracovať čo najefektívnejšie.

Vladimír Maňka, spravodajca. – (SK) V tejto chvíli by som sa rád poďakoval všetkým Vám, vážené kolegyne, kolegovia, za Vaše názory a vystúpenia, ale aj za hľadanie riešení vo výbore.

Chcel by som pripomenúť, že v rozpočte na rok 2010 sme založili systémové opatrenia, ktoré môžu priniesť finančné úspory a znižovať tlak na naše stropy. V októbri minulého roka sme sa na zmierovacom konaní dohodli, že v Európskom parlamente sa v tomto roku uskutoční organizačný audit v Generálnom riaditeľstve INLO a v bezpečnostnej službe. Cieľom je posúdiť, či sa zdroje využívajú najlepším spôsobom. Výsledky auditu by mali byť východiskom pre ďalší postup a vyššiu efektivitu. Ďalšie rezervy vidím v lepšom využívaní vlastných kapacít v tlmočnických službách či v oblasti teleworkingu. Od Európskeho parlamentu, ale aj ostatných inštitúcií očakávam aktuálne informácie o tom, ako plánujú využívať dočasne nevyužívané kapacity nielen v jazykových službách, ale aj v prenájme priestorov, kopírovacích službách atď. Som presvedčený, že úspory v rozpočte prinesie strednodobá stratégia v oblasti majetku a budov, ktorá prispeje k udržateľnosti rozpočtu Parlamentu. Stratégiu nám administratíva Európskeho parlamentu predstaví už o niekoľko dní. Ešte raz ďakujem za spoluprácu a za zodpovednosť, ktorú si na seba beriete, vážení kolegovia.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 25. februára 2010.

Rada by som sa vám všetkým poďakovala. Ďakujem aj našim technikom a tlmočníkom, že s nami dnes večer napokon zostali.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Alexander Alvaro (ALDE), písomne. – (DE) Gratulujem pánovi Maňkovi k jeho úspešným rokovaniam vzhľadom na veľmi tesný rámec pre rozpočet na rok 2010. Okrem úplne opodstatnených a nevyhnutných úprav personálnej politiky EP a politiky EP v oblasti stavieb existuje, podľa môjho názoru, jedna chýlostivá otázka, ktorá sa týka plánovaného zvýšenia asistentkých príplatkov o 1 500 EUR. Nie je šťastné, že z procedurálnych dôvodov nie je možné hlasovať o tom samostatne, keďže zvýšenie asistentkých príplatkov pre poslancov EP od mája 2010, o ktorom rozhodlo predsedníctvo, je v čase finančnej krízy nevhodné. Určite platí, že v súlade s Lisabonskou zmluvou, ktorá nedávno nadobudla platnosť, bude Parlament celkovo potrebovať ďalšie kapacity pre legislatívnu prácu, ale po zavedení štatútu asistentov od začiatku súčasného volebného obdobia ešte stále neexistuje žiadny dôkaz, že poslanci Európskeho parlamentu skutočne potrebujú viac asistentov. Okrem toho je „kúpna sila“ dodatočných peňazí veľmi rôzna, ak porovnáme jednotlivé

členské štáty, a to by sa malo tiež brať do úvahy v správe o výsledkoch zavedenia nových pravidiel pre poslaneckých asistentov, ktorú ešte stále treba vypracovať. Vzhľadom na súčasný veľmi obmedzený priestor a pracovné vybavenie Parlamentu sa môžeme obávať toho, že zvýšenie asistentského príspevku o 1 500 EUR, ktoré bolo dnes schválené, vytvorí podmienky aj na ďalšie zvýšenia, požiadavky a pracovné vybavenie v budúcnosti. Slobodná demokratická strana v Európskom parlamente sa v tejto veci zdrží hlasovania.

Cătălin Sorin Ivan (S&D), *písomne*. – (RO) Tento rozpočtový pozmeňujúci a doplňujúci návrh predstavuje reakciu na skutočnú potrebu. Hneď po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy sa podstatne zvýšili právomoci Európskeho parlamentu v mnohých oblastiach. Priamym následkom tohto rozšírenia je oveľa väčší objem práce, kvalita ktorej musí spĺňať najvyšší legislatívny štandard. Nie je to tak, že požadujeme peniaze pre seba, ako tvrdí tlač. Musíme však inštitúcii Európskeho parlamentu poskytnúť potrebné zdroje, aby mohla plniť očakávania európskych občanov od tohto fóra.

Georgios Stavrakakis (S&D), *písomne*. – (EL) Aj ja by som sa chcel poďakovať pánovi spravodajcovi za jeho prácu. Zvýšené právomoci, ktoré Lisabonská zmluva udelila Európskemu parlamentu, nepochybne značne posilňujú postavenie Európskeho parlamentu a formulujú jasné a účinné odpovede na očakávania európskych občanov. Zároveň však toto posilnenie svojím rozsahom aktivít vytvorilo ďalšie požiadavky v zmysle väčšieho personálu, tak v administratíve Európskeho parlamentu, ako aj v politických skupinách a kanceláriách poslancov EP. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh rozpočtu Európskeho parlamentu sa nielenže očakával, ale bol tiež potrebný, ak chceme, aby Európsky parlament účinne plnil svoje nové záväzky, ktoré ďalej posilňujú jeho demokratické kvality. Chcel by som Parlamentu pripomenúť, že podobný pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol urobený k rozpočtu Rady s cieľom uspokojiť jeho administratívne požiadavky, keď bola vytvorená inštitúcia predsedu Európskej rady, a očakávajú sa podobné návrhy na pozmenenie a doplnenie rozpočtu Európskej komisie. Schválenie tohto pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu umožní administratíve Parlamentu, politickým skupinám a poslancom EP lepšie a účinnejšie reagovať na nové požiadavky.

24. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

25. Skončenie rokovania: pozri zápisnicu

(Rokovanie sa skončilo o 23.50 hod.)